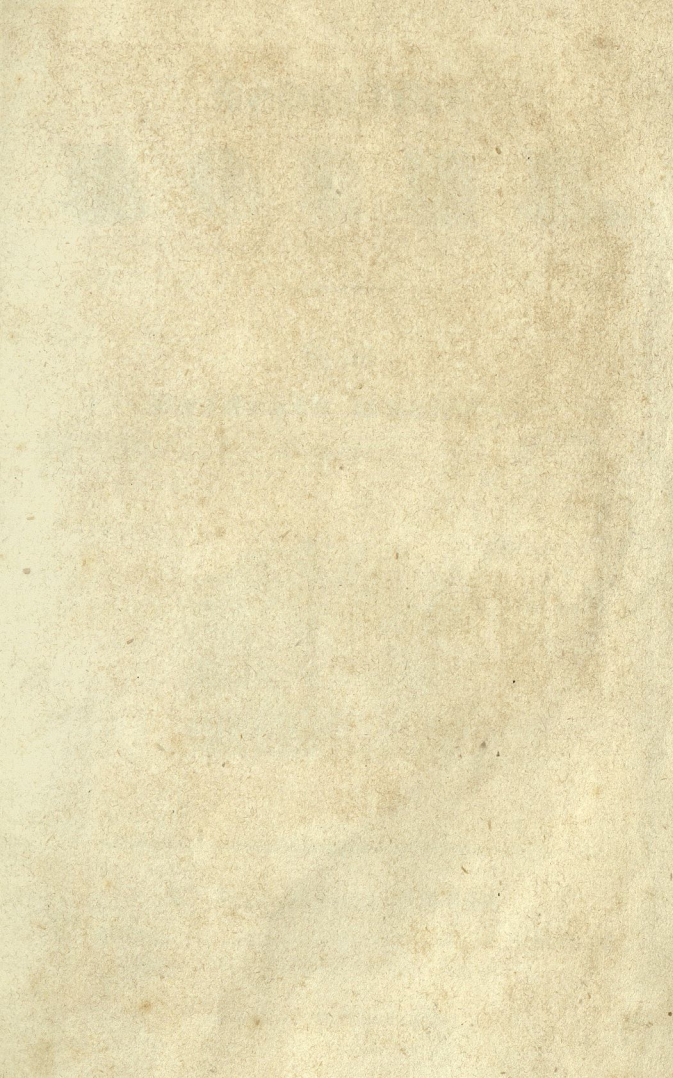
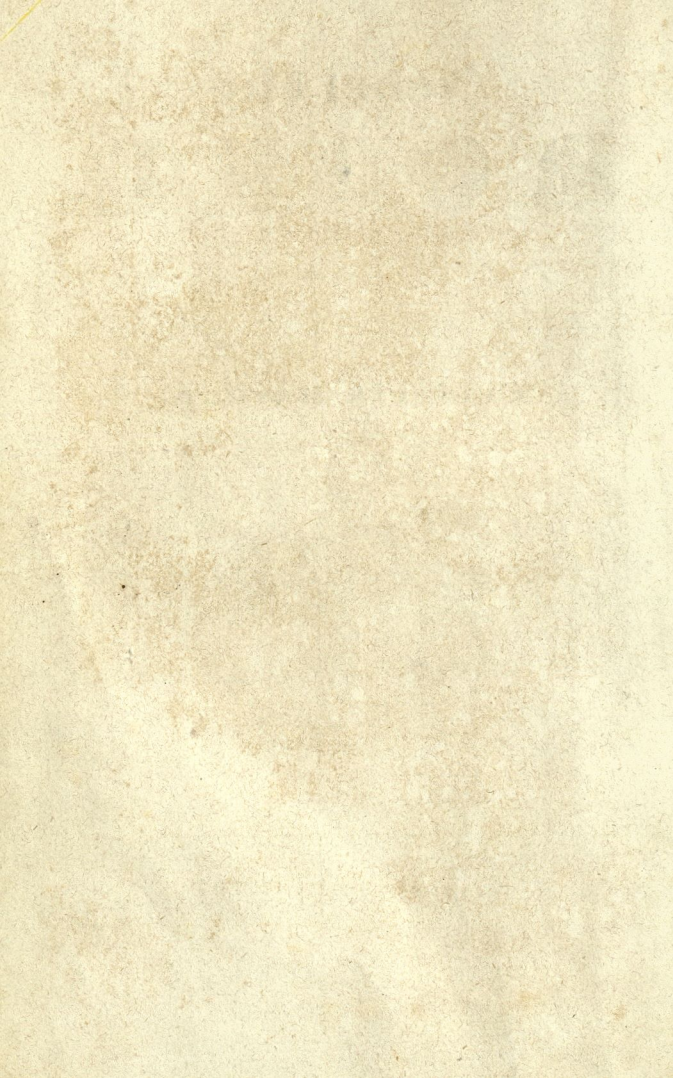

26182. II. C. f. 2.

Nebefhke R O S H E.

Spifal
Friderik Baraga
Mifjonar.

V' Ljubljani 1846.

V' salogi in na prodaj per *J. Klemensu*
bukvovesu na starim tergu. Nr. 155.

Natistnil Joshef Blasnik.

V' natif teh bukev fo milofitljivi Firfht,
GOŠPOD GOŠPOD
ANTON ALOJS,
Ljubljanski Škof dovolili 30, profenza 1846.

IN = 0 3000 3133

Ljubi moj kristjan, **kteri to berefh.**

Is besedi svetiga Aposteljna Pavla spoznamo, de kdor je svest in pridin flushabnik boshji, kakor so bili Aposteljni, je „*dober in Bogu prijetin duh Kristusov.*“ ¹⁾

Lepe kerfhanfke zhednosti, ktere naf je Jesus v' djanji in s' besedo uzhil, so tiste lepo - dishezhe roshe, ktere store, de postanemo dober in Bogu prijetin duh Kristusov. Kakor lepo - dishezhe roshe s' prijetnim duham kraj napolnijo, v' kterim se snajdejo, ravno tako tudi svete kerfhanfke zhednosti dober duh lepiga sgleda okoli sebe rasfhirjajo,

¹⁾ II. Kor. 2, 15.

kteri marfiktero duſho k' poſnemanju
pervabi.

Satorej imenujem lete bukve:
Nebeshke roshe; sakaj tukaj ſo ras-
loſhene in perporozhene lepe ker-
ſhanske zhednoſti, ktere nam je Je-
ſuf is nebeſhkiga paradisha perneſel.

Sveſto jih v' djanji dopolnuj,
ljubi moj kriſtjan, in tvoje ſhivljenje
bo Bogu prijetin in bliſhnjimu sve-
lizhanski duh Kriſtuſov.

Pifano v' Miſijoni ſ. Joſhefa, na otoku Gorenjiga
Jesera v' Ameriki, v' letu 1843.

Friderik Baraga,
Miſijonar.

Nebeſhke roſhe.

I.

Štrah boſhji.

„Sazhetek modroſti je ſtrah Goſpoda“ ¹⁾.

Sareſ je ponishin in ſ' ſaupanjem ſklenjen ſtrah boſhji sazhetek modroſti; ne *poſvetne modroſti, ktera je ſovraſhniza boſhja, ker boſhji poſtavi ni podverſhe-na* ²⁾, ampak tiſte ſvete modroſti, ktera *boſhjiga ſluſhabnika ſlori ſveſtiga in zhu-jezhiga, in tedaj Goſpodu prijetniga* ³⁾. — *S' to modroſtjo nam pridejo vſi dobri darovi* ⁴⁾, vſe lepe kerſhanſke zhednoſti.

Kerſhanſke zhednoſti ſo ſame na ſebi tako lepe, de jih vſak zhlovek zhaſti; tode malo jih je, ki ſi reſnizhno persadeva-

¹⁾ Šir. 1, 16. ²⁾ Rim. 8, 7. ³⁾ Mat. 24, 45 — 47.

⁴⁾ Modr. 7, 11.

jo, jih sveſto v' djanji fkasovati. Šreznih fo bogabojezhi in poboshni kristjani; tode poboshnost, (to je, sapopadek kerſhanſkih zhednost,) mora prava in gotova biti, drugazhi ni svelizhanſka. Veliko jih je, ki miſlijo, de fo ſhe poboshni, ker ſe ſdershe velikih ſmertnih grehov; drugi miſlijo, de fo poboshni, ker ſe ſdershe kakih poſebnih pregreſhkov, kateri fo jim v' obnaſhanji bliſhnjiga poſebno ſoperni, deſiravno imajo veliko drugih pregreſhkov na ſebi, ki fo pred Bogam ſhe vezhi; ſpet drugi miſlijo, de to je prava poboshnost, kadar zhlovek kake poſebne andohti, ali kake ſunanje dobre in ſpokorne dela opravlja, deſiravno njegovi nameni niſo vſelej v' Boga obernjeni, in deſiravno dolſhnoſti ſvojiga ſtanu v' nemar puſha.

Vſe to ni *kerſhanſka*, ampak je le *farizejſka* poboshnost, kakor nam je Jeſuf v' ſgledu tiſtiga Farizeja fkaſal, ki je bil v' tempelj ſhel Boga molit ¹⁾. Taka poboshnost ne pelje k' ſhivljenju, ampak k' pogubljenju; „*je pot, ki ſe zhloveku prava ſdi, ali na ſadnje perpelje k' ſmerti*“ ²⁾. Prava kerſhanſka poboshnost ſe ne ſpoſna iſ beſedi in iſ ſapopadkov ljudi, ampak iſ boſhje beſede. Kristjan mora Bogu flushiti

¹⁾ Luk. 18, 10 — 12. ²⁾ Prip. 16, 25.

po njegovi volji, ne po svoji, zhe mu re-
fnizhno dopasti sheli; in to je prava pobosh-
nost, od ktere bo v' zelih tih bukvah go-
vorjenje.

Kakor je pa bogabojezhnost (ali strah
boshji), *sazhetek* prave svete modrosti, ktera
je sapopadek vsih kerfhanfskih zhednost; rav-
no tako perpelje kristjana, zhe jo sveſto po-
flufha, tudi do *popolnamosti* v' zhedno-
stih, sakaj „*strah Gospoda je krona modro-
sti*“ ¹⁾; to je, dopolnjenje vsih svetih ker-
fhanfskih zhednost.

Ljubi moj kristjan, boj se Boga; *Boga
bati se, je prava modrost* ²⁾). Ali ne smesh
se ga le sato bati, ko je vsigamogozhin in
ojſter fodnik, kteri bo grefhnika v' vezhno
terpljenje obfodil. Tak strah ne foverashi
greha sato, ko je sam na ſebi hudobin in ko
Boga rasshali, ampak le sato, ko zhloveka
vezhno nefrezhniga ſtori. Pravi in ſveti strah
boshji pride is ljubeshni boshje, in ſtori, de
greh zhes vse foverashimo, de se ga bolj ko
ſtrupene kazhe bojimo in ogiblremo, sato ko
Boga rasshali; in de se nobene rezhi na
ſvetu tako ne bojimo, kakor Boga rasshaliti
in ga vezhno sgubiti. Vender je pa krist-
janu tudi perpuſheno, se sravin tega tudi

¹⁾ Šir. 1, 22. ²⁾ Job 28, 28.

vezhniga terpljenja bati, kteriga je pravi-
zhni Bog vſim tiſtim perpravil, kteri v' grehu
shive in umerjejo.

Boga ſe moraſh bati, ljubi moj kriſtjan,
kakor ſe dober otrok ſvojiga dobriga ozhe-
ta boji; ſe namrežh bolj boji njegovo lju-
besin ſgubiti, kakor ſe njegove ſhibe boji.

Bati ſe ga moraſh pa tudi, kakor ſe
flushabnik ſvojiga oſtriga goſpoda boji, zhe
je len in ſanikern v' ſvojih opraviilih, in
leta ſtrah te bo vedno perganjal, pridno in
ſveſto ſa Goſpoda delati, kteri te ſmiram
in povſod vidi.

Bati ſe ga moraſh dalej, kakor ſe hu-
dodelnik ſvojiga ſodnika boji, ſakaj gotovo,
in morebiti ſhe danſ, boſh ſtal pred njegovim
ſodnjim ſtolam, kjer boſh oſtro ſojen; in leta
ſtrah te mora od vſiga tega odvrazhati, kar
pred boſhjo ſodbo ſagovarjati ne boſh mogel.

Bati ſe ga moraſh tudi kakor ſvojiga vſi-
gamogozhniga Boga, po beſedah Jeſuſovih:
*„Vam bom pokasal, koga ſe bojte: Bojte
„ſe njega, ki ima oblaſt, potem ko vam
„ſhivljenje odvsame, vaſ v' pekel vrezhi.
„Tedaj vam povem, de njega ſe bojte“*¹⁾.

Štrah boſhji je lep in velik dar Š. Duha.
Proſi ga pogosto, de ti ga dodeli, in boſh

¹⁾ Luk, 12, 5.

frezhin. Bolj ko bošh v' bogabojezhnosti poterjen, bolj se bošh s' Bogam fklenil, in Bog s' tabo. Bolj ko se bošh Boga bal, menj se ti bo hudobniga duha in hudobnih ljudi bati; sakaj „*kdor se Gospoda boji, se nima nobene stvari bati*“¹⁾).

Premišli takej lep sgled bogabojezhnosti. — Od nekdanj je Bog perpuštil, de so njegovi flushabniki preganjanje terpeli, de se je njih poboshnost in bogabojezhnost, drugim v' sgled, lepo pokasala. Tako postavim nam je ob zhasu hudobniga kralja Antijoha, ki je flushabnike boshje neufmiljeno preganjal, Eleasar lep sgled bogabojezhnosti dal. Leta kralj je hotel israelsko ljudstvo permorati, boshjo postavu sapušiti in v' neveri shiveti; in veliko jih je bilo, ki so se is strahu terpljenja od Boga odvernili. Ali ne tako Eleasar. Šklenil je, raji umreti, kakor Boga in njegovo sveto postavu sapušiti. Hudobni kralj ga je hotel perfiliti, mefo jesti, ki je bilo v' boshji postavi Israelzam prepovedano; in ker ni hotel jesti, je bil k' smerti obsojen. Kadar so to njegovi perjatli vidili, se jim je usmilil, ali to usmiljenje je bilo krivizhno. Šo ga tedaj fkrijev profil, de naj pušti takiga mesa si pernešti,

¹⁾ Šir. 34, 16.

ki jim ga je jeſti perpuſheno, de ga bo je-
del, in de bo kralj miſlil, de prepovedano
meſo jé; in tako ſi bo ſhivljenje ohranil.
Ali Eleasar ni hotel tega perpuſtiti, in jim
je rekel: „Moji ſtaroſti ni perpuſheno, takó
goljſivo ravnati; ſakaj mladenzhi bodo po-
tem miſlili, de je Eleasar, ki je ſhe de-
vetdeſet let ſtar, boſhjo poſtavo ſapuſtil, in
je v' ſhivljenje nevernikov preſtopil; in tako
bi s' ſvojo goljſijo marſikteriga ſapeljal ...
Reſ je, de bi s' tem odſhel terpljenju, ki
ga bom imel v' tem ſhivljenji preſtati, ali
rokam Vſigamogozhniga ne bom ne v' tem
ne v' prihodnjim ſhivljenji oditi ſamogel“ ...

Kadar je tedaj hudobni kralj Antijoh
vidil, de tega ſtanovitniga flushabnika bo-
ſhjiga premagati ne more, je ſapovedal,
ga k' terpljenju in k' ſmerti peljati. V' ſvo-
jim terpljenji je Eleasar k' Bogu ſdihnil in
rekel: „Gospod, dobro veſh, de bi ſe bil
jeſt lahko ſmerti obvarval, ali niſim ho-
tel; in ſato ſdaj hude bolezhine na ſvojim
ſhivotu terpim; ali moja duſha je ſavolj
tvojiga ſtrahu veſela, de to terpim“ ¹⁾.

Sareſ lep ſgled ſvetiga ſtrahu boſhjiga!

¹⁾ II Mak. 6.

II.

Ljubestin do Boga.

„Ljubi Gospoda svojiga Boga is zeliga svojiga ferza, in is ze le svoje dufhe, in is ze le svoje misli, in is ze le svoje mozhi“ ¹⁾).

„Spomni se svojiga stvarnika v' dne-vih svoje mladosti“ ²⁾), pravi Š. Duh v' fvetim Pismu. — Šrezhin je, kdor sazhne Gospoda svojiga Boga she v' mladosti lju-biti, in ga zhedalej bolj ljubi.

Ljubi moj mladi kristjan, kateri to berešh, daj svoje ferze Gospodu, in terdno fkleni, le njega ljubiti zhes vse. Ali bi ti po pra-vizi ravnal, ko bi svoje ferze hotel narpred hudobnimu duhu, in potlej v' starosti she le Bogu dati, ker si dolshan, mu ga *prezej* dati? Ali bi po pravizi ravnal, ko bi hotel nar lepšhi léta svojiga shivljenja, kteriga si *všiga* Bogu dolshan, pregreshnimu veselju fvetá dati, in le stare, neukretne léta Bogu?

¹⁾ Mark. 12, 30. ²⁾ Pridig. 12, 1.

Nafhe ferze je sa Boga vstvarjeno; le Bog ga samore napolniti, in refnizhno zadovoljniga in frezhniga storiti. Le Bog je vse nafhe ljubesni nefkonzhno vredin. Ko bi ga samogli s' *nefkonzhno* ljubesnijo ljubiti, bi ga ljubili, kakor je vredin, ljubljen biti. Le v' Bogu so sedinjene vse ljubesnivosti, vse popolnamosti, vse lepote, vse dobrote.

Nar vezhi vefelje in sapopadek vfliga svelizhanja isvoljenih v' nebesih je, Boga gledati in ga ljubiti; in nar strafhnejshi terpljenje pogubljenih v' peklu je, Boga nikdar ne viditi, in ga fovrashiti.

Ljubi moj kristjan, zhe shelifh Boga vezhno v' nebesih ljubiti, ga morafh she na tem fvetu refnizhno ljubiti sazheti. „*Ljubimo tedaj Boga, sakaj Bog nas je prvi ljubil*“ ¹⁾). Bog nas je ljubil, predin smo bili v' ftanu ga ljubiti, predin smo fhe na fvetu bili; in ravno njegova ljubesin do nas je storila, de nas je vstvaril, de nas je po svoji lastni podobi vstvaril, de nam je neumerjozho dusho dal, ktera je namenjena, se vezhno s' njim v' nebesih vefeliti. — O nefkonzhna ljubesin do tako nehvaleshnih stvari, kakor smo mi! —

¹⁾ I. Jan. 4, 19.

In to fhe ni bilo sadoſti njegovi nesa-
popadljivi ljubezni; ampak potem ko fmo s'
grehi vſo pravizo do nebeſhkiga kraljeſtva
sgubili, nam je ſvojiga ediniga preljubiga
Šina dal, kateri naſ je od vezhniga pogub-
ljenja, od vezhniga terpljenja odreſhil; in
ne drugazhi, kakor s' ſvojim laſtnim groſo-
vitnim terpljenjem, in s' ſvojo britko ſmert-
jo na krishi. — O nesapopadljiva ljubezni,
ktera fama ſebe popolnoma poſabi, in tolj-
kanj ſtori ſa ſvoje ljubljene!

Ali tudi fhe to vezhni ljubezni ni ſa-
doſti; temuzh potem ko naſ je uſmiljeni Bog
ſa nebefa vſtvaril, in Šin boſhji ſa nebefa
odreſhil, naſ Š. Duh s' ſvojo gnado ob-
daruje, in ſi — naj tako rezhem — kolikor
more perſadeva, de bi naſ le gotovo v'
nebefa perpravil. — Nikdar ne bomo ſa-
mogli, ne v' tem ſhivljenji, ne v' vezhnoſti,
popolnoma ſapopaſti, kako velika je boſhja
ljubezni do naſ!

Tedaj ga tudi ti ljubi, moj kriſtjan,
in nikdar ne nehaj ga ljubiti, in ga is ze-
liga ſerza ljubi. — „*Moj ſin, daj mi ſvoje
ſerzé*“¹⁾, ti Bog ljubezni pravi. Tedaj
mu ga daj, in bodi veſel, de vezhni Bog

¹⁾ Prip. 23, 26.

tako revin dar, kakor je tvoje ferze, tako sheli, de te profi, de mu ga daj.

Ljubetin do Boga se mora v' djanji pokasati. Zhe kristjan ne shivi po boshji volji in postavi, gotovo Boga ne ljubi, desiravno morebiti vzhafi kake fladke obzhutke ljubetni v' svojim ferzu ima. Ljubetin je ognju podobna. Oginj greje in svet; kjer ni gorkote ne svetlobe, tam gotovo ni ognja. Tako tudi ljubetin; kjer ni gorezhnosti v' boshji flushbi, ne lepiga shivljenja, tam gotovo ni prave ljubetni do Boga.

Nafha ljubetin do Boga mora biti zhes vse; to je, perpravljeni moramo biti, sa Boga vse storiti, karkoli od nas imeti hozhe, ko bi bilo fhe tako tefhko; raji vsm se odpovedati, kakor boshji perjasnosti, raji vse drugo sgubiti, kakor gnado boshjo; raji martre in smert prestati, kakor se s' kakim greham od Boga odlozhiti. Nafhe ferze, nafhe misli in vsi nafhi nameni morajo taki biti, de bomo po pravizi lahko s' f. Pavlam rekli: „*Kdo nas bo od ljubetni Kristufove lozhil? Ali teshave? ali fila? ali lakota? ali revshina? ali nevarnost? ali preganjanje? ali mezh? . . . Vse lete rezhi premagamo savolj njega, ki nas ljubi. Gotovo vem, de ne smert, ne shivljenje, ne angelji, ne oblasti, ne mozhi;*

ne sdajno, ne prihodnje . . . in nobena druga stvar nas ne bo mogla od boshje ljubesni lozhiti“¹⁾).

Bres ljubesni nismo nizh, in vse drugo nam bres nje nizh ne pomaga²⁾. Kdor Boga zhes vse, in blishnjiga savolj Boga in v' Bogu ne ljubi, ni nizh pred Bogam, in ne bo nikdar Boga v' nebefih gledal. Kdor v' ljubesni boshji umerje, bo vezhno frezhin; kdor pa sheli v' boshji ljubesni umreti, mora tudi v' boshji ljubesni shiveti; torej si persadevaj, ljubi moj kristjan, Boga ljubiti zhes vse; in vsak dan ga profi, de oginj svoje ljubesni v' tvojim ferzu vname in te v' svoji svetli ljubesni do konza tvojiga shivljenja ohrani.

Premisli lep sgled ljubesni do Boga in ga posnemaj. Dva pufhavnika sta dolgo Boga profila, de bi jima gnado dal sposnati, kako bi ga samogla prav ljubiti in mu popolnoma flushiti. Bog je te pravi-zhne profihnje vflifhal in jima je na snanje dal, de naj v' mesto Alekfandrijo gresta in mosha poifheta, ki mu je Evkarist ime, in njegovi sheni Marija. Leta dva bolj popolnoma Bogu flushita, kakor ona dva.

¹⁾ Rim. 8, 35 — 39. ²⁾ I. Kor. 13.

Vesela in Bogu hvaleshna sta se leta dva pufhavnika na pot podala, in sta dolgo zhasa po velikim mestu Aleksandrii popra-
shevala, kje stanuje Evkarist. Ali nobedin ni tega revniga zhloveka posnal. Potem sta sazhela misliti, de je vse to smota, in sta se she proti pufhavi vernila. Ali predin sta is mesta prifhla, sta vidila sheno stati pred nisko revno hisho; sta tedaj she njo vprashala, zhe vé, kje Evkarist stanuje. — Mojimu moshu je Evkarist ime, jima je odgovorila shena, in tukej stanujeva; pa ga ni sdaj doma, bo she le drevi prifhel.

Polna hvaleshnosti do Boga sta fhla v' hisho, in sta shelela fkoraj viditi tega sve-
stiga flushabnika boshjiga.

Proti vezheru je tedaj prifhel Evkarist, in je svojo majhno zhedo ovz, ki jih je zhes dan pafel, domu pergнал. Komaj sta ga pufhavnika sagledala, sta mu naproti fhla, sta ga perferzhno objela in v' hisho spremila. Evkarist se je mozno zhudil, in ni mogel sapopasti, sakaj mu leta dva spokornika toliko perjasnosti in zhasi fkasujeta. Ali she veliko bolj se je savsel, kadar sta ga profiti sazhela, de naj jima vse na tanko pové, kako on in njegova shena Bogu flushita, ker shelita, od njih se uzhiti, Boga prav ljubiti, in njemu svesto flushiti. —

Ubog nevedin pastir sim, jima je Evkarist odgovoril, in nizh prav Boga ne ljubim in mu flabo flushim. Ali vaji profim, zhaftitlja flushabnika boshja, de me uzhita, ga tako ljubiti, kakor ga fveti pufhavniki ljubijo. — Potem sta ga she bolj profila in sta mu sapovedala, de naj jima svešto pové, kako shivi.

Na to je Evkarist tako rekel: Boshjim flushabnikam sim pokorfhino dolshan; tedaj vama povem, de sim bil she v' mladosti sazhel Bogu flushiti, in vse is ljubesni do njega storiti. Moja mati je bila bogabojezha shena, in me je she v' mladosti uzhila Boga ljubiti. Bog mi je gnado dal, de sim nauke svoje dobre matere svešto dopolnil. Kadar sim imel kaj terpeti, sim is ljubesni do Boga voljno poterpel; kadar so mi starfhi kaj sapovedali, sim is ljubesni do Boga prezej storil, kar mi je bilo sapovedano; kadar sim druge otroke vidil, kí so svojim starfhem kake fladke rezhi kradli in jih jedli, sim se Boga spomnil, in is ljubesni do njega sim se tatvine sdershal. In kakor sim se bil s' boshjo pomozhjo v' mladosti navadil, tako sim tudi potem smiram ravnal, in sim se navadil, vse savolj Boga in is ljubesni do njega storiti. Sjutrej vltanem sgodej is ljubesni do Boga; opravim svojo molitev in dan

Bogu darujem is ljubesni do njega; potem se k' delu podam in delam is ljubesni do njega, sato ko je njegova svéta volja, de naj dolshnosti svojiga stanu dopolnujem.

Kadar pozhivam, se svojiga stvarnika spomnim, ki je pozhival po vstvarjenji vsih rezhi¹⁾); in is ljubesni do njega nekoliko pozhivam, de potem bolj pridno delati samorem. Jed vshijem is ljubesni do Boga, ki me je vstvaril in me ohrani, in mi vse da, kar potrebujem. **Kadar** sim lazhin ali shejin; kadar mi je mras ali vrozhe; kadar revshino ali kako bolezhino terpim, se spomnim Jesufa, ki je vse to sameterpel, in is ljubesni do njega vse voljno poterpim. **Kadar** mi Bog kako dolgo bolesin, ali hudo létino poshlje, vse is ljubesni do njega s' hvaleshnostjo is njegovih rok prejmem.

S' svojo sheno smiram v' miru in v' edinosti shivim, kar jest hozhem, to tudi ona; in kar ona hozhe, to tudi jest; in kakor jest shivim, tako tudi moja shena. **To** je vse, kar vama vém od najniga shivljenja povedati.

Potem šta ga pufhavnika vprashala, zhe ima kaj premoshenja; in jima je odgovoril: **Moje** premoshenje je majhno. **Sra-**

¹⁾ I. Mojs. 2, 2.

vin leté majhne zhede ovz nimam veliko drusiga; ali dobrotljvi Bog mi vedno svoj fveti shegin dodeluje, in imam vsiga sadofti. Kar saflushim in perdelam, rasdelim v' tri dele. Pervi del dam zerkvi, is ljubesni do Boga, ki je njegova hifha; drugi del dam ubogim in popotnikam, is ljubesni do Jesufa; in v' podobi revesha vidim in zhaftim ufmi-ljeniga Jesufa; in tretji del ohranim sa-fe in sa svojo sheno, in shivim v' vedni rev-fhini, is ljubesni do Jesufa, ki si je rev-fhino na tem fvetu isvolil, in je is ljubesni do naf revin postal.

Kadar imam flabo jed, ali kadar mi jedi permankuje, se spomnim Jesufove lakoti, ktero je on velikokrat obzhutil is ljubesni do mene; se spomnim; de njegova nar ljub-fhi jed je bila, boshjo voljo dopolnovati; in de zhlovek ne shivi le od telefne jedi, am-pak tudi od boshje besede; in tako prena-flham voljno svojo revfhino, is ljubesni do Boga.

Sadnizh fta ga pufhavnika fhe vpra-fhala, zhe ima kakiga fovrashnika. Na to jima je Evkarist odgovoril: Kdo je na tem fvetu bres fovrashnikov? Jesuf jih je imel, in nar fvetejshhi perjatli boshji fo jih imeli; kako bi jih jest ubogi greshnik ne imel. Ref je, de nobenimu nizh hudiga ne shelim in

nizh hudiga ne storim, in tudi od nobeniga nizh hudiga ne govorim; ali per vsim tem imam vender sovrashnike, ki so mi nevoshljivi. Pa jim nizh hudiga ne voshim, ampak imam ufmiljenje s' njimi in jih ljubim; jih grem vzhaf obiskat, in kadar jim samorem kaj dobriga storiti, jim vse rad storim, is ljubesni do Boga. Kadar kdo kaj hudiga od mene ali od moje shene govori, ali kadar mi kdo kaj hudiga stori, mirno poterpim is ljubesni do Jesufa, ki je fhe vse vezh sa-me terpel. In moja shena ravno tako v' vsih rezheh ravna.

Táko tedaj je najno revno shivljenje, in nikoli nizh posebniga in velikiga ne storiva.

S' velikim sazhudenjem fta se potem pufhavnika domú vernila, in fta perferzhno hvalila Boga, de jima je tako lepo in lahko pot h' kerfhanfki popolnamofiti in k' nebesfkimu svelizhanju pokasal.

III.

Pofnemanje Jesufa.

„Sgled sim vam dal, de kakor sim jest storil, tudi vi storite“ ¹⁾.

Kdor hozhe fvetu shiveti, mora fвете sglede posnemati; ali fvetejshiga sgleda ni nikoli na fveti bilo, kakor je bil Jesufov sgled. Jesuf je Svetnik svetnikov, nar vi-shi popolnamost vsih zhednost. — S. Pavl je sato do tako visoke fvetosti prishel, ko je smiram Jesufa posnemal ²⁾. Ravno tako so tudi vsi svetniki Jesufov sgled vedno pred ozhmi imeli in so ga svesto posnemali.

Leta „Dobri Uzhenik“ je is nebes na leto revno semljo prishel, in je nam enak postal, de bi nas ne le s' svojo besedo, ampak tudi s' svojim shivljenjem v' vsih okoli-stavah boshjo voljo dopolnovati uzhil. Sato je otrok postal, de bi otroke uzhil, kako se morajo do Boga, do svojih staršev in

¹⁾ Jan. 13, 15. ²⁾ I. Kor. 4, 16. 11, 1. Fil. 3, 17.

do vsih ljudi sadershati; je *mladenzh* postal, de bi mladenzhe uzhl, kako se morajo nevarniga sapeljiviga sveta varovati, in she v' mladosti Bogu flushiti; je *mosh* postal, de bi odraslene ljudi uzhl, kako dopolnovati dolshnosti svojiga stanu, in kako vse teshave shivljenja preterpeti.

Mladim ljudjem je Jesus posebno *shtiri* lepe sgledе dal, ktere morajo posnemati, zhe mu shelē dopadljivi biti.

1. Pervi sgled Jesufa v' mladosti je bilo njegovo tiho, ponishno, revno in delavno shivljenje. Sveto Pismo nam ne vē veliko od Jesufove mladosti povedati, ker je njegovo shivljenje tiho in ljudem nesnano bilo. Sunaj njegove presvete matere in svetiga Joshefa ga nobedin v' njegovi mladosti ni prav posnal; le ona dva sta vedila, de je edin Sin vezhniga Boga. — Prelep sgled tihe ponishnosti, ki ga je Sin boshji mladim ljudem dal, kateri se tako radi hvalijo, zhe so nekoliko imenitnisthiga rodu; se zhes druge povsdigujejo in jih sanizhujejo, ki so niskiga in revniga stanu; in ne premislijo, de pred Bogam ni nobene druge imenitnosti in vifokosti, kakor ponishnost, ker je le tist pred Bogam povikshan, kateri sam sebe ponishuje.

Jesus, desiravno Sin shiviga Boga, je smiram pridno delal, she v' mladosti, ka-

kor pravijo prvi zerkveni uzheniki; in je lep sgled dal mladenzham in vſim ljudem, ki ſo greſhniki, in od pravizhniga Boga k' delu obſojeni ¹⁾).

Ljubi moj kriftjan, zhe v' revſhini in v' trudu ſhiviſh, bodi ſadovoljin; premifli Jeſuſovo revſhino; njegovo pridnoſt, njegov trud; in iſ ljubezni do njega ravno tako radovoljno vſe preneſi, kakor on; in ſi boſh njegovo dopadenje in njegovo ljubezin per-dobil. — O frezha zhes vſe frezhe, Jeſuſu dopaſti in od njega ljubljen biti!

2. Lep sgled, ki nam ga je Jeſuf v' ſvoji mladoſti dal, je tudi njegova pobošnoſt in gorezhnoſt v' boſhji flushbi. Komaj dvanaſt let ſtar ſe ſhe poda s' ſvojimi ſtarſhi na daljno pot proti Jeruſalemu; in kadar v' boſhji tempelj, v' hiſho ſvojiga nebeshkiga Ozheta pride, je tega ſvetiga kraja tako veſel, de ga ne more vezh ſapuſtiti. Nikdar ſe ne navelizha, uzhenikov poſluſhati, ki boſhjo poſtavo raſlagajo, deſiravno je on njih „Uzhenik“, deſiravno jih on s' ſvojo vezhno modroſtjo napolnuje.

Poſnemaj, ljubi moj mladenzh, leta lepi sgled. — Od kod pride tvoja lenoba v' boſhji flushbi? Sakaj ſi tako ſanikern v' po-

¹⁾ I. Mojs. 3, 17 — 19.

flufhanji boshje befede? Sakaj fe ti osnانونvanje boshjih refniz tako dolgozhafno sdi, de dremljefh ali v' druge rezhi miflifh, kadar uzheniki boshjo poftavo raslagajo? — To pride vse od tod, ker Jefusoviga sgleda ne premifhljujefh in ne pofnemafh. — Uftani tedaj, o kriftjan! is fvoje pogubljive dremote. Premifli Jefusov sgled in ga pofnemaj. Bodi Bogu hvaleshin, ker ti vedno perloshnoft daje, boshje refnize in svelizhanfke nauke poflufhati; boshjo poftavo in kerfhanfke dolshnofti smiram bolj in bolj na tanko fposnati. S' hvaleshnim ferzam fposnaj leto veliko gnado in frezho. — O koliko jih je, posebno v' tej divji desheli, kjer to pifhem, ki nikdar te gnade nimajo, boshjo befedo flifhati, ker je tukej premalo osnanovavzov boshjih refniz. Ko bi tako perloshnoft imeli, kakor jo ti imafh, bi se k' Bogu fpreobernili in se svelizhali. Ti pa per vfi obilnofti boshje befede fvojo dufho ftradati puf.tifh; fedifh per ftudenzu shive vode, in tvoja dufha sheje umira! —

3. Dalej je lep sgled ljubeshniviga mla-den zha Jefusa njegova svefta pokorfhina do fvoje prefvete matere in do fvojiga rednika ¹⁾. Popolnoma jima je bil pokorin in

¹⁾ Luk. 2, 51.

podloshin v' vsih rezheh; in ne le svoji lastni materi, ampak tudi svetimu Jeshefu, ki ni bil njegov ozhe, ampak le njegov rednik in varh. — Saref lep sgled pokorfhine! Premisli ga dobro, ljubi moj kristjan, in pofnemaj ga. Jesuf je Šin boshji, vezhni Šin vezhniga Ozheta; in vender se, po svoji zhloveshki natóri, ljudem podvershe, ki so njegove stvarí. Vezhna Modrost je Jesuf in nefkonzhna Svetost, in po njegovi previdnosti in volji se nebo in semlja, in vse kar je vstvarjeniga, ravna; in vender popolnoma vdá svojo voljo v' voljo svoje matere in svojiga varha, in vselej svesto opravi, kar mu sapovešta.

Kako bosh tedaj ti, moj kristjan, per fodbi boshji obstal, zhe po takim sgledu, ki ga pred ozhmi imash, svojim starshem in vishim nifi pokorin, ki si menj, kakor tvoji starshi in vishi, in menj previdnosti, modrosti in fkuishnje imash, kakor oni? — Premisli, de te bo ravno tisti Jesuf fodil, ki ti je tak lep sgled ponishne pokorfhine dal.

4. Zheterti lep sgled Jesufov, ki ga najdemo v' fvetim Pismu, je, de je Jesuf ravno tako, kakor v' létih, tudi v' modrosti in v' gnadi in v' prijetnosti pred Bogam in

pred ljudmi vedno rafel ¹⁾). **Jesuf**, ki je **Bog** in zhlovek fkup, je fzer vse nar vishi popolnamosti smiram imel, tudi v' svoji prvi mladosti, tode ljudem od sazhetka niso bile snane; in **Jesuf** jih je smiram bolj in bolj v' svojim djanji in shivljenji fkasoval, kakor je v' letih rafel. **Ravno** tako je solnze famo na febi smiram enako, vender se nam sju-trej ne sdi tako fvitlo in gorko, kakor potem ko bolj visoko pride, in posebno o poldne.

Leta sgled **Jesufov** naf uzhi, de moramo po poti kerfhanfke popolnamosti smiram naprej iti, nikdar obftati ali nasaj iti. In kdor obftoji, she nasaj gre. **Kdor** si vedno ne persadeva, smiram boljshi in **Bogu** bolj dopadljiv postati, bo zhedalej flabshi in bolj sanikern postal. **Shivljenje** je enako tekozhi vodi ali reki. Po tej reki se moramo *gori* peljati, ne doli, zhe hozhemo v' nebefa priti. **Kdor** si vedno persadeva in pridno veflá, pride naprej; kdor pa neha veflati, ne oftane smiram na tistim mestu, kjer je nehal veflati, ampak gre nasaj, sakaj voda njegov zholn nasaj sanese; in se bo pogubil, zhe fpet pridno veflati ne sa-zhne.

¹⁾ Luk. 2, 52.

Is te perglihe tudi vidish, ljubi moj kristjan, de si mora zhlovek *vedno* persadevati, po poti kerfhanfke popolnamosti naprej priti, zhe se hozhe svelizhati; sakaj zhe si le *vzhafi* persadeva, in potem spet preneha, je enak zholnarju na tekozhi vodi, kateri nekaj zhafa pridno veflá in nekoliko poti stori; ali fkoraj spet neha veflati, in voda ga nasaj sanese. Potem spet sazhne veflati; ali komaj pride tako delezh, kakor je bil v' pervizh prifhel, spet neha veflati, in spet svojo pot in svoje persadevanje sgubi, in nikoli delezh ne pride.

Tedaj, ljubi moj kristjan, bodi pridin na poti proti nebesam, in posnemaj Jesufov sgled. Kako shalofno je, posebno mlade ljudi viditi, kateri, namesti de bi smiram bolj modri, bogabojezhi in poboshni postajali, so zhe dalej bolj rasujsdani, nespodobni in hudobni; smiram bolj in bolj sanikerni in nemarni v' dopolnovanji svojih kerfhanfskih dolshnost. Svoje ferze, ki so ga vfiga Bogu dolshni, njemu odtegnejo, in ga sapeljivimu fvetu in hudobnemu sovrashniku dajo; svoj um, ki ravno sazhne, boshje refnize sapopadati, v' nizhemarne posvetne misli in pregreshne shelje obrazhajo; in svojo voljo, ktero jim je Bog le sato profito vstvaril, de bi jo radovoljno s' boshjo voljo fklenili, le

popazhenim fhegam sveta in svoji hudobni posheljivosti podvershejo. — To se ne pravi, smiram bolj in bolj v' modrosti, v' gnadi in prijetnosti pred Bogam in pred ljudmi raſti, kakor nam je Jeful v' svoji mladosti sgled dal.

Ali ne le v' mladosti, ampak v' svojim zelim shivljenji nam je Jeful nar lepſhi sgled dajal, ktere moramo vedno posnemati, zhe hozhemo njemu dopaſti in svelizhani biti. Zel zhaſ svojiga shivljenja je Jeful v' satajenji svoje boshje zhaſtitljivosti, in v' duhu pokore shivel; ne savolj febe, sakaj pokore in terpljenj njegova nefkonzhna svetost ni potrebvala; ampak le de bi sa naſ sadoſti ſtoril in nam sgled dal, je tako shivel. — Tudi v' duhu molitve, v' duhu pokorſhine in ljubeshni do svojiga nebeshkiga Ozheta nam je nar lepſhi sgled pred ozhi poſtavit. — Njegovo zelo shivljenje, poſebno kadar je bil uzhiti sazhel, je bilo polno ljubeshni in uſmiljenja do blishniga, ne le do perjatlov, ampak tudi do ſovrashnikov, sa ktere je ſhe v' svoji sadnji uri perfezhno svojiga nebeshkiga Ozheta profil.

Nafha, nar vezhi zhaſt in nefkonzhna frezha je, sa Jefulam hoditi, njegove sgledeshveſto posnemati. Njega ſapuſtiti, in po drugi poti hoditi, kakor po kteri je on ho-

dil, bi bilo nafhe gotovo in vezhno pogubljenje. Jesuf je po vofki in ternjevi poti hodil, *je veliko terpel in je tako prishel v svojo nebeshko zhasť*¹⁾. *Kako bomo tedaj samogli v' ravno tisti kraj priti, zhe hozhemo le smiram po fhiroki in gladki poti posvetnih vshitkov hoditi, in nizh is ljubesni do Jesufa terpeti? Š. Pavl naf uzhi, de tisti bodo isvoljeni, kateri bodo Jesufu enaki postali*²⁾.

Grosno dobro je, se she v' mladosti po Jesufovih sgledih ravnati, in tako rekozh s' Jesufam rasti, kakor v' letih, tako tudi v' modrosti in poboshnosti. „*Dobro je zhloveku, jarm (Gospodov) nositi od svoje mladosti*“³⁾. — Jesufov jarm je posebno fladak in prijetin, kadar se ga zhlovek she od mladosti navadi. Tedaj bi se imeli slafti mladi kristjani persadevati, svoje shivljenje po Jesufovimu ravnati; in bi se imeli raji v' fhpegel njegoviga sgleda per vsaki perloshnosti pogledati, kakor v' svoj posvetni nizhemarni fhpegel. — In starshi bi imeli per vsaki perloshnosti svoje otroke uzhiti in opominjati, de naj tako ravnajo, kakor je Jesuf v' svoji mladosti v' takih perloshnostih ravnal.

¹⁾ Luk. 24, 26. ²⁾ Rim. 8, 29. ³⁾ Shal. pef. Jerem. 4, 27.

Od tega imamo lep sgled, ki so ga tri poboshne dushe vsm staršem, uzhenikam in otrokam dali. — Bila je revna, sravin pa bogabojezha vdova, ki je imela hzher, po imenu Doroteja. Leta dekliza je bila v' svoji prvi mladosti grosno nepokojna in posvetna. Njena mati se je sa-njo bala, de bi se zhedalej bolj ne popazhila, in po sgledu posvetnih shenfik shiveti ne sazhela. Tedaj, desiravno je bila revna, jo je dobri in poboshni uzhenizi isrozhila, in jo je posebno profila, de naj njeno hzher po kerfhanfko shiveti, in Jesufove sgleda posnemati nauzhi.

Doroteja, ki je bila takrat deset let stara, je ostala dve leti per svoji uzhenizi, kjer ni nizh drusiga vidila ne flifhala, kakor svete boshje rezhi in Jesufove sgleda. Bog ji je gnado dal, de je vse lete lepe nauke v' ferzu ohranila, in je terdno fklenila, zel zhaf svojiga shivljenja po njih ravhati.

Kadar je k' svoji materi nasaj prifhla, je bila leta poboshna vdova svoje ljube hzhera perferzhno vefela. In saref je bilo lepo viditi, kako je bila leta dekliza ponishna, poterpeshljiva, krotka, in svoji materi v' vseh rezheh pokorna. Smiram je bila sadovoljna in perjasna, ni nikoli godernjala, ni nikoli nobeniga opravljala, in tudi nobenih drugih hudobnih besedi ni govorila, in jih tudi po-

flufhati ni hotla. Vezh je miflila, kakor govorila; in njeno nar vezhi vefelje je bilo, v' Boga mifliti, moliti in v' zerkev iti.

Leto lepo kerfhanfko shivljenje ni le njeno mater vefelilo, ampak tudi vfi dobri kristjani tiftiga kraja fo bili lete dobre deklize vefeli. Le nevosfhljive dushe je nifo mogle terpeti, sakaj nevosfhljivost je ravno takrat nar bolj shaloftna in fovrashna, kadar blishniga v' zhasti, v' frezhi ali v' gnadi vidi. Nevosfhljivost je grosno gerd in velik greh, in je isvirk grehov; posebno pride opravljanje in obrekovanje is nje. — Nektere nevosfhljivke tedaj fo fi grosno persadevale, dobro ime lete poboshne deklize pozherniti, ker fo terdile, de je vse njeno lepo shivljenje le hinavfhina in sakrita hudobija. Doroteja je flifhala, kako hudobno od nje govore, pa je vse voljno poterpela, po sgledu Jefusovim, in is ljubeshni do njega. Nikoli ni nizh hudiga od fvojih fovrashniz rekla, ampak jim je smiram perjasne befede dajala, kadar jih je vidila. Is tega fo dobri kristjani kmalo fposnali, de njena poboshnost ni hinavfka, ampak refnizhna in perferzhna.

Posebno je pa njen duhovni pastir njeniga lepiga shivljenja vefel bil, in je Boga hvalil sa vse gnade, s' kterimi je leto dushe tako obilno obdaroval; kakor tudi sa lepi sgled

in dobre nauke, ki jih je vſim dekletam njegove fare dajala. Shelel je na tanko vediti, kako shivi; jo je tedaj k' febi poklizal in vpraſhal, kako shivi in ravna, in kako ſe v' vſih okoliſtavah ſvojiga ſhivljenja obnaſha.

Na to mu je tako odgovorila: Gospod ozhe, meni ſe ſdi, de vſe premalo ſtorim, kadar premiſlim, kako me je moja uzheniza uzhila, in kakor ſdaj njih pridige in nauke ſliſhim. Poſebno ſe velikokrat ſpomnim nauka, kteriga mi je moja dobra uzheniza dala, de naj ſi v' vſih ſvojih delih, v' vſih ſopernoſtih in teshavah po Jeſusovim ſgledu ravnati persadevam.

Kadar tedaj ſjutrej vſtanem, ſe ſpomnim Jeſufa, ki je od ſvoje mladosti vſe ſvoje dnove ſvojimu nebefhkimu Ozhetu daroval; in po njegovim ſgledu ſe darujem Bogu, ſtorim ſ. krish, mu darujem vſe ſvoje miſli, beſede, djanje in terpljenje zeliga dneva, in ga proſim, de naj me varuje in ohrani po ſvojim neſkonzhnim uſmiljenji. Kadar molim, ſi miſlim Jeſufa, kako perferzhno in ponishno je ſvojiga nebefhkiga Ozheta molil; in ſklenem ſvoje flabe molitve s' njegovo preſveto molitvijo, in jih tako Bogu darujem. Kadar delam in ſe trudim, ſe ſpomnim, de ſe je Jeſuf ſhe bolj trudil v' ſvojim revnim ſhivljenji na tem ſvetu,

is ljubeshni do mene; in leta mifel mi prezej polajfha vse teshave in ves trud. Kadar mi moji starfhi kaj sapovejo, fe spomnim, kako je bil Jefuf fvojim starfhem podloshin in pokorin, in prezej fklenem svojo pokorfhino s' njegovo, in ftorim, kar mi je sapovedano. Kadar mi je kaj prav teshavniga in soperniga sapovedano, fe spomnim Jefusove pokorfhine do njegoviga nebeshkiga Ozheta, ker mu je bil pokorin do fmerti na krishu, in prezej fe mi lahko sdi, kar mi je sapovedano; in is ljubeshni do krishaniga Jefusa vse na tanko dopolnem. Kadar mi kdo kaj soperniga ali rasshaljiviga rezhe, molzhim, sakaj spomnim fe, de fo Jefusu fhe veliko vezh rasshaljivih befedi rekli, in popolnoma po krivizi; jest fim pa grefhniza, in saflushim sanizhvana biti; in ker je on le molzhal per vseh rasshaljivih besedah, je ravno to fhe bolj moja dolshnost. Kadar grem k' jedi, fe spomnim, de je Jefuf revno na tem fvetu shivel, de je vezhkrat revno jed imel, in je le toliko jedel, kolikor je bilo sa ohranjenje shivljenja in sdravja potrebno, de je samogel Bogu in blishnimu flushiti; in po tem sgledu fi persadevam ravnati.

Njen duhovni pastir fe je sazhudil, kadar je to flifhal, in ji je rekel: Doroteja, saref fi frezhna in bogata. Bog ti daje velike gnade

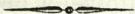
in veliko dušno veselje. — Na to mu je odgovorila: Ref je, de najdem veliko veselja in trofhta v' flushbi boshji; ali velike so tudi vzhasi teshave in sopernosti, ki jih moram prestati. Vzhasi me moje tovarshize sanizhujejo in se mi posmehujejo; vzhasi imam tudi grosno hudobne fkušnjave, in sim v' veliki nevarnosti Boga rasshaliti in sgubiti.

Potem jo je spet duhovin vprashal: Kako pa ravnash, de vse svoje fkušnjave in dušne teshave frezhno premagash? — In mu je odgovorila: V' fkušnjavah se spomnim, de jih je tudi Jesuf imel, in de jih je ravno sato imeti hotel, de je svojim flushabnikam pokasal, de noben zhlovek na svetu bres fkušnjav biti ne more, in kako jih moramo premagati. In potem si persadevam, po njegovim sgledu, s' kako boshjo besedo premagati hudobniga fkušnjavza. — V' dušnih teshavah si pa Jesufa mislim na oljki gori, kako je shaloftin in v' grosovitnih teshavah, tako de kervavi pot poti. Ali pa si ga na krishi mislim, kako je sapushen in bres vliga trofhta in polajshanja; in potem je moje ferze kmalo bolj lahko in veselo, in is ferza isrezhem lete lepe besede Jesufove: *Ozhe, ne moja, ampak tvoja volja naj se sgodi.*

Poln fvetiga vefelja in hvaleshnosti do Boga sa leto poboshno dufho jo je duhovin fhe dalej vprafhal, od koga fe vezhidel s' fvojimi tovarfhizami pogovarja. — Na to je odgovorila: Nar raji jim to pravim, kar fim tudi njim sdaj pravila. Jim perpovedujem, de naj fi persadevajo v' vfh rezheh po Jefusovim sgledu ravnati; de naj fe ga fpomnijo v' fvojih molitvah, v' govorjenji, per delu, per jedi, in v' vfh telefni in dufhni teshavah; de naj premiflijo, kako je on v' vfh tih okoliftavah ravnal, in de naj fi persadevajo, is ljubesni do njega in v' edinofci s' njim ravno tako ravnati. Jim pravim, kako me je moja dobra uzheniza ravno to uzhila; in fposnam, in zhedalej bolj previdim, de nizh boljfhiga na tem fvetu ftoriti ne moremo, kakor fvojiga Gospoda in Boga pofnemati, in tako dobrimu Gospodu svefto flushiti.

Potem ji je duhovin perporozhil, de naj smirem tako ravna do konza fvojiga shivljenja; in naj fi vedno persadeva, tudi fvoje perjatlize k' takimu shivljenju napeljevati.

Srezhin je she na tem fvetu, in bo na unimu vezhno frezhin, kdor Jefusove sgleda is ljubesni do njega svefto pofnema.

IV.

Ljubestin do blishniga.

„Ljubi svojiga blishniga, kakor samiga sebe . . .
Blishniga ljubiti, kakor samiga sebe, je vezh vredno, kakor vse darovanje“ ¹⁾.

Ljubestin do blishniga je poglavitna zhednost kristjana, sakaj **Jesuf** je raslozhno rekel, de **Boga** ljubiti zhes vse, in blishniga kakor samiga sebe, je sapopadek vsiga tega, kar je kdej **Bog** ljudem sapovedal, v' **Mojsefovi** postavi, v' prerokih in v' fvetim **Evangelji**.

Ali desiravno je leta zhednost tako poglavitna, se malokdaj med kristjani v' svoji popolnamosti najde. Vezhidel kristjani le svojo shlahto, svoje perjatle in snanze ljubijo, in k' vezhimu svoje dobrotnike, dokler se jim dobrotljivi fkasujejo; do drugih ljudi pa, posebno do nesnanih, ne obzhutijo no-

¹⁾ Mark. 12, 31. 33.

beniga nagnjenja, nobene ljubesni, in velikokrat še zlo nobeniga ušmiljenja, in sovrashnike sovrashijo, kakor so od njih sovrasheni. To se ne pravi, *blishnjiga* ljubiti, kakor samiga sebe, ampak *le samiga sebe*.

Vezhidel so štarfhi krivi, de njih otrozi v' tem pomankanji prave ljubesni do blishnjiga odrašejo, in de malokteri potem k' tej lepi keršhanfki zhednosti pride. Ne pravim, de jih s' *befedo* uzhe, le svoje perjatle in dobrotnike ljubiti; in tiste, ki jim kaj hudiga in soperniga store, sovrashiti; ampak s' svojim *djanjem in sgledam* jim leta pogubljivi nauk dajejo. Veliko je namrežh keršhanfskih štarfhev, ki se nar raji, in vprizho svojih otrok, od pregreshkov, hudobnih del in nespodobniga shivljenja svojih sofedov, in sploh svojiga blishnjiga pogovarjajo; kakor tudi od kriviz in fhkod, ktere jim sofedje is nevoshljivosti ali hudobije store; se ferde in jesé, in grosno gerdo govore soper svoje sovrashnike, soper vse tiste, ki jim kaj hudiga ali soperniga store; in velikokrat tudi soper svojo gosposko in svoje duhovne. In vse to govore vprizho svojih otrok; in leti ubogi otrozi v' takih sgledih odrašejo. Kako se samore tedaj sveta keršhanfska ljubesin do blishnjiga v' njih ferzih

vkoreniniti? Leti hudobni pogovori sadufhe v' njih vřiga duha kerřhanřke ljubesni; in tefhko je potem fe tega duha navseti, sakaj prvi sapopadki in obzhutki, kterih fe zhlovek v' űvoji mladofci navsame, fe globoko v' ferze vtisnejo in vkoreninijo; in malo jih je, ki jih potem do zhiftiga isrujejo, in űvoje ferze s' drugimi napolnjo, ki űo prvim nařproti pořtavljeni.

Leti neřpametni in pohujřhljivi řtarřhi pazh ne pomifľijo, kako hudobni in pogubľivi űo sgledi, ki jih s' takim govorjenjam űvojim otrokam dajejo, in de ravno űavolj tega je tako malo prave kerřhanřke ljubesni do blifhnjiga med ľjudmi. Is tega pride, de fe ľjudje řploh tako malo med řabo řpořhtujejo in zhafće, in fe le vře prevezh eden drusiga űanizhujejo. Is tega pridejo řovrařne miřľi in povrazhevanje hudiga, ki nam ga blifhni řtori. Is tega pride tudi, de ľjudje vezhidel tako malo eden s' drugim pofterpe; de tako radi godernjajo; de űo tako neufmiljeni do revnih ľjudi. In ravno od tod tudi tolikanj nevořhljivořci, prepiranja in opravljanja med ľjudmi. Vře to je pravi kerřhanřki ljubesni do blifhnjiga nařproti, je Bogu űoperno, in duřham v' vezhno pogubľjenje.

Torej, ľubi moj kriřtjan, fe vřiga tega

varuj, in se s' boshjo gnado in pomozhjo na pravo pot podaj in na nji do konza ofitani. Zhe imash otroke, se varuj jih pohujshati s' besedami, ktere so soper ljubeshin do blishnjiga; in glej, de s' besedo in s' djanjem duha svete kerfhanfke ljubeshni v' njih ferzih obudish in ohranish.

Zhe si pa fhe sam mlad, moj kristjan, kteri to berefh, premishli, zhe se nish tudi ti po nespametnih in nekerfhanfkih pogovorih, ki si jih flishal, popazheniga posvetniga duha navsel, ki je sveti kerfhanfski ljubeshni do blishnjiga tako nasproti; in si s' pomozhjo boshje gnade refnizhno persadevaj, svoje ferze istrebiti in ozhifiti, in ga s' pravo ljubeshnijo do blishnjiga napolniti, *ktera je bolj prijetna, kakor vse darovanje.*

De bosh bolj svesto fitoriti samogel, premishli lete tri rezhi:

1. Premishli, *kdo* je tvoj blishnji. — Tvoj blishnji je vfak zhlovek, naj bo kdor hozhe in kakorfhin hozhe, revin ali bogat, dober ali hudobin, snan ali nasnan, perjatel ali fovrashnik. Tako naf Jesusf uzhi v' Evangelji, v' kterim govori od zhloveka, ki je fhel is Jerusalema v' Jeriho, in je rasbojnikam v' roke prishel¹⁾.

¹⁾ Luk. 10, 30.

Dolshnost, v' vsih ljudeh svojiga blishnjiga sposnati in ga ljubiti, je tako velika in gotova, de kdor je ne bo dopolnil, ne bo svelizhan, sakaj „*kdor svojiga brata*, (to je, svojiga blishnjiga,) *ne ljubi*, *ni pravizhin in ni is Boga* . . . *Le kdor svojiga brata ljubi*, *je is smerti k' shivljenju prishel*; *kdor pa ne ljubi svojiga brata*, *ostane v' smerti*“ ¹⁾. — Ko bi ti, moj kristjan, vse ljudi, ki so na svetu, ljubil, in le eniga samiga sovrashil, bi to she sadošti bilo, te vezhno pogubiti; sakaj „*kdor svojiga brata sovrashi*, *je vbijavz*; *in veste*, *de noben vbijavz nima vezhniga shivljenja v' sebi*“ ²⁾. — Tako velika je dolshnost kristjana, vse ljudi bres raslozhka ljubiti.

2. Premisli dalej, ljubi moj kristjan, *sakaj* morash svojiga blishnjiga ljubiti. — Sato ga morash ljubiti, ko je otrok boshji, po njegovi podobi vstvarjen, kakor ti, in ima ravno tistiga Ozheta, kakor ti, torej je tvoj brat. — **S.** Janes Apostelj, kteriga ferze je bilo vse polno svete ljubesni do Boga in do blishnjiga, pishe v' svojim Evangelji in v' svojih listih namesti *blishnji vselej brat*; postavim: „*Kdor svojiga brata ne ljubi*,

¹⁾ I. Jan. 3, 10, 17. ²⁾ I. Jan. 3, 15.

ni pravizhin“, i. t. d. S' tem naf opomniti hozhe, de moramo svojiga blishnjiga smiram sa svojiga brata sposnati, in ga tudi po tem ljubiti.

Dalej morash svojiga blishnjiga tudi sato ljubiti, ker je s' ravno tisto nefkonzhno drago zeno is fushnosti hudobniga fovrashnika odkupljen, kakor ti, ker je tudi sanj Jesuf svojo presveto kri na f. krishu prelil. — Premisli, de Bog, nafh Ozhe, naf nefkonzhno ljubi, in de hozhe in ti sapoveduje, de ljubi svojiga blishnjiga, kakor svojiga brata. Premisli, kako je Jesuf vse ljudi, ki jih je svoje brate imenoval, ljubil, de je svoje shivljenje sa-nje dal. Ali bi bilo tedaj prav in pravizhno, ko bi ti tistih ne ljubil, ktere je Jesuf bolj ljubil, kakor svoje shivljenje? Sato pravi f. Janes, de kdor svojiga blishnjiga ne ljubi, ni is Boga, in je tako velik gresnik pred Bogam, kakor vbijavz.

3. Premisli tudi, ljubi moj kristjan, *kako* morash svojiga blishnjiga, svojiga brata, ljubiti. Zhe ga hozhes prav in po kerfhanfko ljubiti, mu ne smesh nikoli nizeh hudiga sheleti, ampak le dobro; in ne le s' besedo, ampak tudi v' ferzu; in ne le perjatlam, ampak tudi fovrashnikam, to je, tistim, kteri ti kaj hudiga shele ali store.

Bodi perjasin, krotak in dobrotljiv vſim ljudem; imej perferzhno uſmiljenje ſ' nadloſhnim, nefrezhnim in revnim; ne bodi nevoſhljiv bolj bogatim in imenitnim, kakor ſi ti. Ljubi dobre, ſato ko ſo dobri, in hudobne ſato, de bi poſtali dobri, in voſhi dobrim ſtanovitnoſt do konza, in hudobnim reſnizhno pokoro. Kadar vidifh hudobniga greſhniga zhloveka, ſovraſhi njegov greh, ki je zhloveſhko delo; ali ljubi zhloveka, ki je boſhje delo.

Ali to ſhe ni ſadoſti, de bliſhnjimu vſe dobro ſhelifh in voſhiſh, ampak ſi moraſh persadevati, mu tudi toliko dobriga ſtoriti, kolikor ti je mogozhe, ſakaj ſ. Janes pravi: „*Ne ljubimo le ſ' beſedo in ſ' jesikam, ampak v' djanji in v' reſnizi*“¹⁾.

Dobrote ki jih ſamoremo bliſhnjimu ſtoriti, ſo trojne, to je, kar ſadene *zhaſne rezhi* na tem ſvetu, kar ſadene *zhaſt in dobro ime* bliſhnjiga, in kar ſadene njegovo *dufho*.

1. Bodi ſveſt in poſhten v' vſih rezheh, ki ſo tvojiga bliſhnjiga. Kdor ſvojimu bliſhnjimu kaj vsame ali mu kako fhkodo ſtori, ſam ſebi ſtori dvojno fhkodo; ima namrezh greh, in ſravin tega ima tudi dolſhnoſt, vſe

¹⁾ I. Jan. 3, 18.

na tanko poverniti. Tatvina ni le neframin, ampak tudi grosno nevarin greh. Kdor se ga v' majhnim navadi, pride, de sam ne vé kako in kdaj, smiram dalej od stopnje do stopnje, in si svoje spreobrnjenje zhedalej teshi, in svojo sodbo zhedalej strahnejshi dela. Per nobenim grehu se zhlovek tako lahko ne goljfa v' svojo vezhno fhkodo, kakor per majhnih tatvinah, kterih se je navadil. Mišli, de malo in fkoraj nizh ne greshti, ker se po malim krade; ali ko bi vse, kar je she v' svojim shivljenji vkradel, na enkrat in na enim kupu pred sabo vidil, bi se strahno savslel, in bi sposnati mogel, de je velik tat. Ali pred Bogam je vse fkupaj, in she per posebni sodbi, ktero bomo prezej po smerti prestati mogli, bo vse vkup pred nam ozhitno, kar dobriga ali hudiga na tem fvetu storimo. Kdor se v' kaki drugi rezhi pregreshti, samore odpuštenje svojiga greha, po nefkonzhnim saflushenji Jesufa Kristufa, she s' tem sadobiti, ko se refni-zhno fkafá, spové in poboljsha. Per krivizah pa, ki jih svojimu blishnjimu stori, vse to she ni sadofti, ampak poverniti mora vse do zhiftiga, kolikor je le mogozhe. Koliko se jih s' tem pogubi per sodbi boshji, per kteri bo vse na tanko na dan prifhlo, posebno to, kar je soper ljubesin do blishnjiga.

Jesuf naf uzhi, de nam bo vse to, kar bomo blishnjimu hudiga storili, per sodbi tako sarajtal, kakor ko bi bili *njemu* storili ¹⁾).

Premisli to refnizhno, ljubi moj kristjan; in zhe si kdej svojimu blishnjimu kako fhkodo storil, poverni na tanko in nikar ne odlashtaj, sakaj bliso je she morebiti dan tvoje posebne sodbe, in takrat ne bofh mogel nizh vezh poverniti, in tvoje krivize se bodo soper tebe vsdignile in te bodo vezhno pogubile. — Poverni tedaj, dokler imasht zhaf, in potem se spovej, spokori in poboljshaj; in stori po sapovedi s. Pavla: „*Kdor je kradel, naj ne krade vezh, ampak naj velikovezh dela, in naj opravlja s' svojimi rokami kako dobro delo, de bo imel s' zhem pomagati njim, ki so v' potrebi*“ ²⁾).

Persadevaj si tedaj nar pervizh, ljubi moj kristjan, de svojimu blishnjimu nikdar nobene fhkode v' zhafnih rezheh ne storish, in potem mu toliko dobriga stori, kolikor ti je mogozhe, in bofh saref frezhin, sakaj „*bolj je frezhin kdor da, kakor kdor prejme*“ ³⁾).

Kako lepa kerfhanfka zhednost je ufmiljenje s' revnimi ljudmi! Srezhin je kdor

¹⁾ Mat. 25. ²⁾ Efes. 4, 28. ³⁾ Djanje Ap. 20, 35.

samore s' Jobam rezhi: „*Od moje mladosti je usmiljenje s' mano raslo*“ ¹⁾). Kdor svojimu blishnjimu usmiljenje fkasuje, bo od Boga usmiljenje prejel, v' shivljenji, v' smerti in v' vezhnosti; sakaj pravizhni in usmiljeni Bog mu bo s' ravno tisto mero vezhno povrazheval, s' ktero on svojimu blishnjimu deli; in Jesus vse to, kar blishnjimu dobriga storimo, tako prejme, kakor ko bi njemu storili.

2. Kar sadene zhaft in dobro ime blishnjiga, sposnaj, de je to vezh vredno, kakor vse premoshenje. V' svetim Pismu stojé te besede sapifane: „*Dobro ime je vezh vredno, kakor veliko bogastvo*“ ²⁾). Varuj se kaj od blishnjiga rezhi, kar je soper njegovo dobro ime. Nikdar flabo ne govori od svojiga blishnjiga, zhe je tudi saref hudobin, in zhe ti je fhe toliko hudiga in krivizhniga storil. Le kolikor je Bogu v' zhaft in blishnjimu v' svelizhanje, govori od njega. Varuj se opravljanja in obrekovanja; nikdar tega rad ne poslusfaj, in ne verjemi prezej kar flifhifh. Kadar kdo vprizho tebe svojiga blishnjiga opravlja, vstaví opravljevza, zhe morefh, in bosh dobro delo storil. Zhe ga pa popolnoma vstaviti ne

¹⁾ Job. 31, 18. ²⁾ Prip. 22, 4.

morefh, ſtori is ljubesni do blishnjiga, kolikor samorefh. Kadar vefh, ali vſaj miſliſh, de tvoj blishnji ni ſareſ ſtoril, kar ſe od njega hudiga govori, ſe ferzhno ſa-nj v' bran poſtavi, in ne perpuſti, de bi ſe po krivim kaj hudiga od njega reklo. Zhe je pa ſareſ kriv, ga ſagovarjaj, kolikor le po pravizi samorefh; povej kolikor od njega dobriga vefh, govori od njegovih dobrih laſtnoſt, in potem glej, de govorjenje v' kako drugo rezh oberneſh in tako opravljanje vſtavifh. Zhe pa s' vſim persadevanjem nizh ſa ſvojiga blishnjiga ſtoriti ne morefh, pokashi vſaj s' beſedo in v' djanji, de ti teſhko dene, to opravljanje flifhati.

Premiſli, de bomo per ſodbi boſhji poſebno ſavolj ſvojih beſedi ojſtro ſojeni. Premiſli beſede Jeſusove: *Povem vam, de od vsake nepotrebne beſede, ki jo bodo ljudje govorili, bodo odgovor dali ſodni dan. Sakaj is ſvojih beſedi boſh opraviſhen, in is ſvojih beſedi boſh obſojen*¹⁾. — Kako ſtraſhne ſo te beſede Goſpodove! — Premiſlimo jih dobro! — Kako malo porajtamo vezhidel na ſvoje beſede, in vender bomo po ſvojih beſedah opraviſheni in ſvelizhani, ali pa obſojeni in pogubljeni! —

¹⁾ Mat. 12, 36. 37.

3. Nar vezh vredno je pa to, kar dušho blishnjiga sadene, sakaj dušha je neumerjjozha; vse drugo mine, dušha pa vezhno ostane. Nar vezhi ljubeshin do blishnjiga tedaj fkashe, kdor njegovi dušhi dobro štori. Šrezha dušhe je na tem švetu lepo keršhanško shivljenje, na unim švetu pa vezhno svelizhanje. Kdor tedaj svojiga blishnjiga prav ljubiti hozhe; mora njegovi dušhi k' tej frezhi pomagati, kolikor mu je le mogozhe.

Ljubi moj kristjan, persadevaj si, svoji-mu blishnjimu ne le telefne in zhašne dobre fkasovati, kolikor morešh, ampak tudi dušhne, ktere so šhe vezh vredne, kakor telefne. — Lete dušhne dobre šhe posebno trojne.

1. *Moli sa svojiga blishnjiga vsak dan*; slašti sa tište moli, ki jih imašh v' svoji fkerbi, sa ktere bošh mogel odgovor dati per šodbi boshji. Moli sa svoje štaršhe sa svoje višhi, duhovške in deshelske, sa svoje dobrotnike, perjatle in šovrashnike, in sa dušhe v' vizah. „*Molite edin sa drugiga, de bote svelizhani*“¹⁾).

2. Kadar vidish, de je tvoj blishnji v' pregrešhnih navadah in v' nevarnih per-

¹⁾ Jak. 5, 16.

loshnostih, *ga svari perjasno*, in si persadevaj, de ga is nevarnosti reših. S' tem mu boš nekonzhno veliko dobroto storil. „*Kdor gresniku k' spreobrnjenju pomaga, de sapusti smote svojiga shivljenja, reši njegovo dušo od smerti, in veliko shtevilo grehov pokrije*“¹⁾. Ne bodi sarnikern v' tem delu keršhanške ljubesni, in stori svojimu blishnjimu vsaj toliko sa njegovo vezhno shivljenje, kolikor bi mu sa njegovo zhasno shivljenje storil, ko bi perloshnost najdel; sakaj ko bi ti svojiga blishnjiga v' vodo pasti vidil, bi gotovo storil, kolikor bi mogel, de bi ga is te nevarnosti rešil. Štore tedaj ravno tako v' njegovih dušnih nevarnostih.

3. Per vsaki perloshnosti daj svojimu blishnjimu *dober svet in dober nauk*, posebno pa *dober sgled*. — „*Dober svet perjatla je duši sladak*“²⁾; in „*svelizhanje je, kjer je veliko svetovanja*“³⁾. — De bodo pa tvoje dobre besede blishnjimu bolj k' ferzu fhle, morash sam lepo shiveti, in v' vsih rezheh lep sgled dajati. Zhe svojimu blishnjimu fzer lepe nauke daješ, sam pa pregreshno shivih, si enak sidarju, kateri s' eno roko sida, in s' drugo sproti podera,

¹⁾ Jak. 5, 20. ²⁾ Prip. 27, 9. ³⁾ Prip. 11, 14.

in tedaj nize ne naredi. Tako tudi ti s' svojim nar lepšim svarjenjem ne boš nize opravil, zhe sam ne storish, kakor druge uzish. Kdor lepo shivi, dvojin dobizhek stori: *svojo* dušo svelizha, in tudi *blishnjimu* k' svelizhanju pomaga.

Persadevaj si, ljubi moj kristjan, de lete trojne dobrote svojimu blishnjimu fkasujesh, kolikor ti je mogozhe, is ljubesh do Boga in do blishnjiga, in nikdar ne is ljubesh do samiga sebe. Vsim ljudem perjasin in dobrotljiv bodi, ker je vsak zhlovek tvoj blishnji; posebno pa svojim tovaršem, svoji drushini, in vsem tistim, s' kterimi shivish.

Sravin tega mora kristjan tudi fhe s' tem svojo ljubeshin do blishnjiga pokasati, de s' njim *poterpi*, kadar je sitin ali zlo hudobin; sakaj „*ljubeshin je poterpeshljiva, je dobrotljiva*“¹⁾,

Tudi mora njegove pregresske sago-varjati, kolikor po pravizi samore; in ne sme djanja svojiga blishnjiga prezej na hudo foditi, ampak mora pomisliti, de se nam vzhasi kako djanje hudobno sdi, ktero pred Bogam, ki ferze vidi, ni hudobno, savolj dobriga namena, ki ga zhlovek sravin ima.

¹⁾ I. Kor. 13, 4.

„Ljubestin ne misli nizh hudiga, in nima veselja nad hudobijo“¹⁾.

Tudi ne sme zhlovek prezej verjeti, kar soper svojiga blishnjiga flifhi; sakaj vřakdanja fkuřhnja naf uzhi, de tifti, ki radi od blishnjiga flabo govore, vezhidel kaj perřtavijo in drugazhi perpovedujejo, kakor je ref. In zhe je tudi fhe tako ref, kar se od blishnjiga hudiga govori, je nar boljřhi, vse v' nemar puřtiti in posabiti, in nikomur praviti, kar je zhlovek soper blishnjiga flifhal. Vender je pa vzhař zhlovek dolshan pořluřhati, kar se soper njegoviga blishnjiga govori. Pořtavim řtarřhi in viřhi řo dolřhni pořluřhati kar se od njih otrók ali podlořhnih hudiga perpoveduje; in řo potem dolřhni jih řvariti. Tode per tem je veliko previdnořti in modrořti potrebno. Nikoli ni dobro, v' prvi jesi ali nejevolfi řvariti; ampak narpred se mora viřhi dobro preprizhati, de je podlořhin sareř kriv; sakaj zhe ga po krivim, in sravin fhe ořřtro řvari, vezh hudiga řtori, kakor dobra. Kadar je pa dobro preprizhan, de je kriv, ga mora mirno, modro in dobrotljivo řvariti, in mu mora obzhutiti dati, de ga ne

¹⁾ I. Kor. 13, 5. 6.

fvari is sovrafhtva, ampak is ljubeshni, de bi se poboljšhal in svelizhal.

Sapopadek vse ljubeshni do blishnjiga se v' tej besedi Jesufovi najde: „*Ljubi svojiga blishnjiga, kakor samiga sebe*“¹⁾). Leta prelepa beseda Jesufova je isloshena v' tih besedah fvetiga Pisma: „*Kar nimash rad, de kdo tebi stori, tega tudi ti drugim ne stori*“²⁾). — „*Vse kar hozhete, de bi ljudje vam storili, to tudi vi njim storite*“³⁾). — Lete besede so tako raslozhne, de jih vsak zhlovek lahko sapopade; sravin so pa tudi tako visoke in popolnoma, in toliko v' febi sapopadejo, de nikdar noben posvetin modrijan ni takih besedi isrekel. Ko bi *vsak zhlovek* s' svojim blishnjim v' vsih rezheh tako ravnal, kakor sheli de bi s' *njim* ljudje ravnali, kako lepo in prijetno bi bilo shivljenje na tem fvetu!

Lepe sglede ljubeshni do blishnjiga najdemo v' fvetim Pismu; posebno lep je sgled stariga Tobija. Leta fveti mosh je svojiga blishnjiga resnizhno in perferzhno ljubil, in je leto ljubeshin per vsaki perloshnosti v' djanji pokasal. Kadar je bil s' svojim ljudstvam vred v' fushnost peljan, je vse kar je imel in kar je dobit samogel, vsak dan med rev-

¹⁾ Mark. 12, 31. ²⁾ Tob. 4, 16. ³⁾ Mat. 7, 12.

ne rasdelil. Sravin tega jim je tudi dober svet, perferzhin trofht in svelizhanfke nauke dajal. Potem, kadar je kralj, ki je Israelze v' fushnosti dershal, jih fovrashiti in preganjati sazhel, je Tobija vsak dan fhel obifkat vse fvoje snanze in perjatle, jih je tolashil, in je od fvojiga premoshenja vsakimu dal, kolikor je mogel. Lazbne je nasitil; revne, ki oblazhila nifo imeli, je oblekel, in mertve je pokopal.

Kakor je poboshni Tobija poln ljubesni do blishnjiga bil, tako je tudi fvojimu sinu ravno to ljubesin perporozhil. „*Od fvojiga premoshenja dajaj ubogim, in nikoli od revniga fvojiga oblizhja ne odverni; in tako tudi Bog fvojiga oblizhja od tebe odvernili ne bo. Kolikor ti je mogoze bodi usmiljen. Zhe bosh veliko imel, veliko daj, zhe bosh imel pa malo, glej de tudi malo rad das. S' takim djanjem si bosh dobro plazhilo perpravil v' dan potrebe; sakaj milostljivi darovi refhijo dushe od vsiga greha in od smerti, in ne pusté dushe v' temo iti. Vsi tisti, ki blishnjimu milost skasujejo, bodo s' velikim saupanjem pred Boga prishli*“¹⁾).

¹⁾ Tob. 4.

Tako je leta fveti mosh fvojiga fina od mladosti k' ljubeshni do blishnjiga napeljeval, in je s' tem posebno vsm kerfhanfskim starfhem lep sgled dal.

V.

Ljubeshin in fposhtovanje starfhev.

„Šposhtuj fvojiga ozheta in svojo mater“ ¹⁾.

She fama pamet naf uzhi, de je nafha dolshnost, tiste ljubiti in zhaftiti, ki fo nam (po boshji volji in previdnosti) shivljenje na tem fvetu dali, in ki fo v' nafhi mladosti, kadar si fami febi fhe nizh pomagati nismo samogli, tako ljubeshnjivo sa naf fkerbeli.

She bolj naf pa fveto Pismo uzhi, de je nafha gotova in fвета dolshnost, starfhe ljubiti in fposhtovati. Bog nam raslozhno sapoveduje: „Šposhtuj fvojiga ozheta in

¹⁾ II. Mojs. 20, 12.

svojo mater“. Tudi se bere v' fvetim Pismu, de „*kdor se Gospoda boji, sposhtuje svoje starše; in kakor svojim gospodarjem je podloshin tistim, ki so ga rodili*“¹⁾. In oblubo imamo v' fvetim Pismu, de „*kdor bo svojiga ozheta sposhtoval, bo tudi sam veselje s' svojimi otrozmi imel, in ob dnevi svoje molitve bo uslišhan*“²⁾.

Sares, kdor Boga ljubi in se ga boji, ne bo nikdar svojim staršem nepokorin, in jih ne bo sanizheval; sakaj strahno Bog tistim shuga, kateri se soper leto njegovo sapoved pregreshe. Poslufhaj, ljubi moj kristjan, kako boshji Duh v' fvetim Pismu govori: „*Kdor svojiga ozheta shali in svojo mater savershe, je sanizhljiv in nefrezhin*“³⁾. — „*Kdor svojiga ozheta in svojo mater kolne, njegova luzh (to je, njegovo shivljenje), bo vgafnila v' fredi temote*“⁴⁾. — „*Oko, ki svojiga ozheta in svojo mater sanizhuje, naj orli per potokih iskopljejo, in mlade postojne naj ga pojedó*“⁵⁾. — „*Kdor svojiga ozheta v' nemar pusti, je sanizhljiv in bres zhasli; in kdor svojo mater shali, je preklet od Boga*“⁶⁾.

¹⁾ Sir. 3, 8. ²⁾ Sir. 3, 6. ³⁾ Prip. 19, 26. ⁴⁾ Prip. 20, 20. ⁵⁾ Prip. 30, 17. ⁶⁾ Sir. 3, 18.

Kako strahne so te besede svetiga Pisma! — Bog daj, de bi vsi mladi ljudje, in sploh vsi kristjani, kateri svoje staršhe dhe imajo in jih ne spofhtujejo, lete besede prav premislili, in si jih k' ferzu vseli.

Sravin tega premisli tudi dhe, ljubi moj kristjan, kako je Gospod Bog v' stari postavi soper tiste govoril, ki svojim staršhem pokorni biti nozhejo. Tako se bere v' svetim Pismu: „*Zhe ima kdo nepokorniga in terdovratniga sina, kateri ne poslusha sapovedi ozheta ali matere, in kateri tudi potem ko je bil tepen, nozhe pokorin biti, naj ga vsamejo in perpeljejo pred stare moshe tistiga mesta, in pred vrata sodbe, in naj tako rekó: Leta nash sin je terdovratin in nepokorin, nashiga svarjenja nozhe poslushati Potem ga bo ljudstvo tistiga mesta s' kamnjem posulo, in bo umerl, de hudobijo ismed vas vsamete*“¹⁾).

Tako ojstra je postava boshja soper nepokorne in terdovratne otroke, kateri svojih staršhev ne spofhtujejo. In zhe v' sdajnih zhasih nobedin ni sato k' smerti obsojen, ker je svojim staršhem nepokorin, je vender dhe ravno tisti Bog med nami, ki je v' starih zhasih leto postavil dal; in kakor mu je ta-

¹⁾ V. Mojs. 21, 18 — 21.

krat nepokorfhina do ftarfhev soperna bila, tako mu je fhe sdaj, sakaj *Gospod Bog se ne spremeni*¹⁾). Tedaj je gotovo, de bodo vsi tisti, kateri svojih ftarfhev ne spofhtujejo in ne poslufhajo, na unim fvetu nefrezhni, zhe se ne spreobernejo in refnizhno ne poboljfhajo.

Ali ne le is ftрахu boshje fodbe bi imeli kristjani fvoje ftarfhe fposhtovati in jim pokorni biti, ampak velikovezh is ljubeshi boshje. Kdor Boga ljubi in njemu famimu flushiti sheli, mu je sadofti vediti, de je dobro, pravizhno in Bogu dopadljivo, dolshnofti do ftarfhev svesto dopolnovati, in vedno jih bo dopolnoval, in fi bo persadeval, vse na tanko dopolniti, kar mu ftarfhi po pravizi sapovedujejo, sakaj boshjo voljo bo v' sapovedi svojih ftarfhev fposnal; in *boshjo voljo dopolnovati*, to je nar vezhi vefelje dufh, ki Boga ljubijo; kakor je to tudi vezhno vefelje isvoljenih v' nebesih. — O presveta boshja volja! Kako dobra, kako miloftljiva si ti! Bodi fposnana in zhefhena, ljubljena in dopolnjena smiram in povfod! kakor v' nebesih, tako na semlji! —

Poglavitne dolshnofti, ktere morajo tisti, ki fvoje ftarfhe fhe imajo, do njih dopol-

¹⁾ Malah, 3, 6.

novati, so: *ljubesin*, *spofhtovanje*, *pokorshina* in *pomozh*.

1. *Ljubeshin* je perva dolshnost, ljubi moj kristjan, ki jo imash do svojih starshhev. S' posebno in perferzhno ljubeshnijo jih morash ljubiti, in ne le tako, kakor si sploh svojiga blishnjiga ljubiti dolshan. Ali koliko jih je, ki svojih starshhev fhe tako ne ljubijo, kakor so vfaziga, tudi tujiga in nesnaniga zhloveka ljubiti dolshni! — *Ljubeshin* do starshhev mora pervizh biti *hvaleshna ljubeshin*. — „Spomni se, de so te tvoji starshi rodili, in stori jim dobro, kakor so oni tebi dobro storili“¹⁾). — Bodi jim vedno hvaleshin sa ljubeshnivo fkerb, ki so jo sa-te imeli v' otrofhki starosti, in sa velike teshave in sopernosti, ki so jih takrat s' tabo preterpeli. — Drugizh, ljubeshin do starshhev ne sme biti le po natóri, ampak mora biti *kerfhanska ljubeshin*, savolj Boga, to je, jih morash posebno sato ljubiti, ker ti Bog to sapoveduje. In leta ljubeshin se mora v' kerfhanskim djanji do njih pokasati: jim morash rad postrezhi, jim morash rad veselje storiti, morash s' njimi voljno poterpeti, zhe so fitni ali zhudni, in morash u-

¹⁾ Sir. 7, 30.

fmiljenje s' njimi imeti, kadar kaj pregre-
fhe, in sa-nje moliti vsak dan.

2. Dalej je tvoja dolshnost do staršev,
de jih *zhaſti in ſpoſhtuj*, dokler jih imaſh
na tem ſvetu. Varuj ſe, jih kdej ſanizhe-
vati, zhe ſo tudi ſtari, ſitni in zhudni. Ni-
kar jih ſam per ſebi v' miſlih ne ſanizhuje,
in ſhe menj pokaſhi s' beſedami ali s ka-
kim djanjem, de jih ne zhaſtiſh. Prejmi s'
poterpeshljivostjo in radovoljno njih ſvarjenje
in njih nauke, zhe ti tudi ſhe tolikokrat
ravno tiſte rezhi perporozhajo. *Šveto Piſmo*
pravi: „*Poſluſhaj, moj ſin, nauk ſvojiga*
ozheta, in nikar v' nemar ne puſti po-
ſlave ſvoje matere“¹⁾. — „*Moder ſin je*
veſelje ſvojiga ozheta; in neumin zhlo-
vek ſanizhuje ſvojo mater“²⁾. — *Is ze-*
liga ſerza zhaſti ſvojiga ozheta; in sdi-
hovanja ſvoje matere nikar ne poſabi“³⁾.

3. Bodi *pokorin* ſvojim ſtarſhem, in
rad ſtori po njih volji, kadar nizh takiga
ne ſapovedujejo, kar je ſoper boſhjo voljo,
ſakaj Bogu moramo ſmiram bolj pokorni
biti, kakor vſim ljudem⁴⁾. (*Od pokorſhine*
ſploh, in tedaj tudi od pokorſhine do ſtar-
ſhev, bo ſhe potem govorjenje.)

¹⁾ Prip. 1, 8. ²⁾ Prip. 15, 20. ³⁾ Šir. 7, 29. ⁴⁾ Djanje
Ap. 4, 19.

4. Poglavitna dolshnost otrók do njih staršev je tudi ta, de jim morajo *pomagati in strezhi*, posebno v' bolesni, v' revšhini, v' starosti, in sploh v' vsih dušnih in telesnih potrebah. Vezhkrat premisli, ljubi moj kristjan, zhe imash svoje starše še na tem svetu, kako so tudi oni tebi stregli in kako so sa-te fkerbeli, kadar si v' otrozhji starosti bil. Šhe tujim ljudem si po ljubesni do blishnjiga dolshan pomagati v' potrebah, kolikor je mogozhe; kolikanj vezh svojim lastnim staršem. Po pameti in po naukih svetiga Pisma si sa svoje domazhe ljudi, sa svojo drushino, še posebno fkerbeti dolshan. „*Svojim staršem (njih dobrote in fkerb) povrazhevati, to je Bogu dopadljivo...* Kdor pa sa svoje, in posebno domazhe ljudi nobene fkerbi nima, je vero satajil, in je hujshi, kakor nevernik“¹⁾. — Zhe še dolgo zhafa sa svoje starše fkerbisih in jim pomagash, varuj se misliti ali rezhi, de si jim še vse povernil, kar so sa-te storili. Nikdar jim ne bosh vsiga poverniti samogel, ko bi tudi sto let sa-nje fkerbel. Ti jim s' svojimi fkerbmi shivljenje le *perhranish*, oni so ti ga pa po boshji previdnosti dali. Ti jim s' tem, kar jim daješh,

¹⁾ I. Tim. 5, 4. 8.

le obreſt (zhimshe) plazhujefh od tiſtiga kapitala, kteriga ſo oni per tebi naloshili, kadar ſo ti ſhivljenje dali in ko ſo ti ga ſ' ſvojimi ſkerbmī perhranili, ſ' boshjo pomozhjo. In veſh, de dolſhnik, zhe ſhe tako dolgo in ſveſto obréſt plazhuje, ſ' tem ſhe ne plazha kapitala, ampak je ſhe ſmiram vſe dolshan, kar je per njem nalosheno bilo.

Nehvaleshnoſt je ſploh gerd in velik greh; poſebno je pa nehvaleshnoſt do ſtarſhev groſno pregreſhna. Švoje ſtarſhe v' ſtaroſti in potrebi bres pomozhi puſtiti, je greh, ki v' nebefa vpije ſa maſhevanje; in vezhidel pravizhni Bog take nehvaleshne otroke ſhe na tem ſvetu tepe; in na unim ſvetu jih gotovo ne bo perjasno ſprejel; on, ki je ſgoli praviza in ljubefin, in ki tudi nam pravizo in ljubefin ſapoveduje. — Divji ljudje, ki Boga ne poſnajo, imajo navado, ſvoje ſtarſhe v' ſtaroſti, kadar vezh po gojsdu okoli hoditi ne morejo, ſapuſtiti, de od lakote umerjejo; kakor ſe to v' tej divji deſheli, kjer to piſhem, pogofito ſgodi, med neverniki, ki ſhe niſo h' kerſhanſki veri ſpreobernjeni. Kadar pa kriſtjan tako ravna, ni vredin zhaſtitljiviga imena, ki ga ima, in je pred Bogam hujſhi ko nevernik.

Ljubi moj kristjan, de bošh dolshnosti do svojih staršev še bolj na tanko dopolnoval, premisli nektare sgleda, ki jih v' svetim Pismu najdemo. Pervizh premisli, kako so nepokorni otrozi še na tem svetu od Boga saversheni bili, in so shaloftno smert storili. Dva sina velkiga duhovniga Heli sta bila rasujdana, in svojimu ozhetu nista hotla pokorna biti. Heli je bil shaloftin, svoja otroka taka viditi, in ju je svaril; ali vse premalo ju je svaril, in predobrotljivo je s' njima ravnal; in njegova dva sina, ki sta tudi duhovna bila, sta svojiga ozheta zhedalej menj poslušhala, in sta zhedalej hudobnishi perhajala, tako, de ju je na sadnje Bog ozhitno fhtrafal, in sta obadva na enkrat od sovrashnikov pobita bila.

Drug shaloftin sgled nepokorniga, hudobniga in nehvaleshniga otroka je Absalom, Davidov sin. Kralj David je tega svojiga sina mozhno ljubil; ali ni bil vredin te ljubesni, ker ni hotel dobrih naukov svojiga bogabojezhiga ozheta poslušhati, in je svoje misli in shelje, in tudi svoje djanje smiram le v' hudo obrazhal. Na sadnje je tako delezh prifhel v' svoji hudobii in nehvaleshnosti do svojiga dobriga ozheta, de se je soper njega vsdignil, ga je is njegove kra-

ljeve hifhe in is Jerusalema pregnal, in je vojsko sazhel soper fvojiga ozheta, kralja Davida. Ali sdaj je Bog pokasal, kako soperna mu je nepokorfina in nehvaleshnost otrok do starfhev. Kadar je namrezh Abfalom v' vojski na muli po gojsdu dirjal, je obvisel sa lafe na drevesu, in mula je spod njega sdirjala. Potem je prifhel Joab, vishi vojsfhak Davidov, in je njegovo hudobno in nehvaleshno ferze s' tremi fulizami prebodil.

Premisli pa tudi, ljubi moj kristjan, nar lepshi sgled dobriga, pokorniga, pridniga in ljubesniviga otroka, ki nam ga je preljubesnivi Jesuf v' svoji mladosti dal. — Šin boshji, vezhni Šin vezhniga Ozheta, vsigamogozhni Gospod in Bog in stvarnik vsih rezhi, ker *bres njega nizh vstvarjeniga ni, kar je vstvarjeniga* ¹⁾, pokorin in podloshin postane svojim starfhem, ki so njegove stvari! — O prezhudin sgled ponishnosti in pokorfine, tih dveh nar lepshih zhednost, ktere nas nar bolj s' Bogam fklenete; sakaj pokorfina nas Bogu podvershe in vsm tistim, ki imajo od Boga oblast zhes nas; in ponishnost nas k' Bogu povikfhuje, ker je oblubil, tiste k' nebeshki

¹⁾ Jan. 1, 3.

zhaſti povikſhati, ki ſe bodo reſnizhno ponishevali.

ſvojim ſtarſhem tedaj Jeſuf pokorin poſtane in jih zhaſti, de bi ſ' ſvojim ſgledam vſe tiſte, ki ſvoje ſtarſhe ſhe imajo, uzhil, jih ſpoſhtovati, in ſploh vſe dolſhnoſti do njih ſveſto dopolnovati; in de bi nam prav ozhitno pokasal in ſpoſnati dal, kako hudobno je, kadar ſe revna ſtvar, kakor je zhlovek, ſoper tiſte povſdigne in jim nozhe podloſhin biti, kateri ſo ga na ſvet rodili in iſredili, ker ſe on, od kteriga vſi ſhivljenje imamo, ſvojim ſtvarem podverſhe.

Premiſli ſhe dalej, ljubi moj kriſtjan, kako ſe moraſh do ſvojih ſtarſhev obnaſhati, dokler jih imaſh, in tudi do ſvojih goſpodarjev in goſpodinj, zhe ſi v' flushbi.

Nikdar ne poſabi, de je tvoja duſha njim na veſt iſrozhena; per ſodbi bodo mogli ravno tako ſa-te, kakor fami ſa-fe odgovor dati. Uſmili ſe njih duſh in ſvoje laſtne. Kadar ti kaj ukashejo, ſtori po njih povelji; nikar ſe jim ne vſtavljaj, nikar ſe jim ne odgovarjaj. Boj ſe Boga, boj ſe boſhje ſodbe; in nikar ne delaj ſebi in njim

sodbe boshje fhe teshi in strahnejfhi, kakor je she fama na febi. „*Pokorni bodite svojim vishim, (starfhem in gospodarjem,) in bodite jim podloshni; sakaj oni zhujejo zhes vaf, ker bodo odgovor dati mogli od vafhih dush; de bodo s' veseljem to storili, in ne s' sdihtovanjem, sakaj to bi ne bilo dobro sa vaf*“ ¹⁾).

Tvoji starfhi; ali tvoji gospodarji, ljubi moj kershanfki mladenzh, so pred Bogam dolshni, te svariti in ti vse prepovedati, kar je svelizhanju tvoje dushe soperno ali nevarno; postavim, ponozhevanje, jigra, pijanzhevanje, hudobne in nevarne drushine, i. t. d. In ti si pred Bogam dolshan, jih poslushati, in jim bres odgovarjanja pokorin biti. — Zhe te savolj tvojiga gresfniga in nespodobniga shivljenja ne svaré, po nemarnosti, sanikernosti ali neveri, imajo velik greh. Pa tudi ti imash greh, sakaj tvoja lastna vest te svari in opominja, de sapusti vse te gresfhe perloshnosti. — Zhe te pa svaré, in ti njih svarjenje v' nemar pushash in v' grehu ostanesf, je tvoj greh zhedalej vezhi, in tvoja sodba zhedalej hujfhi.

Ravno tako si tudi ti dolshna, kershanfka dekliza, svoje starfhe in visfi po-

¹⁾ Hebr. 13, 17.

flufhati, kadar ti prepovedujejo, kar je tebi po tvojim ftanu in po tvojih okolifhinah, sa svelizhanje nevarno; poftavim, tvoje obna-
fhanje, tvoje obifkovanje, tvoje drufhine, tvoje oblazhilo, tvoje govorjenje, i. t. d. Pamet in kerfhanfka vera in tvoja laftna veft te uzhe in fware, de fe ogibaj vfh nevarnost, sakaj „*kdor nevarnost ljubi, fe bo v' nji pogubil*“ ¹⁾). Ko bi tedaj tudi tifti, ki fo pred Bogam dolshni, te uzhiti in fvariti, fvoje dolshnosti ne ftorili, bi ven-
der fhe smiram dolshna bila, fvojo dufho varovati vse nevarnosti. Zhe pa oni fvojo dolshnost ftore, in ti fe jim odgovarjafh, jih shalifh in jim nozhesh pokorna biti, vedi, de fe famimu Bogu odgovarjafh, in ftrafhin je tvoj greh. Špomni fe, de „*kdor fvojiga ozheta v' nemar pufli, je sanizhljiv in bres zhafti; in kdor fvojo mater shali, je preklet od Boga*“ ²⁾).

Dobro premiflite in fi k' ferzu vsemite, ljubi moji mladi kriftjani, kar vam bom sdaj povedal, in nikar tiftih prasnih isgovorov ne poslufhajte, kterih fe posvetni ljudje vezhidel poslufhijo, ker raji po fvoji popazheni volji, kakor po fveti boshji volji shive. Vzhasi namrezh vam ftarfhi ali gofpodarji

¹⁾ Šir. 3, 27. ²⁾ Šir. 3, 18.

prepovedujejo v' kako hiſho iti, ali s' kako perſhono v' druſhini biti, deſiravno vam veſt ne ozhita, de kaj hudiga ſtorite ali ſliſhite, kadar v' to hiſho greſte, ali kadar ſte v' druſhini te perſhone; vender pa ſte pred Bogam dolſhni, jim pokorni biti; ſakaj ſapoved vaſhih ſtarſhev, ali tiſtih ki ſo vam nameſti ſtarſhev, kadar ni boſhji volji naſproti, vam mora biti ſveta, in vam mora toliko veljati, kakor boſhja ſapoved; ſakaj Bog ſploh ſapoveduje pokorſhino do ſtarſhev in viſhjih; in le, kadar je nemogozhe, njih ſapoved dopolniti, ali kadar je boſhji volji naſproti, je dopolniti niſte dolſhni, ne pa, kadar ſe *vam ſdi*, de jih ni treba poſluſhati.

Premiſlite ſdaj lep ſgled pokorſhine do ſtarſhev. Štarſhem pokorin biti je ſploh lepa zhednoſt kriſtjana. Šhe lepſhi in vezhi je pa zhednoſt tiſtiga kriſtjana, kteri ima nevfhezhne in neperjasne, greſhne in nehvaleshne ſtarſhe, in jih vender ljubi ſavolj Boga, in jim dobroga ſtori, kolikor mu je mogozhe. Tako zhednoſt je imel mladenzh, Joahim po imenu. Njegovi ſtarſhi ſo bili revni, in ſravin tega hudobni in pregreſhni. Taki ſtarſhi bi ne bili ſamogli ſvojiga ſina v' dobrim, in v' ſtrahu boſhjim iſrediti; ali po boſhji previdnoſti je Joahim ſhe v' ſvoji mladoſti dobroga in ſkerbniga ſpovednika

najdel, kateri ga je boshjo postavilo svesto uzhil, in mu je posebno tudi perporozhal, dolshnosti do staršev smiram dopolnovati in jim svesto pokorin biti, desiravno fami niso po keršhanfko shiveli.

Kadar je bil petnajst let star, mu je njegov ozhe rekel, da mora iti flushit, ker so bili grosno revniga stanu. Joahim je, po svoji navadi, prezej storil, kar mu je ozhe sapovedal. Po boshji previdnosti in dobroti je najdel dobriga bogabojezhiga gospodarja, Evgena po imenu. Kakor se je bil Joahim navadil, svojim staršem pokorin biti in jim strezhi, ravno tako se je tudi do svojiga gospodarja obnašal. Sravin tega je pa tudi sa svoje starše še smiram fkerbel, in jim je vse dal, kar je saflushil.

Kadar je bil še osem let v' tej flushbi, so se njegove sestře pomoshile, in njegovi starši so fami ostali. Njegov ozhe mu je tedaj sapovedal, da naj flushbo pušti, in naj domu pride. Joahim je prezej ozhetu obljubil, to storiti; in desiravno mu je dobro bilo v' flushbi per tako dobrim gospodari, boljshi kakor doma per njegovih starših, je vender sklenil, svojimu ozhetu pokorin biti, po boshji sapovedi.

Njegov gospodar je bil shaloftin, tako dobriga in svestiga flushabnika sgubiti, in

mu je obljubil, de mu bo vezh plazhila dal, zhe oftane per njem v' flushbi. Ali Joahim mu je odgovoril, de pokorshina do starshv je vezh vredna, kakor nar vezhi plazhilo na fvetu; in de sdaj ne morejo bres njega biti, ker so se njih hzhere pomoshile. Na to mu je gospodar rekel: Nizh ne fkerbi sa to; karkoli tvoji starshi potrebujejo, jim bom dal, zhe per meni v' flushbi oftanesh. In zhe prav premislish, bosh sposnal, de tvoji starshi niso vredni, de savolj njih dobro flushbo sapustish, ker tako pregreshno shive, in ko so tudi s' tabo tako gerdo ravnali, dokler si per njih bil. — Joahim je odgovoril: Ref je vse to; ali vender jih nozhem v' starosti in potrebi sapustiti. Desiravno niso dobri kristjani, so vender moji starshi, in jest sim njih otrok; in Bog mi sapoveduje jih sposhtovati in jim pomagati.

Kadar je Evgen to flishal, se je perferzhno rasveselil nad poboshnostjo tega svetiga kristjana; in desiravno bi ga bil tako rad she per sebi obdershal, mu je vender rekel: Prav storish, ljubi moj perjatel, de svoje starshv tako sposhtujesh; boshja gnada in njegov fveti shegin bo vedno s' tabo, ker si „otrok pokorshine“ ¹⁾).

¹⁾ I. Petr. 1, 14.

Potem je tedaj prifhel k' fvojim starfhem, in jim je svesto sfregel in pomagat. Ni isrezhi, koliko teshav je imel, jih preshiviti in jim vse perdobiti, kar jim je bilo treba. Plazhilo vfiga njegoviga truda, vse njegove pokorfline in ljubeshni do starfhev je bilo, de fo ga per vfaki perloshnosti smerjali in preklinjevali. Ali vse je voljno preterpel is ljubeshni do Boga, in se jim ni nikoli odgovarjal. Njegov trofht je bil, de menj ko na tem fvetu plazhila prejme, vezh ga bo na unim prejel, zhe bo do konza v' dobrim svest oftal.

Ali vender mu je bil Bog she na tem fvetu nekoliko plazhila dodelil. Kadar se je namrezh miflil osheniti, mu je Bog gnado dal, de je dobro bogabojezhho kriftjano najdel, ktera je sravin boshje ljubeshni in lepiga kerfhanfkiga shivljenja tudi zhafno blago in premoshenje imela. V' edinosti in kerfhanfkim miru je fhe dolgo po fmerti fvojih starfhev s' fvojo sheno shivel, in dobrotljivi Bog jima je dobre in pokorne otroke dal.

Kadar je Joahim na fmertno pofteljo prifhel, je poklizal fvoje otroke k' febi, in jim je, predin je umerl, fhe leta nauk dal: Ljubi moji otrozi, nar vezhi trofht in vefelje, ki fim ga v' shivljenji imel, in ki ga tudi sdaj v' fvojim ferzu obzhutim, je to,

de sim smiram svoje staršhe is ljubesni do Boga spofhtoval. Bog mi je sato she na tem fvetu gnado in frezho dal; in terdno upam, de mi bo tudi v' vezhnosti posebno sato milost fkasal. Kakor sim vam smiram perporozhal, vam tudi fhe sdaj v' sadnizh perporozhim, de smiram Boga pred ozhmi imejte, de is ljubesni do njega pridno delajte in vse teshave voljno preterpите, in de posebno tudi svoji materi savolj Boga svesto pokorni bodite. Dobro ohranite ta nauk, in Bog vas ne bo nikdar sapustil.

Potem je mirno v' Gospodu saspal; in njegovi otrozi so smiram dobri in pokorni ostali.

Velika sares je dolshnost kristjana, svoje staršhe, in tudi svoje gospodarje in vishi spofhtovati in jim pokorin biti, dokler nizh taziga ne sapovedujejo, kar je soper boshjo postavo. Kadar se pa leta sares shalostna rezh pergodi, de starshi ali gospodari kaj sapovedujejo, kar je pregresno, in tedaj boshji volji in postavi nasproti, takrat otrozi in podloshni ne smejo *njim* pokorni biti, ampak *Bogu*; se jim morajo vstaviti, tode lepo in spodobno, ne pa s' gerdimi in ras-shaljivimi besedami.

Ravno tako shalostno je, kadar starshi ali vishi svojim otrokam in podloshnim flabe

sglede dajejo, in jih pohujfhajo s' svojimi greslnimi, nezhistimi besedami, s' svojo ofhabnostjo, s' svojim nespodobnim shivljenjem, s' tatvino, jeso, kletvijo, i. t. d. Štrahna je beseda, ktero je Jesus soper njih isrekel: „*Kdor eniga tih majhnih, ki v' mene verujejo, pohujsha, bi bilo bolje sa-nj, de bi se mu malinski kamin okoli vratu obesil, in de bi bil potopljen v' globozhino morja*“ ¹⁾).

Varuj se njih djanja posnemati, ljubi moj kristjan. Moli sa-nje vsak dan, in prosi Boga, de bi jim gnado dal, se resni-zhno spreobrniti.

Ali desiravno s' svojim djanjem pohuj-fhljive sglede dajejo, vender fhe tvoje dolshnosti do njih ne nehajo. Kadar ti kaj sapovedo, kar je pravizhno in dobro, si fhe smiram dolshan, jim pokorin biti; in kadar ti dobre nauke in svete dajejo, si dolshan, jih prejeti in po njih ravnati. Kar je Jesus od judovskih duhovnov uzhl, kateri so pre-greslino shiveli, to nam tudi sapoveduje, zhe imamo hudobne in pohujshljive starfhe, gospodarje ali vislhi; namrezh: „*Vse kar bodo sapovedali, (po kerfhanfki pravizi,) ohranite in storite; po njih delih pa nikar*

¹⁾ Mat. 18, 6.

ne storite. Drugim sapovedujejo, sami pa ne store“ ¹⁾).

Zhe se pa sapeljati dasih, de po njih slabih sgledih ravnasih, desiravno vefih in sposnash, de so pregresihni, si pregresihin tudi ti, in saref nesrezhin; svoje starfhe in vishi fhe bolj nesrezhne storish, kakor so, sakaj hujfhi sodbo bodo imeli savolj tebe; in tudi samiga sebe storish nesrezhniga, ker sgleda posnemash, ki vefih de so pregresihni.

Tedaj nikdar takih sgledov ne posnemaj, ampak persadevaj si velikovezh, posebno sa svoje starfhe, de jih na pot svelizhanja perpeljesh. Vedno moli sa-nje, svvari jih s' lepo, in lepe sgleda jim dajaj v' zelim svojim obnashanji. Morebiti bosh na sadnje leto veliko veselje imel, svoje starfhe od poti greha in pogubljenja, na pot pokore in svelizhanja perpeljati.

Ljubi moj kristjan, nikdar nizh hudiga ne govori od svojih starfhev, in tudi ne od svojih gospodarjev; in kar se v' hishi govori ali stori, nikar drugod ne rasnashaj. To je grosno gerda, hudobna in fhkodljiva navada. Koliko sanizhevanja, koliko sovrashtva, koliko pregresihniga govorjenja pride is tega!

¹⁾ Mat. 23, 2.

Nikdar se ne pertoshi per drugih ljudih zhes svoje domazhe ljudi, zhe so neperjasni, krivizhni ali fovrashni do tebe. Mirno poterpi is ljubeshni do Boga in do blishnjiga, po Jesufovims gledu, kteri je tolikanj soperniga in krivizhniga od Judov, in tudi od svojih shlahtnikov prestati imel; in se ni nikoli pertoshil, ni nikdar hudo od njih govoril, in ni nikdar nehal, jim dobrot deliti in sa-nje moliti. Šposnaj de si frezhin, zhe po Jesufovims gledu in is ljubeshni do njega voljno terpisih; takrat prav saref s' *njim* terpisih. In frezhin je, kdor se deleshniga stori Jesufoviga terpljenja na tem svetu, sakaj deleshin bo postal Jesufove zhafti v' nebesih ¹⁾).

Nikdar svojim starshem nizh fkrivej ne vsemi; in nikar ne misli, de le takrat grehsih, kadar drugim ljudem kaj vkradesh, ampak premisli, kaj pravi sveto Pismo: „*Kdor svojimu ozhetu ali svoji materi kaj vkrade, in pravi, de ni greh, je tovarsh ubijavza*“ ²⁾. — Šposnaj tedaj, de je to velik greh, in ga nikdar ne stori.

Ljubi moj mladi kristjan, kadar te tvoji starshi strahujejo in tepó, premisli de imajo pravizo in tudi dolshnost, te strahovati, ka-

¹⁾ Rim. 8, 17. ²⁾ Prip. 28, 24.

dar saflushish. Poflufhaj, kako ftoji sapi-
fano v' fvetim Pifmu: „*Kdor svojiga fina
s' fhibo ne strahuje, ga fovrash; kdor
ga pa ljubi, ga kmalo strahuje*“¹⁾. —
„*Nikar fhibe ne sadershi od otroka; sa-
kaj zhe ga s' fhibo pretepefh, ne bo u-
merl. Ti ga s' fhibo pretepefh, in nje-
govo dufho od pekla refhish*“²⁾. — *Shiba
in strahovanje da pamet; otrok pa, kateri
je svoji volji prepufhen, bo svoji materi
framoto delal*“³⁾. — Is tih besedi fvetiga
Pifma vidish, kako velika je dolshnost ftar-
fhev, fvoje otroke ftrahovati, kadar saflu-
shijo. Zhe nozhefh tepen biti, fposhtuj fvoje
ftarfhe in bodi jim smiram pokorin, in jim
ne bofh perloshnosti dajal, leto dolshnost do-
polnovati.

Nefpametnim ftarfhem, kateri fvoje otro-
ke le po natóri ljubijo, ne po veri in savolj
Boga, fe otrok prevezh fmili, kadar bi ga
imeli tepfti, kakor je saflushil, in ga tedaj
pufte bres ftrahovanja. Otrok to kmalo fpo-
sna, in fe ftarfhev nizh vezh ne boji, zhe
ga fhe tako fvare; in tako bres ftrahu v'
fvoji hudobni volji odrase. Tako ufmiljenje
ni saref ufmiljenje, ampak je pred Bogam
hujfhi kakor ubijanje; sakaj taki ftarfhi fvojim

1) Prip. 13, 24. 2) Prip. 23, 13. 3) Prip. 29, 15.

otrokam vezhidel dufho umore, ker jim k' vezhnimu pogubljenju perpomorejo. Mislijo, de svoje otroke ljubijo, ali jih prav saref fovrashijo.

V' otrofških in mladih letih je zhaf strahovanja, predin se hudobne navade vkorenijo in vterdijo. Saftonj bi si zhlovek persadeval, odrasleno drevo poravnati, zhe ga je, dokler je majhno bilo, krivo rafti puftil. Ravno tako je tudi, (bres zhudesha boshje gnade,) nemogozhe, odrasleniga zhloveka, ki je v' svojih hudobijah po svoji lastni volji odrasel, na pot kerfhanfke pravizhnosti in vezhniga svelizhanja perpeljati. — In potem saref taki otrozi framoto delajo svojim ftarfhem, kakor je rezhen v' fvetim Pifmu: sakaj sdaj vfi ljudje, ki jih vidijo, sposnajo, de njih ftarfhi svoje dolshnosti do njih dopolnili nifo; in otrozi fami, kadar fo odrasleni, sposnajo, de njih ftarfhi nifo bili svefti in pravizhni do njih, ker fo jih bres strahovanja po njih lastni volji odrasti puftili. Sdaj svoje ftarfhe kolnejo; in vzhasi fhe v' grob sa njim poshiljajo preftafhno kletvo. — Velikokrat se tudi sgodi, de taki nefrezhni ljudje, kadar jih na sadnje, savolj njih hudobij, roka deshefke pravize dofeshe, fhe pod galgami lete shalofstne besede isreko: Mladi ljudje, uzhite fe is mojiga shalofstniga sgleda, svoje ftar-

fhe spofhtovati in jim pokorni biti. In vi ftarfhi, fe uzhite, fvoje otroke v' kerfhanfkim ftрахu dershati. Ko bi me bili moji ftarfhi v' moji mladofiti pravizlno ftahovali, bi ne bil nikdar v' ta ftan prifhel, v' kterim me sdaj vidite.

Torej je saref velika in fveta dolshnoft ftarfhev, fvoje otroke po pravizi, is ljubefni do Boga in do njih, ftahovati. In dolshnoft otrok je, ftahovanje voljno preftati, in fposnati, de je to velika dobrota in frezha sa-nje, zhe fo ftahovani in tepeni, kakor sa-flushijo.

Zhe fe pa pergodi, ljubi moj kristjan, de te tvoji ftarfhi, ali morebiti gofpodarji, prehudo, ali zlo po krivizi tepó, jim nikar nizh hudiga ne sheli, ampak voljno poterpi v' duhu pokore, in premifli, de fi saflushil, od Boga fhe hujfhi tepen biti savolj velikiga fhtevila grehov, ki fi jih do sdaj she ftoril. Špomni fe dobrotljiviga Jefufa, kako je bil on po krivizi tepen, in je tako voljno poterpel, de ene fame befede ni fpregovoril.

Tako tedaj, ljubi moj kristjan, dopolni vse fvoje dolshnofiti do fvojih ftarfhev; ljubi jih, bodi jim pokorin, nikar jih ne shali, fposhtuj jih, pomagaj jim v' vsih potrebah, kolikor amorefh, in moli sa-nje vsak dan do konza fvojiga shivljenja, zhe fo fhe na tem

fvetu, ali she na unim. Zhe si tudi she v' kakim stanu in perletin, zhe pa she svojiga ozheta ali svojo mater na tem fvetu imash, te zheterta boshja sapoved she smiram veshe po tvojih okolishinah; sakaj Bog ni rekel, de morajo le otrozi sposhtovati svoje starfhe, ampak je sploh sapovedal, jih sposhtovati. Zhe bosh leto zheterto sapoved boshjo svesto dopolnoval, si bosh gotovo boshji shegin saflushil, febi in svojim otrokam; morebiti she na tem fvetu, gotovo pa v' vezhnosti.

Po tih naukih beri tukaj tudi she sgledede dveh otrok, kako sta zheterto sapoved der-shala, in kaj sta si od Boga saflushila.

Imenitna gospa je imela dva fina. Njun ozhe je umerl, kadar sta bila she majhna. Pervo-rojen, ki je bil takrat deset let star, je bil she sazhel nespodobne, in pregreshe besede govoriti, kakor jih je od svojih tovarshev flifhal. Kadar je to njegova mati flifhala, ga je svarila in mu je rekla: Kaj je to? Kako si upash, take gerde besede vprizho mene govoriti? Kdaj mene flifhish, kako tako besedo isrezhi? To so pregreshe besede; vsi dobri kristjani jih sovrashijo in se jih varujejo; le rasujsdani in nespametni ljudje tako govore. — Naj te nikar nikoli vezh ne flifhim, takih besedi isrezhi.

To svarjenje ga je prezej toliko poboljšalo, da vprizho svoje matere ni vezh gerdih besedi govoril; ali kadar je bil s' svojimi tovarshi, je she smiram ravno tako govoril, kakor oni. Kadar je to njegova mati svedila, ga je spet svarila in mu je rekla: Ti ne isrezhefh nobene gerde besede vezh vprizho mene; ali kadar te ne flifhim, she smiram tako gerdo govorish, kakor popred. Kaj mislish? Ali te ni fram? Kaj ne vesh, da te Bog povsod flifhi. — Ši ne upash pred mano gerdo govoriti, pred Bogam si pa upash? — Boj se Boga bolj, kakor vsih ljudi. On je tvoj stvarnik, in on te bo sodil; in savolj tvojih pregreshnih besedi te bo posebno ojtstro sodil, sakaj tudi tebi pravi: *Is svojih besedi bosh opravi-zhen, in is svojih besedi bosh obsojen.* — Sapusti popolnoma leto greschno navado, ljubi moj sin, in nikar vezh takih gerdih besedi ne isrezi; in tudi ti ojtstro prepovem, v' drushino takih tovarshev hoditi, kateri imajo navado, gerde in pregreschne besede govoriti.

Po tem svarjenji je leta pokorin otrok popolnoma opustil vse greschno govorjenje, in je svoji materi zhedalej bolj pokorin bil, in s' tem si je boshjo gnado tako perdobil, da je tudi v' ponishnosti in v' vsih drugih

kerfhanfskih zhednostih zhedalej bolj popol-
 nama perhajal. Na sadnje mu je Bog gnado
 dal, svet sapustiti in v' klofhterfski stan sto-
 piti, kjer je v' poboshnosti in v' uzhenosti
 na visoko stopnjo prifhel, velik pridigar po-
 stal, in v' duhu pokore in v' boshji ljubesni
 svoje shivljenje dokonzhal.

Njegov brat je bil pa ves drugazhi, in
 je zhedalej bolj rasujsdano in hudobno shivel
 in vender ga je njegova mati posebno lju-
 bila. — Leta shaloftna rezh se vezhkrat
 pergodi, de starfhi eniga svojih otrók bolj
 ljubijo, kakor vse druge, desiravno je vzhafi
 nar hudobnisthi, in nar menj ljubesni vredin.
 — Kadar je njegovo hudobno shivljenje vi-
 dila, ga je fzer svarila, ali vse predobrot-
 ljivo je s' njim ravnala. Torej je svojo ma-
 ter smiram menj posluschal, se ji je posme-
 hoval, in je smiram v' drushino pregresnih
 tovarfhev hodil, kateri so ga vsiga popazhili,
 ker so mu le smiram od posvetniga veselja
 govorili, in so ga od vsiga pametniga pre-
 mislhljevanja, od dela, od uzhenja in od
 spofhtovanja njegove matere odvrazhevali.
 Njegova mati se je vedno jokala in je per-
 ferzhno shalovala, in ni nehala ga svariti.
 Ali vse to sdaj ni nizh vezh pomagalo. Od
 sazhetka bi ga bila imela strahovati in oj-

stro dershati, predin so se pregresfhne navade v' njegovim ferzu vkoreninile.

Kakor se je bil navadil, v' vsih rezbeh svoji materi nepokorin biti, tako ji je tudi nepokorin bil, kadar je mislil v' drugi stan stopiti, in se je soper voljo svoje matere s' dekletam oshenil, ki je bila ravno tako pofvetna in nespametna, kakor on. Potem je fhe zlo pravdo sazhel soper svojo mater, in jo je perfilil, mu premoshenje njegoviga ranjkiga ozheta isdati. Ali pravizhni Bog ni perpuftil, de bi bil leto premoshenje dolgo vshival. Nekaj zhasa potem ko je bil oshenjen, je fhel s' svojo sheno se fprehajati. Kadar fta prifhla do meftnih vrat, mu je noga fpodletela, in je padel pod vos, ki se je ravno mem peljal, in je shaloftno in ftrafhno smert ftoril, bres pokore, bres svetih Sakramentov.

Glej, moj kristjan, tako Bog velikokrat she na tem fvetu hudobne in nepokorne otroke pofhtrafa in fpred svojiga oblizhja savershe; dobre in pokorne pa poplazha in frezhne ftori. She bolj se bo pa na unim fvetu njegova miloft, kakor tudi njegova pravizhna jesa pokasala.

Naj te tedaj, ljubi moj kristjan, leti nauki in sgledi od hudiga odvrazhujejo in

v' dobrim poterdujejo, de bošh tudi ti tukaj in tamkej frezhin.

VI.

Perferzhna ponishnost.

„Bodi ponishin v' vfih rezheh, in bošh gnado pred Bogam najdel “ 1).

Ljubi moj kristjan, potem ko si premislil ljubesin do Boga in do blishnjiga, in posebno do staršhev, premisli tudi she ne-
ktere druge lepe keršhanske zhednosti, ktere so saref nebesfheke roshe, ker nam jih je Jesuf is nebes pernesel, jih je s' sveto vero, ktero nam je dal, v' nafhe serza safadil, jim vedno perlival s' svojim sgledam, s' svojo besedo in s' svojo gnado, in nam bo dal njih sad vezhno v' nebesih vshivati, zhe jih bomo do konza svesto v' svojih serzih ohranili in jih v' djanji fkasovali.

Premišli napred preljubesnivo ponishnost, leto nebesško vijolizo. Kakor vijoliza na tihim zvete in smiram fkrita in niska oftane, pa med vsimi roshami nar lepši dišhi; ravno tako se tudi ponishnost fkriva pred ozhmi fvetu, je nar raji tiha in niska; ali pred Bogom je visoko zhaštena, in mu je prijetni duh Kristusov, sakaj Kristus je bil is ferza ponishin v' svojim zelim shivljenji na tem fvetu.

Jesuf Kristus, naš preljubesnivi svelizhar, nam je v' vsih zhednostih nar lepši sglede dajal; posebno pa v' ponishnosti. Ponishnost je bila prav saref Jesufova zhednost na fvetu. Satorej nam pravi, de naj se od njega uzhimo ponishni biti, sakaj prezhudna je bila njegova ponishnost. Duh ponishnosti, s' katerim je duh revšhine sedinjen, je bil duh Jesufoviga shivljenja, od sazhetka do konza. Sato si je bil revno in nar ponishnišhi devizo sa svojo mater isvolil, in je hotel v' nar revnišhim kraji rojen biti; je nar revnišhim ljudem svoje rojstvo nar pervizh na snanje dal. Zel zhaš svojiga shivljenja je v' revšhini, tihoti in terdim delu shivel, vsm ljudem nesnan; in kadar je uzhit sazhel, si je dvanajst revnih, nevednih in pred fvetam sanizhljivih uzhenzov isvolil, je s' njimi po judovski desheli okoli

hodil, in je revnim Evangelj osnanoval. Nizh ni na tem fvetu lastniga imel; v' lastnino je bil fzer prifhel, ali ni bil fprejet od fvojih ljudi ¹⁾); vfigamozhni Gospod vseh stvarj je fzer bil, ali is sgoli ponishnosti je tako revno shivel, de ni imel, kamor bi bil glavo poloshil; de toliko fvojiga ni imel, kolikor tize pod nebam in lesize v' gojsdu ²⁾). Nar sanizhljivfhi in nar hudobnifhi govorjenje in djanje fvojih sopernikov in fivrashnikov je s' perferzhno ponishnostjo smiram voljno preterpel. In kakor je vef zhaf v' ponishnosti in revfhini shivel, tako je tudi umerl. Med semljo in nebam vifijozh na sanizhljivim lesu krisha, bres oblazhila, s' ternjem kronan, je med prevsetnim posmehovanjem fvojih fivrashnikov fvojo prefveto dufho v' roke fvojiga nebeshkiga Ozheta isrozhil! —

O prezhudna, nesapopadljiva ponishnost Šina boshjiga! — Ah! kako naf bo fram pred njim per fodbi, zhe po takih njegovih sgledih fhe v' ponishnosti ne shivimo! — Tedaj bodimo ponishni, bodimo is ferza ponishni. — Bog se ponishuje, sakaj bi se zhlovek povikfheval! —

Prava kerfhanfka ponishnost je vir in varh vseh drugih zhednost; napuh pa je fo-

¹⁾ Jan. 1, 11. ²⁾ Mat. 8, 20.

vrashnik vſih zhednoſt, in jih prezej vſe is ferza preſhene, v' kteriga pride. Ponishin zhlovek je pravizhin in miloſtljiv vſim ljudem; le ſamiga ſebe terdo derſhi in ojſtro ſodi. Napuhnjen zhlovek pa je krivizhin ſam ſebi in bliſhnjimu; ſebi ſ' preveliko mero meri, bliſhnjimu pa ſ' premajhno, v' dobrim; v' ſlabim pa ſebi ſ' premajhno, bliſhnjimu ſ' preveliko.

De boſh bolj ſpoſnal, ljubi moj kriftjan, kako ljubesniva je ponishnoſt in kako oſtudin napuh, poſtavi napuhnjeniga in ponishniga zhloveka ſravin edin drusiga, in jih dobro preglej in premišli.

1. Napuhnjen zhlovek *ſamiga ſebe prevezh obrajta*, ſmiram ſam v' ſebe miſli, ſe ſ' dopadenjem premišhljuje in ogleduje, nar raji ſam od ſebe govori; in kadar kako (ſunanje) dobro delo ſtori, ga povſod oſnanjuje. — Bliſhnjiga pa premalo obrajta; in kadar ſliſhi govoriti od kakih dobrih del ſvojiga bliſhnjiga, prezej ve kaj povedati, kar pomanjſha in oſlabi ſafluſhenje letih dobrih del, naj bo ſhe reſ, ali pa iſmiſhljeno.

Ponishin zhlovek pa ſovraſhi ſamiga ſebe, po Jeſuſovim nauku ¹⁾, ſe ſanizhuje, in ſe le zhudi, de Bog tako revno in ſlabo

¹⁾ Luk. 14, 26.

stvar tako dolgo na tem fvetu terpi. Nar raji v' Boga misli, in od njega nar raji govori. Smiram sheli kaj dobriga storiti is ljubesni do Boga; in kadar ref kaj dobriga stori, fhe njegova leviza ne vé, kaj je de-fniza storila. Kadar se pa kako njegovo dobro delo své, ga je fram, kakor ko bi bil kaj hudiga storil. — Blishnjiga pa smiram vezh obrajta in bolj zhafti, kakor famiga febe, in fzer v' mislih, s' besedo in v' djanji. Refnizhno misli, de je blishnji boljshi, kakor on, to je, de ko bi njegov blishnji toliko gnad od Boga prejel, kakor on, bi jih vse bolj svefto v' boshjo zhaft in v' svelizhanje fvoje dushe obernil, kakor on. S' besedo zhafti fvojiga blishnjiga per vfaki perloshnosti; in ne le na konzu jesika fo njegove besede, ampak pridejo is njegoviga ponishniga ferza. In vse njegovo djanje in obnafhanje do blishnjiga je perjasno, spodobno in spofhtitljivo. Dela in namene svojiga blishnjiga smiram le dobro islaga, in ne verjame rad, kar flifhi od njegoviga hudobniga djanja ali flabih namenov.

2. Napuhnjen zhlovek, zhe ima ref kako dobro lastnost, *jo previfoko zeni*, jo per vfaki perloshnosti ljudem kashe, si jo le fam febi perpifuje in ne da Bogu zhafti; in takó njegove dobre lastnosti vfo vrednost

pred Bogam sgube. Svojih pregreškov in slabih lastnost pa ne vidi in ne spošna; in se tudi fkerbno varuje, jih sagledati in spošnati. — Blishnjimu pa krivizo dela; njegove dobre lastnosti prenisko zeni, in jih, kolikor more, ponishuje in manjšha; nikoli od njih ne govori, in tudi ne poslušha rad, kadar drugi od njih govore. Nar raji govori od slabih lastnost svojiga blishnjiga, in od njegovih pregreškov in slabost, naj bodo she refnizhne ali domišljene; in jih vezhidel she svishuje.

Ponishni zhlovek pa famiga febe s' fvetojstroftjo fodi, in svojih dobrih lastnost vezhidel ne posna, ali zhe jih posna, se sato le she bolj pred Bogam ponishuje, ker vidi, kako velike in lepe gnade mu je Bog dodelil, in jih, (kakor misli, tako slabo v' boshjo zhaft in v' svelizhanje dušh obrazha. Nikdar ne govori od kake svoje dobre lastnosti, kakor le is ljubeshni do Boga in do blishnjiga, de bi blishnjimu dober sgled, nebeskimu Ozheta pa zhaft in hvalo dal, po Jesufovim nauku ¹⁾). Kakor pa svoje dobre lastnosti malo posna, tako posna in vidi na tanko svoje pregreške; in desiravno le vzhaft kak majhin greh štori, refnizhno

¹⁾ Mat. 5, 16.

misli, de je velik grešnik pred Bogom, in ga perferzhno prosi, de naj se ga ušmili in de naj ga nikar spred svojiga oblizhja ne savershe. — Blishnjiga pa vse drugazhi fodi, kakor samiga sebe. Rad sposna njegovo saflushenje, njegove dobre lastnosti in dobre dela, in jih je perferzhno vesel. Njegovo veselje je, od dobrih del svojiga blishnjiga govoriti, tode malokdej vprizho njega, sakaj vé, de to je ponishnosti blishnjiga nevarno. Nikoli ne opravlja in ne fodi svojiga blishnjiga; sakaj misli, de je sam velik grešnik, in se boji, de bi s' sojenjem svojiga blishnjiga sam svojiga obsojenja ne isrekel ¹⁾. Kadar flifhi opravljanje soper svojiga blishnjiga, ga sagovarja, kolikor po pravizi more, ali pa vsaj molzhi.

3. Napuhnjen zhlovek nobene rezhi tako ne sheli in ne ishe, kakor *zhaft in hvalo*; ne Bogu, ampak febi. Vse kar ima v' febi in na febi in okoli febe, le v' svojo zhaft in hvalo obrazha, kakor ko bi vse sam is febe imel, kakor ko bi ne bil nizh od Boga prejel ²⁾. Posebno tudi v' svojim oblazhilu ishe nizhemarno posvetno zhaft, in se tedaj, kolikor samore, ofertno oblazhi. Kdor ga bolj nesramno in perlisnjeno hvali, tisti je

¹⁾ Rim, 2, 1. ²⁾ I. Kor. 4, 7.

njegov vezhi perjatel; in zhe je imenitin in bogat, ima trumo takih perjatlov okoli febi; ali leti njegovi perjatli so veliko vezh njegovi nar vezhi sovrashniki, ki mu neisre-zhenó veliko fhkodo delajo, ker ga vedno v' njegovim presflepljenji in v' njegovi pre-greshni prevsetnosti dershe; in oblak kadila njih posvetne hvale mu popolnoma sakrije „*Solnze pravize*“¹⁾, de njegoviga ferza nikdar ne ogreje in ne rasfvetli. — Blishnjiga pa fhe takrat ne pohvali, kadar sa-flushi pohvaljen biti. Nizh ga tako ne saboli, kakor kadar flifhi, de kdo kakiga zhloveka savolj kakiga dobriga dela pohvali; in zhe le more, kaj pove, kar misli, de bo blishnjimu v' nezhaft. Ali malokdej se sgodi, de kdo vprizho njega pohvali svojiga blishnjiga. Njegovi perjatli, ki ga posnajo, v' njegovi drushini le raji kaj takiga od blishnjiga perpovedujejo, kar mu je v' nezhaft, in samolzhé, kar je hvale vredniga.

Ponishin zhlovek pa tudi nizh bolj ne sheli in ne ifhe, kakor zhafti in hvale, tode le Bogu, in nikdar sam febi, sakaj „*le samimu Bogu gre vsa hvala in zhaft*“²⁾.

Zhe tudi kaj hvale vredniga v' febi najde, ali kaj dobriga stori, sposna v' ferzu

¹⁾ Malah. 4, 2. ²⁾ I. Tim. 1, 17.

in s' besedo, de je vse to nesaflusen boshji dar; in de vezh ko je od Boga prejel, ojtrefshi bo njegov odgovor per sodbi, zhe vsiga v' boshjo zhaft in v' svelizhanje dush ne bo obernil. Ni nikoli prav sadovoljin s' tem kar dobriga stori, ampak misli, de fhe vse premalo stori, in de njegove dobre dela so vse pomankljive. Bolj ga zhlovek rasshali, kakor rasveseli zhe ga hvali; sakaj is zeliga ferza sposna, de le samimu Bogu gre vsa hvala in zhaft. Tako misli ponishni zhlovek v' svojim ferzu; desiravno je perpusheno, dobriga kristjana v' Bogu in savolj Boga hvaliti. Ali ravno ker ponishin zhlovek refnizhno misli, de ni dober, se mu vsa hvala, ki mu jo kdo da, krivizhna pred Bogam sdi. — Blishnjiga pa vender tudi sam rad pohvali, tode ne rad vprizho njegga. Ali vso zhaft in hvalo v' blishnjim le Bogu da, od kteriga pridejo vsi dobri darovi, ker bres njega nizh drusiga storiti ne moremo, kakor greshiti. Tudi rad poslusha, kadar kdo blishnjiga savolj njegoviga lepiga shivljenja hvali; in perferzhno in refnizhno Boga sahvali sa vse gnade in dobre, kakor s. Pavl, kadar je kaj dobriga in hvale vredniga od prvih kristjanov flishal ¹⁾).

¹⁾ Efes. 1, 16.

4. Napuhnjen zhlovek nobene rezhi tako ne fovrashi, in nobena rezh ga tako ne sbode in ne rasshali, kakor *fvarjenje*, desiravno je po pravizi in po saflushenji, in vfelej misli, de se mu kriviza dela, ker svojih flabih lastnost in svojih pregreshkov ne sposna, in tudi posnati nozhe. In to je grosno nevarin stan dushe, sakaj kdor fvarjenje fovrashi, je na poti pregrehe in pogubljenja. Kadar je posvarjen, nikoli ne sposna in ne obstoi, de je kriv, ampak se isgovarja, sakriva, taji, perfega, in si, kolikor more, persadeva fkasati, de ni kriv; in kadar si upa, dobro osmerja svojiga blishnjiga, kateri mu je to veliko ljubeshin fkasal, de ga je posvaril, in de mu je hotel ozhi odpreti, de bi svoje pregrehe vidil in se poboljshal. Njegovi perjati, ki ga posnajo, se varujejo, ga fvariti; in tako ostane v' svojih grehah in v' nepokori, in se pred ne posna, kakor per sodbi boshji, kadar je she preposno. — Blishnjiga pa vse drugazhi posna, kakor famiga sebe; in v' njem kak pregreshkek najti in mu ga ojstro ozhitati, to je njegovo nar vezhi veselje; takrat se prav zhuti povikshaniga zhes svojiga blishnjiga, desiravno je morebiti sam v' vezhah grehah, pa jih ne vidi.

Ponishin zhlovek pa sposna, de svarjenje je velika dobrota, in je hvaleshin svoji-mu blishnjimu sa leto delo kerfhanfke ljub-esni. Zhe je tudi ojstro posvarjen, je fhe smiram hvaleshin, in se ne odgovarja, in bolj ko je ponishin, s' vezhim veseljem prej-me hudo in ojstro svarjenje; in se ne sgo-varja; tudi pregresfhka, ki mu je ozhitan, ne smanjshuje, desiravno bi to lahko po re-fnizi storil. Perferzhno ga veseli, krivizhno ozhitanje terpeti s' Jesufam; in ponishno molzhi, kakor je Jesuf molzhal, kadar je bil saframovan in toshen. Tudi ima navado, svoje perjatle profiti, de naj ga prezej posvare, kadar bodo vidili, de kaj pregresfhi. Tako se smiram bolj in bolj sposna, se famiga sebe ojstro fodi, in tedaj od Boga obfojen ne bo ¹⁾. — Blishnjiga pa vse bolj ljubesnivo fodi, kakor famiga sebe, in ga ne svari rad. Svari ga fzer, ker vé, de je to nafha dolshnost do blishnjiga savolj Boga; ali s' shaloftnim ferzam ga svari, in s' tako ljubesnijo, dobroto in ponishnostjo, de mu njegov blishnji, zhe ni prevezh prevsetin, svarjenja ne more sameriti. Pravi, de je sam vezhi gresfhnik, kakor blishnji, kteriga svari; ali ker se boji, dolshnost lju-

¹⁾ I. Kor. 11, 31.

besni do Boga in do blishnjiga opustiti, ko bi molzhal, ga perjasno posvari.

5. Napuhnjen zhlovek *ni nobenimu rad pokorin*, sakaj v' radovoljni pokorfhini je vselej ponishnost, v' nepokorfhini napuh. Tak zhlovek smiram misli, de je bolj moder, kakor drugi ljudje, in nar raji po svoji glavi ravna. Le takrat je pokorin, kadar drugazhi ne more biti, in tako njegova pokorfhina vse saflushenje pred Bogam sgubi. Per vsaki nepokorfhini, to je, per vsakim prelomljenji boshje ali zhloveshke postave, je vezh ali menj napuha. Pervi greh, nepokorfhina Angeljev v' nebesih, je is sgoli napuha storjen bil. Ravno tako je per pervim grehu na semlji, per nepokorfhini nafhjih pervih starfhev, napuh poglavitni isvirk bil. Zhe premislimo leto shalofstno pergodbo, vidimo, de od sazhetka Eva ni hotla boshje sapovedi prelomiti in prepovedaniga fadu jesti; ali kakor hitro ji je bil hudobni fkufhnjavz dopovedal, de se ji bodo ozhi odperle, zhe bo od tega fadu jedla, de bo vse tako vedila, kakor Bog, je napuh njeno ferze napolnil, in prelomila je boshjo sapoved. Vezh ko je napuha v' ferzu, menj je radovoljne pokorfhine. — Blishnjiga pa hozhe napuhnjen zhlovek le smiram pod sabo imeti, satorej hrepeni po visokosti in oblasti;

in kadar kaj rezhe ali terdi, ne more terpeti, de mu kdo kaj nasproti rezhe, in de ima druge misli, kakor on; se rad prepira, in nobenimu rad ne odjenja, in svojim podlošnim terdo sapoveduje. Desiravno pa pokorfhino foverashi, kadar bi jo imel sam fkasovati, jo ojtro terja od blishnjiga, in nepokorfhina ga mozhno rasshali, kakor se vidi v' sgledu napuhnjeniga kralja Nabuhodonosorja, kateri ni bil nikoli bolj rasshaljen, kakor kadar so mu njegovi podlošni pokorfhino odpovedali ¹⁾).

Ponishin zhlovek pa ljubi pokorfhino in foverashi lastno voljo, torej se ne le svojim vifhim, ampak tudi svojim podlošnim rad podvershe, kolikor more; kakor, postavim, f. Franzifhk Šalesi, kateri je v' zhafnih rezbeh rad svojim flushabnikom pokorin bil. Kakor je napuh isvirk nepokorfhine in fploh vfih grehov, tako pride isponishnosti radovoljna pokorfhina in sveto shivljenje. Ponishin zhlovek ne more bres pokorfhine shiveti, in tudi majhne vfkdanje opravila nar raji pod pokorfhino opravlja. Ponishnost mu je tifti „*sladki prijetni jarm*“, kteriga Jesuf imenuje *svoj jarm*; in kadar ni pod pokorfhino, je shaloftin, in shivljenje

¹⁾ Jud. 1, 12.

mu je grenko. — Blishnjimu pa ne sapoveduje rad; torej se boji in ogiblje visih stôpinj; in le kadar je perfiljen, in ko mu vest vezh ne perpušti, se vstavljati, vsame kako visoko in zhaftitljivo flushbo in oblast zhes blishnjiga. Kadar ima kaj sapovedati, velikovezh prosi, kakor sapoveduje, in se vidi, de sposna in obzhuti, de frezhnifhi je, kdor je pod pokorfhino, kakor kdor sapoveduje.

6. Napuhnjen zhlovek se fhe *pred Bogam* ponishevati nozhe. Kakor tifti farisej, od kteriga Jesuf govori ¹⁾), moli tudi on prevsetno molitev, ker se v' nji pred Bogam ne ponishuje in se ne sposna; sakaj ko bi se pred Bogam prav sposnal, bi se kmalo poboljshal. K' spovedi ne hodi rad; in kadar vender gre, se tudi v' spovednizi ne ponishuje. Desiravno bi imel zhlovek le sato k' spovedi iti, de bi se ravno takiga svoji-mu spovednika pokasal, kakorshin je pred Bogam, si prevsetin in napuhnjen zhlovek vender fkerbno persadeva, se vselej boljshiga pokasati, kakor je ref. Satorej pomanjsha in olepfha svoje grehe, kolikor more, se isgovarja, samolzhi kako okolistavo; in vzhasi tudi kak velik greh samolzhi, ker

¹⁾ Luk. 18, 10.

sheli, svojo zhaft pred spovednikom ohraniti, in se pred njim boljshiga pokasati, kakor je pred Bogam; in tako stori velik greh, boshji rop. Kadar je spovednik kolikaj ojster s' njim, in ga svori savolj njegove prevsetnofti ali drugih grehov, je kmalo rasshaljen, in si poifhe drusiga spovednika, kateri ga ne posna. — Blishnjiga pa tudi pred Bogam in v' boshjih rezheh hudo sodi in toshi, kakor tifti farisej v' tempeljnu. Torej tudi per spovedi raji blishnjiga toshi, kakor samiga sebe; si persadeva, se opravitizhiti, in vfo pregreho na blishnjiga vershe; in sato ravno tako malo opravizhen is spovednize gre, kakor je tifti farisej is tempeljna fhel.

Ponishin zhlovek se pa posebno pred Bogam prav globoko ponishuje, pred katerim se Angelji v' nebesih ponishujejo, in sposnajo, de so popolnoma nizh pred njim. Šram ga je pred Bogam savolj njegovih grehov, posebno savolj njegove nehvaleshnofti. V' svojih molitvah in v' svojim premishljevanji vedno Boga prosi, de bi mu odpustil njegove grehe savolj Jesufoviga saflushenja. In bolj ko se pred Bogam ponishuje, bolj ga Bog v' gnadi povikshuje. Špoved je njegova nar vezhi tolashba v' njegovih dušnih teshavah; in velikokrat Boga sahvali

sa ta fveti Sakrament, v' kterim nam ufmiljeni Bog, po ponishnim obtoshenji, vse nafhe grehe odpušti, zhe nam je refnizhno shal, de fmo grefhili, in zhe terdno fklenemo, fe poboljshati. Svesto fe obtoshi, in raji vezh, kakor menj pove; fe ne boji, od fpovednika sposnan in posvarjen biti, ampak ravno to sheli; sakaj ljubi ponishevanje, fe sam ponishuje, in rad vidi, de ga tudi drugi ponishujejo. — Blishnjiga pa sploh dobro fodi, in boljshiga sposna, kakor famiga febe. Tudi nima navade, shivljenje svojiga blishnjiga premishljevati in pregledovati, in na njegovo govorjenje in obnašanje pasiti; torej mu nikdar na misel ne pride, ga per fpovedi toshiti, ampak le famiga febe ojštro toshi, in vfo krivizo febi daje.

Ponishnost je tedaj saref lepa, ljubesniva, Bogu dopadljiva zhednost, Jesufova posebna zhednost; napuh pa je gerd, oftudin, Bogu grosno sopern greh, prav saref Šatanov greh, sakaj po tem grehu je on is Angelja nebeshkiga, peklenfki Šatan postal. —

Tedaj, ljubi moj kristjan, „*nikdar ne perpušti napuhu nobene oblasti, ne v' svojih mislih, ne v' svojih besedah; sakaj v' njem je sazhetek vsiga pogublje-*

nja“¹⁾); ampak refnizhno si persadevaj, de si pravo perferzhno ponishnost perdobifh, in ne tiste hinavfke ponishnosti, ktera se le v' lepih ponishnih besedah fkasuje, v' djanji pa ne. „*Bodi ponishin v' vsih rezheh, in bosh gnado pred Bogam najdel*“²⁾).

Ponishuj se vedno in per vsaki perloshnosti pred Bogam, in rad premifhljuy njegovo neskonzhno, nesmerjeno velikost, vfigamogozhnost in fvetost, in potem se fpomni svoje revfhine, svoje flaboosti, svoje hudobnosti, in de si popolnoma nizh pred Bogam. Rad premifhljuy, v' ponishnosti svojiga ferza, dobrote, ki si jih do sdaj od Boga prejel; in fhe vedno prejemas; od Boga, ki je tvoj nar vezhi dobrotnik, tvoj ftvarnik, tvoj svelizhar, tvoj posvezhevavz, tvoje vse. Premifli pa tudi, de si se mu do sdaj vse premalo hvaleshniga fkasoval sa njegove velike dobrote; de si jih vse premalo v' njegovo zhaft in v' svelizhanje dufh obrazhal, desiravno ti on vse le is tega namena da, de bi bilo njemu v' zhaft in dufham v' svelizhanje. Premifli tudi, de bosh mogel od vfiga tega Bogu odgovor dati, in de bo tvoja sodba tolikanj ojtrefshi, kolikor se menj pred njim ponishujesh.

¹⁾ Tob. 4, 14. ²⁾ Šir. 3, 20.

Lahko je, se pred *Bogam* ponishevati. Kdo se pred vezhnim Bogam ne bo ponisheval, zhe ga kolikaj posna! — Le Šatan, in kdor mu je po napuhu she mozhno enak postal, se pred Bogam ne ponishuje. — Ali tudi pred *ljudmi* se morash ponishevati, ljubi moj kristjan. Ni tako lahko, se pred ljudmi ponishevati, kakor pred Bogam; ali morash se vender tudi pred njimi ponishevati per vsaki perloshnosti, zhe shelish Bogu prijetin biti, in se svelizhati. — Ljudje so nekteri *vishi*, kakor ti, drugi so *tebi enaki*, in spet drugi so *nishi*, kakor ti.

1. S' svojimi vishimi ravnaj sposhtitljivo in zhaftitljivo, in bodi vsm podloshin, kateri imajo oblast zhes-te. Špomni se, de *vsa oblast je od Boga, in kdor se oblasti vstavlja, se Bogu vstavlja.*¹⁾ — Šposhtuj posebno tudi stare ljudi; to je Bogu dopadljivo. Varuj se jih sasmehovati, jih oponashati v' govorjenji, v' hóji, ali v' kakim djanji. V' svetim Pismu se bere shaloštin sgled, kako je Bog fhtrafal otroke, ki so štariga mosha sasmehovali. Prerok Elisej je bil pleshaft; kadar so ga tedaj otrozi is mešta Betel vidili; so ga sasmehovali in so ga „*pleshza*“ imenovali. Nato je Bog dva me-

¹⁾ Rim. 13, 1. 2.

dveda is gojsda poslal, in sta dva in fhtiri-deset tih otrok rastergala. ¹⁾

2. Tudi do ljudi, ki so tebi enaki, se ponishno obnashaj. Nikdar se pred njimi ne hvali savolj kake imenitnosti ali kakih lastnosti, ki jih morebiti imash, ali savolj svoje vednosti in uzhenosti. Lastna hvala je snaminje posvetniga in prevsetniga duha. Zhe si nekoliko bolj imenitniga stanu, kakor drugi, premisli, de to ni nobena prava zhaft pred Bogam, ampak le domishljena posvetna zhaft. Prave zhafti vredno je le lepo kerfhanfko shivljenje v' ponishnosti; in le kdor se ponishuje, ga Bog zhafti in povikshuje.

Posebno morajo ljudje, ki fkupej v' eni drushini shive, krotki in ponishni eden do drusiga biti, de v' edinosti in v' miru ostanajo, ki je vsm kerfhanfskim drushinam tolikanj perporozhen. Torej si morajo eden drugimu ponishno pomagati, si delo in teshave eden drugimu polajshati, se eden drusiga poterpeshljivo prenashati v' zhloveshkih flabostih, in si strezhi v' bolesni; in se posebno fkerbno ogibati vsiga krega, prepira in vpitja. Kdor je saref ponishin, rad jenja, in raji molzhi, kakor pa de bi

¹⁾ IV. Kralj. 2, 23. 24.

se prepiral s' svojim blishnjim. Bolj ko so ljudje, ki fkupej shive, ponishni, menj je krega in prepira med njimi. — Posebno se morajo tudi nevoshljivosti varovati, ktera is fkritiga napuha pride; in je, kakor napuh, Šatanov greh.

Domazhi ljudje, posebno mladi ljudje v' drushini, morajo biti postreshljivi in pridni; morajo radi in prezej storiti, kar se jim ukashe; in kadar vejo, kaj jim je storiti, ne smejo zhakati, de se jim ukashe, ampak morajo fami radovoljno svojo dolshnost dopolniti; potem tudi she drugim per njih delu pomagati. Ne smejo drugih soditi, zhe store sadošti dela, ali ne, ampak morajo le fami na-se gledati, de store; kolikor morejo, in de she vezh store, kakor je njih dolshnost, in vse le savolj Boga. — Kdor tako ravna, je refnizhno ponishin, in je Bogu dopadljiv.

Persadevaj si tako ravnati, ljubi moj kristjan in bosh frezhin; Bog te bo ljubil in ljudje. Tako je Jeshuf ravnal v' svoji mladošti, in sploh zel zhas, dokler je per svoji pre-fveti materi, in per svojim redniku, f. Joshefu, oftal. Sato pravi f. Evangelj od njega: „Jeshuf je rasel v' modrosti, v' starosti in v' gnadi pred Bogam in pred ljudmi“¹⁾.

¹⁾ Luk. 2, 52.

3. Bodi ponishin tudi do tistih, ki so nishi, kakor ti. Zhe imash flushabnike in podloshne, bodi perjasin in dobrotljiv do njih, in misli, de so tvoji bratje in tvoje festre; kakor **Jesuf**, ki je svoje uzhenze smiram svoje brate in perjatle imenoval. **S. Pavl** perporozha gospodarjem, de naj dobrotljivo ravnajo s' svojimi flushabniki, savolj **Boga**, sakaj **Bog** je **Gospod** gospodarjev in flushabnikov; in pred njim le dela veljajo in sadershanje, ne pa stan zhloveka.¹⁾ — In **Filemonu** pishe, de naj svojiga spreobrnjeniga kerfhanfskiga flushabnika **Onesima** dobrotljivo sprejme, ne kakor flushabnika, ampak kakor preljubiga brata, savolj **Boga**.²⁾ Bodi tedaj dober svojim podloshnim in jim perjasno govori. Usmiljenje imej s' njimi, ker so revni; in vezhkrat si misli, kako bi ti shelel; de bi tvoj gospodar s' tabo ravnal, ko bi tudi ti mogel flushiti; in po tem ravnaj s' svojim flushabnikom.

Bodi tudi posebno dober in perjasin revnim ljudem, in jih ljubi; to je tudi ponishnost. Sato je **Jesuf** tako reveshe ljubil, je nar raji med njimi bil, in je nar raji revnim fveti **Evangelj** osnаноval, ker je is

¹⁾ Efes. 6, 9. ²⁾ Fil. 16.

ferza ponishin bil, in ker nam je hotel v' vsih rezheh nar lepfhi sglede ponishnosti dati. Usmili se revnih ljudi in pomagaj jim, kolikor morefh; s' tem bofh sam sebe ponisheval, Boga pa zhaftil. „*Kdor se usmili revesha, bo frezhin... Boga zhafti, kdor se revesha usmili*¹⁾“. „*Kdor pa sanizhuje revesha, njegoviga stvarnika sanizhuje*“²⁾. Kadar vidifh revne ljudi, (ki so vezhidel sanizhevani od sveta,) jih ne sanizhuj, ampak spomni se, de so morebiti pred Bogam vishi in bolj frezhni kakor ti, ker so morebiti v' fhtevidu tistih, od kterih Jesuf pravi: „*Srezhni so ubogi v' duhu, sakaj njih je nebeskho kraljestvo*“³⁾. — Zhe si premo-shin in v' obilnosti, premisli, de bogastvo tega sveta je goljstvo⁴⁾, in de bofh morebiti tudi ti reven postal, in usmiljenja svojiga blishnjiga potreboval.

Ljubi moj kristjan, zhe shelifh v' pravi perferzhni ponishnosti shiveti, se morafh ne le pred *Bogam* in pred *ljudmi* ponishevati, ampak tudi *sam pred sabo*. Ponishuj se v' svojih mislih in v' svojim ferzu. Zhe imafh radovoljne napuhnjene in prevsetne misli, she mozno Boga rasshalifh. Napuh An-

1) Prip. 14, 21. 31. 2) Prip. 17, 5. 3) Mat. 5, 3. 4) Mat. 13, 22.

geljev v' nebelih je bil le v' mislih, in Bog jih je is nebes v' pekel savergel. — Ne povsdiguj se v' svojih mislih zhes druge savolj svoje lepote, svojiga oblazhila, svojiga uma, svoje uzhenosti, ali savolj svojiga premoshenja. Vse te rezhi fame na febi pred Bogam nizh ne veljajo; in morebiti bosh ravno savolj tih rezhi per sodbi od Boga savershen, zhe jih v' njegovo zhaft in v' svelizhanje dush ne obrazhafh. Kdor v' tih rezheh svoje lastne zhafti ishe, in se savolj tega zhes druge povsdiguje, ni ponishin, in je krivizhin do Boga; sakaj vse to so boshji darovi, in le Bogu gre vfa zhaft sa-nje.

She bolj Boga rasshalifh, zhe se savolj svojih zhednost in savolj svoje poboshnosti zhes drugi povsdiguje; sakaj poboshnost je popolnoma boshji dar. Kdor se svoje poboshnosti hvaliti sazhe, jo bo gotovo kmalo sgubil. Zhe kdo misli, de ima lepe zhednosti, in se savolj tega v' mislih zhes druge povsdiguje, podkoplje in podere vse prave zhednosti v' febi, ker jim podlogo odvsame, to je, ponishnost; sakaj le na perferzhni ponishnosti terdno stoje vse prave kerfhanfke zhednosti; kjer pa ponishnosti ni, so vse zhednosti hinavfke. *Kdor misli, de nekoliko velja, malo velja; kdor pa misli,*

de veliko velja, ne velja zlo nizh. — Dobro premisli te besede.

Nikar se prevezh ne sanashaj na kako zhednost, ki jo morebiti imash ampak premisli, koliko jih je, ki jih nimash; in vedno si persadevaj, si jih perdobiti. Tudi se na to ne sanashaj, kar si she do sdaj dobriga storil, in ne misli, *de si she dosegel popolnamost, ampak posabi, kar je preteklo, in se le po tem istegaj, kar je pred tabo* ¹⁾). — Premisli, de en sam greh, posebno pa grehna navada, je she sadošti, te vezhno pogubiti; ena fama zhednost pa ti ne bo she nebes perdobila. — Ponishuj se pred Bogam savolj svojih dobrih del, „*sakaj mi vsi nismo zhisti pred Bogam, in kakor ostudin pert so vse nashe dobre dela*“ ²⁾).

Premisli tudi, v' pomnoshenje svoje ponishnosti, lete besede s. Bernarda: „Zhe zhlovek dobro premisli samiga sebe, najde v' sebi sadošti perloshnosti, se ponishevati in sanizhevati. Njegovo spozhetje je v' grehu, njegovo rojstvo v' teshavah, njegovo shivljenje, je polno nadlog in sopernost, njegova smert je gotova; in po smerti mu druga nizh ne ostane, kakor smrad, gnjiloba, prah in pepel. To sadene njegovo truplo

¹⁾ Filip. 3, 13. ²⁾ Isa. 64, 6.

na tem fvetu. — Njegova duſha pa, kakor hitro ſapuſti truplo, mora k' ſodbi boſhji priti; tam Bog raſſodi, zhe bo vezhno frezhna, ali vezhno nefrezhna. In leta ſodba bo ſtraſhna nar ſvetejſhimu zhloveku!“ —

Glej tedaj, o zhlovek, o nizhemarna in greſhna ſtvar! glej in premifli, kaj ſi! — Sakaj ſe tedaj hvaliſh in povſdigujeſh? — Le kdor ſe ne poſna, kakofhin je ſareſ, ſe hvali in povſdiguje; kdor ſe pa poſna in premifhljuje, ſe ponihuje; in bolj ko ſe poſna, bolj ſe ponihuje.

VII.

Štanovitna poterpeshljivoſt.

„Š' ſvojo poterpeshljivoſtjo bote ſvoje duſhe ohranili.“ ¹⁾

Shivljenje zhloveka ſploh na tem fvetu „je polno nadlog in teſhav“ ²⁾; ſhe po-

¹⁾ Luk. 21, 19. ²⁾ Jan. 14, 1.

febne teshave pa imajo tisti preštati, kateri si persadevajo, prav po kerfhanfko shiveti; po sprizhevanji f. Pavla, ker pravi: „*Vsi kateri hozhejo poboshno shiveti v' Kristufu Jesufu, bodo preganjanje terpeti*“ ¹⁾). — Tudi je Jesuf kristjanam naprej povedal, de bodo veliko savolj njega terpeti imeli: „*Vi se bote jokali in bote shalovali, svet se bo pa veselil*“ ²⁾). In dalej pravi, de „*savolj njega nas bodo ljudje kleli in preganjali, in bodo vse hudo soper nas govorili po krivizi*“ ³⁾)

Ker je tedaj nashe shivljenje polno teshav in sopernost, je pazh ref, kar f. Pavl pravi: „*Poterpeshljivoft vam je potrebna, de dopolnite boshjo voljo, in de obljubo sadobite*“ ⁴⁾), to je, de sadobite, kar vam je Bog obljudil, namrezh vezhno shivljenje. Bres poterpeshljivofti nam tedaj ni mogozhe, po boshji volji shiveti in se svelizhati, sakaj Bog po svoji nefkonzhni modrofti in previdnofti perpufti, de nas mnoge teshave na tem svetu sadenejo, in njegova volja je, de naj jih voljno preterpimo po Jesufovim sgledu, de naj sa njim hodimo s' krishem na rami, in de naj po poti, ktero nam je

¹⁾ II. Tim. 3, 12. ²⁾ Jan. 16, 20. ³⁾ Mat. 5, 11.

⁴⁾ Hebr. 10, 36.

on pokasal, v' nebefa gremo. Bres stano-
vitne kerfhanfke poterpeshljivoſti tedaj ni
svelizhanja; sato nam **Jesuf** pravi, de le s'
poterpeshljivoſtjo bomo ſvoje duſhe ohranili
sa vezhno shivljenje.

Nefkonzhno modri in dobrotljivi **Bog**
ne perpuſti bres dobriga namena, de je na-
ſhe shivljenje tako polno ſopernoſt in teshav.
Bolj naſ **Bog**, naſh nebefhki **Ozhe** ljubi,
kakor nar boljſhi ozhe na tem ſvetu ſamore
ſvoje otroke ljubiti. **Zhe** per vſim tem ven-
der perpuſti, de vzhaſi veliko na tem ſvetu ter-
pimo, ima gotovo sravin ta namen, perloſh-
noſt dati, de ſi ſhe kaj bolſhiga perdobimo,
kakor je vſe veſelje in vshivanje, kteriga
nam ſvet dati ſamore. **Sato** pravi ſ. **Pavl**,
de vſe terpljenje tega zhaſa ni zlo nizh
proti prihodni zhaſti, ktera nam bo
ſkasana ¹⁾).

Ker je poterpeshljivoſt tako potrebna
zhednoſt, jo dobro premifli, in ſi pridno
persadevaj, s' boshjo pomozhjo, ſi jo perdo-
biti, in jo do konza ſvojiga shivljenja ſveſto
v' djanji fkaſovati; in tako boſh ſvojo du-
ſho ohranil.

Premifli narpred, ljubi moj kriſtjan,
isvirk prave in **Bogu** dopadljive poterpe-

¹⁾ Rim. 8, 18.

shljivoſti. Tvoja poterpeſhljivoſt mora priti is vere v' boshjo beſedo. Zhe is tega isvirka pride, je kerſhanſka, je Bogu v' zhaſt in tvoji duſhi v' svelizhanje; zhe is drugih isvirkov pride, je natorna in ni nobena kerſhanſka zhednoſt. V' ſgodbah ſtarih zhaſov ſe bere, de ſo bili poſvetni modrijani, ki ſo imeli prezhudno poterpeſhljivoſt v' terpljenji. In tudi ſhe v' naſhih zhaſih ſe vidi, de vzhaſi ljudje, ki le temu ſvetu ſhiv, in ne Bogu, veliko in ſtanovitno poterpeſhljivoſt ſkaſujejo v' kakim teſhavnim djanji in v' velikih ſopernoſtih. Ali lahko je ſpoſnati, de isvirk vſe njih ſtanovitnoſti in poterpeſhljivoſti je poſvetna zhaſt pred ljudmi, poſhelenje zhaſniga blaga, ali pa ſhelje, po ſvoji laſtni volji ravnati. Taka poterpeſhljivoſt ni kerſhanſka, in je bres ſafluſhenja pred Bogam.

Zhe prav premifliſh, ljubi moj kriſtjan, boſh najdel, de isvirk prave kerſhanſke poterpeſhljivoſti ſo nar ſvetejſhi zhednoſti, *boſhje zhednoſti*.

1. ſtanovitna kerſhanſka poterpeſhljivoſt pride is vere. Vera naſ uzhi, de Bog je goſpodar vſiga ſveta, de bres njegove volje ali bres njegoviga perpuſhenja ſe zlo nizh pergoditi ne more; tedaj nam vſe ſopernoſti in teſhave le is boſhjih rok pridejo.

Kdor to terdno veruje in prav premisli, lahko vse voljno poterpi. — Vera naš uzhi, de naš dobrotljivi Bog ne tepe is sovrašstva, ampak is ljubesni, is neskonzhne ljubesni. Ali ni to saref neskonzhna ljubesin našhiga usmiljeniga Boga, ker naš sa našhe hudobije, nesvestobe, nehvaleshnosti, s' kterimi smo si she velikokrat pekel saflushili, nekoliko s' fhibo kratkiga terpljenja vdari, in zhe voljno poterpimo, naš od vezhniga terpljenja, ki smo ga saflushili, odrefhi? Kdor spet to prav premisli v' terdni veri, bo gotovo v' poterpeshljivosti poterjen. — Vera naš tudi uzhi, de zhafno blago in bogastvo je sa svelizhanje nevarno, in de nam Bog vzhasi leto zhafno blago odvsame, de bi nam tamkaj v' vezhnosti neminljivo nebeshko bogastvo dodelil, zhe se popolnoma v' njegovo sveto voljo podamo. Kdor to dobro sposna in stanovitno veruje, ali ne bo per vsih sgubah s' poterpeshljivim ferzam isrekel tiste lepe besede f. Joba: „*Gospod je dal, Gospod je vsel; naj bo ime Gospodovo zhesheho*“¹⁾!

2. Tudi is terdniga *upanja* pride prava kerfhanfka poterpeshljivost. Kdor ima pravo kerfhanfko upanje, se tako terdno sanafha

¹⁾ Job. 1, 21.

na boshje obljube, kakor ko bi vse s' ozhmi vidil, kar nam je **Bog** na unim fvetu obljubil. Kdor tako upanje ima, svoje ferze na nobeno rezh na tem fvetu ne naveshe, in le po sedinjenji s' **Bogam** sdihuje. To-rej lahko poterpi, kadar ga kdo sanizhuje, sakaj ne sheli in ne ifhe zhafti tega fвета, ampak sheli „*krono shivljenja*“¹⁾ od u-fmiljeniga **Boga** prejeti. — Tudi voljno poterpi, kadar mu **Bog** kako bolesin ali rev-fhino, terdo delo, preganjanje, ali kake druge teshave posblje, sakaj njegovo ferze ni na veselje tega fвета navesano, ampak le sheli *iti v' veselje svojiga Gospoda*²⁾. — Sakaj fo fveti marterniki tako stanovitno in prezhudno poterpeshljivost imeli v' neisre-zhenim terpljenji? Sato ko na nobeno rezh na tem fvetu niso navesani bili, ampak vse njih upanje, vse njih misli in shelje, vse je bilo le v' nebefa obrnjeno. — Ravno tako se tudi bere, kako veliko in nepremagljivo poterpeshljivost fo svetniki tudi imeli v' dol-gih in teshavnih bolesnih. Is njih velikiga saupanja v' **Boga** in v' njegove fвете obljube je isvirala njih stanovitna poterpeshljivost; sakaj saupali fo, de *lete kratke in lahke teshave, ki jih v' sdajnim zhafu terpeti*

1) Škr. Rasod. 2, 10. 2) Mat. 25, 23.

imajo, jim bodo v' nebesih nesmerjeno in vezhno svelizhanje sadobile ¹⁾).

3. Kakor je vera in upanje, tako je tudi *ljubesin* isvirk kerfhanfke poterpeshljivoſti; sato pravi f. Pavl, de „*ljubesin je poterpeshljiva*“ ²⁾). Ali kakor je *ljubesin* ſploh „*svesa popolnamoſti*“ ³⁾), tako tudi ona poterpeshljivoſt popolnoma ſtori. Ljubetin ni le isvirk poterpeshljivoſti, ampak jo tudi na nar vikſhi ſtopnjo perpelje. Kdor ima veliko in gorezho ljubetin do Boga, mu ni sadoſti, le to voljno terpeti, kar ima zhloveſhko ſhivljenje famo na ſebi ſoperniga in teſhavniga, ampak ſheli in iſhe, ſhe vezh terpeti, in v' terpljenji ſvoje veſelje najde. Taki ſo bili Apoſteljni. Sheleli ſo terpeti; in kadar ſo kaj terpeti imeli, ſo bili veſeli. Komaj ſo bili ſazheli Jeſuſov nauk pridigovati, ſo ſhe od ſovraſhnikov vere preganjani in tepeni bili, de bi bili nehali, leta nauk oſnanovati. Ali bere ſe v' f. Piſmu, de ſe niſo oſtraſhiti in odverniti dali, ampak ſo bili veſeli, de ſo bili vredni najdeni, ſavolj Jeſuſoviga imena framoto terpeti ⁴⁾). In koliko ſo potem ſveti Apoſteljni terpeti imeli, ker ſo vero oſnanoi

¹⁾ II. Kor. 4, 17. ²⁾ I. Kor. 13, 4. ³⁾ Kolof. 3, 14.

⁴⁾ Djanje Ap. 5, 41.

po zelim fvetu; in fo s' vefeljem vse preterpeli, in smiram vezh terpeti sheleli, de bi se fvojimu Gospodu in Uzhniku bolj enaki storili, dokler niso vsi sa njegovo fveto vero fvoje kervi prelili. — **S. Pavl** sprizhuje, de je „*vesel v' terpljenji*“¹⁾; in njegovo terpljenje je bilo veliko in mnogo. Dalej pravi: „*Poln sim tolashbe, veliko je moje vefelje v' vsm terpljenji*“²⁾. — Leto vefelje v' terpljenji, in lete fвете shelje, fhe smiram vezh terpeti, fo is velike ljubesni prishle, ki fo jo fveti Aposteljni do Boga imeli. — Ravno to se tudi od drugih fvetnikov bere. Kakofhne gorezhe shelje je postavim fвета Teresija imela, smiram terpeti. Vedno je imela to proshnjo na jesiku in v' ferzu: *O Gospod, daj mi terpeti, ali pa umreti!* Njeno ferze je bilo tako polno ljubesni do Jesufa, ki je sa naf terpel, de ni mogla vezh shiveti bres terpljenja. — Tako se tudi od f. Janesa od Krisha bere, de kadar ga je Kristuf vprashal, kakofhino plazhilo sheli sa tolike dela, mu je odgovoril: *O Gospod, shelim terpeti in sanizhevan biti savolj tebe!*

O fвета poterpeshljivost, ki is tako fvetih isvirkov pride! — Persadevaj si tedaj,

¹⁾ Kolof. 1, 24. ²⁾ II. Kor. 7, 4.

ljubi moj kristjan, de si leto sveto, vsakimu kristjanu tako potrebno zhednost perdobish, in de jo vedno v' djanji fkasujesh per vsih perloshnostih. Dobro jo sposnaj in prav jo premisli, in jo bosh zhedalej bolj ljubil.

Premisli tedaj dalej, *sakaj* mora kristjan poterpeshljiv biti. — Poterpeshljiv morash biti, ljubi moj kristjan:

1. *De boshjo voljo dopolnish.* Nafha nar vezhi frezha na tem svetu je, boshjo voljo dopolniti; in to bi imelo tudi nafhe nar vezhi veselje biti. Ravno to je tudi nar vezhi veselje isvoljenih v' небesih. — Boshja volja je, de je nafhe shivljenje polno sopernost, teshav in nadlog, ali sravin tega je njegova sveta volja, de naj vse voljno savolj njega preterpimo. Kdor je tedaj poterpeshljiv v' teshavah, dopolnuje boshjo voljo; kdor je nejevoljin, ji nasproti ravna. — Nikar ne rezi, ljubi moj kristjan, de ne moresh verjeti, de ti vse teshave, ki te sadenejo, po boshji volji pridejo, ker vidish, de pridejo vzhasi is hudobije tvojih sovrasnikov. Ref je, de to ni boshja volja, de te kdo sovrasni in preganja, de ti fhkodo in krivizo dela; to saref pride le is hudobije ljudi, in Bog nozhe, de bi ljudje hudobni bili, „*ampak to je boshja volja, de*

*bi fveti postalí*¹⁾). Ali kar *tebe* sadene, morash vse is boshjih rok prejeti, ne is rok fovrashnih ljudi. Bog prepušti grefhnika njegovi hudobni volji, de tebi s' tem perloshnost da, kaj soperniga terpeti, in si vezhno svelizhanje s' poterpeshljivoſtjo saflushiti. Jesus nam perpoveduje v' fvetim Evangelji, de gospodar njive ni perpuſtil ſvojim flushabnikom, de bi bili ljuliko prezej poruvali, kadar se je pokasala, temuzh jim je rekel, de naj puſte vse fkupej raſti do ſhetve. To ſe pravi, de Bog puſti hudobne ljudi na fvetu, in jih ne pogubi prezej, kadar ſe njih hudobija pokashe, sato de jim zhaſ da, ſe ſposnati in ſpreoberniti; in tudi sato de ſvojim flushabnikom perloshnost daje, poterpeshljivoſt fkaſovati, kadar jih hudobni ljudje preganjajo, in jim krivizo in fhkodo delajo. Tedaj je boshje perpuſhenje, de tudi tebi hudobni in fovrashni ljudje kaj soperniga ſtore, in njegova volja je, de s' poterpeshljivoſtjo vse preterpiſh. — To refnizo nam je fveti kralj David v' ſvojim ſgledu lepo fkaſal. Kadar je bil namrezh od ſvojiga ſina Abſaloma preganjan, ga je hudobni zhlovek Œemej preklinjal, in mu je groſno hudobno govoril, tako, de ſo ga

¹⁾ I. Tefal. 4, 3.

hotli kraljevi vojfhaki na mestu umoriti. Ali David jih je vftavil in jim je rekel: „*Puſtite ga preklinjati, ſakaj Goſpod mu je ſapovedal, de naj Davida preklinja. In kdo ſme rezhi: Sakaj je ſtoril*“? ¹⁾ To ſe pravi, de pravizhni Bog ni hotel zhu-desha ſtoriti, de bi bil greſhniga Œemeja ſpreobernil, ampak ga je njegovi laſtni hudobni volji prepuſtil, po kateri je tedaj ſvoji-ga kralja preklinjal; in ſpokorni David je to ſopernoſt tako voljno prejel in preterpel, kakor ko bi mu bila naravnost od Boga priſhla. — Ravno tako tudi ti, ljubi moj kristjan, vſe ſvoje ſopernoſti in teshave od Boga prejmi, ne od greſhnih ljudi; jih ſ' ſtanovitno poterpeſhljivoſtjo preneſi, *in tako boſh boſhjo voljo dopolnil in obljubo ſa-dobil*, ²⁾ obljubo vezhniga ſvelizhanja.

2. Dalej morafh tudi ſato poterpeſhljiv biti, *de Jeſufa poſnemafh in ſa njim ho-diſh*. Sa Jeſufam hoditi, to je, njegove prelepe ſglede poſnemati, nam je tako potrebno, de bres tega ne moremo upati, v' nebefa priti; ſakaj raſlozhno nam je ſapovedal ga poſnemati; zhe ga tedaj ne poſnemamo, ne dopolnimo njegove ſapovedi, in ne bomo ſvelizhani. Poſebno nam pa ſa-

¹⁾ II. Kralj. 16, 10. ²⁾ Hebr. 10, 36.

poveduje, ga posnemati v' poterpeshljivim prenaslanji vsih krishev in teshav, ki nam jih poshlje. Premisli dobro, ljubi moj kristjan, njegove svete besede: „*Kdor hozhe sa mano priti, naj se satajuje, naj svoj krish na-se vsame in naj sa mano hodi*“¹⁾).

„*In kdor svojiga krisha na-se ne vsame in sa mano ne hodi, ni mene vredin*“²⁾).

— Glej, moj kristjan, Jesuf se te odpove, zhe nozhesh poterpeshljiv biti; zhe bofh pa poterpeshljiv, bofh njega vredin, bofh vredin, njegov *uzhenz* biti, in zlo njegov *per-jatel in brat*! — O sveta poterpeshljivost, h' kakofhni zhasi povsdignesh ti kristjana! — Dalej pravi moj ljubesnivi Jesuf: „*Kdor meni flushi, naj sa mano hodi; in kjer sim jest, tam bo tudi moj flushabnik*“³⁾ —

Glej tedaj, zhe mu hozhesh flushiti, morash hoditi sa njim *s' krishem na rami* na tem svetu, na unim bofh pa tam, kjer je on, *s' krono shivljenja na glavi*. — O prelepa, nefkonzhno veliko vredna poterpeshljivost, ker nam po kratkim terpljenji vezhno vefelje sadobi! — In o nesapopadljiva dobrota Jesufova, ki nam je *krish* le sa leta kratki zhaf shivljenja perpravil, sa nefkonzhno vezhnost pa *krono*!! —

¹⁾ Mark. 8, 34. ²⁾ Mat. 10, 38. ³⁾ Jan. 12, 26.

Ravno tako, kakor Jēsup, naſ tudi njegovi Apoſteljni uzhe, de naj Jeſufa poſnemamo v' njegovim terpljenji. **Š.** Peter v' ſvojim pervim liſtu tako piſhe: „*Kriſtuſ je ſa naſ terpel, in vam je ſgled ſapuſtil, de hodite po njegovih ſtopinjah*“¹⁾. — In ſ. Pavl naſ uzhi, *de zhe bomo terpeljeli ſ' Kriſtuſam, bomo tudi per njem v' nebēſhki zhaſti*²⁾.

Dobro tedaj vſe to premiſli, ljubi moj kriſtjan, in ſi k ſerzu vsemi, de kadar voljno terpiſh, Jeſufa poſnemaſh, ſ' njim na krishu viſiſh, njemu dopadljiv poſtaneſh, in zhe boſh ſtanovitin do konza oſtal v' poterpeſhljivoſti, boſh v' vezhnoſti tam, kjer je on. Leta miſel ti bo prezhudno mozh dajala v' terpljenji.

3. Bodi tudi ſato poterpeſhljiv, ljubi moj kriſtjan, *de ſvojo duſho ohraniſh ſa vezhno ſhivljenje*. Kriſtjan ſi v' terpljenji, zhe ga voljno prenaſha, veliko vezh pred Bogam ſafluſhi, kakor kadar nizh terpeti nima. Sato ſo ſvetniki tako ſheleli terpeti; in ſato tudi dobrotljivi Bog ſvojim iſvoljenim rad terpljenje poſhilja, de jih tako od ſtopnje do ſtopnje v' popolnamoſti vadi. —

¹⁾ I. Petr. 2, 21. ²⁾ Rim. 8, 17.

Lep sgled od tega se bere v' bukvah Tobija, kjer je rezhenó, de sato, ko je leta fveti mosh Bogu prijetin bil, ga je Bog s' terpljenjem in s' teshavami skufhal, in se je v' njih le fhe bolj pravizhin pokasal ¹⁾. — S' terpljenjem Gospod Bog svoje flushabnike na skufhnjo postavi, to je, jim da perloshnost, mu pokasati, de ga svesto ljubijo, in de ga le *savolj njega* ljubijo, ne savolj zhafnih rezhi, savolj blaga ali veselja, kteriga jim na tem fvetu daje. Sato jim Bog vzhafi vse to odvsame; in takrat svest flushabnik boshji pokashe, s' kako zhifto ljubesnijo svojiga Boga ljubi. V' bukvah Joba se bere, de je Satan hudobno fodil tega flushabnika boshjiga, in je rekel, de le sato Bogu flushi, ker mu Bog obilno blago in veselje daje ²⁾. De je tedaj fvetost Jobova snana postala, in de se je njegovo saflushenje povikfhalo, je Bog perpuftil, de je ob vse prifhel in nar revnejfhi zhlovek na fvetu postal, ves obsut s' terpljenjem in teshavami. Ali ravno takrat se je njegova fvetost v' stanovitni poterpeshljivosti nar lepshi pokasala; in si je vezh saflushil pred Bogam v' kratkim zhasu svojiga terpljenja s'

1) Tob. 12, 13. 2) Job. 1, 9. 10.

poterpeshljivostjo, kakor v' svojem poprejšnjim shivljenju s' molitvijo in s' darovanjem. — Kakor se slato v' ognji ozhišči, tako dušha v' terpljenju, zhe ga voljno prenašha; in kakor se s' ognjem slato fkuši, zhe je pravo slato ali ne, tako se tudi dušha v' terpljenju nar bolj sposna, zhe ima pravo ljubesin do Boga ali ne. „*Sakaj v' ognji se skušha slato in srebro, in ljudje, ki so (Bogu) prijetni, v' pežhi ponishevanja* (terpljenja ¹). — Terpljenje, zhe se voljno in poterpeshljivo prenašha, je velika in posebna gnada od Boga, kakor uzhi f. Peter: „*To je gnada, zhe kdo savolj Boga in svoje vesti kake sopernosti ima in po krivizi terpi*“ ²). In Jesuf nam raslozhno pravi: „*S' svojo poterpeshljivostjo bote svoje dušhe ohranili*“ ³). — S' voljno in stanovitno poterpeshljivostjo tedaj zhlovek svoji dušhi veliko saflushenje perdobí, in jo ohrani sa vezhno shivljenje. — Bodi tedaj poterpeshljiv, ljubi moj kristjan, v' tem kratkim zhasu shivljenja, ki je zhas fetve, in bosh tamkaj vezhno veselje shel; in se bo tudi v' tebi dopolnilo, kar kraljevi prerok pishe: „*Tisti ki sejejo s' solumi, bodo s' veseljem sheli. Shli so in so se jokali, ko so sejali svoje*

¹) Šir. 2, 5. ²) I. Petr. 2, 19. ³) Luk. 21, 19.

*feme; ali s' veseljem bodo prishli in bodo pernešli svoje snope*¹⁾).

4. Tudi fhe sato bodi poterpeshljiv, *de bosh v' duhu pokore shivel*. Pokora nam je vřim potrebna po nauku Jesuřovim: „*Zhe ne bote pokore delati, se bote vsi pogubili*“²⁾. — Ali veliko jih je, ki řo sani-kerni v' pokori, ki fhe tistih řpokornih del ne opravljajo, ktere nam řveta Zerkov řvřim sapoveduje, namrezh sapovedane pořte. In krřtřjani řploř premalo pokore opravljajo sa řvoje grehe. Uřmiljeni Bog tedaj, ker no-zhe řmerti greřhnika, ampak de bi ře řpo-koril in shivel, nam po řvoji nefkonzhni milořti velikokrat perlořhnořt da, pokoro delati; to je, nam pořhlje kako sopernořt in teshavo; pořtavim, bolesin, revřhino, ka-ko sgubo, preganjanje, sanizhevanje, kako krivizo, ki ře nam řtori, i. t. d. Njegov dobrořtljivi namen sravin je, de naj vse te teshave v' duhu pokore prejmemo; de naj řposnamo s' ponishnim ferzam, de fhe vse premalo terpimo sa řvoje grehe; de naj řvoje terpljenje s' Jesuřovim terpljenjem řklenemo in ga Bogu darujemo; de naj vse voljno preterpimo, bres godernjanja, bres hudobnih miřli do řvojih řovrashnikov, ki

¹⁾ Pfalm 125, 5. 6. ²⁾ Luk. 13, 5.

naš preganjajo, ali nam fškodo in krivizo delajo, ampak de naj fhe velikovezh moli-mo sa-nje, in de naj ifhemo jim kaj do-briga ftoriti, in hudo s' dobrim poverniti. — To je namen ufmiljeniga Boga, kadar nam kaj terpeti pofhlje; in frezhin je, kdor tako ravna. — Torej ravnaj tako, ljubi moj krist-jan, in bofh Bogu dopadel, bofh v' duhu pokore shivel, in fi bofh veliko saflushil sa nebefa. Zhe fi pa nevoljin, vender le ter-pifh, kolikor ti je Bog terpljenja namenil, in sgubifh sravin vse saflushenje, ker boshji-mu namenu, boshji volji, nafproti ravnafh. Sravin tega shivifh bres pokore, in fi v' veliki nevarnosti, bres pokore umreti in fe pogubiti; sakaj raslozhno pravi Jeshuf, de kdor pokore ne bo delal, fe bo pogubil. Ali zhe fe tudi s' fvojo nepoterpeshljivoftho ravno ne pogubifh vezhno, fi vender go-tovo fvoje vize podaljfha fh. Voljno poter-pljenje v' teshavah ima toliko saflushenja pred Bogam, de nam bo sa kratko terpljenje, ki ga na tem fvetu s' poterpeshljivoftho pre-ftojimo, veliko perkrajfhal terpljenje v' vi-zah; in terpljenje tamkaj je nesapopadljivo veliko, tako veliko, de vse terpljenje tega fвета ni zlo nizh proti terpljenju v' vizah.

Vse to, ljubi moj kristjan, naj s' bosh-jo gnado in pomozhjo v' tvojim ferzu terdno

voljo obudi, vse s' poterpeshljivostjo prenesti, karkoli ti **Bog** po svoji neskonzhni milosti in previdnosti terpeti poshlje; in nikar se ne isgovarjaj, nikar skusnjavza ne poslušaj, de te ne preslepi, in ob saflushenje poterpeshljivosti ne perpravi.

Premisli sdaj *isgovore* nepoterpeshljiviga kristjana, de bosh vidil, kako so prasni in kako se jih moresh varvati.

1. *Preveliko je moje terpljenje, ne morem ga voljno prenashati.* — Oh! moj kristjan, nikar nikoli tako ne rezi. Soper neskonzhno modrost, previdnost in dobroto **Boga** se pregreshi, kdor tako govori. Šej nam le **Bog** terpljenje poshilja; v' njegovih rokah smo, in bres njegove volje she en sam las ne pade is nashe glave. In vezhi ko je teshava, ktero nam poshlje, vezhi je tudi gnada in pomozh, ki nam jo da, de bi voljno poterpeli. Kakor je dobrotljivi **Bog** s. Pavlu rekel, ki se je v' teshavah snajdel, tako tudi nam pravi, kadar smo v' kakim terpljenji: „*Moja gnada ti je sadoosti*“ — ¹⁾. Kdo prevezh terpi na tem svetu, zhe prav premislimo? Ali nismo vsi greshniki pred **Bogom**? En sam smertni greh je she tako velik dolg pred vsigamogozhnim

¹⁾ II. Kor. 12, 9.

vezhnim Bogam, de bi vse terpljenje vseh ljudi ne bilo sadoſti ſamo na ſebi, ga sbriſati. Zhe je zhlovek v' zelim ſvojim ſhivljenji le en ſam ſmertni greh ſtoril, je ſhe ſafluſhil, vezhno v' peklu goreti, ko bi mu Bog po ſvoji veliki miſloſti in po neſkonzhnim ſafluſhenji Jeſuſovim ne ſaneſel. Tedaj, zhe zhlovek ſhe toliko terpi na tem ſvetu, ni vse to zlo nizh proti temu, kar je ſhe ſareſ ſafluſhil terpeti.

2. *Moje terpljenje je predolgo, po-terpeſhljivoſt me je ſhe ſapuſtila.* — Premisli, moj kriſtjan, de le Bog je goſpodar vseh rezhi, in tudi naſhiga ſhivljenja; in le on vé, kdaj in kako dolgo ſe nam mora tako, in kdaj in kako dolgo drugazhi go-diti. Prepuſti ſe tedaj popolnoma njegovi ſveti volji. Sej nam ni obljubil, le nekoliko zhaſa s' nami biti in naſ varvati, ampak ſtanovitno. Vſakimu zhloveku, kateri va-nj veruje in ſaupá, pravi lete ljubesnive beſede: „Zhe tudi ktera mati ſvojiga otroka poſabi, de ſe ga ne uſmili, jeſt pa tebe ne bom poſabil“¹⁾. — Sakaj bi zhlovek ſvoje terpljenje na tem ſvetu *dolgo* imenoval, ker je zelo ſhivljenje *kratko*; in vender nobe-din zel zhaſ ſvojiga ſhivljenja neprenehama

¹⁾ Isa. 49, 15.

ne terpi. Le terpljenje pogubljenih v' peklu je dolgo, ker je bres konza; in morebiti si ravno to terpljenje tudi ti she saflushil, ljubi moj kristjan; in se pertoshifh, de tako dolgo tukaj terpisih? Šposnaj dobroto boshjo, podversi se njegovi presveti volji, saupaj va-nj in te ne bo nikdar sapustil, bodi svest do smerti, in ti bo dal „*krono shivljenja*“¹⁾; „*bodi stanovitin do konza, in bosh svelizhan*“²⁾).

3. Po nedolshnim terpim; vse moje terpljenje pride is hudobije mojih sovrasnikov. — Ljubi moj kristjan, kaj nifi vesel, de po nedolshnim terpisih? Vesel bodi, prav perferzhno vesel, in Boga hvali. Oh! kako si frezhin, zhe po nedolshnim terpisih, in zhe vse voljno prenesefh! Nikoli ne morefh Jesusu bolj enak postati, kakor zhe po nedolshnim in voljno terpisih. In to je nar vezhi frezha in nar vezhi zhaft sa kristjana, Jesusu enak biti. Jesus nam vřim pravi: „*Šrezhni ste, zhe vas ljudje preklinjajo in preganjajo in vse hudo soper vas govore po krivizi, savolj mene. Veselite se in od veselja poskakujte, sakaj veliko je vashe plazhilo v' nebesih*“³⁾. O kako to-lashivne so te besede dobrotljiviga Jesufa.

¹⁾ Škr. Ras. 2, 10. ²⁾ Mat. 24, 13. ³⁾ Mat. 5, 11, 12

sa vse kristjane, kateri po krivizi in vender voljno terpe. Sa kratko terpljenje jim vezhno plazhilo v' nebesih obljudi. Verjemi tedaj Jesufu, in bodi vesel, kadar ti perloshnost da, po nedolshnim terpeti, kakor je tudi on terpel. — Premisli tudi, kako pishe od tega f. Peter: „*Ozhi Gospodove gledajo pravizhne, in njegove ushesa poslushajo njih proshnje... In kdo vam bo samogel shkodovati, zhe ste pridni v' dobrih delih? Zhe pa vender kaj terpeti imate savolj pravize, ste frezhni*“¹⁾. Šrezhin je tedaj kristjan, kateri po nedolshnim terpi, zhe vse s' poterpeshljivostjo prenese. — Nikar se tedaj, ljubi moj kristjan, svoji frezhi ne vstavljaj; sposnaj jo s' hvaleshnim ferzam; vsemi vse grenkosti in sopernosti voljno is rok svojiga nebeshkiga Ozheta, kakor Jesuf na olfki gori; skleni svoje majhno terpljenje s' njegovimi neisrezhenimi britkostmi; podversi se s' Jesufam popolnama boshji volji, in bosh saref frezhin; in bolj ko po nedolshnim terpish, bolj bosh frezhin, sakaj takrat te bo Jesuf prav ljubil, ker bo vidil, kako si persadevash, mu enak postati. Ljubesnivo te bo s' svojo gnado k' febi povabil, rekozh: „*Pridi k'*

¹⁾ I. Petr. 3, 12 — 14.

*meni, ki terpiš in si s' teshavami obloshen, in te bom poshivil, te bom potolashil*¹⁾. — Zhe si to prav k' ferzu vsamefh, ljubi moj kristjan, bo tvoja dusha táko fvento mozh sadobila, de bosh vesel v' fredí terpljenja, in bosh le fhe vezh terpeti shelel.

4. *Nimam nobeniga pomozhka v' svojim terpljenji, in tudi ne vem, kako bi mi moglo pomagano biti.* — 'To so besede kristjana, ki le sam v' febe ali v' druge ljudi saupa, in ne v' Boga. Ali „*tako pravi Gospod: Preklet je zhlovek, kateri v' zhloveka saupa... in od Gospoda se njegovo serze odverne*“²⁾. — Ljubi moj kristjan, nikar nikoli tako ne obupaj v' terpljenji, ampak vezh ko imash terpeti bolj terdno saupaj v' Boga. Zhe ti nobenih perpomozhkov nimash, s' katerim bi si v' svojih teshavah pomagati samogel, jih ima pa *vfigamogozhni Bog*. Saupaj va-nj, profi ga in ti bo pomagal; „*klizhi ga ob zhasu teshave: reshil te bo in ga bosh zhastil in hvalil*“³⁾. — Zhe je pa njegova fвета volja, de fhe dalej terpiš, ali de zlo svoje shivljenje in vse sgubish, naj bo pa to tvoja tolashba, tvoje veselje in tvoja frezha, de se

¹⁾ Mat. 11, 28. ²⁾ Jerem. 17, 5. ³⁾ Pfalm 49, 15.

ti po boshji volji sгоди. — Ne bodi v' terpljenji in v' teshavah enak nevernim, terdovratnim in nehvaleshnim Israelzam, od kterih se bere v' Mojsefovih bukvah. Desiravno so toliko zhudeshev vidili, ki jih je dobrotljivi in vfigamogozhni Bog storil, de jih je is egiptovske fushnosti in is vsih drugih teshav refhil, so vender fhe per vsaki perloshnosti obupali in soper Boga godernjali; in so si s' tem velikokrat hude fhtrafinge od Boga saflushili. — Bodi veliko-vezh enak svestim flushabnikom boshjim, *kteri so soper vse upanje upali*¹⁾; in Bog jih ni nikdar sapustil, in jim je pomagal, kadar je bila njegova sveta volja. Persadevaj si, tako terdno saupanje in tako stanovitno poterpeshljivost v' vsih teshavah imeti, kakor kralj David, in rezi s' njim: „*Gospod je moja luzh in moje svelizhanje, koga se bom bal? Gospod je varh mojiga shivljenja, koga me bo strah? ... Zhe se armada soper mene vsdigne, se ne bo balo moje serze*“²⁾!

Premisli tudi fhe, ljubi moj kristjan, v' *kterih perloshnostih* ti je posebno treba poterpeshljivost imeti.

1. V' *opravljanji, sanizhevanji in*

¹⁾ Rim. 4, 18. ²⁾ Psalm 26, 1 — 3.

obrekovanji. — Lastna fkuſhnja vſakiga zhloveka uzhi, kako rasshaljivo je opravljanje in sanizhevanje, zhe je tudi safluſheno. Šhe veliko bolj rasshaljivo je pa krivizhno obrekovanje. Kadar zhlovek fliſhi, de je kdo krivizhno ſoper njega govoril, mu njegova popazhena natóra, in tudi hudobni fkuſhnjavz, prezej hudobne miſli da; in zhe jih poſluſha, ſe bo rasjesil nad zhlovekam, ki ga je obrekoval; bo prezej vſe hudo, kar od njega vé, povedal, in bo ſhelel mu ſhe kaj vezh hudiga ſtoriti. — Ti pa, ljubi moj kriſtjan, v' taki perloſhnoſti ne poſluſhaj ſvoje natóre in hudobniga fkuſhnjavza, ampak poſluſhaj pamet in gnado, ki ſe v' tvoji veſti glaſi, in ti pravi, de molzhi in voljno poterpi. Morebiti ſe ti bo teſhko ſdelo molzhati in poterpeti; ali ſpomni ſe, *de nebeſhko kraljeſtvo ſe le s' ſilo perdobi*¹⁾. Špomni ſe tudi, de ti gnada boſhja pomaga; in s' njeno pomozhjo boſh vſe hudo premagal, zhe ſi refnizhno persadevati hozheſh. — Lepe ſglede poterpeſhljivoſti v' obrekovanji najdeſh v' ſhivljenji Jeſuſovim in v' ſhivljenji ſvetnikov.

2. *V' preganjanji ſavolj pravize.* —

¹⁾ Mat. 11, 12.

Saref je svet v' hudim¹⁾). Kolikokrat se vidi, de so hudobni ljudje, ki so sovrasniki boshji, v' veliki frezhi in zhaſti pred ljudmi; pravizhni pa, ki Boga ljubijo, in ſi persadevajo le njemu flushiti; so sanizhevani in preganjani. To je flushabnika boshjiga, kralja Davida, tako shalilo, de je velike fkuſhnjave imel in ſkoraj od prave poti ſaſhel, ker je vidil *mir in frezho greſhnikov*, in *preganjanje pravizhnih²⁾*). — Neſkonzhno dobrotljivi in modri Bog to is dobrih namenov perpuſti, (kakor je bilo popred rezhenó,) de namrezh pravizhnim perloſhnoſt daje, poterpeſhljivoſt fkaſovati in ſi nebefa ſafluſhiti. — Zhe tedaj tudi ti, ljubi moj kriftjan, v' tako perloſhnoſt prideſh, de imaſh ſavolj dobriga in pravizhniga djanja kaj terpeti, ſahvali Boga, de ti táko lepo perloſhnoſt da, ſi nebefhko krono ſafluſhiti; in s' poſebno poterpeſhljivoſtjo vſe voljno in mirno preneſi.

3. V' revſhini. — Revſhina je iſvirk teshav in terpljenja. Revin zhlovek mora terdo delati, de ſe preſhivi; terpi mras in vrozhino, trud in lakot; ima flabo hrano, flabo poſteljo in flabo obleko. In vſe to ga velikokrat nejevoljniga ſtori, in je nesado-

¹⁾ 1. Jan. 5, 19. ²⁾ Pfalm 72.

voljin s' stanam, v' kteriga ga je boshja previdnost postavila. — Ko bi pa revni zhlovek svoj stan prav premislil, po naukih svete kerfhanfke vere, bi ga bil vesel, bi Boga sa-nj sahvalil, in bi s' stanovitno poterpeshljivostjo vse svoje teshave preterpel. Revfhina je pred Bogam vezh vredna, kakor bogastvo; sato si je Jesus revfhino na tem svetu isvolil, in je uzhil, de svelizhani so revni, zhe v' kerfhanfskim duhu teshave svojiga stanu prenas'hajo. — Zhe ti, ljubi moj kristjan, v' revfhini shivish, premisli lepo perloshnost, ki jo imash, si nebesfko bogastvo saflushiti zhe svoje teshave voljno preterpisish. Bodi sadowoljin v' svojim revnim stanu, is ljubesni do Jesufa, kteri je is ljubesni do tebe revin postal. *Sej ti je snana milost Gospoda nashiga Jesufa Kristusa, ker je savolj tebe revin postal, ko je bil bogat, de bi ti po njegovi revfhini bogat postal¹⁾.* Premisli, de je bilo veliko svetnikov, ki so bili imenitniga in bogatiga stanu; ali kadar so bili Boga resnizhno ljubiti sazheli, so sapustili posvetno imenitnost in vse bogastvo, in so potem v' veliki revfhini shiveli, sato de so revniga Jesufa posnemali, in po njegovi revfhini

¹⁾ II. Kor. 8, 9.

bogati poštali. — Glej, moj revni kristjan, tebi pa ni treba revšhine iskati, ker si še v' nji po boshji previdnosti. Persadevaj si le, vse teshave svojiga stanu is ljubesni do Jesufa voljno prenashati s' stanovitno poterpeshljivostjo, in bosh tukej in tamkej frezhin.

4. *V' dolgi bolesni.* — Bolniki vzhasi veliko in dolgo terpe; in veliko jih je, ki ne prenasajo svojih bolezhin s' pravo poterpeshljivostjo, ampak so nejevoljni, imajo hude misli, nobedin jim ne more vstrezhi, vsaka majhna rezh jih rasshali, in velikokrat tudi s' greshnimi besedami svojo nepoterpeshljivost na snanje dajo. Taki bolniki si mozhno pomnoshijo svoje terpljenje, ker si pomozh boshje gnade odvsamejo, ali vsaj pomanjšhajo. Kdor pa voljno poterpi v' bolesni, veliko loshej terpi, sato ko mu boshja gnada pomaga. — Kadar dobrotljivi Bog tebi kako bolesin poshlje, ljubi moj kristjan, prejmi jo is boshjih rok s' ponishnostjo, in preterpi jo s' poterpeshljivostjo, in si bosh veliko per Bogu saflushil. Zhe velike bolezhine terpisih, misli si, de si s' Jesufam na krish perbit; in is ljubesni do njega voljno poterpi, ker je on is ljubesni do tebe she vezh terpel. Zhe si dolgo bolan, in zhe shalost in fkerbi tvoje ferze obidejo

jeti. Ali to je shalofno, de malokdaj zhlo-
 vek svoje zhalne nefrezhe v' tem duhu
 prejme; in tako si s' svojo nepoterpeshljivi-
 vostjo, s' svojim obupanjem, s' svojimi hu-
 dobnimi mislimi she nefkonzhno vezhi fhkodo
 na svoji dushi stori, kakor je vfa nefrezha
 in sguba, ki se mu je pergodila. — Ljubi
 moj kristjan, terdno vervaj, in svesto v'
 ferzu in v' spominu ohrani to resnizo, de
 ni nobene druge prave nefrezhe na svetu,
 kakor le greh; sakaj s' greham zhlovek
 svojo dusho posfhkodje ali zlo sgubi, in le
 to je prava nefrezha; sakaj vse drugo, kar
 zhlovek sgubi, spet lahko sadobi ali pa s'
 kako drugo rezhjo namesti; zhe pa svojo
 dusho sgubi, terpi vezhno fhkodo. Sato
 pravi Jesuf: „*Kaj pomaga zhloveku, zhe
 ves svet sadobi, zhe pa sgubo svoje dushe
 terpi? Ali kaj bo zhlovek samenjaj sa
 svojo dusho*“¹⁾? — In ravno v' tem duhu
 lahko rezhes: Kaj fhkodje zhloveku, zhe
 ves svet sgubi, zhe le svojo dusho perva-
 ruje? Dusha je vezh vredna, kakor tavshent
 svetov! — To so svete in vezhne resnize.
 Dobro jih premisli, ljubi moj kristjan, in
 jih vedno v' ferzu ohrani, in bosh vse lahko

¹⁾ Mat. 16, 26.

s' poterpeshljivostjo prenesel, karkoli se ti bo na fvetu pergodilo.

7. *V' sopernostih sakonskiga stanu.* — V' tem stanu je vzhasi veliko sopernost in teshav; in velike, stanovitne poterpeshljivosti je treba sakonskim ljudem, zhe shele s'voje dushe ohraniti sa vezhno shivljenje. — Lete sopernosti pridejo is nevfhezhnosti in sitnosti, ali is hudobije in pregreshnosti mosha ali shene. — Zhe se ti, ljubi moj kristjan, v' tih teshavah snajdesh, si persadevaj stanovitno, is ljubesni do Boga, vse voljno poterpeti. — Zhe imash hudobno sheno, poterpi savolj Boga, in premisli, de je pravizhni in ufmiljeni Bog savolj tvojih grehov to perpustil, de si leta krish na ramo naloshil, in de je njegova sveta volja, de ga nosi s' poterpeshljivostjo do konza. Premisli sgleda fvetnikov, ki so se v' ravno takih teshavah snajdli, in so tako voljno poterpeli, de so fvetniki postali. Pravizhni Job je imel hudobno sheno, kakor se bere v' fvetim Pismu¹⁾; ravno tako tudi pravizhni Tobija²⁾. Ali smiram sta voljno poterpela, *in sta obiln sad pernesla v' poterpeshljivosti*³⁾. — Zhe imash hudobniga in pregreshniga mosha, od kteriga imash

¹⁾ Job. 2, 9. ²⁾ Tob. 2, 22. ³⁾ Luk. 8, 15.

veliko terpeti, prejmi vse to terpljenje s' ponishnostjo in v' duhu pokore is boshjih rok, sakaj po boshjim perpušhenji ti vse te teshave pridejo. Premisli tudi sgledе svetniz. Koliko svetih shen je bilo, ki so imele hudobne moshe in so veliko teshav preštati mogle; ali ravno v' tih teshavah so le fhe svetejšhi postale; s' štanovitno poterpeshljivostjo. Tako, postavim, je f. Monika hudobniga mosha imela, ki je bil preklinjavz. Ali vedno je voljno poterpela s' njim; in s' svojo poterpeshljivostjo ni le svoje dušhe ohranila, ampak je tudi dušho svojiga mosha rešhila; sakaj na sadnje se je njen mosh spreobernal, in je v' gnadi boshji umerl.

Tako naj ti bo tedaj, ljubi moj kristjan, leta lepa keršhanska zhednost per vsih perloshnostih perporozhena. Bog ti daj gnado poterpeshljivosti v' tem shivljenji, v' vezhnosti pa plazhilo, ki ga je poterpeshljivim obljudil.

VIII.

Kerfhanfka pokorfhina.

„Boljshi je pokorfhina, kakor daritva“ ¹⁾.

Med poglavitnimi zhednostimi verniga kristjana je tudi pokorfhina, in mu je tako potrebna, de bres nje ne saflusbi kerfhanfkiga imena, in fvoje svelizhanje v' nevarnost postavi. Pot svelizhanja je teshavna, vofka in polna nevarnost; kdor po nji sam hoditi hozhe, lahko saide in se pogubi; kdor se pa kerfhanfski pokorfhini voditi da, oftane na tej vofki poti, in pride do vofkih vrat, ktere v' vezhno shivljenje peljajo ¹⁾. Zhe tedaj shelish, ljubi moj kristjan, na vofki svelizhanfski poti oftati, shivi vedno v' fveti kerfhanfski pokorfhini.

Leta lepa zhednost pride is ponishnosti in poterpeshljivosti, in je s' njima na tanko fklenjena. Kdor je perferzhno ponishin, se rad podvershe volji drugih; in kdor je ref-

¹⁾ I. Kralj. 15, 22. ²⁾ Mat. 7, 14.

nizhno poterpeshljiv, rad prenašha teshave, ktere se vezhidel v' pokorshini snajdejo.

Ljubi moj kristjan, de bosh v' tej tako potrebni kerfhanfki zhednosti bolj poterjen, premisli narpred *komu* mora kristjan pokorin biti. — Kristjan mora biti pokorin: **Bogu**, ki je vezhni Gospod vsih rezhi; *duhovnim pastirjem*, ki so boshji namestniki; *starshem*, ki nam jih Bog posebno sposhtovati sapoveduje; *vsim vishim in poglavarjem*, ki imajo svojo oblast od Boga.

Bog je stvarnik vsih rezhi, in on vse ohrani in vse v' svoji oblasti ima; sato ima vso pravizo, nam postave dajati, in mi imamo veliko in vedno dolshnost, njegovim postavam pokorni biti. In to ni le našha dolshnost, ampak tudi našha frezha. Vse boshje postave so tako narejene, de bolj ko jih zhlovek dopolnuje bolj je frezhin. Bog je she pervim ljudem svoje postave dajati sazhel, de bi ga sposnali sa svojiga nar vishiga Gospoda. In ko bi bili našhi prvi starshi boshjo postavo svešto dopolnili, bi bili sebe in naš frezhne storili; in vse drugazhi bi bilo na svetu, kakor je sdaj.

Premisli sdaj she bolj na tanko, ljubi moj kristjan, sakaj moramo Bogu popolnoma in vedno pokorni biti.

1. Sato, ko je našh nar vishi Gospod;

ali velikovezh, on je naš *edini* Gospod. Kadar je Bog v' starih zhasih svojimu ljudstvu svoje sapovedi dal, je s' temi besedami sazhel: „*Jest sim Gospod tvoj Bog*¹⁾); in potem je osnanil deset sapoved, ktere smo tudi mi dopolnovati dolshni. S' tem sazhetkam je hotel na snanje dati svojo veliko pravizo, sapovedi dajati, in našho veliko dolshnost, jih dopolnovati.

2. Sato, ko je njegova postava sveta in dobra. Kraljevi prerok David tako pishe od nje: „*Postava Gospodova je bres madesha, in preobrazha dushe; sprizhevanje Gospodovo je svesto, in daje mo drost majhnim, (to je, ponishnim). Pravize Gospodove so resnizhne, in rassvetlujejo ferza; sapoved Gospoda je polna svetlobe, in rassvetluje ozhi.*²⁾ — Premishljevanje svetosti boshje postave te mora mozhno perganjati, jo smiram in povsod svetlo dopolnovati. Ko bi se boshja postava smiram svesto dopolnovala, bi she bolj ozhitno postalo, kako je dobra in sveta. Kakor je Jesuf od svojiga nauka rekel, de zhe kdo hozhe sposnati, zhe je leta nauk boshji ali zhloveshki; naj shivi po njem, in bo kmalo sposnal, de je svet in boshji; tako se tudi

¹⁾ II. Mojs. 20, 2. ²⁾ Pfalm 118, 8. 9.

sploh od vseh boshjih postav in sapoved po vseh pravizi rezhe, de ko bi vseh ljudi boshjo postavo na tanko dopolnovali, bi tako sveto, mirno in frezhno shiveli, kakor prebivavzi nebeskiga kraljestva; in svetost boshje postave bi se popolnoma sposnala.

3. Sato, ko nam je treba boshje postave, ker bi bres nje ne mogli nikoli prave frezhe dosezhi. Greh prvih ljudi je nasho pamet otemnil in oflepil, tako, de se ne more sama voditi po poti proti nebesam. Sato nam je Bog dal svojo postavo, svojo sveto besedo, de bi nam svetila na tej poti, kakor pravi f. kralj David: „*Luzh mojim nogam je tvoja beseda, in svetloba na mojih potih*“¹⁾. — Bolj ko zhlovek boshjo besedo in postavo premishluje in sposna, bolj je rasvetljen na poti svelizhanja. Sato rej jo dobri kristjan rad premishluje, in vedno Boga prosi, de bi mu jo smiram bolj in bolj sposnati dal, in de bi mu sravin tudi gnado dodelil, svesto po nji ravnati; po sgledu svetiga flushabnika boshjiga, Davida, kateri je vedno Boga profil, *de naj ga uzhi svoje postave in pravize*²⁾, *in de naj ga tudi vodi po svoji postavi pred svojim oblizhjem*³⁾.

¹⁾ Pfalm 118, 105. ²⁾ Pfalm 118, 12. ³⁾ Pfalm 5, 9.

De bo pa tvoja pokorshina Bogu dopadljiva, mora tudi *prave lastnosti* imeti. Lastnosti prave kerfhanške pokorshine do Boga so:

1. *Bodi Bogu pokorin bolj is ljubeshni, kakor is strahu.* Ref je fzer, de se mora kristjan Boga bati, in strah boshji je lep dar **Š. Duha**, in je sazhetek vse fвете modrosti. Ali she bolj ga mora pa ljubiti, kakor se ga bati; *in ljubeshin mora strah pregnati*¹⁾, kakor pravi, f. Janes; to je, *prevelik* strah mora pregnati, kakor ga ima fushnik pred svojim ostrim in neufmiljenim gospodarjem. Duh evangeljske postave, ktero naf **Jesuf** uzhi, je duh ljubeshni, duh otroshki, in ne vezh duh strahu, kakor v' stari postavi. Sato pifhe f. **Pavl** kristjanam; *de niso prejeli spet duha fushnosti v' strahu, ampak duha otrok boshjih*²⁾. Kakor je dober otrok svojimu dobrimu ozhetu is ljubeshni pokorin, tako si tudi ti vedno persadevaj, ljubi moj kristjan, Bogu pokorin biti.

2. *Bodi Bogu pokorin in flushi mu savolj njega samiga velikovezh, kakor savolj plazhila.* Posebno naj ta misel nikoli v' tvoje ferze ne pride, de bi boshjo postavo sato svesto dopolnoval, de bi ti **Bog** frezho

¹⁾ I. Jan. 4, 18. ²⁾ Rim. 8, 15.

in shegin dal v' tvojih zhasnih opravih in v' tvojim premoshenji; de bi tebi in tvoji družini sdravje ohranil, in vse nefrezhe od tvoje hifhe odvernili. Koliko jih je, ki vezhidel le sato Bogu flushijo! Ali leta njih flushba in pokorshina Bogu ni dopadljiva; in hudobni duh od njih po pravizi pravi, kar je od f. Joba po krivizi rekel, *de namrezh le savolj zhasniga premoshenja Boga flushi*¹⁾. — Tudi ne flushi Bogu le sato, de bi v' *nebepa* prifhel. Perpufheno je fzer kristjanu, se vezhkrat plazhila spomniti, kteriga nam je Bog po svoji nefkonzhni milosti oblubil, zhe mu bomo svesto pokorni; in Jesuf nam vezhkrat pravi, de naj ne opravljamo dobrih del savolj ljudi, ampak savolj Boga, *kteri naf bo sa to poplazhal*²⁾; ali tode kristjan ne sme le sato boshje postave dopolnovati in Bogu flushiti, de bi vezhno plazhilo sadobil; ampak le v' nafhi flabosti naj naf spomin vezhniga svelizhanja podpira, in naj naf tolashi v' prevelikih teshah. Zhe pa zhlovek le sato Bogu flushi, de bi v' *nebepa* prifhel, velikovezh samiga febe ljubi in ifhe, kakor Boga.

3. *Slushi Bogu in bodi mu pokorin savolj njega samiga, in ne savolj ljudi.*

¹⁾ Job 1, 9. 10. ²⁾ Mat. 6, 4. 6. 18.

Kdor sato Bogu flushi in njegovo postavo dopolnuje, de bi ga ljudje vidili in zhahtili, ni saref boshji flushabnik, ampak hinavz, in je Bogu sopern. Taki so bili fariseji, od kterih s. Pismo govori. Njih sunanje djanje je bilo ref kakor djanje dobrih flushabnikov boshjih, so veliko molili, so se pogosto postili in so obilno ubogim dajali. Ali vender jih je Jesuf s' njih djanjem vred savergel, sato ko so vse to le savolj ljudi opravljali, ne savolj Boga. — Varuj se, ljubi moj kristjan, take hinavske flushbe boshje in pokorfhine do njegovih svetih postav. Štori dobro, kolikor ti je mogozhe, tode fkrivaj, po nauku Jesufvim, svoje dobre dela pred ljudmi, de jih bo le tvoj nebeshki Ozhe vedil, ki v' fkrivnim vidi. Le kolikor je potrebno, de svojimu blishnjimu dobre sgledede dajesh, naj mu tvoje dobre dela snane postanejo, *de mu bo tvoja luzh svetila, de bo tvoje dobre dela vidil, in nashiga Ozheta hvalil, ki je v' nebesh¹⁾*. — Ravno tako tudi vse svoje druge dela in vshakdanje opravila velikovezh savolj Boga opravljaj, kakor savolj ljudi, in tako bosh saref boshji flushabnik. — Zhe si, postavim, v' flushbi,

¹⁾ Mat. 5, 16.

opravi svoje dela svesto, zhe te gospodar vidi ali ne, sakaj spomni se, de tvoj pravi Gospodar je v' nebesih, kateri te smiram vidi, in ti sapoveduje, de pridno opravljaj dolshnosti svojiga stanu. — Zhe pa nisi v' flushbi nobeniga zhloveka, si vender v' boshji flushbi, ker si kristjan; in vedno misli, de te tvoj Gospodar smiram gleda, de morash tedaj smiram pridno sa-nj delati.

4. *Tvoja pokorshina do Boga mora s' premagovanjem sklenjena biti.* Kadar nam Bog kaj sapoveduje, kar je nash lastni volji in nashimu nagnjenju dopadljivo, smo mu radi pokorni, in dopolnimo svesto njegovo sapoved. Kadar nam pa kaj sapoveduje, kar je nash popazheni natori in nashimu nagnjenju nasproti, jih je malo med nami, ki so mu popolnoma pokorni in svesti. Prezej najdemo kak isgovar, in le raji po svoji lastni volji ravnamo, kakor po boshji. — Ljubi moj kristjan, ne bodi Bogu le takrat pokorin, kadar ti kaj takiga sapoveduje, kar ti je lahko in prijetno, ampak imej terdno in stanovitno voljo, tudi takrat po njegovi sveti volji svesto ravnati, kadar bo tvojimu nagnjenju in tvoji lastni volji nasproti. Takrat bo tvoja pokorshina kerfhanfka in zhesnatorna, ker bo is vere in ljubeshni prishla; in bo imela veliko saflushenje.

5. Bodi Bogu v' majhnim svest in pokorin. Veliko je kristjanov, ki so v' tej rezhi v' smoti, ker mislijo, de se le v' velikih in prezhudnih delih, ki jih zhlovek savolj Boga opravi, sveta kerfhanfka pokorfina do njega fkasuje. Ali ne le v' tih delih, ampak tudi v' majhnih in navadnih vfakdanjih opravlilih se sveta pokorfina do Boga pokashe. Veliko fvetnikov je v' nebesih, ki so navadne dela na tem fvetu opravliali, kakor drugi ljudje; ali sravin so bili pa tako vdani v' boshjo voljo, in so tako dobre misli in namene imeli per vfih svojih delih, de so Bogu v' vfih rezheh dopadli in fvetniki postali. — Jesuf nam raslozhno pravi, de *moramo v' majhnim svesti biti, zhe hozhemo biti dobri flushabniki Gospodovi*¹⁾. In f. Avgufhtin pravi, de kadar nam je Jesuf sapovedal, de naj po njegovim sgledu ravnamo, rekozh: „*Uzhite se od mene*“; nam ni hotel rezhi, de naj se uzhimo od njega zhudeshe delati, ampak de naj krotki homo in perferzhno ponishni, kakor on. To mu je bolj dopadljivo, kakor ko bi zhudeshe delali; in to je vfakimu mogozhe, naj bo vifokiga ali nifkiga ftanu, zhe le hozhe svojo lastno voljo satirati in jo

¹⁾ Mat. 25, 23.

boshji volji podvrezhi. — Nikar se tedaj ne mudi, ljubi moj kristjan, v' prasnih sheljah po perloshnostih, kaj velikiga in prezhudniga sa Boga storiti. V' tih sheljah je velikokrat grosno nevarna lastna ljubestin fkrita. Prepušti se s' saupanjem boshji previdnosti sa prihodni zhaf; sdaj pa to svesto opravljaj, kar ti Bog v' tvojim štanu storiti sapoveduje; to je, dopolnuj svesto vse dolshnosti svojiga štanu savolj Boga, fkleni sravin svojo voljo s' presveto boshjo voljo, posvezhuj svoje dela s' dobrim namenam, daruj jih Bogu, in refnizhno sheli vse po njegovim dopadenji opraviti. Zhe tako smiram ravnash, ljubi moj kristjan, bosh gotovo frezhin; sakaj tako bosh v' sgoli dobrih delih shivel, bosh v' majhnim svest, bosh Gospodu dopadel, in bosh fhel v' veselje svojiga Gospoda.

Sa Bogam mora kristjan tudi *duhovnim pastirjem*, ki so boshji namestniki, pokorin biti. — Ker je Jesus svojim Apostelnam in sploh vsem svojim namestnikom sapoved in oblast dal, njegov nauk vsem ljudem osnanovati, rekozh: „*Pojte in uzhite vse ljudstva*“¹⁾, je ravno s' temi besedami vsem ljudem duhovsko pokorfhino do tistih sapovedal, kateri osnanujejo njegov nauk. Dalej pravi

¹⁾ Mat. 28, 19.

Jesuf, *de kdor ne bo zerkve poslušal*, (to je, kdor ne bo pokorin duhovnim uzhenikam, v' tem, kar svelizhanje sadene), *bo kakor nevernik in publikan*¹⁾). In s' temi besedami je dolshnost duhovske pokorshine vsm kristjanam, vsm udam Zerkve, naloshil. Leta dolshnost je tako velika, de bres nje nima kristjan nizh vezh upanja svelizhan biti, kakor terdovratin nevernik. — Kako bi tudi mogozhe bilo, de bi kristjan svelizhan bil, kateri Kristufa poslušati nozhe? Ali ravno tako je, kadar duhovnih uzhenikov nozhe poslušati in jim pokorin biti, sakaj Kristus je od njih rekel: „*Kdor bo vas poslušal, bo mene poslušal*“²⁾).

Dalej je ta dolshnost tako velika in gotova, de Jesuf hozhe, de naj tudi tistim duhovnim uzhenikam pokorni bomo, kateri niso vredni lete visoke zhasiti, ker sami ne store, kar drugim storiti sapovedujejo. To sposnamo is besedi, ki jih je Jesuf govoril, ker je rekel: „*Vse kar vam bodo rekli* (duhovni uzheniki,) *ohranite in storite; po njih delih pa nikar ne ravnajte; sakaj uzhe, pa ne store*“³⁾). — Zhe se tedaj tudi sares v' tej shalostni okolishini snajdesh, ljubi moj kristjan, de tvoj duhovni uzhenik sam ne ravna

¹⁾ Mat. 18, 17. ²⁾ Luk. 10, 16. ³⁾ Mat. 23, 3.

po naukih, ki jih tebi in drugim kristjanam daje, si vender dolshan, pred Bogam in po svoji vesti, na tanko po njegovih dobrih naukih ravnati; sakaj Jesuf sam, tvoj Gospod in tvoj Bog, te uzhi in svari fkosi uſta duhovniga uzhenika, in *Jesufovo* besedo fliſhiſh, kadar *duhovniga uzhenika* poſluſhaſh. Šposnaj is Jeſusovih beſedi, de te on per ſodbi ne bo po ſgledih, ampak po naukih ſvojih nameſtnikov ſodil.

Le ko bi ſe pergodilo, de bi duhovni uzhenik od prave kerſhanſke katolſhke vere odſtopil, in krive nauke oſnanovati ſazhel, bi ga ti ne ſmel vezh poſluſhati; sakaj takrat bi ne mogel vezh rezhi, de Jeſuf Kriſtuſ fkosi njegove uſta govori.

Poſebno ſi tudi dolshan, ljubi moj kriſtjan, ſvojimu ſpovedniku pokorin biti. — De boſh v' pokorſhini do njega bolj poterjen, ſe ſpomni, kako ga imenujeſh. „Boſhji nameſtnik“ mu praviſh, in boſhji nameſtnik je; sakaj Jeſuf, naſh Gospod in naſh Bog, je pridigarje in ſpovednike na ſvoje meſto poſta-vil, ker je vſim rekel, (v' perſhoni ſvojih Apoſteljnov,) *de jih ravno tako poſhlje, kakor je njega nebeſhki Ozhe poſtal*¹⁾ in *de kdor jih bo poſluſhal, bo njega poſluſhal*²⁾.

¹⁾ Jan. 20, 21. ²⁾ Luk. 10, 16.

Kadar ti tedaj spovednik govori, v' rezheh ki so Bogu v' zhaft in tvoji dušhi v' svelizhanje, ne misli, de ti zhlovek govori, ampak Bog; in boj se, Bogu nepokorin biti. — Spovednik je tvoj dušhni ozhe. Kakor ti Bog sapoveduje, de morash svojimu *telesnimu* ozhetu pokorin biti; ravno tako in fhe veliko bolj ti sapoveduje, *dušhniga* ozheta, kteriga ti namesti sebe da, poslušhati in mu svešto pokorshino fkasovati.

Dokler si svojimu dobrimu spovedniku pokorin, si na dobri poti, na poti pokore, na poti svelizhanja. Kader se mu pa vstavlja in odgovarjati sazhnefh; kadar ne storish kar ti sapoveduje, in ko godernjash soper njega, te hudobni fkušhnjavz moti; in zhe ga bosh poslušhal, bosh v' nevarnosti, pot pokore in svelizhanja sapustiti in se pogubiti.

Dalej mora verni kristjan pokorin biti svojim starshem, dokler jih na tem svetu ima. — Ljubi moj kristjan, tvoja pokorshina do starishhev, zhe jih fhe imash, mora biti savolj Boga, kakor pravi s. Pavl: „*Otrozi, bodite pokorni svojim starshem v' Gospodu; sakaj to je pravizhno*“¹⁾).

¹⁾ Efes. 6, 1.

Kadar ti tedaj starfhi kaj sapovedujejo, spomni se prezej, de ti **Bog** sapoveduje. Saref ti **Bog** sploh sapoveduje v' svoji zhe-terti sapovedi, de bodi starfhem pokorin. **Kadar** si jim tedaj pokorin, si **Bogu** pokorin; kadar se jim pa vstavljash in njih sapoved sanizhujesh, boshjo sapoved sanizhujesh.

Kadar se pa leta shalofna rezh per-godi, de starfhi svojim otrokam kaj sapovedujejo, kar je soper boshjo postavo; postavim, de naj gredo kraft, de naj lashejo, de naj nezhisto shive, i. t. d., takrat otrozi ne smejo svojih starfhev poslushati, ampak **Boga**; in se morajo raji tepsti pustiti, kakor v' greh pervoliti.

Kadar je pa sapoved starfhev taka, (postavim, per isvoljenji stanu,) de njih otrozi ne morejo sposnati, zhe je pravizhna in **Bogu** dopadljiva, ali ne, se morajo **Bogu** perporozhiti in se posvetovati. Naj tedaj svojiga spovednika, ali kakiga drusiga bogabojezhiga in modriga kristjana poprafbajo, in naj po njegovim svetu in po svoji vesti pred **Bogam** ravnajo.

Ljubi moj kristjan, bodi tudi svojim vishim in poglavarjam rad pokorin, is ljubeshni do **Boga**. Pokorfhina je sploh lepa in svelizhanska zhednost, ktera zhloveka na

poti kerfhanfke pravize ohrani. „*Misel pravizhniga pokorshino premishljuje*“¹⁾). Varuj se tedaj nepokorshine, in bodi svesto podloshin vřim, kateri kako oblast zhes-te imajo. „*Vřa oblast je od Boga; kdor se tedaj oblasti vřtavlja, se boshji pořtavi vřtavlja*“²⁾).

Bres pokorshine kriftjan ne bo ořtal na poti svelizhanja. Nepokorshina je tako rekozh sapopadek vřih grehov; sakaj kdor grefhi, ne řtori, kar Bog sapoveduje; ali pa řtori, kar Bog prepoveduje; to je, je *Bogu nepokorin*. Tedaj zhe prav premiflimo, bomo řposnali, de je le en řam greh na řvetu, to je, *nepokorshina*.

Verjemi, ljubi moj kriftjan, de ři bolj frezhin, zhe voljo drugih ljudi dopolnuješh, (kadar ni boshji volji nařproti,) kakor řvojo lařtno voljo. Dopolnovanje lařtne volje je pogubljenje ljudi, pořebno mladih ljudi; kdor se ři voditi puřti, ga vezhidel v' vezhni bresin perpelje. — „*Pokorin zhlovek bo od premagovanja govoril*“³⁾), pravi ř. Piřmo; to je: zhe ři rad pokorin, bořh premagal řvoje nar nevarnejřhi řovrašnike, namrezh lařtno voljo in hudobne nagnjenja; in bořh řposnal, de nobena rezh ti toliko dobriga

¹⁾ Prip. 15, 28. ²⁾ Rim. 13, 1. 2. ³⁾ Prip. 21, 28.

ne stori, kakor pokorshina, ker ti boshje dopadenje in njegov shegin perdobi; sakaj *pokorshina je Bogu ljubshi, kakor darovanje; in nepokorshina je kakor greh malikovanja*¹⁾.

Premisli tudi she, ljubi moj kristjan, *sakaj* morash sploh pokorin biti, in kaj te ima k' pravi kershanfki pokorshini perganjati.

1. *Sgled Jesusov*, kteriga nam je v tej lepi zhednosti dal. On je bil pokorin do vsih, pokorin v' vsih okolishinah, pokorin v' vsih zhafih do smerti. — Pokorin je bil *Bogu*, svojimu nebeshkimu *Ozhetu*; sato je prishel na ta revni svet, je podobo hlapza na-se vsel, je toliko storil in terpel sa odreshenje sveta, in je na sadnje umerl na krishi. — Pokorin je bil *duhovnam*, kteri so ob zhafu njegoviga shivljenja na tem svetu v' Jerusalemu bili; sato je svesto dopolnoval postave in sapovedi judovskih duhovnov, kadar niso bile boshji volji nasproti, in je tudi svojim uzhenzam in poslushavzam perporozhal, de naj bodo duhovnim podloshni, zlo tistim, ki fami ne store po tem, kakor uzhe. — Pokorin je bil svojim *starshem*, to je, svoji presveti materi, prezhisti devizi Marii, in svojimu

¹⁾ I. Kralj. 15, 22, 23.

redniku, fvetimu Joshefu; sato je pridno s' njima delal, jima je v' vsih rezheh pomagal, je s' njima hodil, kamor sta fhla, in jima je svešto podloshin bil, dokler je per njima ostal, to je, tridefet let, dokler ni svojiga fvetiga nauka osnanovati sazhel. — Pokorin je bil tudi *oblastnikam in poglavarjem*; sato se je vsm deshelskim postavam popolnoma podvergel, je sposnal, de jim je vsa njih oblast od Boga dana, in je tudi ljudi uzhil, de naj dajo zesarju, kar je zesarjeviga, to je, de naj vse svoje dolshnosti, posebno pokorshino, do deshelskih oblastnikov svešto dopolnujejo. — Tako je tedaj Jesuf saref nar lepshi in nar popolnishi sgled sve-te, Bogu dopadljive pokorshine. — In ta sgled naj te posebno perganja k' dopolnjenju lete svete zhednosti, ljubi moj kristjan. Hodi svešto sa ljubesnivim Jesufam, ki je bil pokorin do smerti, zlo do smerti na krishi. Pokorshina mu je neisrezheni dopadljiva. Zhe shelish prav svojimu Jesufu dopasti, bodi prav pokorin.

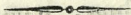
2. *Sgled fvetnikov boshjih.* Ker so fvetniki svešti posnemavzi Jesufa bili, so ga tudi v' pokorshini vselej posnemali, in so tudi nam sgled sapustili, kteriga moramo posnemati, zhe hozhemo po poti hoditi, po kteri so oni hodili, in zhe shelimo priti, kamor

fo oni prifhli. Kdor bere shivljenje fvetnikov, vidi, kako fo leti boshji perjatli perferzhno sheleli, smiram Bogu pokorni biti, in savolj njega tudi vſim ſvojim viſhim. Ravno leta duh pokorſhine, ki je bil ſaref duh fvetnikov, je napolnil v' ſtarih zhafih puſhave in kloſhtre s' flushabniki boshjimi, kateri fo v' taki ſveti pokorſhini shiveli, in fo volji ſvojih viſhih, na boshjim meſtu, tako podverſheni bili, kakor ko bi ne bili ſvoje laſtne volje imeli. — In ſploh fo vſi fvetniki boshji v' duhu pokorſhine shiveli, ſakaj to je Jeſuſov duh, in bres Jeſuſoviga duha ni fvetofiti.

Po ſgledu Jeſufa in njegovih fvetnikov bodi tedaj tudi ti rad pokorin, ljubi moj kriftjan. Bodi pokorin Bogu, in savolj Boga tudi vſim, kateri kako oblaſt zhes-te imajo. Proſi Boga vedno, de bi ti dal duha pokorſhine, in persadevaj ſi potem tudi, ſvojo laſtno voljo ſatirati in jo preſveti boshji volji podvrezhi. Proſi ga tudi, de bi ti ſvojo ſveto voljo v' vſih rezheh ſpoſnati dal, de jo boſh dopolniti ſamogel. Proſi ga s' kraljevim prerokam: „*Gospod, uzhi me dopolniti tvojo voljo, ſakaj ti ſi moj Bog*“¹⁾). Rezi vſak dan Bogu v' ſvoji molitvi, s'

¹⁾ Pfalm 142, 10.

perferzhnimi sheljami, njegovo sveto voljo dopolnovati, kakor mu je rekel f. Apostelj Pavl: „*Gospod, kaj hozhesh, de naj storim*“ ¹⁾?

IX.

Šveta zhiftoft ferza.

„Svelizhani so, kateri so zhiftiga ferza, sakaj Boga bodo gledali“ ²⁾.

Zhiftoft je lepa kerfhanfka zhednost, je nebesfka lilija, je posebna zhednost presvete matere boshje. Jesusu je leta zhednost posebno dopadljiva; sato je f. Janesa bolj ljubil, kakor vse druge Aposteljne, ker je vedno v' devifhki zhednosti shivel; in na krishi je njemu svojo prezhisto mater isrozhil. — Vse zhiste dushe sposna Jesus sa svoje neveste; in noben shenin na tem svetu svoje neveste tako perferzhno ljubiti ne samore, kakor Jesus zhiste dushe ljubi.

¹⁾ Djanje Ap. 9, 6. ²⁾ Mat. 5, 8.

Leta zhednost ni le sa devishki stan, ampak vsak stan ima svojo zhiftoft; in kdor zhifto shivi po svojim stanu, is ljubeshni do Boga, je Bogu dopadljiv, in njegova dufha je Jesufova nevesta. Kakor je zhiftoft sa vsaki stan, tako je tudi sa vsako starost; ali posebno potrebna, lepa, in saflushenja polna je v' mladih letih.

Devishka zhednost je nebeshka zhednost velikovezh, kakor posemeljska, sakaj ona stori mlade ljudi Angeljem enake, kakor pishejo zerkveni uzheniki; in Jesus pravi, de v' nebesih se ne shenijo in ne moshé, ampak so, kakor Angelji boshji.

Po besedah f. Hieronima so tisti, kateri zhiftoft svesto ohranijo, nekoliko deleshni zhashti in saflushenja svetih marternikov; sakaj kakor se marterniki vojskovati morajo s' hudobnim duham in s' preganjavzi svete vere, (ki so njegovi flushabniki,) de svojo vero ohranijo; tako se mora tudi kristjan, kateri hozhe zhiftoft ohraniti, serzhno in vedno vojskovati s' svojimi sovrashniki, to je, s' svojo popazhenó natóro, s' sapeljivzi in s' vsimi tistimi, ki mu pregrehne sgledé dajejo, in s' hudobnim skushnjavzam, kateri ga vedno v' nezhistoft sapeljati ishe.

Ravno tako pravi f. Bernard, de sra-
vin martre sa vero, v' kateri se kri prelije, je

she trojna martra kristjanov; pervizh, sder-shanje in duh revfhine v' bogastvu in v' obilnosti, kakor se od kralja Davida in od Joba v' svetim Pismu bere; drugizh, modrost in sadovoljnost v' revfhini, kakor jo je vedno imel poboshni Tobija; tretjizh, ohranjenje zhiftofti v' mladosti, kakor je egiptovski Joshef v' fim mladim ljudem lep sgled dal.

Zhiftoft je dalej, po besedah zerkvenih uzhenikov: *nar vezhi lepota shivljenja, zhaft telefa, isvirk svetofti*. — Saref je leta sveta zhednost tako lepa pred Bogam in pred dobrimi ljudmi, de bres nje vse druge lepote nizh ne veljajo; ne lepota govorjenja in obnafhanja, ne lepota oblazhila in ftanu. Kdor pa to nebesko zhednost svefto ohrani, je lep in ljubesniv bres v' fih tih lepot.

Tudi je zhiftoft prava zhaft telefa. She na tem svetu je zhifto telo zhaftitljivo, sakaj v' njegovim ferzu prebiva Jeshuf, prelep she-nin v' fih zhiftih duh; in tempelj je Š. Duha, sakaj *nashe telo je tempelj Š. Duha*¹⁾, dokler zhifto oftane. Kadar pa malik nezhistofti v' ta tempelj pride, preshene is njega Š. Duha, sakaj *tempelj boshji in maliki ne morejo vkup biti*²⁾. — She bolj bo pa

¹⁾ I. Kor. 6, 19. ²⁾ II. Kor. 6, 16.

na unim fvetu zhifto telo v' zhafti. Zhaftitljivo bo od smerti vftalo, fe bo fvetilo, kakor solnze, in bo lepshi, kakor so vse lepote tega fвета. Jefuf je posebno tiftim, ki zhifto ferze ohranijo, obljubil, de njih zhifte ozhi bodo vezhno Boga gledale.

Ravno tako je tudi saref zhiftoft isvirk fvetofti. Švetoft fe pokashe v' lepih in ref-nizhnih kerfhanfskih zhednostih; prave zhednosti pa morajo v' *ferzu* vkoreninjene biti, in ni sadofti, de fe le v' lepih besedah fka-sujejo; zhe je pa korenina hudobna in nezhifta, kako bodo is nje lepe, fвете zhednosti perrafle? Tedaj vidifh, ljubi moj krist-jan, de je zhifto ferze saref isvirk ali korenina fvetofti.

Persadevaj fi tedaj, de fveto in Bogu dopadljivo zhiftoft smiram svefto ohranifh; ne le devifhke zhiftofti, ampak fploh zhiftoft; sakaj vsak ftan ima svojo zhiftoft. Zhe fi bil do sdaj tako nefrezhin, de nifi v' tej lepi zhednosti shivel, obshaluj svoje grehe is zeliga ferza in nikar ne obupaj; fhe ti oftane *zhiftoft fpokornikov*. Ref je, de ni tako lepa, kakor devifhka zhiftoft, ali vender je tudi Bogu dopadljiva, in dufhi svelizhanfska. Premifli sgled f. Marije Magdalene, f. Avgufhtina, f. Margarete Kortonske in drugih fvetnikov, ki so od sazhetka v' ne-

zhiftih grehah shiveli, ali potem so se sprepobornili in spokorili, so v' veliki zhiftosti shiveti sazheli in so do konca svesti ostali v' tej zhednosti. In tako so njih dushe postale Jesufove neveste, njih telefa tempelj **S. Duha**.

Lepi sgledi zhiftosti se najdejo v' f. Pifmu. Mladenzh Joshef, sin ozhaka Jakopa, je posebno mladim ljudem prelep sgled stanovitne *devishke* zhiftosti dal. Tega sveti-ga mladenzha so bili njegovi bratje is nevoshljivosti in foverashtva, v' fushnost prodali, in je bil v' Egipt perpeljan, kjer ga je Putifar, eden nar visih flushabnikov Faraona, kupil. Joshef je bil grosno dober in lep mladenzh, in Putifar mu je vse svoje blago in zelo hifho saupal. Ali njegova shena je bila hudobna in nesvesta, in je shelela, Joshefa v' greh sapeljati. Velikokrat si je s' fladkimi besedami persadevala ga premagati, ali vselej se je stanovitno ubranil tih nevarnih fkufhnjav. In desiravno je vedil, de se bo na sadnje mozno sameril tej mogozhni sheni, in de ga bo foverashiti in preganjati sazhela, (kakor ga je tudi ref potem v' jezho perpravila,) vendar nikdar ni hotel v' greh pervoliti, in je bil perpravljen, raji vse in tudi smert preterpeti, kakor svojo devishko zhiftost sgubiti.

To je saref velik sgled sa-te, ljubi moj mladi kristjan. — Ali po katerih perpomozhkih je leta fveti mladenzh to lepo zhednost tako svesto ohranil? Leti perpomozhki so bili: svesta in ponishna molitev, in vedin spomin boshje prizhijozhnosti. „*Kako bi samogel leto hudobijo storiti, in greshiti soper svojiga Boga*“? ¹⁾ je odgovoril sheni, kadar ga je v' greh nagovarjala. — Tedaj tudi ti tako stori, ljubi moj kristjan, in bosh ohranil leto prelepo zhednost.

Lep sgled *sakonske* zhiftofti in svestofti je dala Šusana, shena imenitniga Israelza Joakima. Leta fвета shena se je, po navadi prebivavzov jutrejne deshele, na svojim vertu kopala, in je mislila, de je fama. Ali dva stara moshu, ki sta bila fodnika israelskiga ljudstva, sta se bila tamkej fkrila, in kakor sta vidila Šusano famo, sta prishla k' nji in sta jo hotla v' greh sapeljati, in sta ji shugala smert, zhe ne bo pervolila. Ali ona se je Boga spomnila in je fklenila, Bogu in svojimu moshu svesta ostati, in raji umreti, kakor greshiti; in je lete prelepe besede isrekla: „*Boljsi mi je, bres greha v' vajine roke pasti, (to je, umreti,) kakor greshiti vprizho Gospoda*“ ²⁾. — Po-

¹⁾ I. Mojs. 39, 9. ²⁾ Daniel 13, 23.

tem je sazhela na vef glaf vpiti in na pomozh klizati; ali tudi mosha fta vpila soper njo; in kadar fo ljudje pertekli, fta sprizhevala, de je grefhila s' mladenzhem, ki je ubeshal. To sprizhevanje fo ljudje prezej verjeli, in Šusana je bila k' fmerti obfojena. Tode Bog ni perpuftil, de bi bila umorjena, ampak je rasfvetlil mladenzha Daniela, de je preprizhal leta dva ftara grefhnika, de fta po krivim obdolshila nedolshno, zhifto Šusano. In tako je ona refhena bila, njena dva toshnika pa fta bila k' fmerti peljana.

Potem ko fi premiflil, ljubi moj kristjan, kako lepa zhednost je zhiftoft, premifli tudi perpomozhke, po kterih se nar loshej ohrani; in terdno fkleni, se jih svefto po-flushiti.

1. Pervi in nar boljshi perpomozhek je, de se prezej od sazhetka vftavifh hudobnim fkufhnjavam in nezhistim miflim, predin se hudobin duh tvojiga ferza polafti. Zhe fi od sazhetka sanikern, in zhe se le malo branifh hudobnim miflim, se bofh v' nezhistim grehu poterdil, de fam ne bofh vedil kdaj, in morebiti ga ne bofh potem nikoli vezh popolnoma sapuftil. Od sazhetka se mu tedaj ferzhno vftavi, in ga bofh lahko in popolnoma premagal. Greh fploh je bolesin dufhe. Kakor se bolesin nar loshej

vstavi in odverne, kadar bolnik prezej od sazhetka kako dobro sdravilo vsame in bolesni nasproti ravna; ravno tako bošh tudi leta greh nar loshej s' tem odvernil, zhe se bošh prezej od sazhetka hudobnim fku-fhnjavam s' vfo mozhjo vstavil.

Boj se, ljubi moj kristjan, tega nesramniga greha bolj, kakor smerti. Vedno zhuj zhes vse svoje misli in vse svoje obzhutke; fovrashi in prezej saversi vse nespodobne in nezhiste podobe, ki jih hudobni duh pred ozhi tvoje dushe postavlja; prezej v' kaj drusiga misli, in spomni se Boga, ki te vedno gleda; spomni se tudi svojiga Angelja varha, kteriga ti je Bog dal, de bi te v' nebefa perpeljal. Bog ti smiram svojo gnado daje, s' ktero se samorefh vsm hudobnim fku-fhnjavam ubraniti in se zhiftiga ohraniti, zhe le refnizhno hozhesf. Zhe per vsm tem vender v' greh pervolisf, si sam kriv svoje nefrezhe. — Poslufhaj kako govori zerkveni uzhenik f. Bernard: „Saversi hodobno nezhisto misel, kakor hitro ti pride. Zhe jo refnizhno savershesf, te bo sapustila; ali zhe te tudi ne sapusti, te ne bo ognjusila, dokler jo fovrashisf. Misel, ktera ni prezej saversшена, rodi dopadenje; dopadenje rodi pervoljenje; pervoljenje rodi djanje; is djanja pride navada; in is na-

vade druga natóra, ktera zhe dalej poterdi nefrezhniga grefhnika v' hudobii in nepokori“.

Kadar zhlovek kaj strupeniga pojé ali popije, si ohrani shivljenje, zhe hitro kako sdravilo vsame, de is febe vershe, kar je strupeniga v' njem. Ravno tako se zhlovek per hudobnih nezhistih mislih, ki so nar hujshi strup dushe, le s' tem obvaruje greha, kateri je duszna smert, de jih hitro od febe vershe in foverashi.

Bodi svest Bogu v' fkušnjavi in jo prezej saversi. Nikar se s' njo ne prepiraj; sakaj zhe jo poslushafh in se s' njo pogovarjafh, te bo sapeljala, kakor kazha Evo. Ko bi se Eva ne bila s' kazho pogovarjala, ampak ko bi bila prezej sbeshala, kadar je saflifhala govorjenje soper boshjo sapoved, bi ne bila grefhila. Zhe fkušnjavo le nekoliko poslushafh, ti bo kmalo kaj povedala, kar bo tvojo pamet preslepilo, in bosh sazhel misliti, de to ni ravno taka rezh, zhe tudi to ali to storish; de ni smer-tin greh; de se bosh spovedal, i. t. d. O koliko dush je hudobna peklenfka kazha she tako v' svojo oblast dobila! —

Š. Hieronim pravi, de nezhistost je strupena kazha; in kakor zhlovek kazhi prezej na glavo stopi, kadar jo sagleda, tako mora

tudi s' nezhistimi fkufhnjavami storiti. Leta kazha ifhe v' ferze priti, in zhe pride noter, ga kmalo s' strupam napolni.

Š. Gregor pravi, de nezhistost se vshge v' ferzu nespremishljeniga zhloveka, kakor oginj v' flami. Zhe se prezej ne pogasi, ga je potem tefhko pogasiti. Velik oginj pride vzhasi is ene fame ifkre. Nezhistiga ognja ifkre so: ena fama radovoljna hudobna misel, ena fama nezhist pogled, ena fama nespodobna beseda, kaka nezhist pesem, kako fkrivno pogovarjanje, i. t. d. — Špomni se, ljubi moj kristjan, de tvoje ferze je kakor fuha flama; tedaj ga nikar radovoljno ne perblishuj tem nevarnim ifkram. In zhe po nefrezhi ktera va-nj pade, jo prezej istresi in potaptaj. Lahko je ifkro vgasniti, velik oginj pa tefhko. Tako se tudi nezhisti greh v' sazhetku lahko premaga, potem pa grosno tefhko, kadar je she vko-reninjen in poterjen s' kako pregresfno naveso, s' kako hudobno navado, ali s' kakim nevarnim snanjem.

2. Drugi perpomozek, po katerim se zhiftoft ohrani, je *pridnost in delavnost*. Lenoba je sploh isvirk grehov, posebno pa nezhistosti. Ona odpre vrata vsm nezhistim mislim in sheljam, jih sprejmi in redi. Leni postopazh je povsod obdan od nevarnih fku-

fhnjav, od letih hudobnih fovrashnikov, kateri fteshejo na njegovo dufho. V' postopanju pridejo zhloveku mnoge misli in shelje, in posebno poshelenje polvetniga veselja in vshivanja; in ne oftane dolgo per famih mislih, sakaj „mifel, (po besedah f. Bernarda,) rodi dopadenje, dopadenje rodi pervoljenje, pervoljenje rodi djanje“.

V' fvetim Pismu se sgled od tega bere. Od sazhetka je kralj David vselej fam na vojfko fhel, in je s' fvojimi vojfhaki vred trud in teshave preftal. Potem je pa bolj sloshno shiveti sazhel, in je le vojfhake v' boj poshiljal, fam pa je v' fvojim poslopji v' Jerusalemu oftal. Po kosilu je navado imel se vlezhi in spati, in potem se sprehajati po gornji ispi fvojiga poslopja, kjer je vse mefto okoli febe vidil. Pergodilo se je pa, kadar se je tako sprehajal, de je lepo sheno vidil, ki se je na fvojim vertu kopala. V' njegovim ferzu, ki se je takrat v' lenobi paflo, se je kmalo pregresfno poshelenje obudilo, is tega je pervoljenje in potem tudi djanje prifhlo. — Ali potem je leta fveti kralj zel zhaf fvojiga shivljenja ta greh pred Bogam obshaloval, in popolnama odpuftenje sadobil. — Tedaj, ljubi moj kristjan, zhe se shelish zhiftiga ohraniti, se varuj lenobe in postopanja, is kteriga tako

lahko nezhisti grehi pridejo. In nikar ne rezi: Zhe grefhim, bom pa pokoro storil, kakor kralj David. — Greh je kmalo storjen, refnizbna in popolnoma pokora pa ni tako kmalo storjena. Kralj David ima veliko posnemavzov svojiga greha, pa grosno malo posnemavzov svoje pokore.

3. Dober perpomozhek sa ohranjenje zhiftofti je tudi *smernost v' jedi in pijazhi*. Bres te zhednost je tefhko ali pa nemogozhe, zhiftoft ohraniti. Satorej se bere v' svetim Pismu: „Nikar se ne vpijanite s' vinam, sakaj v' vinu je nezhistost“ ¹⁾. — „Nezhista rezh je vino in nepokojna pijanost“ ²⁾. — Posebno bodo mladi ljudje, zhe se tega perpomozhka ne poslushijo, v' nezhiste grehe globoko sabredli; sakaj njih kri je she fama na febi vrozha in k' tem greham nagnjena; kadar se pa s' vinam she bolj ogreje, se kmalo v' nji nezhisti oginj vname. Poslufhaj spet zerkveniga uzhenika f. Hieronima: „Gora Etna, gora Vesuv in gora Olimp, ktere vedno oginj is sebe mezhajo, ne gore s' tako vrozhino, kakor kri mladih ljudi, kadar je vneta s' vinam in s' nesmerno jedjo“. — Dalej tako pishe: „Zhe se hozhe dober svet prejeti, zhe se

¹⁾ Efes. 5, 18. ²⁾ Prip. 20, 1.

verjeti hozhe moji lastni fkufhnji, fvarim in profim dufho, ktera sheli v' gnadi Jesufa Kristufa shiveti in svojo zhiftost ohraniti, de naj se boji vina, kakor nar hujfhiga ftrupa. Vino je mozhno oroshje hudobniga duha, s' kterim posebno mlade ljudi velikokrat premaga. Vino in mladost vkup ftori dvojini nezhist oginj“.

4. Zheterti perpomozhek je ta: *se varovati flabe pregresfhne drushine*, se ogibati takih krajev, v' kterih zhiftost ni veliko obrajtana. Pregresfhin tovarfh je nar nevarnejshi sovrashnik dufhe. V' drushini takih tovarfhev, zhe se jih ne ogibafh, bosh flifhal mnoge hudobne besede, in bosh svedil in vidil veliko rezhi, ki ti bodo v' vezhno pogubljenje flushile, zhe jih ne savorshesh in ne sovrashish, in zhe takih drushin popolnoma ne sapustish. Posebno so mladim kristjanam take drushine nevarne. Koliko jih je, ki so dolgo v' nedolshnosti in zhiftosti shiveli; ali v' kaki flabi drushini so flifhali nespodobno govorjenje, kteriga so se od sazhetka framovali, potem pa ko so vezhkrat tako govorjenje flifhali, so se ga pervadili, in so tudi sami tako govoriti in shiveti sazveli, kakor njih tovarshi.

Nezhiste besede so kakor ifkre, in ferze mladiga zhloveka je kakor fuha flama; in

kakor is ene fame ifkre pride velikokrat velik in fhkodljiv oginj, tako tudi vzhasi she eno famo nezhisto govorjenje vshge v' ferzu mladiga zhloveka veliki nezhisti oginj. Torej se varuj, ljubi moj kriftjan, flabe tovarfhije, in fovrashi vse hudobne besede, sakaj „*hudobno govorjenje popazhi dobro sadershanje*“¹⁾).

5. Tudi je dober perpomozhek sa ohra-njenje zhiftofti, *se ogibati pogovarjanja s' perfhonami drusiga spola*. V' takim pogovarjanji, posebno kadar ni nobene prizhe, je lepa zhednost zhiftofti v' nar vezhi nevarnosti. Ljudje, ki so se dolgo s' vsemi drugimi fku fhnjavami vojfkovali, in ki so jih vselej frezhno premagali, so v' takih perjasnih pogovorih na sadnje oflabeli in grefhili. Tudi od fvetnikov, in zlo od fvetih pufhavnikov, ki so v' tako ojstri pokori shiveli, se bere, de se tej nevarnosti niso vselej ubranili. Sato pravi f. Pismo: „*Med shensкими se nikar ne pomudi; sakaj molj is oblazhila pride, in pregresfhnost mosha od shenske*“²⁾. — „*Pogovarjanje s' drugo shensko, (ne s' svojo sheno,) se vname kakor oginj*“³⁾, (to je, nezhisti oginj).

She famo pogovarjanje s' perfhonami

¹⁾ I. Kor. 15, 33. ²⁾ Šir. 42, 12, 13. ³⁾ Šir. 9, 11.

drusiga spola je tako nevarno zhistofti; kolikanj bolj pa she kako drugo fkasovanje posvetne ljubeshni, postavim: profte in fladke befede, posebne prijasnosti, objemanje, kufhevanje, i. t. d. Vfe to da perloshnost mnogim nezhistim mislim in sheljam, in pelje naravnost in hitro k' nezhistofti. Satorej pravi f. Hieronim, de vfe te rezhi fo „*sadnji isdihleji umirajozhe zhistofti.*“

6. Perpomozhek, po katerim fe zhistoft ohrani, je tudi to, *de zhlovek svoje ozhi dobro varuje.* Sveti zerkveni uzheniki vezhkrat pravijo, de ozhi fo vrata, fkosi ktere pride greh v' dusho. To je posebno ref od nezhistiga greha. Grosno nevarni in pregresfni fo nezhisti pogledi, sakaj taki pogledi fo vselej s' hudobnimi sheljami fkle-njeni, ktere fo vezhidel smertni greh. Satorej pravi Jefuf, de „*kdor pogleda shen-fko s' poshelenjem, je she nezhist greh s' njo storil*“ ¹⁾. — Tudi tisti nepremisfhljeni pogledi, per katerih od sazhetka ni nobeniga hudiga namena in nobeniga poshelenja, fo grosno nevarni, in fe jih morafh varovati, ljubi moj kristjan, zhe shelish zhifto ferze ohraniti; sakaj po takih pogledih pride v' ferze, de se ne ve kdaj, posvetna ljubeshin

¹⁾ Mat. 5, 28.

in nagnjenje k' nezhiſtoſti. Sato pravi ſveti flushabnik boſhji Job: „*Saveso ſim ſtoril s' ſvojimi ozhmi, de ſhe miſtil ne bom v' devizo*“¹⁾. Sato pa tudi pred Bogam ſprizhuje, de nikoli nobena ſhenſka njegoviga ferza ni ſapeljala²⁾. — Dalej pravi Š. Duh v' ſvetim Piſmu: „*Devize ne poglej, de te njena lepota v' greh ne ſapelje... Ne glej okoli ſebe, kadar po ulizah meſta hodifh... Od ſhenſke, ki je oſhabno na-pravljena, odverni ſvoj obras, in ne pre-gleduj tuje lepote. Veliko jih je, ki ſo ſe ſavolj ſhenſke lepote pogubili... Ve-liko jih je, ki ſo ſe tuje ſhenſke lepote zhudili in ſo bili ſaversheni*“³⁾. — To ſo lepi, reſnizhni, vſiga premifhljenja vredni nauki! Ljubi moj kriſtjan, globoko jih v' ſvoj ſpomin in v' ſvoje ferze vtifni. Škerbno varuj ſvoje ozhi, de te v' greh ne ſapeljejo. Nikar jih nalaſh v' kako ſtvar ne obrazhaj, ki ti je njen pogled nevarin; in kadar ſe permeri, de tvoje ozhi kako neſpodobno rezh ſagledajo, jih prezej drugam oberni. Ravno tako nikdar neſpodobnih podob ne glej, ſa-kaj zhe jih radovoljno gledaſh, ſe bodo kmalo pregreſhne miſli v' tvojim ferzu obu-dile, in morebiti tudi hudobno poſhelenje.

¹⁾ Job. 31, 1. ²⁾ Job. 31, 9. ³⁾ Šir. 9, 5. 7. 8. 9. 11.

V' velike dušne nevarnosti pridejo tudi kristjani, posebno mladi ljudje, kateri radi kaj vidijo, in ki so radi videni; in savolj tega radi kam gredo. Leta nevarnost je fhe vezhi sa dekleta, kakor sa mladenzhe. Grosno shaloštin sgled od tega se najde v' fvetim Pismu. Ozhaka Jakoba hzhi *Dina* je shelela viditi prebivavze mesta *Šalem*; je tedaj fhla po svoji lastni volji se sprehajat v' mestu. Ali lete nespodobne shelje, vidi in videna biti, so jo v' veliko nefrezho perpravile, in so tudi veliko drugih ljudi nefrezhne štorile. Kadar je namrezh *Šihem*, poglavar tiste deshele, *Dino* vidil, se je nezhišto poshelenje v' njegovim ferzu vnelo; tedaj jo je po fili v' svojo hišo perpeljati ukasal, in sgubljen je bila njena deviška zhiftošt. Kadar so to Jakobovi sinovi flišhali, so se grosno rasferdili, posebno *Šimeon* in *Levi*; in ništa nehala, dokler šta vse prebivavze mesta, in njih poglavarja, pomorila ¹⁾.

7. Šedmi perpomozhek je, *de se zhlovek sdershuje posvetniga veselja*, to je, vfiga tega, kar veseli posvetne ljudi, ki ne mislijo veliko v' Boga in ga ne ljubijo. — Vse veselje ni prepovedano kristjanam; ve-

¹⁾ Mojs. 34.

likovezh nam f. Pavel pravi, de naj se vedno veselimo: „*Veselite se s' tistim, ki se vesele*“¹⁾). — „*Vedno se veselite*“²⁾). — *Veselite se v' Gospodu vedno; spet vam rezhem, veselite se*“³⁾). — In tako pishe leta sveti Apostelj fhe vezhkrat v' svojih listih. Tedaj nam veselje ni prepovedano, ampak fhe perporozheno, sveto veselje v' Gospodu. Le hudobno in pregresfno rasveseljenje posvetnih ljudi, postavim, pijanzhevanje, pregresfhne igre, ples, ponozhevanje, in druge posvetne norzhije, so kristjanam prepovedane. S' vsem tem se Šatan rasveseli, Bog pa rasshali. Tistim, ki takiga rasveseljenja ishejo, pravi Jesuf: „*Gorje vam, ki se sdaj smejate, sakaj shalovali bote in se bote jokali*“⁴⁾).

Leto veselje je nevarna mresha, v' ktero hudobni duh grosno veliko dufh ujame. Enako je fladkimu strupu, kateri je v' ustitih fzer prijetin, ali kakor hitro je vshit, pernese smert. In je fhe neskonzhno hujshi kakor strup; sakaj strup stori truplo nefrezhno in ga umori; posvetno veselje pa umori dufo, to je, jo perpravi ob vezhno nebeshko shivljenje, in jo na sadnje v' vezhno ne-

1) Rim. 12, 15. 2) I. Tefal. 5, 16. 3) Filip. 4, 4.

4) Luk. 6, 25.

frezho perpelje. — Zhe se shelifh nevarniga *posvetniga veselja* prav varovati, kakor je tvoja kerfhanfka dolshnost, ftori to :

1. Kadar vidifh kako posvetno rezh, in ko sazhutifh de se nespodobne misli v' tvojim ferzu vsdigujejo, odverni ozhi, zhe je ta rezh fhe tako lepa in zhe ljudem fhe tako dopade.

2. Popolnoma in sa smiram saversi in opufti vse nespodobno zukanje in terganje. Per takih perloshnostih je veliko nespodobniga smeha, veliko nevarnih besedi in nevarniga djanja. Vse to so isvirki nezhistih misel, in velikokrat sazhetek nezhistiga shivljenja.

3. Nikar se tudi prevezh in bres potrebe v' ogledalo ali fhpegel ne glej; fhpegel te bo le fhe bolj posvetniga ftoril, kakor si, in bosh marfiktero nizhemarno in tudi nespodobno misel v' febi obudil. Tvoje ogledalo, ljubi moj kristjan, naj bo Jesufov sgled, in raji se v' leta dushin fhpegel pogledaj, kakor v' posvetniga; in raji svojo vest, kakor svoje oblizhje pregleduj.

4. Nikar se ne hodi sprehajat v' kraje, kjer je veliko ljudi; tudi ne s' posvetnimi tovarfhi, zhe te fhe tako vabijo. Nikdar ne pojdi v' noben kraj posvetniga rasvese-

ljenja; postavim, v' ples, v' komedijo, ali v' ofhtarijo bres prave potrebe.

5. Kadar sposnash kakiga svojiga tovarsha, de je posvetin, in de ti rezhi per-poveduje, ki bi boljshi bilo, de bi jih ne vedil, ga sapusti, in rajshi boshjo perjasnost ohrani, kakor posvetno. Ravno tako tudi sapusti perjatla, kateri te sazhne v' *posvetne kraje* in v' posvetno veselje vabiti. Štori po nauku svetiga Pisma: „*Moj sin, kadar te gresniki vabijo, jih nikar ne poslušaj... Ne hodi s' njimi in sdershi svoje noge od njih potov, sakaj njih noge k' hudimu teko*¹⁾).

Ljubi moj kristjan, zhe imash kolikaj bogabojezhnosti in framoshljivosti, ne bosh hodil v' te nevarne kraje in grosno nespodobne perloshnosti, sakaj tukej je dusha smertno ranjena, de ne ve kdaj; in framoshljivost, leta sveti varh zhiflosti, se v' takih krajih ne ohrani dolgo. Š. Ziprijan pravi: „Zhe gresih zhif v' take kraje, bosh nezhist is njih prifhel“. — Komediye in plesi pridejo is starih ajdovskih zhasov, in so sveti kershanfki veri nasproti in soperni. Kristjani jih po nevernikih posnemajo, in s' tem na ravnost nasproti ravnajo svetim kerstnim

¹⁾ Prip. 1, 10. 15. 16.

obljubam; sakaj per f. kerstu se zhlovek odpove hudobnemu duhu, in vsimu njegovimu napuhu. Ali ravno leto posvetno rasveseljenje je prav saref djanje hudobniga duha in njegovo prevsetno veselje, sakaj tukej nar vezh duh vjame. Ravno to sprizhujejo tudi zerkveni uzheniki. Kolikanj si je, postavim, f. Avgufhtin persadel, (kakor se bere v' njegovih pridigah,) svoje poslusnavze od posvetniga veselja odverniti. Vedno jih je opominjal njih kerfhanfskih dolshnost in kerstnih obljub; in de kristjan, ki se je odpo-vedal hudobnemu duhu, se ne sme poverniti v' tiste kraje, v kterih se njemu flushi s' pregresfnim posvetnim rasveseljenjem.

Sgled kristjanov, ktere vidish v' lete nevarne in nespodobne kraje hoditi, naj te nikar ne moti in ne sapelje, ampak veliko-vezh shaluj savolj njih flepote in njih pohujfhanja, ki ga dajejo. Saref so flepi, ker ne vidijo grehov, ki jih sami store per takih perloshnostih, in ki so krivi, de jih drugi store. — Sveti zerkveni uzheniki pravijo, de leto posvetno rasveseljenje je „*kuga kristjanov*“; „*sasmehovanje svetiga Evangelija*“; „*ozhitno fkasovanje nezhistosti in neframnosti*“; „*skala, na kateri se rasbije barka mladosti*“, i. t. d. — Kdor se v' te nevarne perloshnosti podaja, ishe svoje

pogubljenje, svojo vezhno nefrezho; sakaj „kdor nevarnost ljubi, se bo v' nji pogubil“ ¹⁾. — Svojo nefrezho, in zlo svojo vezhno nefrezho ifkati, je velika nespamet in velik greh.

De bošh pa bolj verjel, ljubi moj kristjan, de je veliko nevarnosti v' tih krajih in perloshnostih, od katerih je tukej govorjenje, premisli te dve rezhi:

1. *En sam nevarin pogled* je kralja Davida, ki je tako svet in moder mosh bil, v' greh perpravil; kako si tedaj ti, flab zhlovek, upašh rezhi ali misliti, de ni nevarnosti sa-te, kadar gresh v' ples, v' komedijo, ali v' kako drugo posvetno perloshnost, kjer toliko nespodobniga in nevarniga vidish in flishish? — Ali ni she to famo na febi nevarno in greshno, to storiti, kar je Bogu in sveti Zerkvi soperno, in kar zerkveni in duhovni uzheniki od nekdej prepovedujejo? Ali ni she to greh, famiga sebe in druge v' ozhitno nevarnost postavljati?

2. Premisli dobro, *sakaj* se gre v' take perloshnosti. — Is ljubeshni do Boga in do blishnjiga ne, to je gotovo; ampak is ljubeshni do posvetniga veselja, is radovednosti, is nezhimarniga poshelenja, viditi

¹⁾ Šir. 3, 27.

in viden biti. — In kadar je zhlovek v' takih krajih, je ves drugazhin, kakor fzer. V' Boga tam ne misli; njegovo ferze je shiroko odperto posvetnimu veselju; nespodobne misli, ki se jih fzer boji in ogiblje, se mu tam ne sde vezh tako nevarne; vesti ni vezh tako plashna, in se zhedalej bolj greha pervadi.

To je vse gotova resniza; in vsakdanja skusnja sprizhuje, de je res tako. In tako vidish, ljubi moj kristjan, de je veliko nevarnosti v' posvetnim rasveseljenji. Tedaj, zhe ne shelish pogubljen biti, se ogibaj nevarnosti; in bolj verjemi zerkvenim uzhenikam, kakor posvetnim tovarshem.

V' bukvah Tertulijana, ki je shivel v' pervih zhasih kershanfke vere, se bere, de kristjani tistih zhasov niso nikdar fhli v' komedijo, v' ples, ali v' kaki drug kraj posvetniga rasveseljenja. Ali vender se je snajdla med tistimi kristjani shenska, ki je bila fzer kershena, pa ni svesto shivela po kershanfski veri; je tedaj v' komedijo fhla; ali na enkrat jo je hudobni duh obfedel, in je sazhela grosovitno terpeti. Kristjani so hitro po duhovne poslali; in kader so prishli in hudobniga duha permorali, de je mogel obstati, sakaj je leto kersheno dusho obfedel, je rekel: Pravizo sim imel jo obfesti,

ker sim jo v' takim kraji najdel, ki je v' moji oblasti.

Boj in ogibaj se takih krajev, ljubi moj kristjan, ki so v' oblasti hudobniga sovrahnika. Zhe se v' njegovo lastnino podašh, mu dašh veliko oblast zhes svojo dušo; vsakeri ima vezhi oblast v' svoji lastnini, kakor drugej.

Ljubi moj kristjan, sravin tih sedem perpomozhkov ti tukej she tri druge perporozhim, po katerih se sveta zhiftošt ohrani in mnoshi, namrezh:

1. *Molitev*. Perfezhna in stanovitna molitev je sploh dober perpomozhek, po katerim si sadobimo gnado boshjo in lepe kerfhanfke zhednosti. Ali posebno sa ohranjenje zhiftošti mora zhlovek perferzhno Boga profiti, fzer jo bo teshko ohranil. Zhiftošt je dar boshji ¹⁾, in Bog jo rad da tistim, ki ga refnizhno sa-njo profijo. — Profi tedaj vedno Boga, de bi ti dal leta veliki dar; profi ga, de bi vstvaril v' tebi zhifto ferze, in de bi si ga ohranil v' svoje dopadljivo prebivalishe. — Perporozhi se tudi pogosto prezhisti devizi Marii in svojimu s. Angelju varhu, kteriga ti je Bog dal, de bi te varoval na vsih potih in te frezhno v' nebefa perpeljal.

¹⁾ Mat. 19, 11.

2. Pogostna spoved in sveto obhajilo,
Tudi to je posebno dober perpomožek sa ohranjenje svete zhiſtoſti. Zhe tedaj ſhelifh, ljubi moj kriſtjan, leto groſno lepo in Bogu dopadljivo zhednoſt ſveſto ohraniti, hodi rad in pogosto k' ſpovedi in k' ſvetimu obhajilu, (zhe ti je perpuſheno,) in vſelej na tanko raſodeni ſvojimu ſpovedniku vſe ſvoje nagnjenja, ſvoje miſli, vſe perloſhnoſti, v' kterih ſe ſnajdeſh, in ſploh vſe, kar je potrebno, de te popolnoma ſposna, kakofhin ſi. Zhe ſe mu odkritoſerzhno raſodenefh, te bo ſvaril, ti bo ſvetoval, kaj ti je ſtoriti, in ti bo perpomozhke perporozhil, kteri bodo ravno ſate, po tvojih okoliſtavah, nar boljſhi. Zhe ſe pa ſpovedniku ſkrivaſh in ſe mu ne daſh ſposnati, kakofhin ſi pred Bogam, bi bilo boljſhi, de bi ne priſhel k' ſpovedi, ſakaj take ſpovedi ti ne bodo ne le nizh pomagale k' dobru, ampak bodo le ſhe tvoj greh pomnoſhile, in te bodo v' zhe-dalej vezhi nevarnoſt vezhniga pogubljenja perpeljale. — Odkritoſerzhna in pogostna ſpoved je ſareſ velik perpomožek sa ohranjenje zhiſtoſti; ſakaj ſpovednik, zhe je kolikaj ſkerbin ſa ſvelizhanje ſvojih duſhnih otrok, je posebno ſhaloſtin, kađar vidi, de kteri ſoper to ſveto zhednoſt kaj pregreſhi, in ga ne puſti v' nemar, ampak ſi perſerzh-

no persadeva, ga na pravo pot spet nasaj perpeljati. — **Š.** Avgufhtin je potem, ko se je bil sposnal in spreobernal, posebno to obshaloval, de si v' svoji mladosti ni nobeniga duhovniga uzhenika isvolil, kateri bi ga bil is njegovih neframnih pregreh na pot pokore perpeljal. — **Š.** Hieronim pishe od duhovniga, kateri je s' sveto modrostjo mladenzha is nevarnih nezhistih skufhnjav in perloshnost rešhil, in ga je na dobro pot perpeljal. Potem sprizhuje, de ko bi leta mladenizh ne bil temu duhovnimu v' roke prishel, bi ne bil svojih skufhnjav premagal, in bi se bil morebiti vezhno pogubil. — (Od pogostniga prejemanja svetih Sakramentov bo fhe potlej v' tih bukvah govorjenje, is kteriga bofh fhe bolj sposnal, kako dober je leta perpomozhek sa ohranjenje svete zhiftofti.)

3. Premishljevanje vezhnih resniz, in branje svetih bukev. Posebno je premishljevanje fhtirih poslednjih rezhi prav dober perpomozhek, de se zhlovek zhift ohrani; in zhe je tako nefrezhin bil, de je leto prelepo zhednost sgubil, jo po tem premishljevanji spet sadobi in potem vedno ohrani.

Šmert. Ni je bolj nefrezhne smerti, kakor je smert nezhistiga greshnika. Leta greh ima tudi leto shalofno lastnost, de zhloveka preslepi in vterdi, tako, de se tudi fhe

na smertni postelji prav ne sposna in ne sgreva, in de vezhidel tako umerje, kakor je shivel, to je, bres gnade boshje.

Šodba. Kako strašna bo sodba nepokorjeniga grešnika! Posebno bo sodba nezhišiga grešnika strašna! Na tem fvetu je navajen v' fkrivnim grešhiti, in ve svoje neframne grehe pred ljudmi tako fkrivati, de ga vzhafi nobedin ne posna, kakofhin grešnik je. Per sodbi pa, posebno per poslednji sodbi, bo vse na dan prishlo, in bo v'vim ljudem snano, kar je hudobniga storil. — Kam se bo takrat djal od framote? — Shelel bo, de bi se hribi zhes-nj svernili in bi ga s' njegovo framoto vred pokrili, — In kako strašno bo njegovo obsojenje, posebno per sadnji sodbi, kjer bodo tudi nafhe trupla sojene. Leto truplo, kterimu je tako svesto stregel, kterimu je tolikanj pregrešniga veselja dovolil, bo sdaj obsojeno, na vezhno v' peklenfskim ognji goreti! —

Pekel. Nobeniga grešnika peklenfski oginj tako obzhutljivo ne pezhe, kakor tišiga, kteriga ferze je na tem fvetu s' nezhištim ognjem gorelo. Satorej je vsigamogozhni Bog, ki bi bil nezhište Šodomitarje lahko drugazhi fhtrafal, ravno s' ognjem pokonzhati hotel, de je s' tem v'simu fvetu

na snanje dal, de bodo posebno nezhisti grešniki na unim fvetu v' vezhnim ognji neisrezheno veliko terpeli.

Nebesa. Kakor pa Bog fkasuje, kako soperna mu je nezhistost, in kako strašno jo bo v' vezhnosti ftrafoval; ravno tako nam pa tudi na snanje daje, kako visoko zhaſti in ljubi zhiftoſt, in kako neisrezheno frezhne bo ſtoril zhiſte duſhe v' vezhnosti. — Kako leto fvetu zhednoſt ljubi in zhaſti, ſposnamo is tega, ker je nar zhiſtejſhi duſho ſa ſvojo mater isvolil; ker je nar zhiſtejſhiga ſvojih Apoſteljnov nar bolj ljubil, in ko mu je ſhe na krishi ſvojo preſveto mater isrozhil; in ko ſe imenuje „*Shenin zhiſtih duſh*“. — In kako frezhne bo zhiſte duſhe ſtoril v' nebeſih, vidimo is tega, ker pravi, de bodo posebno tiſti, ki imajo zhifto ſerze, Boga gledali; in ker bodo le zhiſte devifhke duſhe ſa Jagnjetam v' nebeſih ho-dile in novo peſim pele, ktere nobedin drug peti ne bo mogel ¹⁾).

Pa tudi premifhljevanje drugih ſvetih kerſhanſkih reſniz, kakor tudi pridno branje dobrih ſvetih bukev, je dober perpomozhek ſa ohranjenje zhiftoſti; ſakaj branje in premifhljevanje napolni ſerze s' ſvetimi miſlimi

¹⁾ Škr. Ras. 14.

in obzhutki, kateri preslenejo is njega vse, kar je nezhistiga in posvetniga, in ga zhedalej bolj s' Bogam sklenejo in Bogu ohranijo.

Naj ti bo tedaj vse to, ljubi moj kristjan perferzhno perporozheno. Poflushi se svešto tih perpomozhkov, in bosh ohranil prelepo sveto zhiftoft. — Tudi jih drugim perporozhaj, posebno mladim ljudem, is ljubesni do Boga in do blishnjiga. Zhe komu pomagash, s' boshjo gnado, zhiftoft ohraniti, mu vezhi dobroto dodelish, kakor ko bi mu vse slato tega sveta dal; sakaj zhiftoft je *slato ferza*; in slato tega ferza, kteriga je Bog sa-se vstvaril, de bi vezhno per njem v' nebesih bilo, je vezh vredno, kakor slato lete semlje, ktera bo s' vsm kar v' febi ima, pokonzhana poslednji dan.

X.

Isvoljenje dobriga spovednika.

„Pojdi in poišči si kakiga sveštega mosha, kateri te bo spremil.“ ¹⁾

Pot proti nebesam je teshavna in nevarna, ljubi moj kristjan; veliko je globokih bresnov na vsaki strani te poti, in veliko je tudi stranskih pot, ktere se zhloveku od sazhetka lepe in prijetne sde, ali na sadnje v' vezhno pogubljenje perpeljejo, in veliko jih je, ki s' grosno fladkimi besedami zhloveka na lete stranske poti vabijo. Veliko je tudi sovrashnikov in tolovajev na vsih krajih te poti, kateri so grosno nevarni, posebno ljudem, ki sami hodijo po nji. Torej, ljubi moj kristjan, ti je treba kakiga sveštega mosha, de te spremlja na leti tako nevarni poti; kakiga mosha, kateri to pot do-

¹⁾ Tob. 5, 4.

bro sna, kateri ve vse nevarne kraje in vse teshave, ki se snajdejo na nji, in ima oblast in mozh, vse sopernike in sovrasnike pregnati in premagati.

Šhe na menj nevarnih potih, kakor je pot svelizhanja, si zhlovek poifhe svestiga mosha, de ga spremi in frezhno perpelje, kamor sheli priti. Tako se, postavim, bere v' fvetim Pismu, de je stari Tobija svojimu sinu, predin ga je v' daljno deshelo poslal, perporozhil, de naj si kakiga svestiga vodnika poifhe.

Jesuf pravi: „*Zhe slepez slepza vodi, bota obadva v' jamo padla*“ ¹⁾. — Šhe bolj gotovo bo slepez v' jamo padel, zhe sam hodi po poti, ki je ne posna. „*Gorje mu je, kdor sam hodi; sakaj zhe pade, nima nobeniga, de bi ga vsdignil*“ ²⁾. — Kdor se, posebno v' duhovnih rezheh, prevezh sam na-se sanashta, na svojo pamet, na svojo previdnost, modrost in poboshnost, ne bo dolgo po pravi poti hodil, ki v' nebefa pelje; sakaj Š. Duh v' fvetim Pismu pravi: „*Kdor v' svoje lastne misli saupa, ravna pregreshno*“ ³⁾. „*Kdor v' svoje serze saupa, je nespametin*“ ⁴⁾.

¹⁾ Mat. 15, 14. ²⁾ Pridig. 4, 10. ³⁾ Prip. 12, 2.
⁴⁾ Prip. 28, 26.

Tedaj ne saupaj sam na-se, ljubi moj kristjan, in ne hodi, kakor se tebi prav sdi, po poti svelizhanja, ampak poišči si sveštiga mosha, to je, *dobriga spovednika*, in profi ga, de naj te vodi po tej teshavni, voski in nevarni poti. Potem se mu popolnoma podversi, in te bo uzhil pot Gospodovo; ti bo nevarnosti pokasal, katerih se ti bo ogibati, in dolshnosti, ki jih bošh dopolnovati imel. Zhe na kako stranfko pot saidesh, te bo dobrotljivo na pravo pot nasaj perpeljal; zhe padesh, ti bo roko podal in te bo vsdignil; zhe te posvetni tovarshi na fhiroko in prijetno pot, po kateri hodijo, pervabiti hozhejo, te bo na dobri poti obdershal s' svojim lepim naukam, s' svojim perferzhnim svarjenjem, in posebno s' svojo gorezho molitvijo pred Bogam sa-te. Te bo uzhil, vosko ternjevo pot Jesufovo smiram bolj in bolj ljubiti, greh pa, in fhiroko posvetno pot zhedalej bolj sovrashiti. In tako te bo nauzhil, Jesufa zhes vse ljubiti, vse storiti in terpeti savolj njega, is perferzhne ljubeshni do njega in po njegovi sveti volji, in se tako terdno s' njim fkleniti, de nizh ne bo samoglo, te od njega odlozhiti. — Glej, vse to in fhe veliko vezh bošh najdel, zhe si sveštiga in fkerbniga vodnika na poti proti nebesam poišhefh; in bošh s'

nesnanim veseljem svojiga serza od njega rekel: *S' vsem dobrim me je napolnil*¹⁾.

Per isvoljenji spovednika se morash dobro perporozhiti Bogu, ki posna vse serza; in morash sravin na boshjo previdnost saupati. Vezhidel je tvoj domazhi duhovni pastir, kteriga ti je boshja previdnost dala, tudi tisti svesti mosh, kteri te bo spremil in vodil po poti Gospodovi; sakaj pervizh, on ima vezh perloshnosti te posnati, kakor ptuji duhovni, ker si njegovi dushni fkerbi isrozhen; drugizh, on bo mogel sa-te odgovor dati per sodbi, torej bo bolj poskerbel sa tvojo dusho, zhe bo tvoj spovednik, kakor morebiti kak drugi duhovin; tretjizh, ker je po boshji previdnosti tvoj duhovni pastir, je upati, de mu bo Bog vezh gnad in rassvetljenja dal, de te bo po njegovih potih vodil, kakor ptujimu duhovnimu pastirju.

Zhe pa per vsem tem po pameti in po vesti pred Bogam mislish, de bi bilo boljshi sa-te, ko bi k' drugimu duhovnimu k' spovedi hodil, ne pojdi *skrivej* drugam, ampak povej svojimu duhovnimu pastirju, de k' drugimu k' spovedi hodish; in profi ga, de naj nikar ne misli, de ga sanizhujesh, ampak de le sato k' drugimu hodish, ker

¹⁾ Tob. 12, 3.

resnizhno po svoji vesti misliš, de je pred Bogom boljši tako.

Dober spovednik je velika dobrota boshja. — Bog je mladimu Tobiju saref veliko dobroto škasal, ker mu je Angelja Rafaela poslal, de ga je spremil in varoval na poti v' daljno deshelo. Ali s'he veliko vezhi je dobrota, ktero Bog tebi stori, kadar ti gnado da, dobriga, svestiga, fkerbniga spovednika najti ..

Angelj Rafael je mladiga Tobija varoval na poti, de se mu ni nobena nefrezha pergodila, in kadar ga je velika riba poshreti hotla, ko si je nogo umival, ga je is te nevarnosti rešil. — Dober spovednik pa te varuje, de te hudobin duh, kateri smiram na tvojo dušho streshe, kakor rijovezhi lev, na vezhno ne poshre.

Angelj Rafael je Tobiju pomagal dnarje dobiti, ktere je bil njegov ozhe svojimu perjatlu posodil. — Dober spovednik pa ti pomaga, vezhno nebeshko bogastvo sado-biti, kteriga noben tat vkrafti ne samore, in ktero je vezh vredno, kakor vse, kar se na semlji in v' semlji snajde.

Angelj Rafael je Tobiju k' dobri in bogati sheni perpomogel, in ga je frezhniga storil s' njegovo sheno. — Dober spovednik pa ti pomaga, de tvoja dušha postane Je-

susova nevesta, in jo s' tem tako frezšno stori de vse frezhe, ki so se kdej na svetu pergodile, niso zlo nizh proti frezhi, ktero vshiva dusha, ki je Jesusova nevesta.

Angelj Rafael je Tobija s' dobrotami ktere mu je po boshji volji dodelil, sa ves zhas njegoviga shivljenja frezšniga stori. — Dober spovednik pa te s' svojim svetim persadevanjem neskonzhno frezšniga stori; ne le sa ves zhas tvojiga posemeljskiga shivljenja, ker ti pomaga, boshjo gnado ohraniti in v' svetim miru shiveti; ampak sa vso vezhnost te s' pomozhjo boshje gnade neisrezhenno frezšniga stori, zhe si mu pokorin.

Glej, moj kristjan, kakoshna frezha je dober spovednik. Prosi tedaj Boga, de ti leto frezho da in ohrani; in sravin si persadevaj, vse dolshnosti do svojiga spovednika svesto dopolnovati; sakaj zhe ti svojih dolshnost do njega ne dopolnisi, ti nar boljshi spovednik nizh ne bo mogel k' svelizhanju pomagati. Lete dolshnosti so:

1. *Svojiga spovednika morash vedno zhasiti in sposhtovati.* Zhasi ga, kakor Angelja boshjiga. Zhe imash dobriga spovednika, imash dva Angelja varha; eniga ti je Bog is nebes poslal, drusiga ti je v' pershoni spovednika dal. — On je tvoj duselni ozhe. Ker si po boshji sapovedi dolshan,

fvojiga *telesniga* ozheta zhaštiti in spofhtovati, je tvoja dolshnost, *dushniga* ozheta zhaštiti, tolikanj vezhi, kolikor je dufha vezh vredna, kakor telo. — Vfelej tedaj spofhtljivo govori od njega; ponishno in zhaštljivo s' njim govori; pridno in svešto ga poslušhaj, kadar te uzhi, kakor bi fvojiga Angelja varha poslušhal, ko bi ti govoril. Kadar posvetne ljudi flifhifh od njega govoriti, de je prehud in preojšter, in de bi se ne imelo k' njemu k' spovedi hoditi, nikar nizh ne verjemi, ampak Boga sahvali v' fvojim ferzu, de ti je gnado dal, ojštriga, in fkerbniga spovednika najti, kateri se nozhe s' tabo vred pogubiti, ampak sheli s' tabo vred po ternjevi poti Jefusovi hoditi, ktera naf v' nebefa pelje; in potem ga fhe bolj zhašti in ljubi. — Varuj se pa, ljubi moj kristjan, de se *prevezh* na fvojiga spovednika ne naveshefh. V' tako naveso se vzhaši kako nagnjenje perdrushi, ki ni Bogu dopadljivo. — Zhe tako nagnjenje do fvojiga spovednika v' fvojim ferzu obzhutifh, mu ga odkritoferzhno in na tanko rasodeni, in štori, kar ti bo fvetoval.

2. *Veliko saupanje* morafh v' fvojiga spovednika imeti. Leto saupanje ti je tako potrebno, de ti bres njega nar boljſhi spovednik ne bo veliko pomagati samogel. Ka-

kor ljudje, ki se v' barki vosijo, v' mosha saupajo, ki v' kermi stoji in barko vodi, in se nizh ne boje; desiravno se barka na vse kraje premetje pred hudim viharjem; ravno tako morash tudi ti saupati v' mosha boshjiga, kateri tvojo dusho na nevarnim morji shivljenja vodi, in se ne smesh bati, de se bosh potopil in pogubil, dokler bosh va-nj, sa Bogam, saupal, zhe imash fhe tako hude fkushnjave, in zhe je fhe toliko nevarnosti okoli tebe. — In kakor bolnik saupa v' svojiga sdravnika, in rad vsame vfako sdravilo, naj bo fhe tako grenko; tako morash tudi ti v' svojiga dushniga sdravnika saupati, in terdno preprizhan biti, de ti dobro hozhe, desiravno ti grenke sdravila daje, in desiravno ti morebiti desno oko isdere ali desno roko odreshe, „*sakaj boljshi ti je, de se eden tvojih udov pogubi, kakor de bi tvoje zelo truplo v' pekel sa-versheno bilo*“¹⁾. — Kadar ima bolnik kako fkrito bolesin ali fkrito rano, premaga svojo framoshljivost; in vse rasodene in pokashe sdravniku, v' kteriga ima saupanje, de ga bo osdravil; in bolj ko se bolnik svojimu sdravniku refnizhno rasodene, loshej ga sdravnik osdravi. Ravno tako se mo-

¹⁾ Mat. 5, 29. 30.

raſh tudi ti odkritoſerzhno ſvojimu ſpovedniku pokasati, in ſheleti, de bi te dobro ſpoſnal. Zhe imaſh pravo ſaupanje do njega, kakor je tvoja dolſhnoſt, ſe mu boſh rad raſodel, kakor ſe otrok ſvojimu ozhetu ali ſvoji materi, in bolnik ſvojimu modrimu ſdravniku raſodene. — Tudi boſh ſvoje ſaupanje do ſvojiga ſpovednika s' tem pokasal, zhe ſe boſh v' vſih rezheh s' njim poſvetoval, poſebno tudi, kadar ſhelifh v' kak drug ſtan ſtopiti; in kolikor ti je mogozhe, ſtori, kakor ti ſvetje.

3. Pokorſhina je tudi velika dolſhnoſt, ki jo imaſh do ſvojiga ſpovednika, ljubi moj kriſtjan. Bres pokorſhine do ſpovednika, bodo vſe tvoje ſpovedi praſne. Pokorſhina do ſpovednika pride is ſaupanja. Zhe imaſh pravo ſaupanje v' njega, in zhe potem kolikaj ſhelifh, ſe ſvelizhati, mu boſh ſveſto pokorin. (Od pokorſhine do ſpovednika je ſhe popred govorjenje bilo v' tih bukvah, kjer ſe je ſploh od *pokorſhine* govorilo).

4. Dalej je *ſveſtoba* tvoja dolſhnoſt do ſpovednika. Bodi ſveſt ſvojimu ſpovedniku in nikar ga v' nobeni rezhi ne goljſaj. Njega lahko goljfaſh, in ſam ſebe tudi, Boga pa ne. Bodi ſveſt otrok ſvojiga duhovniga ozheta, in ſveſta ovza ſvojiga duhovniga paſtirja. Jeſuf pravi, de dober paſtir poſna

svoje ovze, in njegove ovze tudi njega posnajo ¹⁾. Sheli tedaj, ljubi moj kristjan, smiram bolj in bolj od svojiga duhovniga pastirja posnan biti; in ne stori nikdar, kakor vzhasi store nesveste dushe, ktere potem niso nikoli prav snane svojimu duhovnemu pastirju; to je, zhe si tako nefrezhin, de kak vezhi greh storish, nikar ne pojdi fkrivej k' drugimu duhovnemu k' spovedi, ki te ne posna, ampak k' svojimu navadnemu spovedniku pojdi. Kaj ne shelish, svojimu pastirju popolnoma snan biti? Kaj ni Jesuf rekel, de dober pastir mora posnati svoje ovze? Zhe pa tako ravnash, te ne bo nikoli dobro posnal, bo smiram mislil, de si boljshi, kakor si ref, ker mu le majhne grehe rasodevash, velike pa drugimu pravit gresh. Ljubi moj kristjan, nikar tako ne ravnaj, ampak premagaj svoj fkrit napuh, kateri te sadershuje od ponishevanja. „*Duhovnimu ponishaj svojo dusho*“ ²⁾, in Bog, ki ponishne povsdiguje, ti bo vse odpustil. *Sej ti je dobro, de te Bog vzhasi ponisha, de se bolj nauzhish njegovih postav* ³⁾. — Dalej, ljubi moj kristjan, zhe shelish, de bi te tvoj duhovni ozhe dobro posnal, morash pogosto k' spovedi hoditi; sakaj zhe le

¹⁾ Jan. 10, 14. ²⁾ Šir. 4, 7. ³⁾ Pfalm 118, 71.

malokdaj pridešh, te dolgo ne bo sposnal, in nikoli prav dobro. — Svest tedaj bodi svojimu spovedniku, in nikar tistih kristjanov ne posnemaj, kateri sdaj k' temu, sdaj k' unimu k' spovedi gredo. Ne sapuſti lahko svojiga spovednika; le kadar pred Bogam in po svoji vesti drugazhi ſtoriti ne morešh, ga sapuſti. V' Bogu in ſavolj Boga ſi spovednika iſvoli, in v' Bogu in ſavolj Boga ga sapuſti.

5. Tudi ſi dolshan, *sa svojiga spovednika moliti*. Kakor ſi dolshan, sa ſvoje ſtarſhe moliti, ravno tako in ſhe bolj sa svojiga spovednika, ki je ſkerbin ozhe tvoje duſhe. Spovedniki potrebujejo poſebnih gnad boſhjih, de ſamorejo ſvoje ſvete dolſhnoſti ſveſto dopolnovati. Reſ je, de ſami ſa-fe Boga proſijo in ſe mu perporozhajo vſak dan; ali vender ſo tudi vſi njih duhovni otrozi dolſhni, sa-nje moliti, in njih ſdruſhena molitev bo veliko per Bogu ſamogla, ſakaj Jeſuf pravi, *de zhe ſe bota le dva kristjana ſdruſhila v' proſhnji ſa kako rezh, bota prejela, karkoli bota proſila nebeſhkiga Ozheta* ¹⁾).

Ljubi moj kristjan, dopolni ſveſto vſe te dolſhnoſti do svojiga spovednika, Bogu v' zhaſt, in ſvoji duſhi v' vezhno ſveli-

¹⁾ Mat. 18, 19.

zhanje. Bolj ko jih bošh svesto dopolnoval, bolj gotovo se bošh svelizhal, s' pomozhjo vsigamogozhniga, vsmiljeniga Boga, in njegoviga namestnika.

XI.

Pogostna in dobra spoved.

„Zhe se spovemo svojih grehov, nam jih bo Bog odpustil, ker je svest in pravizhin, in naf bo ozhitil od vse hudobije“ ¹⁾.

Is tega, kar je bilo do sdaj rezheno od dobriga in svestiga spovednika, sposnash, de dober spovednik je saref velika frezha in posebna gnada od Boga. Ali te gnade se morash tudi dobro poslushiti, ljubi moj kristjan, to je, morash rad in pogosto k' spovedi hoditi, in dobre spovedi opravljati. — K' pogostni spovedi naj te leto premishljevanje perganja:

¹⁾ I. Jan. 1, 9.

1. Desiravno se nekoliko zhasa lahko sdershish fmertniga greha, se ga ne bosh mogel dolgo obvarovati, zhe se svojih majhnih grehov pogosto ne spovedujesh; sakaj fzer se jih bosh zhedalej menj bal, jih bosh zhedalej menj fovrashil, in potem te bodo kmalo v' velike grehe sapeljali.

2. Zhe se le malokdaj spovedujesh, se ne moresh lahko vsih svojih grehov spomniti, in si v' nevarnosti, nepopolnoma in flabe spovedi opravljati, is svoje lastne sanikernosti.

3. Tudi se ne bosh famiga febe nikoli tako dobro sposnal, zhe le malokdaj k' spovedi gresh, kakor ko bi pogosto hodil. Spoved je dushno ogledalo ali shpegel, v' kterim se dusha vidi, kakoshna je, in sagleda makeshe, ki jih ima na febi. Ali kdor se le malokdaj v' leto ogledalo pogleda, posabi kakoshin je, in se nikdar tako dobro ne posna, kakor kdor se pogosto v' njem pregleduje.

4. Zhe malokdaj k' spovedi gresh, se bosh poterdil, de fam ne bosh vedil kdaj, v' flabih pregreshnih navadah; bosh hodil v' nevarne perloshnosti, in ne bosh vidil nastave, v' ktero te hudobni duh vjeti sheli. Zhe se pa pogosto in svesto svojimu spovedniku pokasheh, kakoshin si, in zhe mu ras-

odenesh vse svoje okolistave te bo perjasno svaril in poduzhil, ti bo nevarnosti pokasal, v' kterih si, in kterih sam sadohti ne posnash in ne vidish, in ti bo pomagal, vse hudobne korenine is ferza isruvati, predin se vterdijo. — Njiva sanikerniga kmeta, ki jo malokdaj opleve in ozhisti, zhedalej vezh plevela in menj dobriga sernja obrodi.

5. Nar boljshi perpomozhek, se hudobnim fkushnjavam ubraniti in jih premagati, je pogostna in svesta spoved. Zhlovek je od vsih strani obdan od nevarnih fkushnjav; posebno so nezhiste fkushnjave grosno nevarne. Zhe se sam sebi prepusti, in se ne poslushi pogosto dobrih nauk in fvetov svojiga duhovniga ozheta, mu bo fkorej nemogozhe, se hudobnemu duhu stanovitno braniti, in se zhistiga ohraniti od greha. Bres dobriga in mozhniga oroshja se nar boljshi vojshak ne bo dolgo sovrashniku branil. Dobri nauki tvojiga fkerbniga spovednika so nar boljshi oroshje sa-te, ker pridejo od Boga. *To je tisto oroshje boshje, s' kterim samoremo soperstati vsimu sapeljevanju hudobniga duha; s' kterim samoremo premagati v' hudim dnevu, in v' vsih rezheh popolnoma stati¹⁾.*

¹⁾ Efes. 6, 11. 13.

Kako pogosto se mora k' spovedi iti, se ne more s' eno besedo povedati. Nekterim je treba bolj pogosto hoditi, kakor drugim. Nar menj enkrat pojdi k' spovedi vsak mesez. Zhe pa shelish bolj popolnoma shiveti in se tudi majhnih grehov fkerbno varovati, hodi bolj pogosto. Od svetnikov se bere, de so nekteri vsak tedin, nekteri pa vsak dan k' spovedi fhli. — Nar boljshi bo sa-te, ljubi moj kristjan, de svojiga spovednika prosish, de naj ti pove, kako pogosto ti je k' spovedi hoditi; in se s' ponishnim saupanjem njegovi sapovedi podversi.

Ne posnemaj tistih, kteri ne mislijo v' spoved, kakor kadar so v' kaki velik greh padli. Špoved sploh, in posebno pogostna spoved, ni le v' odpushtenje grehov perporozhena, ampak je tudi dober perpomozhek, se hudobnim fkušnjavam ubraniti in se greha varovati. Kakor imajo sdravniki ne le take sdravila, ktere zhloveka osdravijo, kadar je she saref sbolel, ampak tudi take, s' kterimi zhloveka obvarujejo, de v' kako bolesin ne pade; ravno tako imajo tudi spovedniki, ki so sdravniki dushe, ne le perpomozhke in oblast, dushe osdraviti, kadar je she v' kako bolesin, to je, v' kaki greh padla, ampak imajo tudi svelizhanfke

perpomozhke in dobre nauke in svete, s' kterimi dusho varujejo in jo mozno store, de ne gresli, zhe tudi v' nevarne skusnjava pride, in de jih serzhno premaguje is ljubeshi do Boga. — Š. Duh pravi v' svetim Pismu: „*Predin sbolish, se poslushi sdravila*“, ¹⁾ to je, takiga sdravila, ktero te bo obvarovalo, de ne bohi sbolel. Nar bolishi sdravilo ali perpomozhek sa dusho, de ne sboli, je pogostna in dobra spoved.

Šhe menj pa tiste posnemaj, ljubi moj kristjan, kteri, potem ko so v' kak velik greh padli, she dolgo k' spovedi ne gredo; nekteri is napzhne sramoshljivosti, drugi pa is sanikernosti. To jim perloshnost daje, vezhkrat v' ravno tisti greh, ali pa v' kake druge velike grehe palti, ker mislijo: Sdaj sim she v' grehu; se bom pa vsih tih grehov ob enim spovedal. — Kakor se zhlovek, kteri se je she vmasal, ne varuje vezh tako, kakor predin se vmashe; ravno tako se zhlovek tudi perviga greha bolj fkerbno varuje, kakor drugih; in zhe prezej po pervim grehu svoje dushe ne ozhisti v' svetim Sakramentu pokore, se zhedalej bolj greha navadi, in se mu zhedalej menj gerd in ostudin sdi.

¹⁾ Sirah 18, 20.

Nikar ti nikoli tako ne ravnaj, ljubi moj kristjan, ampak hodi rad in pogosto k' spovedi, ne le, kadar v' kaki vezhi greh padešh, ampak fhe bolj pogosto. Posebno se pa prezej spokori, zhe si tako nesfrezhin, de kak velik greh štorish. — Kako bodo per sodbi samogli tisti Bogu odgovor dajati, kateri veliko bolj sa svoje truplo, kakor sa svojo dušho fkerbe! Kadar se kdo hudo vreshe ali vfeka, ne pravi: Bom pozhakal, de se fhe enkrat vreshem ali vfekam, potlej bom fhel k' sdravniku, de mi bo obedve rani ob enim obvesal. Ne pravi tako, ampak hiti, de zhloveka najde, kateri mu dobriga sdravila na rano da in jo obveshe. — Vidish is tega shaloštno flepoto tistih kristjanov, kateri imajo vezhi fkerb sa svoje trohljivo truplo, kakor sa svojo neumerjozho, po boshji podobi vštvarjeno dušho! —

Sravin tega je v' odlafhanji spovedi in pokore veliko nevarnosti, posebno, zhe je zhlovek v' smertnim grehu; sakaj shivljenje zhoveka je kakor kaplja na veji; in zhe v' smertnim grehu na naglama umerje, je vezhno pogubljen. Kako grosovitna je nevarnost, v' smertnim grehu shiveti! — V' sgodbah štarih zhašov se bere, de je neki kralj enimu svojih perjatlov pokasati hotel, v'

kaki vedni nevarnosti je kraljevo shivljenje. Je tedaj ukasal mezh obesiti na shimo nad svojim fedeshem; potem je poklizal svojiga perjatla, (kteri ni vedil, de mezh vifi nad kraljevim fedeshem,) ga je na svoje mesto pofadil in mu je rekel, de bo sdaj on kraljeval. Leta zhlovek je bil tega grosno vesel in je mislil, de se bo sdaj nar frezhnishi zhas njegoviga shivljenja sazhel. Ali kadar je bil v' svojem nar vezhim veselji, je sagledal mezh, ki je nad njegovo glavo visel, in je vidil, de na eni fami shimi vifi. Tega se je tako prestrahbil, de ni hotel vezh na kraljevim mestu biti, in je raji vso zhas in velikost sapustil, kakor de bi bil fhe dalej v' taki ozhitni nevarnosti ostal. — Glej, moj kristjan, to je podoba zhlovekova, kteri v' veselji tega sveta shivi, sravin tega pa smertni greh na sebi ima. V' vedni nevarnosti je, ne le zhasno shivljenje trupla, ampak vezhno nebeshko shivljenje dushe sgubiti in se vezhno nefrezhniga storiti. — Spoznaj to dobro, ljubi moj kristjan, in bodi vsaj tako previdin, kakor je bil leta kraljev perjatelj. Sbeshi hitro s' „*fedesha kuge*“, ¹⁾ is greha, in perbeshi v' narozhje usmiljeniga nebeshkiga Ozheta, kteri s' nefkonzhno

¹⁾ Pfalm 1, 1.

ljubesnijo svojiga sgubljeniga fina sprejme, kadar se refnizhno k' njemu verne, *ker nozhe smerti greslnika, ampak de bi se spokoril in shivel*¹⁾).

Tudi je fhe druga velika nevarnost v' odlafhanji spovedi in pokore, ktero dobro premisli, ljubi moj kristjan. Zhe dolgo odlafhafh, posebno zhe si tako nefrezhin bil, v' kaki vezhi greh pasti, se boshje gnade zhedalej bolj nevredniga delafh. Zhe ti vest ozhita, de si Boga rasshalil in njegovo prijasnost sgubil, in si vender nizh ne persadenesh, se s' njim fpet spraviti, desiravno vesh, de po fvetim Sakramentu pokore se samoresh s' njim spraviti, ozhitno pokashefh, de ga ne ljubifh, in de njegovo perjasnost malo obrajtafh. — In kako si upafh v' svoji vsakdanji molitvi Bogu rezhi: *Ozhe nash ... odpufti nam nashe dolge ...* ker nozhesh ftoriti, kar ti Bog sapoveduje v' odpuftenje tvojih grehov, tvojih dolgov? Bog ti sapoveduje de se spokori, de prejmi vredno f. Sakrament pokore, in ti bo vse tvoje grehe odpuftil, in ti zhedalej delj od febe pomakujesh leta svelizhanfski perpomozhek. To se ne pravi, v' duhu in v' refnizi Boga moliti. — Ljubi moj kristjan, ni-

¹⁾ Ezeh. 33, 11.

kar tako s' vfigamogozhnim vezhnim Bogam ne ravnaj. „*Nikar se ne motite; Bog se ne safmehuje*“ ¹⁾).

Hudobni duh, leta foverashnik vfiga dobriga, ti bo veliko teshav in sadershkov pred ozhi postavil, de bi te od spovedi sploh, in posebno od pogostne spovedi odvernil; in zhe ga bofh poslusshal, ne bofh rad in pogosto k' spovedi hodil. Vzhasi ti bo misel dal, de je preteshko na versto pridi, de se mora predolgo zhakati; vzhasi, de je preteshko se k' spovedi perpraviti, in de nisi nikoli prav perpravljen; vzhasi ti bo tudi misel obudil, de ti ni fhe ravno tako treba k' spovedi iti, de fhe nekoliko zhafa lahko pozhakafh; vzhasi ti bo tudi misel dal, de imafh prevezh opraviti, de ne vtegnesh pogosto k' spovedi hoditi; vzhasi bo tudi morebiti tisto shalofno in pregresfno framoto v' tvojim ferzu obudil, de te bo fram spovednika, ali pa de te bo fram, pogosto v' spovednizi viden biti; kakor so nekteri, ki jih ni fram pogosto gresfhti, pogosto k' spovedi hoditi jih je pa fram.

Ali premisli dobro, ljubi moj kristjan, vse te teshave in sadershke ki ti jih hudo-

¹⁾ Gal. 6, 7.

bni fkufhnjavz dela, in bofh vidil, kako fo prasni.

Zhe te fkufhnjavz s' tem od fpovedi odvrazha, ker ti mifel da, de je fpoved vselej s' kako teshavo fklenjena, premifli, de fpoved, zhe jo dobro opravifh, ti sbri-fhe grehe, ti gnado boshjo sadobi, ali pa te v' nji poterdi, zhe jo she imafh. Ali nifo te velike dufhne dobrote vredne, de fi jih s' kako majhno teshavo perdobifh? Zhe fe tih majhnih teshav bojifh, ki ti jih spo-ved ftori, kaj bo pa na unim fvetu, zhe tudi le v' vize pridefh? Zhe fe ti tukej te-shavno sdi, nekoliko zhafa zhakati, de na verfto pridefh, sa odpufhenje fvojih grehov, kako ti bo pa v' vizah, ko bofh mogel ze-le leta v' velikim terpljenji zhakati, predin ti bo kak majhin greh odpufhen?

Kadar te hudobin fkufhnjavz s' to mi-flijo moti, de fe ne morefh nikoli prav k' fpovedi perpraviti, in jo tedaj smiram od-lafhafh, fposnaj, kako te saref goljfa. Ali ne vidifh, de bolj ko odlafhafh fpoved, menj fe bofh samogel perpraviti in zhifto fpovedati. Zhe pogofto k' fpovedi hodifh, fe lahko fpomnifh vfih fvojih grehov; zhe pa le malokdaj grefh, fe bofh tefhko vfih fpomnil; in zhe le dolgo odlafhafh, jih bofh

gotovo veliko posabil, in bosh flabo spoved storil is svoje lastne sanikernosti.

Nikar tudi ne poslušhaj hudobniga skufhnjavza, kadar ti pravi, de ti fhe ni treba k' spovedi iti. To je nevarna skufhnjava. Vlak zhlovek je gresnik, in vlak dan grehi, in „*zhe pravimo, de nimamo greha, se sami sebe sapeljujemo, in resnize ni v' nas*“¹⁾. — Zhe nifi v' velikih grehih, fi vsaj v' majhnih; in dobro je, de se pogosto tudi svojih majhnih grehov spovedujesh; sakaj zhe se majhnih grehov ne bojiš in ne varujesh, bosh kmalo v' velike prifhel, de ne bosh vedil kdaj. — Premisli, kako zhlovek v' telesnih bolezhinah in bolesnih ravna, zhe je kolikaj previdin. Kadar kako bolesin sazhati, ne zhaka, de tako huda postane, de mu je she fkorej umreti, ampak prezej od sazhetka poklizhe sdravnika, in vsame sdravilo, ki mu ga da, zhe je tudi grenko. — Bodi tedaj, ljubi moj kristjan, vsaj toliko previdin in fkerbin sa svojo dusho, kakor so vezhidel ljudje na tem svetu sa svoje truplo.

Zhe te skufhnjavz s' tem moti in od pogostne spovedi sadershuje, de imash prevezh opraviti, se spomni prelepe Jesufove

¹⁾ I. Jan. 1. 8.

befede, de je le „ena sama rezh potrebna¹⁾“. Ktera rezh je tedaj tako potrebna? Gotovo noben posvetin opravek, sakaj Jesus je ravno per tisti perloshnosti, kadar je leto lepo besedo isrekel, tudi Marto posvaril, de si prevezh persadeva v' zhasnih opravilih; in je pohvalil Marijo, ki je per njegovih nogah njegove svelizhanfke nauke poslufhala. — Vsemi si lete besede Jesufove k' ferzu, ljubi moj kristjan, in is ljubesni do njega se odtergaj nekoliko od svojih zhasnih opravkov in fkerbi, pridi rad in pogosto k' sedeshu ufmiljenja, in per nogah Jesufoviga namestnika poslufhaj njegove svelizhanfke nauke. Tako bosh svoje fku fhj nave zhedalej loshej premagoval, bosh na sadnje popolnoma premagal hudobniga fku fh njavza, *in Jesus ti bo dal jesti od drevesa shivljenja, ki je v' paradishu boshjim²⁾*.

Kadar te hudobni foverashnik s' fku fh njavami framoshljivosti moti, premisli, kako je nespametno, se svojiga spovednika framovati. Spovednik nikoli grehov ne rasedene, kterih se mu spovesli; ni tedaj nobene nevarnosti, de bi se tvoji grehi po spovedi ljudem rasglasili. In tvojiga dobriga fkerbniga spovednika te tudi ni treba fram biti.

¹⁾ Luk. 10, 42. ²⁾ Škr. Ras. 2, 7.

On je tvoj dušni ozhe in tvoj dušni sdravnik. Dober otrok se v' vseh rezheh raji svojimu ozhetu rasodene, kakor vsem drugim ljudem; in bolnik tudi fkríte bolesi in bolezhine svojimu sdravniku rad rasodene, de sdravje sadobi. Ravno tako se tudi ti svojimu spovedniku svesto rasodeni, in premagaj svojo framoshljivost. Sej ne sheli flifhati tvojih grehov, de bi jih vedil, ampak le sato, de bi ti jih usmiljeni Bog odpustil, zhe se jih resnizhno spovešh in spokorish. Premisli, kako je Bog nefkonzhno dober. Saflushil si savolj svojih grehov ozhitno fojen biti, in per fodbi boshji pred *vsimi ljudmi* v' framoto priti; ali dobrotljivi Bog ti je sveti Sakrament pokore dodelil, v' katerim le *enimu samimu zhloveku*, to je, svojimu spovedniku, svojimu dušnimu ozhetu in nar boljšhimu perjatlu, svoje grehe rasodenesh, in Bog ti jih odpusti in isbrifhe, de ne bošh savolj njih per fodbi boshji v' framoto prišhel. — Zhe pa leté boshje dobrete nozhesh sposnati in se spovednika framujesh, ti bodo tvoji grehi na vesti ostali, in nefkonzhno velika bo tvoja framota per fodbi, in vso vezhnost. —

Zhe te je pa fram, pogosto per spovednizi viden biti, premisli lete besede Jesufove: „*Kdor me bo pred ljudmi sposnal, ga bom*

*tudi jest sposnal pred svojim Ozhetam; kdor me bo pa satajil pred ljudmi, ga bom tudi jest satajil pred svojim Ozhetam, ki je v' nebefih*¹⁾). — Kadar te je fram to ftoriti, kar nam je Jesuf sapovedal v' svelizhanje nafhkih dufh, ga satajifh pred ljudmi, in te je fram, njegov uzhenz biti; in fi tedaj v' nevarnosti, de bo tudi njega fram, te fposnati sa fvojiga perjatla pred nebefhkim Ozhetam; sakaj rekel je tudi: „*Zhe bo koga mene fram mojih naukov, njega se bo tudi fin zhloveka framoval, kadar bo prifhel v' velizhaftrvu fvojimu, in Ozheta, in fvetih Angeljov*“²⁾).

Is vliga tega vidifh, ljubi moj kristjan, de vse tiste teshave in vfi isgovori, ki te sadershujajo od pogofne fpovedi, fo sgoli fkufhnjave, in grosno nevarne fkufhnjave hudobniga duha. Torej jih ne poslufhaj, ampak rad in pogofto hodi k' fpovedi, in persadevaj fi, vselej dobro in Bogu dopadljivo fpoved opraviti.

De bosh pa dobro fpoved opravil, se morafh tudi dobro perpraviti. Sa dobro perpravo k' fpovedi fo tri rezhi potrebne: fprafhevanje vesti, perferzhno obshalovanje grehov ali grevinga, in terdin fklep; ne vezh

¹⁾ Mat. 10, 32. 33. ²⁾ Luk. 9, 26.

grefhiti. Vse to morash préd opraviti, predin se spovedniku pokashefh; sato se to imenuje *perprava k' spovedi*.

1. *Sprafhevanje vesti*. To je tefhko opravilo, zhe se hozhe prav opraviti, in teshi, kakor kristjani vezhidel mislijo; ali grosno potrebno je sa dobro spoved. — Predin svojo vest sprafhevati sazhnefh, prosi Boga, de te rasvetli in ti gnado da, se dobro sposnati. Tefhko je, samiga sebe prav posnati; zhlovek se le smiram boljshiga misli, kakor je. She v' ftarih zhasih fo modrijani rekli, de samiga sebe dobro posnati, je velika modrost. Zhe hozhefh to modrost sadobiti, prosi Boga, de ti jo dodeli. „*Zhe kdo ismed vas potrebuje modrosti, naj prosi Boga, kateri vsm obilno daje, in nobenimu ne ozhita; in mu bo dana. Tode mora s' nepremakljivim saupanjem profiti*“¹⁾).

Potem na tanko premisli boshje in zerkvene sapovedi, naglavne in druge grehe, in dolshnosti svojiga ftanu. — Zhe she dolgo nifi bil per spovedi, ali zhe shelish *dolgo spoved* opraviti, se morash posebno fkerbno sprafhati. V' nekterih molitevskih bukvah, kakor postavim v' *Dushni pashi*, se najde obilna pomozh sa sprafhevanje vesti.

¹⁾ Jak. 1, 5. 6.

Glej de to sprafhevanje dobro opravifh, ljubi moj kristjan; na tem je veliko leshezhe sa dobro spoved. Persadevaj fi tudi, fhte- vilo svojih grehov najti, kolikor je mogozhe. Varuj fe, de te lastna ljubeshin ne preslepi. Shaloftno je viditi, kako se lastna ljubeshin vé v' nafhe nar boljfihi dela vriniti, in vzhafi tako fkrivej, de jo je tefhko rasodeti. Lastna ljubeshin je enaka zhervu, kateri fkrivej pod semljo korenino kakiga lepiga selifha podje; in potem selifhe ufahne in ni nizh vezh vredno. Tako tudi lastna ljubeshin nafhe nar lepfhi djanja pokasi, in ftori, de pred Bogam nizh ne veljajo; sakaj Bog hozhe, de naj is ljubeshni do njega, ne pa is lastne ljubeshni, dobre dela opravljamo. — Posebno tedaj glej, ljubi moj kristjan, de per sprafhevanji vefhi rasodenesh, zhe ni kaj lastne ljubeshni v' tvojih dobrih delih.

Zhe se shelifh smiram bolj in bolj fposnati, sprafhaj svojo vesh vsak vezher. To fo vfi duhovni uzheniki od nekdej mozno perporozhevali, in vfi fvetniki svesto opravljali. Zhe lete dobre navade fhe nimafh, ljubi moj kristjan, sdaj fkleni; fe tega navaditi in to navado svesto ohraniti do konza shivljenja.

2. Perferzhno obshalovanje grehov.
Kdor se dobro fposna, kako velik in nehva-

leshin gresnik je pred Bogam, in kdor le kolikaj ljubi Boga, ne more drugazhi po spraševanju vesti, kakor de mu je shal, de je svojiga ljubesniviga in dobrotljiviga Boga tolikokrat in tako možno rasshalil; in bolj ko Boga ljubi, bolj mu je shal, de je tako nehvalesno s' Bogam ravnal. In to je tisto perferzhno obshalovanje grehov, kteriga mora gresnik imeti, zhe sheli odpushtenje svojih grehov od Boga sadobiti. To obshalovanje mora tedaj is ljubezni boshje priti; strahu pekla ne sme veliko v' njem biti, fzer je vezh lastne ljubezni sravin, kakor boshje. Ref je, de nam je perpushteno, tudi sato shalovati, ko smo s' svojimi grehi nebefa sgubili in pekel saflushili; ali to nam je Bog le savolj „*terdobe nashiga ferza*“ perpushtil. Veliko boljshi je pa, de le sato svoje grehe obshalujemo, ko smo s' njimi prelubesniviga in neskonzhno dobriga Boga rasshalili.

De bosh loshej svoje grehe le savolj Boga obshaloval, ljubi moj kristjan, premisli vezhkrat, kako neskonzhno popolnoma, in vse ljubezni vredin je Bog sam na febi; in kako usmiljen in dobrotljiv se tebi per vsih perloshnostih fkasuje. Ne le takrat, kadar se k' spovedi perpravljash, ampak vezhkrat tako Boga premishljuj, posebno

ob nedeljah. Bolj ko ga bofh premifhljeval, bolj ga bofh fposnal; in bolj ko ga bofh ljubil, bolj ti bo shal, de fi ga rasshalil, in bolj fe bofh varoval ga rasshaliti.

Perferzhniga tolashila poln isgled, kako rad Bog odpufti tiftim, ki is ljubesni do njega fvoje grehe obshalujejo, je Magdalena per Jefusovih nogah. Is ferza ji je shal bilo, de je tolikokrat in tako gerdo fvojiga Boga s' fvojimi grehi rasshalila. Tako je njeno ferze obteshano, de ne more govoriti, ampak le folse tozhi per Jefusovih nogah. — Prelepo, s' perferzhnim obshalovanjem fklenjeno fpoved je tam opravila, ne s' befedo, ampak le v' ferzu, sakaj Jefuf ferze vidi; in ker je vidil njeno perferzhno obshalovanje, je lete ljubesnive in dobrotljive befede isrekel: „*Veliko grehov ji je odpufhenih, sato ko je veliko ljubila*“¹⁾).

3. Terdin fklep, ne vezh grefhiti. Kadar je komu refnizhno shal, de je kaj ftoril; vfelej sravin tudi refnizhno fklene, de tega ne bo vezh ftoril; in zhe tega fklepa nima, je gotovo snaminje, de mu ni refnizhno shal. Terdin fklep, ne vezh grefhiti, pride is perferzhniga obshalovanja

¹⁾ Luk. 7, 47.

grehov, kakor bilka is korenine. Te dve rezhi ste tako na tanko med sabo fklenjene, de ena bres druge ne more biti. Kjer je refnizhno obshalovanje grehov, je gotovo tudi terdin fklep, ne vezh grefhiti; kjer pa njega ni, tudi ni praviga obshalovanja. — Leta terdni fklep ne sme le v' besedah biti, ampak se mora v' djanji pokasati, mora sad obroditi, namrezh „*vredin sad pokore*“¹⁾, fzer nizh ne velja. Prasna bilka, zhe je she tako lepa, ni nizh vredna, ampak le takrat kaj velja, kadar lep poln klaf pernese.

Ali kaj je leta vredni sad pokore, ki mora priti is obshalovanja grehov in is terdniga fklepa, ne vezh grefhiti? Leta sad je refnizhno spreobernjenje in poboljšhanje. Grefhnik mora to, kar je popred ljubil, sdaj sovrashiti, in kar je popred sovrashil, sdaj ljubiti; to je, greh in pregrefhne perloshnosti, ki jih je popred ljubil in ifkal, mora sdaj sovrashiti in se jih fkerbno ogibati; zhednosti pa, ki jih popred ni veliko obrajtal, mora sdaj ljubiti in v' djanji dopolnovati, in vse kar k' njim napeljuje, ifkati in ftoriti. Zhe je v' kakim sovrashtvu s' svojim blishnjim shivel, mu mora sdaj is

¹⁾ Luk. 3, 8.

ferza odpustiti in se perjasno s' njim spravi-
viti. Zhe je neufmiljen in terdoserzhin bil
do revnih ljudi, jim mora sdaj, kolikor mu
je mogozhe, v' njih potrebah in teshavah
pomagati. Zhe je svojiga blishnjiga v' nje-
govim zhasnim blagu kaj poshkodoval, mu
mora vse na tanko poverniti, kolikor je le
mogozhe. Zhe mu je dobro ime odvsel s'
hudobnim opravljanjem ali zlo s' obrekovan-
jem, si mora sdaj, kolikor je mogozhe,
persadevati, de mu ga spet poverne. Zhe
je blishnjiga pohujfhal, si mora sdaj persa-
devati, ga s' lepim sgledam, in tudi s'
besedo, zhe more, na boljshi misli perpra-
viti. — In vse to ne is lastne ljubeshni, ali
savalj ljudi, ampak is ljubeshni do Boga in
do blishnjiga.

To je vredni fad pokore. Kdor taki
fad pernese, je bil saref terdno fklenil, ne
vezh greshti; in pokashe, de njegovo
obshalovanje grehov je refnizhno in fveto;
de je dobra, in v' ljubeshni boshji vrafhena
korenina, ker je tak lep fad obrodila.

Dobro pa premisli in sposnaj, ljubi moj
kriftjan, de flabimu greshnimu *zhloveku*
je to nemogozhe, *Bogu* je pa vse mo-
gozhe¹⁾. Torej se ne sanashaj sam na-se,

¹⁾ Mat. 19, 26.

ampak vse svoje saupanje v' Boga postavi. Prosi ga v' imenu Jesufovim, vselej kadar se k' spovedi perpravljash, de naj ti mozh in gnado da, terdno fkleniti, se greha in greslnih perloshnost fkerbno varovati, in svešto Bogu flushiti. — Potem pa stori, kolikor ti je mogozhe; in nikar ne misli, de bo Bog vse sa-te storil. Bog ti pravi: Pomagaj si, in ti bom pomagal. — Kar je tebi mogozhe; ti stori; kar pa ti ne bosh mogel, bo Bog storil.

Is tega, kar je tukej od perferzhniga obshalovanja in terdniga fklepa rezhenó, se vidi, kako prasne in nerodovitne so vezhidel spovedi kristjanov, in tedaj od Boga savershene. — „*Glej, she tri leta hodim sadu iskat na tem drevesu, in ga ne najdem; posekaj ga tedaj; zhimu prostor jemlje v' semlji*¹⁾? Tako govori Gospod Bog od nerodovitniga greslnika, kateri nobeniga sadu pokore ne pernese, ker je njegovo obshalovanje grehov le na konzu jesika, in njegov fklep je prasno drevo bres sadu. — Ali boshji namestnik, ki ima Gospodov vinograd v' fkerbi, ga prosi sa-nj, rekozh: „*Gospod, pusti leto drevo stati she to leto, in ga bom okopal in mu pognojil,*

¹⁾ Luk. 13, 7.

in bo morebiti sad obrodilo; zhe ne, ga bosh pa potlej posekal“¹⁾).

Premisli, ljubi moj kristjan, zhe nisi tudi ti tako nerodovitno drevo v' Gospodovim vinogradu. Morebiti Gospod Bog she dalje, kakor tri leta hodi vredniga sadu pokore na tebi ifkat, in ga ne najde. Morebiti si boshji namestnik, tvoj spovednik, persadeva, kolikor more, de bi obudil v' tvojim ferzu refinizhno obshalovanje grehov in terdin fklep, fe poboljshati, de bi pernifel vredni sad pokore, kteriga Bog she tako dolgo na tebi ishe; ali je vse sahtonj, in nizh s' tabo ne opravi, ker kmalo po spovedi spet v' svoje stare greslhne navade in smote saidesh. — Premisli besede Gospoda svojiga Boga, in fe boj; *na sadnje bo nerodovitno drevo posekano in v' oginj versheno*²⁾. —

Tako se tedaj vselej k' spovedi perpravi, ljubi moj kristjan; sprafhaj namrezh svojo vest na tanko, perferzhno obshaluj svoje grehe pred Bogam in is ljubeshni do njega, in terdno fkleni, fe poboljshati in fe v' prihodnje greha fkerbno varovati.

Po taki perpravi pridi s' saupanjem pred spovednika, kakor je s. Magdalena pred Jesusa prishla. Misli si, de tudi ti pred Jesu-

¹⁾ Luk. 13, 8. 9. ²⁾ Luk. 3, 9.

fa pridefh. Posabi zhloveka, ki v' spovednizi fedi, in si le Jesufa misli, kteriga namestnik je spovednik. S' saupanjem in s' straham pridi k' spovedi; s' saupanjem pridi, ker ti Bog ravno s' tem, ko ti je dal f. Sakrament pokore, prav ozhitno pokashe, de nozhe smerti gresfnika, ampak de bi se spokoril in vezhno shivel; s' straham pridi, sakaj spoved te mora spomniti boshje sodbe; per kteri te bo ravno tisti Jesuf, kteriga namestnik je spovednik, ojstro sodil savolj vsih tvojih nespokorjenih grehov.

Zhe morash dolgo zhakati, predin na versto pridefh, zhakaj spodobno in s' poterpeshljivostjo. Nikar svojiga zhafa ne sgubi, kadar zhakash, ampak beri, ali moli, ali pa kake kerfhanfke refnize premishljuj.

Per spovedi svoje grehe ponishno, svesto, raslozhno in ob kratkim povej. — Gresfnik se mora *ponishevati*, ne le pred Bogam, ampak tudi pred svojim spovednikom, zhe hozhe odpushtenje svojih grehov sadobiti. Nobena rezh boshjiga ferza tako hitro ne premaga, kakor ponishnost. — Sheli in persadevaj si, de bi te spovednik dobro sposnal; nikar se mu, nikoli boljsfhiga ne kashi, kakor si pred Bogam. Bolj ko bosh refnizhno shelel, sa gresfnika sposnan biti, bolj pojdesfh opravezhen od spovednize. Spomni se ponishniga

greshnika v' tempeljnu, ki je sposnal, de je velik gresnik, kako je fhel opravizhen is tempeljna.

Ali varuj se pa vender, de is ljubesni do ponishnosti prevezh ne povefh per spovedi, ampak *svesto in po pravizi* vse povej; kar je na tvoji vesti, ne vezh, ne menj. Rasodeni spovedniku tudi na tanko vse tiste okolishine, ktere greh povikfhajo ali pa pomanjfhajo; drugih okolishin pa ni treba praviti. Tudi fhtevilo svojih grehov povej, kolikor ti je mogozhe. Majhnih vsakdanjih flabost fhtevila nisi dolshan per spovedi povedati; in to je tudi fkorej nemogozhe; ampak zhe si imel nefrezho, v' kake vezhi grehe pasti, si dolshan, njih fhtevilo povedati.

Nikdar kakiga velikiga greha per spovedi ne samolzhi, ljubi moj kristjan. Zhudna je saref flepota zhloveka, kteri per spovedi kak velik greh samolzhi! Zhemu le k' spovedi pride? Veliko boljshi bi bilo sa-nj, ko bi ne prishel? Vezhi gresnik gre od spovednize, kakor je k' spovednizi prishel; sakaj sravin vsih svojih grehov, ki jih je popred imel, ima fhe drug smertni greh, namrezh boshji rop. — Ljubi moj kristjan, varuj se, de se ti leta nefrezha nikoli ne pergodi. Spomni se, de zhe to storish, se Š.

Duhu lashefh, sakaj Aposteljni in vsi boshji namestniki so Š. Duha od Jesufa prejeli ¹⁾); kdor se tedaj njim lashe, se Š. Duhu lashe. — Od tega se štrafhin sgled v' svetim Pismu bere. Ananija in njegova shena Šafira sta njivo prodala, sta dnarje svetimu Aposteljnu Petru pernefla in sta rekla, de to je vse, kar sta sa njivo prejela; ali to je bila lash, sakaj nekoliko dnarjev sta bila sa - se ohra-nila; in savolj te lashi sta bila obadva s' naglo smertjo fhtrafana; in f. Peter je sprizheval, de se nista zhloveku, ampak Bogu Svetimu Duhu slegala ²⁾). — Nikar ne rezi, de zhe per spovedi kak greh samolzhihf se ne lashefh, sakaj kdor molzhi, se ne lashe. Ref je, de zhe molzhihf, se s' *be-fedo* ne lashefh, ali v' *djanji* se lashefh, ker se svojimu spovedniku boljfhiga poka-shefh, kakor si. — Boj se Boga! Zhe te prezej ozhitno ne fhtrafa, kakor Ananija in Šafiro, ne bosh njegovi sodbi odsheh, zhe se refnizhno ne spokorish.

Zhe si kdej tako nefrezhin bil, ljubi moj kristjan, de si kak velik greh per spovedi samolzhal, premisli, zhe si potem tudi vse dolshnosti dopolnil, ki jih tak kristjan dopol-niti mora. Kdor namrezh kak velik greh

¹⁾ Jan. 20, 22. ²⁾ Djanje Ap. 5.

per spovedi samolzhi, mora to perferzhno obshalovati, de je boshji rop storil; „*gorje mi je, de sim molzhal*“, ¹⁾ mora misliti v' svojem ferzu; mora povedati spovedniku, per kolikih spovedih je ta greh samolzhal, in zhe je tudi kak drug f. Sakrament v' tem grehu prejel; in mora vse svoje ne- vredne spovedi ponoviti.

Persadevaj si tudi, ljubi moj kristjan, de svoje grehe *raslozhno* povešh svojimu spovedniku. Govori tako, de te bo le on flifhal, in nobedin drugi. Na ravnost in bres ovinkov povej svoje grehe, tako de bo spovednik kmalo lahko sposnal stan tvoje dushe. Zhe se sakritih in neraslozhnih besedi poslushish, si v' nevarnosti, spovednika sapeljati, in nepopolnoma spoved storiti. Vselej sheli, od svojiga spovednika tako sposnan biti, kakor te Bog posna. — Sra- vin tega se pa vselej spodobnih in zha- stitljivih besedi poslushi, kakor se spodobi pred boshjim namestnikom.

Nizh nepotrebniga ne govori per spo- vedi, ampak *ob kratkim* povej, kar si per sprashevanji na svoji vesti najdel. Ne per- poveduj per spovedi nepotrebnih okolishin; s' tem se veliko zhafa sgubi; spovedniku,

¹⁾ Isa. 6, 5.

in ljudem, ki na spoved zhakajo, se zhaš vkrade, ki je vezh vredin, kakor posvetno blago. — Tudi nikar od ljudi ne govori per spovedi bres prave potrebe. To sploh ni prav, od svojiga blishnjiga govoriti ali ga imenovati per spovedi. Le kadar je prava potreba, to je, kadar se spoved ne more drugazhi popolnoma opraviti, je to per-pušheno.

Po dokonzhani spovedi ponishno poslušhaj nauk svojiga duhovniga ozheta, in ga prejmi, kakor ko bi ti ga sam Jesuf dal. Poslušhaj spovednika kakor je Marija Jesufa poslušhala. Vse zhašno in posemelj-fko je bila takrat posabila in v' nemar puštila, in je le v' Jesufovo besedo samishljena bila. Tako tudi ti takrat, kadar ti spovednik per spovedi govori, vse svoje zhašne opravila, vse svoje teshave in sopernosti posabi, in poslušhaj s' vso prizhijozhnostjo svoje dušhe svelizhanfke nauke boshjiga namestnika. Leti nauki so vezhidel bolj svelizhanfski in vezh vredni, kakor pridige; sakaj pridigar sploh govori všim svojim poslušhavzam, in ne more vsakimu posebej povedati, kar mu je potrebno. Kadar si pa per spovedi, ljubi moj kristjan, sposna tvoj spovednik tvoje posebne dušhne potrebe, in njegov nauk je ravno tebi permerjen; in

veliko rezhi bošh v' spovednih naukih flifhal, ktere se na prishnizi ne morejo tako na tanko in ozhitno rasloshiti.

Sravin tega je tudi gotova refniza, de spovedniki imajo posebno gnado od Jesufa Kristufa, grefhnikam svelizhanfke nauke dajati. Masfhnik ni nikoli tako saref Jesusov namestnik, in njemu podobin, kakor v' spovednizi; sakaj:

1. Jesuf je bil na ta fvet prifhel, *ne de bi svojo voljo dopolnoval, ampak voljo svojiga nebesfhkiga Ozheta* ¹⁾. Tako tudi spovednik ne pride v' spovednizo po svoji lastni volji in savolj febe, ampak savolj Boga, in de bi njegovo fveto voljo dopolnil, ker hozhe grefhnikam odpuštenje grehov in gnado dodeliti po fvetim Sakramentu pokore.

2. Jesuf pravi: „*Sdravi ne potrebujejo sdravnika, ampak bolniki*“ ²⁾. In Jesuf je saref nafh nefkonzhno dobrotljivi in vfmiljeni sdravnik; on je nafhe dufhe osdravil in od smerti refhil. — Ravno tako je tudi dober in svešt spovednik saref dufhni sdravnik; grefhnik je na dufhi bolan, njegova dufha je ranjena, in vzhafi so njene rane fkrite; ali spovedniku se rasodene in

¹⁾ Jan. 6, 38. ²⁾ Luk. 5, 31.

mu pokashe svoje nar fkrivnejshi rane, na ktere mu spovednik dobra sdravila poloshi, to je, svelizhanske nauke, tako osdravi njegovo dufho, s' boshjo pomozhjo.

3. Jesuf je nar raji gresfnike uzhil, in je ozhitno rekel: „*Nisim prishel pravizhnih klizat, ampak gresfnike k' pokori*“ ¹⁾. In desiravno so mu njegovi napuhneni in neusmiljeni sovrasniki ozhitali, de smiram s' gresfniki hodi in fhe je s' njimi, se ni dal odverniti od svoje ljubeshi do gresfnikov, sakaj le sato jih je ljubil in ifkal, de bi jih na pot pokore perpeljal. — Ali ne ravna ravno tako tudi spovednik? Kadar ga vidish v' spovednizi obdaniga od spokornih gresfnikov, ki zhakajo odpushe-nja svojih grehov in svelizhanskih nauk, se spomni Jesufa, ki kashe gresfnikom pot pokore, in jih na-njo napeljuje. In kakor je Jesuf spokornim gresfnikom grehe odpustil in jim rekel: „*Saupaj, moj sin, tvoji grehi so ti odpuszeni*“ ²⁾. „*Glej, osdravljen si; nikar vezh ne greshi, de se ti kaj hujshiga ne pergodi*“; ³⁾ ravno tako tudi spovednik ravna, njegov pravi namestnik.

¹⁾ Luk. 5, 32. ²⁾ Mat. 9, 2. ³⁾ Jan. 5, 14.

4. **Jesuf** nam je povedal lepo priliko od sgubljeniga sina in njegoviga ufmiljeniga ozheta. — Ali kdo je leta ufmiljeni ozhe? **Ravno** **Jesuf**, **našh** **Gospod** in **našh** **Bog**, **našh** **dobrotljivi** **Svelizhar**, od kteriga so preroki perpovedovali, *de nalomljeniga terstja ne bo poterl¹⁾*), to je, de se bo ufmilil greshnika, desiravno je she saflushil, od **Boga** potret in savershen biti, zhe se bo le refnizhno spokoril in k' **Bogu** vernil. In de bi greshniku saupanje dal, se k' **Bogu** verniti, nam je povedal to lepo priliko. — V' fvetim **Sakramentu** pokore nam je **Jesuf** tisti ufmiljeni dobrotljivi ozhe, kteri svojiga sgubljeniga sina tako ljubesnivo sprejme, kadar nasaj pride; in spovednike je na svoje mesta postavil, in jim je oblast dal in perporozhil, spokorne greshnike, kteri shele se k' **Bogu** nasaj verniti, dobrotljivo sprejeti in k' njemu perpeljati.

Spovednik je tedaj saref **Jesufov** namestnik, in njegov nauk je **Jesufov** nauk. Tedaj, ljubi moj kristjan, ga svesto in s' hvaleshnim ferzam poslušhaj, in se varuj, mu nasproti ravnati. Bolj ko sposnašh, de je spovednik **Jesufov** namestnik, bolj si dolshan, njegove svelizhanfke nauke ohraniti in do-

¹⁾ Isa. 42, 3. *... et non franget eum.*

polnovati; in strašna bo tvoja sodba pred Jesufam, zhe nauke tistiga v' nemar pušhah, kteriga na njegovim mestu vidish.

Zhe ti spovednik po dokonzhanim nauku odveso da, jo prejmi s' hvaleshnim in spokornim ferzam, in misli si, de ti Jesuf pravi: *Moj sin, tvoji grehi so ti odpushteni; osdravljen si, nikar vezh ne gresli.* — Ponovi terdni fklep, se fkerbno greha in greslhne perloshnosti varovati, in prosi Boga, de ti gnado in pomozh da.

Zhe pa odvese ne dobish, nikar ne godernjaj soper spovednika, ampak ponishno sposnaj, de je nisi vredin. Nikdar tistih ne posnemaj, ki hozhejo po sili odveso od spovednika sadobiti, in se s' njim prepirajo, zhe jim jo odrezhe. To je nespodobno in greslhno. Saupaj, de spovednik bolj ve, kakor ti, kaj si saflushil.

Po dokonzhanimu spovednimu nauku ti spovednik tudi kako pokoro da. Dobro poslušhaj, kaj ti naloshi, in ponishno vse prejmi. Zhe ne rasumish, ga poprašhaj. Leto pokoro svesto in bres odlashtanja opravi. Dobro storish, zhe fhe vezh opravish, kakor ti spovednik naloshi, sakaj pokora, ki ti jo spovednik da, je vezhidel premajhna sa tvoje grehe. Ali tudi v' tej rezhi, kakor v' vsaki drugi, morash po

modroſti in pokorſhini ravnati, zhe na pravi poti oſtati ſhelifh. Zhe tedaj ſhelifh, kake poſebne ſpokorne dela opravljati, ſe poſvetovaj ſ' ſvojim ſpovednikom, in ſe popolnama njegovi volji podverſi. Zhe po ſvoji laſtni volji, ſoper voljo ſvojiga ſpovednika, kake ſpokorne dela opravljafh, ſe ſaſtonj pokoriſh; Bogu tvoja pokora ni prijetna; njemu bi bila tvoja pokorſhina bolj prijetna, kakor vſa tvoja laſtnovoljna pokora. V' tem ſe nekteri ſvojoglavni kriſtjani mozhno golj-fajo. Opravljajo vzhaf ojtſre ſpokorne dela bres pervoljenja ali tudi ſoper voljo ſpovednika, in miſlijo, de veliko ſafluſhenja pred Bogam imajo; ali Bog vſe to ſaverſhe, ker hozhe pokorſhino imeti; pokorſhina mu je ljubſhi, kakor vſe darovanje, in kakor vſe ſpokorno djanje. — Sakaj je bila pokora, ki jo je Jeſuf ſa naſ greſhnik na krishi opravil, njegovimu Ozhetu tako dopadljva? Sato, pravi ſ. Pavl, ker je ſvojimu Ozhetu pokorin poſtal do ſmert, zlo do ſmert na krishi. — Nikar ſe tedaj ne moti, ljubi moj kriſtjan, in podverſi ſe popolnama, v' ſvojih ſpokornih delih, volji ſvojiga ſpovednika. En ſam Ozhenafh, ki ga po volji ſvojiga ſpovednika ſa pokoro iſmolifh, je vezh vredin pred Bogam, (ſavolj ponifhne pokorſhine), ka-

kor ojštri poſti in druge ſpokorne dela bres volje, ali zlo ſoper voljo boſhjiga nameſtnika.

Navadne ſpokorne dela ſo: molitev, poſt in miſloſtljivi darovi; kakor ſe bere v' ſvetim Piſmu: „*Dobra je molitev ſ' poſtam in ſ' miſloſtljivimi darovi*“¹⁾. Tudi od vſaziga tih treh dobrih del ſe bere v' ſ. Piſmu; de ſo *ſpokorne dela*. Od *molitve* je rezheno, de „*molitev zhloveka, ki ſe poniſhuje, predere oblake*“²⁾. Poſebno je molitev zhloveka, kteri ſ' ponishnim ferzam in v' duhu pokore, kakor kralj David, Boga proſi, de bi mu njegove grehe odpuſtil, Bogu prijetna; in ſadobi, kar ſheli, to je, odpuſthenje grehov.

Od *poſta* najdemo ſgled Ninivitarjev, kteri ſo ſe od pogubljenja reſhili ſ' reſnizhno pokoro; in njih ſpokorno delo, ſravin ſpreobernjenja in poboljſhanja, je bil poſt. Š. Baſili pravi, de ko bi ſe Ninivitarji ne bili ojštro poſtili, bi gotovo ne bili pokonzhanju odſhli. — Nar lepſhi ſgled ſpokorniga poſta nam je Jeſuf dal. Šhtirideſet dni ſe je v' puſhavi tako ojštro poſtil, de ni nizh jedel; ne ſavolj ſvojih grehov, ſakaj nikdar nar manjſhiga ni na ſebi imel,

¹⁾ Tob. 12, 8. ²⁾ Šir. 35, 21.

ampak savolj nafhih, ki jih je leto Jagnje boshje na-fe vselo.

Od *milostljivih darov*, ali almoshne, se vidi v' fvetim Pismu, kako rad Bog ti-tim grehe odpufha in milost fkasuje, ki so milostljivi svojimu blishnjimu. V' bukvah Tobija se tako bere: „*Almoshna od vsiga greha in od smerti reshi, in ne bo perpuстила, de bi dusha v' temote shla*“¹⁾. In dalej se bere: „*Almoshna od smerti reshi; in ravno po nji se grehi ozhistijo, in milost se sadi in vezhno shivljenje*“²⁾. — De je usmiljenje s' revnim, zhe pride is duha pokore dobro spokorno delo v' odpufhenje grehov, se vidi tudi is fвета kteriga je prerok Daniel dal kralju Nabuhodonosarju, rekozh: „*Naj ti bo prijetin moj svet, o kralj! S' almoshno odkupi svoje grehe, in svoje krivize s' usmiljenjem do ubogih. Tako ti bo Bog odpustil tvoje pregrehe*“³⁾.

Is tega se tedaj vidi, de molitev, post in milostljivi darovi so saref spokorne dela, zhe jih gresnik v' duhu pokore opravlja. — Sravin tih spokornih del je pa tudi poterpeshljivost v' teshavah in nadlogah dobra pokora. Bog je nafhim pervim starfhem,

¹⁾ Tob. 4, 11. ²⁾ Tob. 12, 9. ³⁾ Daniel 4, 24.

ki so v' paradishi gresfhili, osnanil, de bodo veliko terpeti imeli na tem fvetu savolj greha, ki so ga storili. Is tega sposnamo, de vse teshave nashiga posemeljskiga shivljenja so nam sa pokoro dane. Dokler so prvi ljudje v' nedolshnosti, bres greha, shiveli, niso nizh terpeti imeli; le kadar so bili gresfhniki postali, jih je terpljenje dofhlo. — Ko bi mi, ki smo vsi gresfhniki, to dobro premislili, bi teshave tega shivljenja vse drugazhi prejeli in preterpeli. Zhe pa tega ne premislimo in si k' ferzu ne vsamemo, bomo terpeli in terpeli, pa nam ne bo nizh v' svelizhanje saleгло.

To refnizo bi imeli posebno ljudje niskiga, revniga stanu dobro premisliti. Oni imajo vedno perloshnost, s' voljnim poterpljenjem v' svojih teshavah, lepo pokoro sa svoje grehe storiti. Njih shivljenje je polno teshav in terpljenja; vedno terdo delo; vse teshave in sopernosti vremena, sdaj vrozhi-na, sdaj mras; vezhidel flaba in revna hrana; revno oblazhilo; mnoge bolezhine in bolesni, in veliko drugih teshav in nadlog; to je njih shivljenje na tem fvetu. Nar bolj shaloftno sravin je pa to, de vse to terpljenje je vezhidel sgubljeno sa vezhnost, in bres vfiga saflushenja; ker ni v' duhu pokore prejeto in prestano, ampak s' nepoter-

peshljivostjo in s' pomnoshenjem grehov. In tako si ljudje vezhidel to, kar jim ufmiljeni Bog, is nefkonzhno dobriga namena, sa pokoro da, in de bi si odpushenje svojih grehov sadobili, le v' svoje pogubljenje obernejo s' pomnoshenjem svojih grehov, namrezh s' nepoterpeshljivostjo, s' jeso in kletvjo; in tako tukej terpe, in bodo tamkej vezhno terpeli, zhe se ne spreobernejo.

Nikar ne misli, ljubi moj kristjan, de ti ni treba pokore delati, ker je **Jesuf Kristuf** svojimu nebeshkimu **Ozhetu** sa nas greshnike sadošti storil, in nam odpushenje vsih grehov sadobil. — **Ref** je, de je nas **Svelizhar** svojimu nebeshkimu **Ozhetu** sa nashe grehe sadošti storil, in de je njegovo saflushenje nefkonzhno vezhi, kakor grehi vsih ljudi vsih zhasov; in tudi to je ref, de zhlovek s' vso svojo pokoro ne samore fam is sebe eniga famiga greha sbrifati, in rasshaljeni boshji pravizi sa-nj sadošti storiti. Vse to je ref, sakaj to nas sveta vera uzhi. Uzhi nas pa sravin tudi, de smo per vsm tem dolshni, spokorne dela opravljati, sakaj drugazhi ne postanemo *deleshni* **Jesufoviga** saflushenja in njegove nefkonzhno velike pokore sa nas. **Ref** je, ljubi moj kristjan, de je saflushenje **Jesufoviga** spokorniga terpljenja smiram nefkonzhno veliko,

ali *tebi* ne bo nizh pomagalo, zhe fe ga deleshniga ne storish, kakor ti on sam sapoveduje po naukih in sapovedih svoje svete Zerkve. Per tem pa smiram ref ostane, de bosh na sadnje le po neskonznim saflushenji Jesufa Kristusa, ne pa po svoji pokori, vezhno svelizhanje sadobil; ali po svoji pokori si njegovo saflushenje perdobish.

De bosh to she bolj previdil in rasumel, premisli to priliko ali pergliho. Ko bi postavim, kaki kralj kakimu revnimu jetniku, ki je savolj svojiga velikiga dolga v' jezhi, in ki nima zlo nizh premoshenja, de bi svoj dolg poplazhal; ko bi tedaj kralj temu jetniku tako rekel: Prosi me, in bom ves dolg sa-te poplazhal. In ko bi potem leta revni jetnik svojiga dobrotljiviga kralja ne hotel profiti, is nemarnosti ali is prevsetnosti, bi smiram v' jezhi ostal, ker bi nikdar ne samogel svojiga dolga poplazhati, desiravno ima njegov kralj sadoosti dnarjev sa leta dolg, in tudi she veliko vezh; ali temu zhloveku nizh ne pomagajo, ker nozhe storiti po volji kralja. — Ko bi ga pa profil, bi kralj kmalo ves njegov dolg poplazhal, in bi bil refhen is jezhe. Leta zhlovek bi potem mogel sposnati, de ga je saref le dobrota kralja refhila; ali vender bi pa sravin tudi sposnati mogel, de ko bi ne bil

storil, kar mu je kralj rekel, bi ne bil nikdar rešhen. — Ravno tako tudi grefhnik, zhe ne stori vsaj toliko pokore, kolikor mu Bog sapoveduje fkosi ušta spovednikov in duhovnih uzhenikov, ne bo rešhen, desiravno je Jesufovo saflushenje nefkonzhno veliko; sakaj *njemu* nizh ne saleshe, ker si ga nozhe perdobiti.

Ljubi moj kristjan, naj ti tukej tudi fhe *dolgo spoved* perporozhim. Zhe je nifi fhe nobenkrat storil, jo stori, in fe, kolikor ti je mogozhe, dobro perpravi. Tudi je dobro, jo vezhkrat v' svojim shivljenji stori; posebno tudi, kadar kristjan misli v' kak drugi stan stopiti. — *Potrebna* je pa dolga spoved:

1. Vsim tistim, kateri so tako nefrezhni in flepi, de kak velik greh she dolgo zhafa samolzhujejo, in tedaj nevredne spovedi, ki nizh ne veljajo, opravljajo.

2. Vsim tistim, kateri so dolgo zhafa v' kakih greslnih navadah shiveli, postavim, v' pijanosti, v' nezhistosti, v' krivizah, foverashtvu, i. t. d. Zhe se shele resnizhno spreoberniti in s' Bogam spraviti, jim je dolga spoved potrebna, de popravijo spovedi, ki so jih bres vsiga fadu pokore opravljali, ker so se po spovedi vselej spet v' ravno tiste grehe povernili.

XII.

Pogoſtno , in kolikor je mogozhe vredno ſveto obhajilo.

Jesuf pravi: „Jeſt ſim ſhivi kruh, ki ſim is ne-
beſ priſhel. Kdor bo od tega kruha jedel, bo
vezhno ſhivel.“¹⁾

Jesuf, naſh uſmiljeni Svelizhar, nam
je, po ſvoji neſkonzhni miloſti, dal ſveti Sa-
krament pokore, v' kterim nam grehe od-
puſha in naſhe duſhe ozhiſhuje. Ali to ſhe
ni bilo ſadoſti njegovi neſapopadljivi ljubezni.
Šhe drug ſvet Sakrament nam je dal, v'
kterim ſe duſhi, potem ko jo je v' ſvetim
Sakramentu pokore ozhiſtil, ſavſhiti da, in
ſe s' njo tako na tanko fklene, de on v'
nji oſtane, in ona v' njem. V' tem pre-
ſvetim Sakramentu ſe Jeſufova ljubezin nar
bolj pokashe kakofhina je.

Nefkonzhna je, ſato ſe duſhi ſavſhiti
da, ſe s' njo fklene, ji da ſaſtavo vezhniga

¹⁾ Jan. 6, 51. 52.

svelizhanja, v' nji shivi, postane dušha-nafhe dušhe; in tako she na tem fvetu tisto sedinjenje s' nafho dušho sazhne, ktero bo v' nefkonzhni vezhnosti njena nar vezhi frezha, njeno neisrezhenost vefelje.

Nesmerjena je; sato mu ni bilo sadoosti, de nam je vse druge fвете Sakramente dal, v' kterih nam v' vseh okolishinah nashiga shivljenja, od rojstva do smerti, svoje fвете gnade daje; vse to njegovi ljubeshni ni bilo sadoosti, sakaj ona nobene mere ne posna; sato se nam sravin svojih gnad tudi she samiga sebe da v' tem presvetim Sakramentu.

Vfigamogozhna je. V' vseh fvetih Sakramentih vidimo in sposnamo fzer vfigamogozhnost Jesufovo ali per nobenim se njegova ljubeshin tako mogozhna ne pokashe, kakor v' tem presvetim Sakramentu, v' kterim on sam prebiva. Sares le vfigamogozhna ljubeshin ga je permorati samogla, se v' ponishno podobo kruha podati, med nami prebivati, in med nami ostati, desiravno njegovo prezhudno ljubeshin do nas tako malo sposnamo in tako flabo povrazhujemo!

Nesapopadljiva je. Kdo bo leta prezhudni Sakrament Jesufove ljubeshni kdejsapopasti samogel? Ne le nam, flabim stvarem, je to nemogozhe; tudi Angelji, ki

ga v' presvetim Sakramentu vedno molijo, se le zhuditi samorejo, sapopasti je pa tudi njim nemogozhe, kako je njih in nash Gospod in Bog v' svoji ljubesni do ljudi tako delezh priti samogel! — In tudi tam v' frezhni vezhnosti, kjer ga ne bomo vezh v' fkrivnostnih podobah, ampak od oblizhja do oblizhja gledali, bo njegova nesapopadljiva ljubesin do nas nafhe vezhno in smiram novo zhudenje.

V' tem presvetim Sakramentu najde dufha nar lepshi in nar vezhi perpomozhke sa svoje svelizhanje. Zhe tedaj shelish, ljubi moj kristjan, vezhno svelizhanje sadobiti, — in to gotovo shelish! — si persadevaj, pogosto, in kolikor je mogozhe vredno, prejemati fvetu obhajilo. Kdor leta presveti Sakrament v' nemar pufha, ozhitno pokashe, de nima pravih gorezhih shelja, se svelizhati. Jesus sam pravi, de zhe ne bomo jedli njegoviga mesa in pili njegove kervi, (to je, zhe ne bomo prejemali fvetiga obhajila), ne bomo imeli shivljenja v' febi, to je, vezhniga shivljenja v' nebesih. In potem pravi, de kdor bo jedel njegovo meso in pil njegovo kri, bo imel vezhno shivljenje.¹⁾

¹⁾ Jan. 6, 54. 55.

Po tako raslozhnih besedah in tako ljubesnivih obljubah nashiga usmiljeniga Jesusa je saref nemogozhe, prave gorezhe shelje imeti, se svelizhati, in vender v' nemar pufhati leta presveti Sakrament, po katerim nam Jesuf hozhe dodeliti vezhno svelizhanje.

Tedaj ga ti, ljubi moj kristjan, rad, pogosto, in kolikor je mogozhe vredno prejemaj, in bosh zhedalej bolj sposnal, kako obiln isvirk gnad in perpomozhkov je leta presveti Sakrament. Jesuf nam v' tem Sakramentu tako govori: *Jest sim kruh shivljenja; kdor pride k' meni, ne bo stradal; in kdor v' mene veruje, ne bo nikoli shejin¹⁾*. — Pridi tedaj rad in pogosto k' njemu, in tvoja dusha ne bo stradala, „*sakaj Jesuf Kristus jo bo napolnil s' sadam pravize, v' zhasht in hvalo boshjo*“²⁾.

Karkoli tvoja dusha potrebuje, profi Jesusa v' fvetim obhajilu, in ti bo vse dal, po njegovi fveti volji. Kakor je Bog v' starih zhasih modrimu kralju Salomonu rekel: „*Profi me; kar shelish de bi ti dal*“³⁾; tako tudi Jesuf v' fvetim Sakramentu tvoji dushi pravi.

¹⁾ Jan. 6, 35. ²⁾ Filip. 1, 11. ³⁾ III. Kralj. 3, 5.

Premišli vzhafi, ljubi moj kristjan, *kdo je Jesus*, ki ga v' fvetim obhajilu prejemah, in bosh zhedalej bolj sposnal, kako neisrezhen te ljubi; in tako ga bosh tudi ti zhedalej bolj ljubil, in se ne bosh nobene rezhi na fvetu tako bal, kakor greha, ker tvojiga Jesusa rasshali.

1. *Jesuf je tvoj Gospod in tvoj Bog.* Vezhin Bog je Jesus, Bog Šin, vezhni Šin vezhniga Ozheta. Ali po svoji neskonzhni milosti je zhlovek postal, nam popolnoma enak v' vsih rezheh, sunaj greha. — Greh, leta prestrašna hudobija, je bil zhloveka od Boga odvernili in tako delezh odlozhil, de nobenimu vezh ni bilo mogozhe, se Bogu perblishati, fhe menj pa, se s' njim sediniti. Tedaj je Bog — o nesapopadljiva milost! — Bog se je zhloveku perblishal, se je s' zhlovekam sedinil, je v' svojo vezhno boshjo natoro, flabo zhlovefhko natoro vsel, in tako je popolnoma zhlovek postal, in ni nehal, popolnoma Bog biti. — To nam Jesus posebno v' presvetim Sakramentu na snanje daje; sakaj tukej ga molijo Angelji in Arhangelji in vse nebesfke Mozhi; in tukej ga prejema zhlovek in se s' njim popolnoma sedini, v' snaminje, de je zhlovek s' Bogam spravljien, in de je namenjen,

tamkej v' veselji svojiga Gospoda s' njim na vezhno sedinjen biti.

2. Jesuf je tvoj *odrefshenik*, on ti je shivljenje refhil; ne le zhasno, kakor vzhafi zhlovek svojimu blishnjimu to shivljenje refhi, ampak vezhno shivljenje ti je refhil. Bres njega bi ti bilo popolnoma nemogozhe, vezhno shivljenje nebeshko sadobiti; bres njega bi ravno neumerjuzhnost tvoje dushe tvoja nar vezhi in neskonzhna nefrezha bila. — In v' tem presvetim Sakramentu ti daje jesti od shiviga kruha nebeshkiga, de bi ti ohranil shivljenje, ki ti ga je refhil.

3. Jesuf je tvoj *ozhe*; tisti dobrotljivi ozhe, ki svojiga sguhljeniga sina s' perferzhno dobroto prejme, kadar k' njemu nasaj pride. Premisli, ljubi moj kristjan, koliko-krat je tudi tebe she sprejel v' svetim Sakramentu pokore, desiravno si she tolikokrat saflushil, spred njegoviga oblizhja savershen biti, savolj svoje nesvestobe in nehvaleshnosti. — In potem ko te je ljubesnivo sprejel in objel, v' smaminje perferzhne sprave in odpushenja, te pelje k' svoji misi, in ti neskonzhno boljshi jed da, kakor tisti evangeljski ozhe svojimu spreobernjemu sinu.

4. Jesuf je tvoj *brat*. V' svetim Pismu ti na snanje da, *de njegov Ozhe je tudi*

*tvoj Ozhe*¹⁾). — Dalej pravi, de kdor bo voljo njegoviga nebeshkiga Ozheta dopolnil, bo njegov brat in njegova sestra. Zhe tedaj le refnizhno hozhefh, zhe si persadevash, boshjo voljo smiram dopolnovati, je Jesuf smiram tvoj brat; in sheli fe s' tabo fkleniti v' presvetim Sakramentu, de bi ti svojo nefkonzhno ljubestin bolj sprizheval, in svoje gnade bolj obilno delil.

5. Jesuf je tvoj *perjatel*. Svojim Apostelnam je rekel, de zhe bodo storili, kar jim sapoveduje, bodo njegovi perjatli. Ravno to tudi tebi rezhe. Zhe tedaj shivish po njegovih svetih naukih, imash njegovo lastno besedo v' saštavo, de je tvoj perjatel. On je tako svest perjatel, de je fhe zlo Judesha, ravno takrat, ko je bil prishel ga fovrashnikam isdat, fvojiga perjatla imenoval! — Kolikanj bolj bo tebe sa fvojiga perjatla sposnal, kadar bosh k' njemu prishel, ne de bi ga njegovim fovrashnikam isdal, ampak de bi ga s' ljubesnijo v' svoje ferze prejel.

6. Jesuf je tvoj *uzhenik*, tvoj „edini in dober uzhenik“. Vse kar je vredno vedeno biti, te je Jesuf nauzhil; le on ima besede vezhniga shivljenja; le on ti je ra-

¹⁾ Jan. 20, 17.

sodel refnize, ki so nefkonzhno vredne vedene biti; vse drugo, kar vesh, je prasno nizh. Š. Pavl, ki je bil tako uzhen, je sposnal, da vse njegove uzhenosti so smeti, proti visoki uzhenosti, ktero je bil od Jesusa prejel. — Posebno te pa Jesus v' presvetim Sakramentu vse lepe zhednosti uzhi. Poslufhaj ga svesto s' ufhesi svoje dushe, in s' zhistim in mirnim ferzam, in ga bosh raslozhno flifhal, kako te uzhi, da se podversi v' vsih rezheh volji nebeshkiga Ozhet; da bodi krotak in is ferza ponishin; da bodi pokorin in poterpeshljiv, zhist in spodobin, svest in poboshin v' boshji flushbi; poln terdne vere, in da shivi po nji; poln svetiga saupanja, in da sanizhuj vse posvetno; poln perferzhne ljubesni do Boga, in savolj Boga do vsih ljudi. Vse to je on v' djanji dopolnoval, in to tudi tebe uzhi, zhe ga prav premislifh v' presvetim Sakramentu. Srezhin si, zhe se rad s' Marijo k' njegovim nogam vfedesh in ga poslufhafh.

7. Jesus je tvoj *dushni sdravnik*. V' presvetim Sakramentu pokore osdravi on tvojo dusho od vsih njenih ran in bolezhin; in v' svetim obhajilu ji nar boljshi perpomozhke daje, se v' prihodnje varovati greha, ki je dushna bolesin. Sato pravi sveti Triden-

tinški sbor, de *presveto Reshnje Telo* je *sdravilo*, ktero nas *reshi* od *vsakdanjih pregreshkov*, in nas *varuje smertniga greha* ¹⁾). — Kakor je *Jesuf*, kadar je na tem *svetu* *shivel*, *flepim* *viditi*, *gluhim* *slishati* in *mutastim* *govoriti* *dal*; tako tudi *tvoji* *dušhi* *stori*, *zhe* *ga* *rad* in *pogoſto*, in *kolikor* je *mogozhe* *vredno* *prejemash* v' *presvetim* *Sakramentu*. — *Viditi* in *sposnati* *ji* *da* *svojo* *neſkonzhno* *lepoto* in *ljubesnivoſt*, in *ſi* *jo* *tak* *sedini*, *de* *ga* *ne* *more* *vezh* *sapuſtiti*, in *de* *ſe* *ji* *vſe* *poſvetno* *veſelje* *oſtudno*, in *vſe* *poſvetne* *lepote* *soperne* *sde*. — *Slishati* in *rasumeti* *ji* *da* *notranji* *glas* *svoje* *ljubesni*, s' *kterim* *jo* *k'* *ſebi* *vabi*; *jo* *pelje* v' *puſhavo* *njeniga* *ferza*, in *ji* *tam* *ljubesnivo* *govori* *od* *vſiga* *tega*, *kar* *od* *nje* *sheli*, *de* *naj* v' *djanji* *dopernafha*; in *potem* *zhedalej* *bolj* *gluha* *poſtane* *vſimu* *poſvetnimu* *sapeljevanju*. — *Govoriti* *ji* *da* *Gospodu* *njenimu* *Bogu*; *ji* *da* *gnado* *notranje* *molitve*, v' *kteri* *ſe* s' *njim* *pogovarja*, *kakor* *ko* *bi* *ga* *ſhe* *gledala* *od* *oblizhja* *do* *oblizhja*.

8. *Jesuf* je *tvoj* *duſhni* *paſtir*; *tifti* *dobri* *paſtir*, *ki* *je* *svoje* *shivljenje* *dal* *sa-te*, *ki* *ſi* *njegova* *ljubljen* *ovzhiza*. *Sravin* *tega*

¹⁾ Sess. XIII. Cap. II.

ti je nefkonzhno dobro dufhno pafho perpravil v' fvojih fvetih naukih, ki jih vedno osnanovati flifhifh, in v' fvojih gnadah, ki ti jih neprenehama deli. — Ali vse to njegovi ljubeshni do tebe fhe ni bilo sadofti, temuzh v' tem prefvetim Sakramentu fe ti famiga febe da, ti da jefhi od shiviga kruha, ki je is nebes prifhel, de bi te v' vezhno shivljenje ohranil; sakaj kdor bo od tega kruha jedel, bo vezhno shivel. To je dober pafhir, ker fvoje ljubljene ovzhize s' nebesfhkim kruham pafe, ki je njegovo prefveto Telo!

9. *Jesuf je shenin tvoje dufhe.* Dober shenin fvojo nevesto ljubi, ji je sveft, jo redi in sa-njo fkerbi, je poterpeshljiv in perjasin s' njo, in ifhe, jo frezhno fhoriti, kolikor more. — Sposnaj is tega, kako dober shenin tvoje dufhe je Jesuf. — Nefkonzhno velika je njegova ljubeshin do tvoje dufhe, kadar je v' gnadi boshji. Nikdar ne bosh samogel popolnoma sposnati in sapopafhi njegove ljubeshni do tebe, ne v' tem shivljenji, ne v' vezhnofti. Zela vezhnoft ti ne bo sadofti dolga sa premifhljevanje lete ljubeshni! — Vedno in nepremakljivo ti je on sveft; le tvoja dufha mu je velikokrat nesvesta; ali po fvoji nefkonzhni dobroti je ne savershe prezej, ampak jo vsame fpet

v' gnado, kadar s' ljubesnijo, in s' obshalovanjem svoje nesvestobe; spet k' njemu nasaj pride. — Dobrotljivo fkerbi sa-njo in jo redi s' „*zhesnatornim kruham*“, kateri jo lepo in sdravo ohrani, zhe si persadeva, ga s' ponishnostjo in hvaleshnostjo vshivati. — Njene flaboſti poterpeshljivo prenaſha, in jo ljubesnivo ſvari in uzhi; in de bi v' prihodnje bolj mozna bila, ji da jeſti „*kruh moznhnih*“, *de v' mozhi tete jedi hodi nozh in dan, dokler ne pride do Gore Gofpōdove*¹⁾. — Srezhna je duſha, ktera je Jeſufova neveſta, frezhna je v' Jeſufovi ljubesni! Na tem ſvetu ſzer veliko terpi, ker ſvojiga ljubljeniga Jeſufa ſhe ne gleda od oblizhja do oblizhja; ker je od vednih ſkuſhnjav obdana, in v' vedni nevarnoſti, Jeſufa raſſhaliti in ſgubiti. Neisrezheni ſheli, v' tiſti ſtan priti, kjer ſkuſhnjav vezh ne bo; kjer bo popolnoma nemogozhe, nar manjſhi greh ſtoriti. Te ſhelje in to upanje jo v' teſhavah potolaſhijo, jo v' dobrim poterjujejo, in gorezhe ſhelje v' nji obude ſe s' Jeſuſam ſediniti v' preſvetim Sakramentu, de bi tamkej vezhno s' njim ſedinjena bila.

10. Jeſuf ti je *pot, reſniza in ſhiv-*

¹⁾ III. Kralj. 19, 8.

ljenje. — On je tista vofka pot, ki v' nebefa pelje; teshavna je fzer vzhafi, ternjeva in fterma; ali kratka je, zhe jo prav premiflih, sakaj nar daljsi shivljenje na tem fvetu je zlo nizh proti vezhnosti; ona le je dolga, ki je bres konza. In sravin vfih teshav te poti ti bo vender neisrezheni prijetna, zhe bofh svefto po nji hodil, sakaj Jefuf bo vedno per tebi; in kadar bofh trudin, ti bo ljubesnivo rekel: „Pridi k' meni, ki fi trudin in s' teshavami obdan, in ti jih bom polajfhal“. In v' prefvetim Sakramentu ti daje tisto mozno jed; po kateri samorefih nozh in dan, neprenehama, po tifti poti hoditi, ki je on. — On je tista vezhna refniza, ktera govori v' fvetim Pifmu; on ima befede vezhniga shivljenja; njegove befede fo vezhne in ne bodo nikoli prefhle; nebo in semlja bo prefhlo, njegove befede pa ne; refnizhne fo, in frezhin je, kdor jih poslufha in ohrani, in v' vfih rezheh po njih ravna. — On je shivljenje, in le on deli shivljenje; „v' njem je shivljenje, in shivljenje je luzh ljudi“¹⁾. Ne le zhafno shivljenje deli on, ampak tudi vezhno. On je shivi kruh; in kdor bo od tega kruha jedel, bo imel vezhno shivljenje.

¹⁾ Jan. 1, 4.

O glej tedaj, ljubi moj kristjan, kaj ti je **Jesuf!** — **O** premisli vezhkrat, kdo je **Jesuf**, in kako frezhin si, kadar ga, kolikor je mogozhe vredno prejmeslh v' presvetim **Sakramentu!** — **Zhe** ga pogosto prejeti ne shelish, ne premislish, kdo je; sakaj ko bi dobro premislil in sposnal, kdo je **Jesuf**, bi perferzhno shelel, ga pogosto prejemat, in bi si is vse mozhi persadeval, tako shiveti, de bi ti perpusheno bilo, pogosto k' njegovi misi perstopiti, in de bi ga tudi vselej, kolikor je mogozhe, vredno prejel.

Kako pogosto bi se imelo k' svetimu obhajilu hoditi, se ne da sploh povedati, sakaj to se mora po okolishinah vsaziga posebej presoditi. Dobro bi bilo, ko bi si vsi kristjani sploh persadevali, vsaj vsak mesez enkrat k' svetimu obhajilu iti; nekteri pa veliko bolj pogosto.

Ljubi moj kristjan, persadevaj si, med tistimi biti, kateri pogosto k' svetimu obhajilu hodijo. Vender pa nizh ne stori bres dovoljenja svojiga dobriga in fkerbniga spovednika. **Zhe** shelish, se bolj in bolj s' **Jesufam** fkleniti, in zhe zhutish, de te sveto obhajilo bolj svestiga stori v' dopolnovanji vsih tvojih dolshnost, in bolj gorezhiga v' ljubeshni do **Boga** in do blishnjiga, rasodeni to svojimu spovedniku, in ga prosi, de naj

ti perpušti, pogosto k' misi Gospodovi perstopiti; potem se pa popolnoma njegovi volji podversi.

Zhlovek ne more nikoli prevezh pogosto svetiga obhajila prejemati, zhe ga saref v' povikshanje boshje zhaſti, in ſvoji duſhi v' svelizhanje prejema; ſakaj ravno ſato nam je Jeſuf leta preſveti Sakrament dal. Pervi kriſtjani, ki ſo ſkorej vſi bili ſvetniki, *ſo vſak dan ſtanovitno opravljali molitve in lomljenje kruha,* ¹⁾ to je, ſveto obhajilo. In ſ. Ambroſh pravi: Shivi tako, de bi vſak dan lahko k' ſ. obhajilu ſhel. — Sheleti je, de bi ſe vſakdanji kruh duſhe tudi vſak dan vſhival.

Pogostno obhajilo te ſamo na ſebi ne bo svelizhalo, ampak *vredno*. Zhe ſi ne persadevaſh, tako ſhiveti, de vſelej, kolikor je mogozhe, vredno perſtopiſh k' boshji miſi, bo ravno pogostno obhajilo tvoje vezhno pogubljenje. — Zhe ſi pa reſnizhno persadevaſh, ſveſto po Jeſusovih naukih in ſgledih ſhiveti, Boga zheſ vſe, in bliſhnjiga ſavolj Boga kakor ſamiga ſebe ljubiti, te nobena rezh v' dobrim bolj poterđiti in ohraniti ne bo ſamogla, kakor ravno pogostno ſveto obhajilo; ſakaj tako bo Jeſuf

¹⁾ Djanje Ap. 2, 46.

prav saref v' tebi oftal in ti v' njem; shivel bofh, ali ne ti, ampak Kristuf bo v' tebi shivel.

Nobene nefrezhe na fvetu fe pa tako ne boj, ljubi moj kristjan, kakor *nevredniga obhajila*. — Kadar zhlovek ve, de je v' fmertnim grehu in de fe ga ni fpovedal; ali zhe fe ga je fpovedal, de ni odvese sadobil, in vender gre k' boshji misi, prejme f. obhajilo po nevrednim. — To je prestraflin greh, boshji rop, greh Judesha Ifhkarjota, od kteriga je Jesuf sam rekel, de je bil „*hudobin duh*“ ¹⁾). In rezheni je tudi od njega, de kadar je bil per sadnji vezherji is Jesusovih rok presveto Reshnje Telo prejel, je *Šatan v' njega prishel* ²⁾).

Kako strašno velik je leta greh, fe vidi is besedi f. Pavla: „*Kdor bo leta kruh jedel, ali kelih Gospodov pil, (to je, fveti obhajilo prejel,) po nevrednim, bo kriv Gospodoviga telefa in njegove kervi*“ ³⁾); to je, bo ravno tak greh storil, kakor tisti Judje in neverniki, ki so Kristusovo truplo na krish perbili in njegovo kri prelili. Kakor ravno leta fveti Apostelj tudi drugej pravi, de veliki gresniki *fi Šina boshjiga v' novizh krishajo* ⁴⁾). Dalej

¹⁾ Jan. 6, 71. ²⁾ Jan. 13, 27. ³⁾ I. Kor. 11, 27. ⁴⁾ Hebr. 6, 6.

pravi: „*Kdor jé in pije, (to je, kdor f. obhajilo prejme,) po nevrednim, si sodbo jé in pije, ker ne raslozhi telefa Gospodoviga*“¹⁾).

Prefveto Refhnje Telo, ki je nar imenitnifhi hrana in nar boljfhí sdravilo nafhe dufhe, je njemu, ki ga po nevrednim prejme, nar hujfhí ftrup v' vezhno pogubljenje. Leta prezhudna fkrivnost Jefusove ljubefni, ktero je on nafhim dufham v' faftavo vezhniga svelizhanja, vezhniga sedinjenja s' njim, dodelil, poftane njemu isvirk nefkonzhniga terpljenja v' vezhnim odlozhenji od Boga! Leta shivi kruh, ki je is nebef k' nam prifhel, de bi naf k' febi v' nebefa perpeljal, poftane njemu obfojenje k' vezhni fmerti, ali velikovezh k' vezhnim shivljenju v' terpljenji. Leta nebefhka Mana, ktera nam pride is nebef de bi naf refhila is oblafci hudobniga fovrashnika, in naf v' fveti in svelizhanfki flushbi boshji poterdila, poftane njemu obfojenje k' vezhni fushnosti hudobniga Šatana, kteri je ftoril, de je Apoftelj Kriftufov po nevrednim fveto Refhnje Telo prejel, in kteri fhe sdaj vfe tifte, ki ga po nevrednim prejemajo, v' leta grosovitni greh fapelje. —

Ah, kako strašne rezhi so to! — O ljubi moj kristjan! še enkrat ti perporozhim: Nobene nefrezhe na svetu se tako ne boj, kakor *nevredniga obhajila*.

Zhe si kdaj tako nefrezhin bil, de si v' smertnim grehu sveto obhajilo prejel, de-
siravno si vedil, de si v' smertnim grehu, premisli, zhe si potem tudi refnizhno obshaloval leta prestrašni greh, zhe si se ga na tanko spovedal, in zhe si svesto vse opravil, kar ti je spovednik perporozhil. — Zhe ne vesh prav dobro, de si vse to storil, ne odlashaj vezh, ampak per prvi perloshnosti se ga na tanko in raslozhno spovej, ga isferza fovrashi in obshaluj; profi Boga v' imenu Jesufovim, de bi ti ga odpustil, in terdno fkleni, nikdar vezh kaj taziga ne storiti. Tudi profi svojiga spovednika, de bi ti kako posebno pokoro sa ta greh dal. Zhe je treba, tudi dolgo spoved opravi, na tanko, svesto in popolnama, kolikor je mogozhe.

De se bošh pa v' prihodnje nevredniga obhajila varoval, premisli vezhkrat, kar je bilo ravno sdaj rezheno od tega grosovitniga greha. Sravin tega premisli te besede f. Aposteljna Pavla: „*Naj se zhlovek pred dobro sprasha in skusi, potem naj je od*

tega kruha, in pije od tega keliha“¹⁾); to se pravi, de predin gresih k' svetim obhajilu, se morash dobro perpraviti k' spovedi, morash na tanko sprashati svojo vest in svesto vse rasodeti svojimu spovedniku; in zhe potem odveso in perpushtenje sado-bish, k' svetimu obhajilu iti, prejmi leta pre-sveti Sakrament.

Premisli, ljubi moj kristjan, kaj je v' tih besedah s. Pavla she dalej sapovedano. Sravin sprashevanja vesti in dobre spovedi, morash tudi svoj *dushni stan sploh* dobro premisliti. Premisli tedaj, zhe nisi radovoljno v' kaki blishnji perloshnosti greha, ktero bi lahko sapustil, ko bi refnizhno hotel; zhe si s' vsimi ljudmi dober perjatel, zhe s' vsimi perjasno govorish, kadar perloshnost najdesih; zhe nisi svojiga blishnjiga kaj poshkodoval, in zhe si mu she vse povernil; zhe si pohujshanje, ki si ga morebiti popred dajal, she popravit, kolikor ti je mogozhe; zhe imash refnizhne in perferzhne shelje, Boga smiram bolj in bolj ljubiti, in is ljubesni do njega vse storiti, kar je njemu dopadljivo, in vse opustiti kar je njemu soperno.

Zhe se tako sprashash in skusish, in zhe ti tvoja vest nizh posebniga ne ozhita,

¹⁾ I. Kor. 11, 28.

se ponishno perblishaj Gospodovi misi, in terdno saupaj, de ne bosh po nevrednim prejel svetiga obhajila.

V' bukvah svetih zerkvenih uzhenikov se najdejo nekteri strahni sgledi, kako je Bog vzhasi she na tem svetu shtrafal kristjane, ki so po nevrednim k' misi Gospodovi perstopili.

Tako, postavim, pishe f. Ziprijan, de je neka kristjana, ki je bila v' smertnim grehu, k' misi Gospodovi perstopila in prejela presveti Sakrament. Ali kmalo potem se je zhutila, kakor ko bi jo bil kdo davil, se je sazhela vfa tresti, in je mertva na tla padla. — In potem pravi f. Ziprijan, de tako vzhasi Bog she tukej poshtrafa boshji rop, de bi kristjane ostrahil in jih bolj previdne storil.

Ravno leta sveti uzhenik tudi pishe, de je neka kristjana hotla k' svetimu obhajilu iti, ki je bila v' smertnim grehu; ali kadar se je bila sveti misi perblishala, ji je oginj naproti prishel, in jo je permoral, nasaj stopiti. — Srezhna, zhe je sposnala, de leta oginj je pomenil vezhni peklenfski oginj, kteriga si je bila saflushila s' svojim grosovitnim graham.

Nar strahnejshi sgled pa je pervo nevredno obhajilo, ki se je na svetu sgodilo.

Kdo se samore bres grose spomniti obhajila Judesheviga, in njegove fhtrafinge! — Poln hudobnih misel se je vsedel k' sadnji vezherji; je prejel presveto Refhnje Telo is rok dobrotljiviga Svelizharja bres vfiga sposnanja njegove nefkonzhne dobrote, in satoraj je namesti gnade boshje, shivi Šatan prifhel v' njegovo ferze po prejemanji presvetiga Refhnjiga Telef. Kakorhitro ga je bil prejel, je od mise vstal in je fhel Jesufa prodati njegovim fovrashnikom. — In potem je leta nefrezhni zhlovek nad svojim svelizhanjem obupal, in je svojimu shivljenju strashin konz storil!

Premisli sad perviga nevredniga obhajila: Jesufov uzhenz in perjatel je od Šatana poseden; Šin boshji je Judam prodan; Apostelj Kristufov obupa in se vezhno pogubi! —

Premisli sdaj; ljubi moj kristjan, kako se morash k' fvetimu obhajilu perpraviti, de ga bosh, kolikor ti bo mogozhe, vredno prejel. — Nar boljshi perprava k' f. obhajilu je kerfhanfko fveto shivljenje. Kdor fveto shivi, je smiram s' Jesufam fklenjen v' perferzhni ljubeshi; in kadar ga prejme v' presvetim Šakramentu, se s' njim le fhe bolj na tanko fklene.

Sravín tega se pa tudi vselej fhe po-

febej perpravi s' veliko gorezhnostjo, kadar ti je perpusbeno, k' fveti misi perstopiti. — Potem ko si svojo vest v' f. Sakramentu pokore od greha ozhistil, prosi Boga perferzhno, posebno per vezherni molitvi svezher pred fvetim obhajilam, in per jutrejni molitvi tisti dan, ko mislish prejeti presveto Reshnje Telo; de ti gnado da, ga ponishno in nje-mu dopadljivo prejeti, de bi ti leta presveti Sakrament ne bil v' sodbo in pogubljenje, ampak v' vezhno svelizhanje tvoje dushe. Premisli velikost te frezhe in gnade, shiviga Boga prejeti; in premisli, kako nemogozhe ti je, de bi mu is svoje lastne mozhi vredno in dopadljivo prebivalishe perpravil. Kadar se je kralj David perpravljaj, Gospodu tempelj fosidati, de bi bil njegovo prebivalishe na semlji, je sposnal, kako malo samore, mu vredno prebivalishe perpraviti. Ali Bogu, desiravno ni bil Davida v' to odlozhil, de bi boshjo hisho fosidal, so vender njegove dobre shelje dopadljive bile. Tako mu bodo tudi tvoje shelje, mu prijetno prebivalishe v' svojim ferzu perpraviti, dopadljive, zhe bodo fklenjene s' perferzhnimi in ponishnimi proshnjami, in s' resnizhnim persade-vanjem.

Tukej najdesfh nektere perpomozhke sa perpravo k' fvetimu obhajilu.

1. *Ponishaj* se pred Gospodam svojim Bogam kolikor ti je mogozhe, in sposnaj, de si sam na sebi popolnoma nevredin, ga prejeti. — Premisli, kdo je Bog, in kdo si ti; premisli njegovo nesmerjeno in nefkonzhno visokost in svetost, in potem premisli svojo revshino, slabost in hudobijo. Bolj ko se bosh pred Bogam ponisheval, raji bo k' tebi prishel in se bo s' tabo sedinil; sakaj na reveše in ponishne se Bog rad osre, se jim perblisha in jih k' sebi povsdigne, prevsetne pa, visoke in modre (po modrosti sveta), prepusti njih lastni modrosti, ktera je neumnost pred Bogam, in se odverne od njih.

2. *Moli* Jesufa v' presvetim Sakramentu, v' katerim se bosh fkorej na tanko s' njim fklenil. Dobro storish, zhe vsak dan Jesufa molish v' tej nesapopadljivi fkrivnosti, ako perloshnost imash; posebno pa ga perferzhno moli, kadar se perpravljash, ga prejeti. Prosi ga s' saupanjem in v' njegovim imenu, (sakaj rekel je: „*Kar me bote profili v' mojim imenu, to bom storil*“¹⁾), de naj ti vse odpusti, kar si do sdaj storil soper njegovo sveto voljo.

3. Obudi shivo *vero* v' svojim ferzu,

¹⁾ Jan. 14, 14.

kakor ko bi vidil Jesufa v' tem presvetim Sakramentu. Še bolj terdno verovaj, kakor ko bi ga s' telesnimi ozhmi vidil, sakaj ozhi dostikrat zhloveka goljfajo, boshja beseda naf pa nikdar ne more goljfati. Ne gledaj Jesufa tukej le s' telesnimi, ampak s' dušhnimi ozhmi; zhe ga s' telesnimi ozhmi gledafh, vidifh le sunanje podobe, ki so malo vredne; s' dušhnimi ozhmi ga bosh pa sagledal na fedeshi milosti, obdaniga od Angeljev boshjih, ki ga molijo v' tej nesapopadljivi fkrivnosti njegove ljubesni do ljudi.

4. Obudi terdno in nepremakljivo *saupanje* v' Jesufa v' presvetim Sakramentu. Tukej je prav saref na tistim fedeshi milosti, od kteriga f. Pavl govori, rekozh: „*Perblishajmo se fedeshu milosti, de usmiljenje sadobimo in milost najdemo, kadar pomozhi potrebujemo*“¹⁾. — Le premisli, ljubi moj kristjan, kdo je Jesuf v' presvetim Sakramentu, (kakor je bilo popred rezhen), in premisli, kaj ti tukej da, in tvoje ferze bo s' velikim saupanjem do njega napolnjeno. Tukej ti da nar vezhi dar, namrezh famiga sebe; saupaj tedaj, de potem, ko ti nar vezhi dar da, ti manj-

¹⁾ Hebr. 4, 16.

fbih darov ne bo odpovedal, zhe bodo le njemu k' zhaſti, in tvoji duſhi v' svelizhanje.

5. Obudi perferzhno in gorezho *ljubeshin* do njega. Ljubeshin ti je poſebno potrebna ſa vredno prejemanje ſvetiga obhajila. Ko bi ti ſamogel Jeſufa ravno tako ljubiti, kakor on tebe ljubi, bi ga popolnoma vredno prejel. Ali ker ti je to nemogozhe, ſe bo tvoja vrednoſt toliko perbliſhala popolnamoſti, kolikor tvoja ljubeshin. — Ljubeshin je tiſto ſhenitvavſko oblazhilo, ſ' kterim mora tvoja duſha oblezhena biti, kadar pred ſvojiga nebeshkiga ſhenina pride, zhe mu ſheli dopaſti. — Jeſufova ljubeshin do naſ ſe ſzer v' vſih ſvetih Sakramentih pokashe, ſakaj v' vſih nam gnade iſ ljubeshni deli; ali v' nobenim ſe tako lepo in ozhitno ne pokashe, kakor v' preſvetim Reſhnjim Teleſu. To je prav ſareſ Sakrament njegove ljubeshni do naſ. Satorej ſe perpravi, ljubi moj kriſtjan, ſ' poſebno ljubeshnijo k' prejemanji tega preſvetiga Sakramenta. — Ali ne le v' beſedah in v' obzhutkih mora leta ljubeshin biti, ampak v' djanji ſe mora pokasati, v' ſveſtim dopolnovanji vſih tvojih dolſhnoſt, in vſih ſapoved in naukov, ki ti jih Jeſuf daje; v' fkerbnim ogibanji greha, ker Jeſufa raſſhali; in poſebno v' ljubeshni do bliſhnjiga ſa-

volj Jesufa, kteriga morash viditi v' perfhoni svojiga blishnjiga. Zhe je tvoje ferze s' tako ljubesnijo do Jesufa napolnjeno, bo rad prifhel v' tvoje ferze in bo v' njem prebival.

6. Špomni se tudi vselej, kadar se k' svetim obhajilu perpravljash, de nam je Jesus leta presveti Sakrament v' *špomín svojiga terpljenja in svoje smerti* dal. To šposnamo is njegovih lastnih besedi per sadnji vezherji: „*To storite v' moj špomín*“¹⁾). Ravno to se šposna tudi is besedi f. Pavla, ker pravi: „*Kolikorkrat bote jedli leta kruh, in leta kelih pili, bote osnanoi smert Gospodovo, dokler pride*“²⁾). — Špomni se tedaj, de je tvoj usmiljeni odreshe-nik prezej po sadnji vezherji, per kteri je bil leta presveti Sakrament svoji fveti Zerkvi isrozhil, radovoljno v' svoje terpljenje fhel, kteriga je s' svojo smertjo na krishi fklenil. Bodi mu sa njegovo nesapopadljivo ljubesin perferzhno hvaleshin, in prosi ga, de te deleshniga štori svojiga nefkonzhniga sa-flushenja.

Šrezhin si, ljubi moj kristjan, kadar dobro perpravljen prejmesh fveto obhajilo. Sa leto veliko frezho in gnado se sahvali

¹⁾ Luk. 22, 19. ²⁾ I. Kor. 11, 26.

Jesufu po svetim obhajilu. — Kakor sa perpravo, tako tudi sa sahvalo, najdesih tukej nektere perpomozhke.

1. *Sazhudi* fe nad nefkonzhno in nesapopadljivo ljubesnijo svojiga Jesufa. Potem fe mu is ferza sahvali; de fe ni oserl na tvoje grehe, na tvojo nesvestobo in nehvaleshnost, ampak na tvoje dušhne potrebe, in je prishel tvojo dušho rasveselit in oshivit s' shivim kruham, kateri to laštnost v' febi ima, de da vezhno nebeshko shivljenje v'šim tištim, kateri ga s' ljubesnijo in hvaleshnostjo vshivajo. — *Sazhudi* fe s' perferzhno hvaleshnostjo, de tvoj Gospod in tvoj Bog pride tebe revno šivar obiskat. Š. Elisabeta fe je sazhudila, kadar je mater svojiga Gospoda vidila, ki jo je obiskat prishla¹⁾. Tebe pa Gospod sam pride obiskat, vezhni v'šigamogozhni Bog. Tedaj rezi s' ponishnim sazhudenjem: Od kod meni pride ta frezha, de moj Bog k' meni pride? — In potem sposnaj, de ta frezha pride v'ša le od njegove nefkonzhne ljubeshni, in zlo nizh od tvoje vrednosti.

2. Ker verujesh in sposnash, de v' prefvetim Sakramentu Bog sam pride k'

¹⁾ Luk. 1, 43.

tebi, ga *moli*, kakor ga molijo Angelji v tej nesapopadljivi fkrivnosti. Kadar si tako frezhin, de k' fveti misi perstopiti in pre-fveto Refhnje Telo prejeti fmesfh, lahko po pravizi rezhesfh s' f. Pavlam, de takrat Jesus v' tebi shivi. Spomni fe, kako si frezhin, in ne samudi tako lepe perloshnosti, Jesufa moliti, fe mu popolnoma dati in ga profiti, de bi ti svoje gnade obilno dodelil. Jesus ti je sfer smiram in povsod prizhujozh, ker je tvoj Bog, ali fhe posebno ti je takrat prizhujozh, kadar fe ti da savshiti per f. obhajilu. Kakor fe on tebi vfiga da, tako fe tudi ti njemu vfiga daj. Daj mu vse svoje ferze, in ga ne rasdeli med njim in med ftvarem; daj mu vso svojo dushe, de bo le on Gospod tvoje dushe, de bo dusha tvoje dushe; daj mu vse svoje misli in svoje shelje, de bodo vse tvoje misli le v' njega obernjene in v' njegovo fveto postavo, in de ne bosfh nobene rezhi tako shel, kakor njegovo fveto voljo smiram in povsod svesto dopolniti. Prosi ga v' tej frezhni uri, de bi ti vse dodelil, kar na dushi in na telesu potrebuješfh. Prosi ga lepih zhednost, posebno tistih, ki vesfh de ti jih je nar bolj treba; prosi ga posebno krotkosti in ponishnosti, sakaj te dve zhednosti nam posebno perporozhi, de naj fe jih od njega

nauzhimo ¹⁾). Profi ga pokorfhine do Boga in do ljudi, kakor je bil tudi on pokorin Bogu in ljudem, pokorin do smerti, zlo do smerti na krishi. Profi ga svete poterpeshljivoſti, de boſh radovoljno noſil ſvoj krish ſa njim vſe dni ſvojiga ſhivljenja, in po poti krisha v' njegovo kraljeſtvo priſhel. Profi ga, de ti ſvoj ſvet ſhegin da, in rezi mu s' ljubesnivo ſerzhnoſtjo, ki mu je dopadljiva: „*Ne bom te iſpuſtil, dokler me ne poſhegnafh*“ ²⁾).

3. Sravin tega, ko Jeſufa profiſh, de bi ti dodelil gnado, ſi lepe kerſhanſke zhednoſti perdobiti in v' njih ſhiveti, tudi terdno ſkleni, *ſe ſveſto poſluſhiti* njegove gnade. Ne miſli, de ſi boſh ſhe s' ſamo molitvijo vſe zhednoſti perdobil. Molitev je ſareſ v' ſadobljenje zhednoſt tako potrebna, de bres nje ni ſhe nobedin pravih kerſhanſkih zhednoſt ſadobil; ali ſama na ſebi ni ſadoſti; sravin nje mora tudi reſnizhno in vedno perſadevanje biti, ſveto boſhjo voljo v' vſih rezheh ſveſto dopolnovati; ſakaj ne vſak, kteri porezhe: Goſpod, Goſpod, bo ſveli-zhan, ampak le, kdor bo po boſhji volji ſhivel. Terdno tedaj ſkleni, ljubi moj kriſtjan, v' tiſti frezhni uri po ſvetim obhajilu,

¹⁾ Mat. 11, 29. ²⁾ Mojs. 32, 26.

boshjo voljo smiram svesto dopolnovati v' vseh svojih kerfhanfskih dolshnostih. Spomni se takrat tudi svojih navadnih pregresfkov in flaboſt, in terdno fkleni, se jih sdaj ſhe bolj ſkerbno varovati; sravin proſi Jeſufa, de ti gnado da, ſe reſnizhno poboljſhati. In po ſ. obhajilu ne poſabi ſpet prezej, kakofhine obljube ſi ſtoril Jeſufu, kadar ſi ga v' ſebi imel v' frezhni uri ſ. obhajila.

Proſi Jeſufa v' tej frezhni uri tudi, de bi te v' *veri* poterdil. On nam je ſveto vero dal, in vſe, kar od Boga vemo, in ſploh vſe vezhne reſnize, nam je on rasodel. Proſi ga, de bi ti dal ſhivo vero, ktera ſe bo v' ſhivljenji pokasala, de boſh is vere ſhivel in boſh pravizhin pred njim¹⁾.

Proſi ga, de bi tvoje *saupanje* uterdil, de bo vſe tvoje saupanje le v' njem, v' njegovi prezhudni ljubesni, v' njegovim neſkonzhnim ſafluſhenji, in v' njegovim preſvetim imenu; „*sakaj le v' njem je ſvelizhanje; in nobeniga drusiga imena ni pod nebam daniga ljudem, v' kterim imamo ſvelizhani biti*“²⁾.

Proſi ga, de bi tvoje ferze s' *ljubesnijo* napolnil. On je ljubesin, in vſa ſveta ljubesin le od njega pride. On je ſhenin

¹⁾ Rim. 1, 17. ²⁾ Djanje Ap. 4, 12.

tvoje dushe, kadar je v' gnadi boshji. — Prosi ga tudi, de ti pomnoshi tvojo ljubeshin do blishnjiga, ktera mu je tako dopadljiva, de vse dobrote, ki jih blishnjimu is ljubeshni do Jesufa storimo, tako prejme, kakor ko bi jih njemu storili.

Tako se tedaj perporozhi Jesufu, ljubi moj kristjan, po svetim obhajilu sa vse, kar potrebuješ na dushi in na telesu; in moli tudi sa tiste, sa ktere si smiram moliti dolshan. In saupaj, de bodo tvoje proshnje in molitve, ktere v' tisti frezhni uri opravish, kadar Jesuf v' tebi shivi, posebno uflifhane, zhe so Bogu k' zhafti, in tvoji dushi v' svelizhanje.

„*Dan svetiga obhajila* lepo in po kerfhanfko preshivi. „*Leta dan imenuj nar imenitnishi in nar svetejsshi dan*“¹⁾).

1. Bodi posebno ta dan svest in pridin v' boshji flushbi, zhe je nedelja. Zhe je pa delovnik, bodi v' zerkvi, kolikor ti dolshnosti tvojiga stanu perpušte. Nikar ne posnemaj tistih nehvaleshnih kristjanov, kateri prezej po svetim obhajilu is zerkve gredo, bres potrebe. (Le velika sila in potreba, ali kako silno opravilo kerfhanfke ljubeshni, jih samore isgovoriti.) Kdor bres prave

¹⁾ III. Mojs. 23, 21.

potrebe prezej po fvetim obhajilu is zerkve gre, ſtori, kakor je Judesh ſtoril, ker je prezej vun fhel, kakorhitro je bil prejel preſveto Reſhnje Telo ¹⁾.

2. Mirno in tiho preſhivi zel dan; le toliko govori, kolikor je treba in ſe ſpodobi. Tedaj nikar tiſti dan v' nobeno druſhino ne hodi bres potrebe; ſhe menj bi ſe ti ſpodobilo, v' kako poſvetno rasveſeljenje iti. Tudi doma ſe ſdershi nepotrebniga govorjenja, rasveſeljenja in ſmeha. Premifli, de ſi ſe danſ s' Jeſufam ſklenil, od kteriga ſtoji vezhkrat ſapiſano, de ſe je jokal, nikoli pa, de ſe je ſmejal.

3. Zhe te tiſti dan kdo pride obifkat, ſe varuj poſebno, de s' ſvojim jeſikam ne greſhiſh ſoper ljubedin do Boga in do bliſhnjiga. Premifli, de ſe je danſ Jeſuf, po ſvoji neſkonzhni dobroti, na tvoj jeſik poſloſhiti dal. Nikar ga tedaj s' tem jeſikam ne gajſhlaj; nikar mu tako ne povrazhuj njegove neſapopadljive ljubedin do tebe. Kdor flabo od ſvojiga bliſhnjiga govori, tepe Jeſufa s' veliko ojtrejſhi gajſhlo, kakor ſo ga Judje tepli.

4. Beri, kolikor ti je perpuſheno, leta dan kake dobre ſvete bukve. Kadar mo-

¹⁾ Jan. 13, 30.

lišh, ti s' Bogam govorish, kadar pa kake fvette bukve berešh, Bog s' tabo govori. — „*Pridno beri*“ ¹⁾ ti f. Pavl fzer smiram pravi, kakor nekđaj svojimu duhovnimu sinu Timoteju; posebno pa ti je fveto branje perporozheno tisti frezhni dan, kadar f. obhajilo prejmešh.

5. Dobro in spodobno je tudi, de grefh Jesufa v' presvetim Refhnjim Telefusu obifkat tisti dan, kadar imašh frezho ga prejeti. Zhe ti je le mogozhe, opravi to obifkanje, in s' posebno ljubesnijo in gorezhnostjo ga opravi, de tako vsaj nekoliko Jesusu povernešh njegovo neskonzhno ljubesin do tebe.

6. Per vezherni molitvi dobro premisli, kako si leta dan preshivel; se Jesusu she enkrat sahvali sa leto veliko gnado, ktero ti je danf dodelil, ponovi svoje dobre namene in oblube, le Jesusu shiveti, in prosi ga, de bi ti gnado dal, ga smiram s' ljubesnijo v' svojim ferzu ohraniti, dokler ti bo spet perpušheno, perstopiti k' njegovi fveti misi.

¹⁾ I. Tim. 4, 13.

XIII.

Šveta mafha in obiskovanje presvetiga Refhnjiga Telefa.

„O Gospod, h' komu bomo fhli! Le ti imash be-
fede vezhniga shivljenja“ ¹⁾.

Ljubi moj kristjan, kadar k' fveti mafhi pridefh, ali kadar pridefh presveto Refhnje Telo obiskat, pridefh prav saref pred Jesusa, fvojiga Gospoda in Boga; in zhe ga takej svešto poslušash in ga k' tvojimu ferzu govoriti puštish, bosh raslozhno flifhal befede vezhniga shivljenja.

Predin ti pa dalej od tih presvetih fkrivnoft govorim, ti perporozhim premisliti, kako fвете so nafhe zerkve, v' kterih se lete fkrivnosti obhajajo in ohranijo.

Vfaka kerfhanfka katoljfhka zerkev je boshja hifha, in je tedaj fvet kraj. — *Kraj je fvet, kjer duhovni darujejo daritev sa pregrehe ljudstva* ²⁾. S' fvetim straham

¹⁾ Jan. 6, 69. ²⁾ Ezek. 42, 13.

vfelej pridi v' ta kraj, sakaj tukej je *hifha boshja*, in fo vrata *nebefhke* ¹⁾). S' fvetimi mislimi in nameni pridi v' zerkev, sakaj *hifhi Gospodovi se spodobi svetoft* ²⁾).

Kdor boshje hifhe ne zhafti, grefhi pred Bogam in mu nezhaft ftori. Tega greha je kriv, kdor v' zerkvi nespodobno okoli febe gleda; kdor spi, namesti de bi molil, ali pa boshjo besedo poslušhal; kdor bres potrebe govori ali se smeja; kdor vezhidel le sato v' zerkev pride, de vidi perfhone drugiga spola, in de one njega vidijo. — Š. Krisoftom pravi, de kdor tako ravna, saflushi, de bi ga strela pobila, ker se predersne, Bogu nezhaft delati v' njegovi lastni hifhi.

Vfe kar v' zerkvi vidish, naj napolni tvoje ferze s' fvetimi in spofhtljivimi obzhutki.

Shegnana voda naj te spomni, de kadar v' zerkev pridefh, morafh svoje ferze in svojo dusho ozhifiti od vsih nepotrebnih in nespodobnih misel. V' ftarih zhasih fo se Israelzi, predin fo boshjo flushbo v' tempeljnu opravljali, s' vodo ozhifiti mogli, ali to ozhifhevanje je vezhidel per njih sunanje bilo, in njih ferze je smiram s' krivizami ognjufheno oftalo. Sato nam je Jefuf v' novi flushbi boshji, ktero nam je isrozhil,

¹⁾ I. Mojs. 28, 17. ²⁾ Pfam 92, 5.

velikovezh ferze, kakor roke ozhistiti sapovedal, zhe hozhemo Boga v' duhu in v' refnizi moliti. Kadar se tedaj pokropish s' shegnano vodo, se spomni, de hishi Gospodovi se spodobi svetost, in presheni vse ne-fvete misli, ktere v' boshjo flushbo ne gredo; in profi Boga, de bi ozhistil tvoje ferze in tvojo dusho.

Spovedniza naj te spomni, de tukej je prav tisti kraj, kjer ti Bog tvoj dobrotljivi ozhe, ljubesnjivo naproti pride, kakor sgubljenimu sinu, kadar shelish, po refnizhni pokori k' njemu nasaj priti. Spomni naj te ne-fkonzhne milosti boshje, sravin pa tudi njegove ojstre sodbe, per kateri te ne bo vezh sato pred sebe poklizal, de bi ti grehe odpustil, ampak sato, de te bo savolj tvojih grehov k' vezhimu terpljenju obsodil, zhe se fkorej refnizhno ne fpokorish.

Prishniza naj te spomni svelizhanfskih nauk, ki jih tukej tolikokrat flishish. Kako frezhin si, ki imash perloshnost, boshjo besedo tako pogosto flishati. She bolj frezhin bosh pa, zhe jo bosh vedno v' fvojim ferzu ohranil in po nji shivel, sakaj „*frezhni so, kteri boshjo besedo poslushajo in jo ohranijo*“ ¹⁾). — Ti morebiti vse pre-

¹⁾ Luk. 11, 28.

malo sposnash, ljubi moj kristjan, kako frezhin si, in kako hvaleshin bi imel biti Bogu, de njegovo sveto besedo flifhati vedno perloshnost imash. Tukej, postavim, v' tej misijonfki desheli je veliko kristjanov, kateri savolj pomankanja duhovnov le malokdaj boshjo besedo flifhijo, desiravno grosno shele, jo pogosto flifhati; in veliko jih je, ki je fkorej nikoli vezh ne flifhijo, kadar v' kaki daljni kraj po potrebi odidejo. — O kako bi leti kristjani veseli bili, ko bi tako lepo perloshnost imeli, kakor ti. — Zhe bolj svesto v' svoje svelizhanje ne obernefh te perloshnosti, te bodo leti sapufheni kristjani toshili per fodbi boshji. — Kadar vidifh prishnizo, bi imel fkleniti, boshjo besedo smiram svesto poslufhati in po nji shiveti.

Podobe terpezhiga Jesufa naj te spomnijo njegove nefkonzhne ljubesni do tebe, in tvoje nehvaleshnosti do njega; in se sazhudi nad njegovo ljubesnijo, svojo nehvaleshnost pa obshaluj. — Shalofno je in nespodobno, kadar kristjan nespremifhljene in bres vfih obzhutkov memo podobe krishaniga, ali sploh terpezhiga Jesufa gre. — Ravno sato fveta kerfhanfka Zerkev ohrani in zhafti podobe Jesufove, de bi obudile v' nashih ferzih fvete in Bogu dopadljive misli in obzhutke.

Podobe svetnikov, naj te spomnijo,

kako lepo so leti perjatli boshji na tem fvetu shiveli; koliko so is ljubesni do Boga preftali, in kako frezhni so sdaj v' nebefih, kjer je Bog njih folse obrisal, in njih kratko shaloft v' vezhno veselje spreobernal. Spomni se, de si tudi ti k' tej vezhni frezhi poklizan, in de jo bosh gotovo prejel, zhe si bosh le refnizhno persadeval; in de ravno sato v' zerkev pridefh, de bi Bogu flushil, kakor so mu fvetniki flushili, in de bi nauke osnovernati flifhal, po katerih bosh samogel sado-bitu leto vezhno frezho.

Oltar naj te spomni, de tukej se ravno tifti Jesuf fvojimu nebefhkimu Ozhetu per fveti mafhi daruje, ki se mu je na f. krishi daroval sa odrefhenje fвета, s' tem raslozhkam, de tukej ne preлива fvoje kervi, ktero je enkrat sa vfelej na f. krishi sa vse ljudi prelil.

Tabernakelj naj te spomni Jesufove prizhujozhnosti, sakaj tukej prebiva vedno med nami v' presvetim Refhnjim Telefu. Leta prezhudna fkrivnost ftori zerkev prav saref boshjo hifho. Nar manjfh in nar revnifhi zerkev, v' kateri prebiva Jesuf v' presvetim Sakramentu, je bolj imenitna in bolj zhastitljiva, kakor je bil Salomonov tempelj, ki se je vef od slata fvetil; sakaj v' njem je bila le fkrinja fprave, v' kateri fte bili hranjeni

dve kamnitni tabli, na ktere je bil **Gospod Bog** svoje sapovedi sapisal; v' tabernakeljnu pa je **Gospod Bog** sam prizhujozh, edini isvirk vse svetosti in pravize.

Glej, ljubi moj kristjan, koliko svetih rezhi in svetih spominov je v' zerkvi! Zhe se tedaj v' zerkvi nespodobno obnafhafh, zlo nizh ne premislifh, kje si, in saref **Bogu** nezhaft delafh v' njegovi lastni hifhi. Kdor se v' zerkvi lepo in spodobno sadershi, fzer sato famo fhe ni poboshin in popolnoma dober kristjan; kdor se pa v' nji nespodobno obnafha, je gotovo flab in nevredin kristjan.

Posebno se morafh pa per sveti mafhi lepo in spodobno sadershati, sakaj f. mafha je med vsimi opravili svete katoljfhke **Zerkve** nar imenitnifhi, nar svetejfhhi. Tukej se **Jesuf** svojimu nebesfhkimu **Ozhetu** vedno daruje, kakor nekdej na f. krishi, s' tem raslozhkam, de tamkej je bila kervava daritev, tukej je nekervava. — Misli tedaj, ljubi moj kristjan, kadar si per f. mafhi, de si s' presveto devizo **Marijo** pod krishem, na katerim se **Jesuf** sa tvoje in vsih ljudi svelizhanje nebesfhkimu **Ozhetu** daruje. Škleni, kolikor morefh, svoje misli in obzhutke s' tistimi, ki jih je leta presveta devifhka mati imela, kadar je svojiga preljubiga sina **Bogu** darovala v' odrefhenje sveta; in moli ga v' edinosti s'

svetimi Angelji, ki ga vedno molijo v' tej nesapopadljivi fkrivnosti.

Premisli vezhkrat, ljubi moj kristjan, kakofhina daritev je f. mafha, in sakaj se Jesuf svojimu nebeshkimu Ozhetu vedno daruje.

1. Kakor se je Jesuf na krishi svojimu Ozhetu sato daroval, de bi ga s' svojo ljubesnijo in pokorfhino *visoko zhashil*, tako se mu tudi per f. mafhi vedno daruje v' pomnoshenje in povikshanje njegove boshje zhashi. Šveta kerfhanfka katoljfhka Zerkev s' nobeno rezhjo ne more Boga tako zhashiti, kakor s' daritvijo f. mafhe, kakor je prerok Malahija fhtiri sto let pred Kristusam prerokoval, rekozh: „*Od solnzhniga is-hoda do solnzhniga sahoda je moje ime veliko med vsimi ljudstvi, in v' vsih krajih se posvezhuje in daruje mojimu imenu zhasha daritev; sakaj veliko je moje ime med ljudstvi, pravi Gospod vojskних trum*“¹⁾).

2. Jesuf se je na f. krishi, Bogu svojimu Ozhetu daroval v' *odpusshenje grehov* vfiga sveta. Grebe vsih ljudi, od Adama do sadnjiga zhloveka, ki bo na svetu shivel, je leto nedolshno Jagnje boshje na-se

¹⁾ Malah. 1, 11.

vselo; in s' shebelji, s' kterimi je bilo njegovo sveto truplo na krishi perbito, je bilo perbito in pokanzhano tudi „*dolshno-pifmo*“¹⁾), ki je bilo soper naf v' nafhe vezhno pogubljenje. Sato je Jesus na krishi, ozhitno profil sa svoje ubijavze, de bi jim Bog odpustil; in je spreobrnjenimu desnimu rasbojniku obljubil; de bo fhe tifti dan s' njim v' paradishi. — Ravno tako se Jesus tudi per f. mafhi vedno daruje svojemu nebeshkimu Ozhetu v' odpushtenje nafhih grehov; ne kakor de bi darovanje, ki ga je na krishi opravil, pomankljivo bilo, (sakaj Kristus je enkrat sa vselej umerl sa vse ljudi, in nam je s' svojo lastno kervijo vezhno odpushtenje sadobil²⁾), ampak ravno tisto darovanje na krishi sdaj vedno per sveti mafhi ponovljuje v' odpushtenje nafhih grehov.

3. Jesus nam je na f. krishi sravin odpushtenja grehov tudi *vse druge gnade* perdobil, tako, de bi bres neskonzhniga saflushenja Jesusove smerti, nikdar nar manjsi gnade od Boga prejeti ne samogli. Vse karkoli nam je v' svelizhanje potrebno, pride od Jesusa, in bres njega smo prasnno nizh. Jesus je „*Solnze pravize*“³⁾). Ka-

¹⁾ Kolof. 2, 14. ²⁾ Hebr. 9, 12. ³⁾ Malah. 4, 2.

kor shivljenje na semlji bres folnza biti ne more, (sakaj ko bi folnze nehalo biti, bi kmalo vse, kar na semlji shivi, umreti moglo,) tako tudi nafha dufha bres Jesufa biti ne more; zhe Jesufa sapusti in se od njega odlozhi, se vezhno pogubi. — In ravno s' darovanjem f. mafhe Jesus nar vezhi gnade kristjanam deli. Š. mafha je vedin in obiln isvirk vsih boshjih gnad. Š. Zerkev ne more nobene boljshi in bolj mogozhne molitve in poboshnosti ali andohti opraviti, kadar sheli kako gnado od Boga prejeti, kakor sveto mafho; kakor se vidi v' vsih velikih potrebah. — Per f. mafhi profi mafhnik Boga sa vse ljudi, v' imenu ravno tistiga Jesufa, ki se v' rokah mafhnika daruje nebeshkimu Ozhetu, kakor na krishi, sa vse ljudi.

4. Jesus je na f. krishi, potem ko je bil vse opravil in dopolnil, kar je bilo od njegove strani potrebno v' svelizhanje sveta, s' veselim in hvaleshnim ferzam na ves glaf rekel: „*Dokonzhano je*“! — O kako Bogu hvaleshno in neisrezheno veselo je takrat preljubesnivo ferze Jesufovo bilo, kadar je vidil svoje grosovitno terpljenje, s' katerim je bil ves svet od vezhniga terpljenja odre-fhil, dokonzhano! Na oljki gori je s' kervavim oblizhjem svojiga Ozheta profil, de

bi vsel od njega leto terpljenje; pa ni bila volja boshja; preštati ga je mogel. Sdaj ga je preštal. O kako veselilo in hvaleshno je njegovo ferze! — Ravno tako tudi sveta mati katoljfhka Zerkev s' svetim veseljem obhaja in daruje f. mafho nebeshkimu Ozhetu, in se mu v' imenu Jesusa sa vse njegove gnade in dobrote sahvali. In kadar Bog kristjanam kako posebno gnado dodeli, se mu sveta Zerkev ne vé boljshi sahvaliti, kakor s' sveto mafho.

Zhe vse to dobro premislish, ljubi moj kristjan, bosh sposnal, de f. mafha je ref nar imenitnish, nar svetejsi in nar boljshi vsh opravil, ki jih f. kerfhanfka katoljfhka Zerkev opravlja. Satorej bodi vesel, kadar perloshnost najdesi, k' f. masi iti. Srezhin je, kdor se samore vsak dan snajti per ti nar svetejsi daritvi.

Kadar si per f. masi, moli s' posebno poboshnostjo. V' molitviskih bukvah najdesi molitve, ki se molijo per f. masi. Moli jih bolj s' ferzam, kakor s' ustim. Nikar ne sgubi gnade-polniga zhafa f. mashe. Pusti takrat na strani vse svoje zhafne opravila in fkerbi in vse kar je posemeljskiga, in misli le v' to, kar se tukej godi. Zhaf f. mashe hitro pretezhe; masnik gre smiram naprej v' svojim svetim pravilu; zhe v' kako

drugo rezh misliš, kmalo sgubišh kaki del f. mashe.

O koliko gnad boshjih bosh prejel, ljubi moj kristjan, zhe bosh smiram prav svesto in poboshno molil per f. mashi. — Kadar si spodobno per f. mashi, stojish tako rekozh na Kalvarii pod f. krishem, na katerim se tvoj Jesuf daruje Bogu Ozhetu.

Tamkej ga flishish moliti sa svoje ubijavze. — Glej, zlo sa svoje ubijavze profi svojiga Ozheta, kolikovezh ga bo sa-te profil, ki ga ljubish. *Jesuf je na desnizi boshji, in vedno profi sa nas¹*). Ta misel naj tvoje serze s' zhe dalej vezhi ljubesnijo do njega napolnuje. O kako frezhni smo, kadar se perblishamo Bogu Ozhetu po saflushenji in v' imenu Jesufa, *kteri vezhno shivi, de profi sa nas²*).

Tamkej na f. krishi ga vidish, kako ljubesnivo prejme v' svojo gnado spokorniga greslnika. „*She danf bosh s' mano v' paradishi*“, pravi spokornimu desnimu rasbojniku. — Zhe te tvoja vest pezhe, kadar si per f. mashi, savolj velikih grehov, ki si jih storil, nikar ne obupaj. Rad pridi k' fveti mashi; misli si, de si na Kalvarii pod

¹) Rim. 8, 34. ²) Hebr. 7, 25.

Jesufovim krishem; perferzhno obshaluj svoje grehe, fovrashi jih is zeliga ferza, terdno fkleni, se refnizhno poboljšhati; potem povs-digni ozhi svoje dufhe in poglej Jesufa, kako vifi na krishi v' neisrezhenim terpljenji, in rezi mu s' perferzhnim saupanjem: „*Spomni se me, o Gospod, kadar pridesh v' svoje kraljestvo*“¹⁾. — Potem se spomni, de je sdaj she v' svojim kraljestvu, in je tam tudi tebi kraj perpravil, zhe se bofh refnizhno poboljšhal in ga stanovitno ljubil.

Tamkej vidish Marijo Magdaleno, leto sveto spokornizo, kako objema krish s' perferzhno, gorezho ljubesnijo, in s' neisrezheni hvaleshnostjo do Jesufa, kateri je njeno dusho od pogubljenja refhil, *in ji je veliko odpustil, ker je veliko ljubila*²⁾. — Saupaj! Tudi tebi bo odpustil, zhe ga perferzhno ljubiti sazhnesh in stanovitno ljubish.

Zhe to v' spominu ohranish, ljubi moj kristjan, bofh s' velikim saupanjem in s' perferzhno ljubesnijo molil per sveti mafhi, in bofh veliko gnad od Jesufa prejel. Jesus je fzer smiram, dokler je na tem svetu shivel, ljudem dobrote in gnade delil; nar vezhi gnade jim je pa dodelil na svetim krishi. Tako tudi nam fzer vfelej rad svoje

¹⁾ Luk. 23, 42. ²⁾ Luk. 7, 47.

gnade deli, kadar ga sa-nje prosimo; posebno nam jih bo pa obilno dodelil, zhe ga s' shivo vero in s' terdnim saupanjem sa-nje prosimo, kadar se na oltarji sa naf daruje svojimu nebeskemu Ozhetu.

Ljubi moj kristjan, is vsiga tega lahko sposnash, kako gresli kerfhanfki zhlovek, kateri se nespodobno obnafha v' zerkvi, v' boshji hifhi, v' kateri se take svete in nesapopadljive fkrivnosti obhajajo. — Tukej najdesfh nektare sgleda, is kterih bosh to fhe bolj sposnal.

V' fvetim Pismu se bere sgled, kako je Bog rasshaljen bil, kadar se je Jerusalemskimu tempeljnu, ki ni bil tako fvet, kakor fo nafhe zerkve, nezhaft fforila. — V' tem tempeljnu je bilo veliko slata in frebra hranjeniga, kteriga je kralj Asije poshelel. Je tedaj poslal Helijodora v' Jerusalem po leto slato in frebro. Helijodor je s' veliko prevsetnostjo fhel v' tempelj, de bi povelje svojiga kralja dopolnil; ali svedil je, kako fvet je ta kraj, in kako rasshali Boga, kdor se nespodobno in pregresfhno v' njem obnafha. Dva Angelja boshja fta se mu perblishala, in fta ga tako otepla, de fo ga fkorej mertviga is tempeljna nefli ¹⁾). — Ko

¹⁾ II. Makab. 3.

bi Bog tako ufmiljen in poterpeshljiv ne bil, kolikokrat bi Angelji, ki Jesufa vedno molijo v' presvetim Sakramentu, tepsti prifhli nespodobne in grešhne kristjane, kateri le sato v' zerkev pridejo, de Bogu nezhaft delajo v' njegovi lafthi hifhi. — „*Kdor bo tempeljnu boshjimu nezhaft storil, tistiga bo Bog pokonzhal*,“¹⁾ pravi f. Pavl.

Drug sgled se najde v' f. Pismu, is kteriga sposnamo, kako rasshaljen je bil Bog, kadar se je Jerusalemskimu tempeljnu nezhaft delala. — Jesuf je bil sgoli krotkost in ljubesin; ali kadar se je boshji hifhi nezhaft delala, se je v' svoji fveti nejevolji ojstriga pokasal. V' f. Evangelii se bere, de kadar je bil Jesuf v' Jerusalem prifhel, in ko je po svoji navadi prezej v' tempelj fhel, je najdel ljudi, ki so tamkej prodajali in kupovali. Leta nezhaft, ki se je boshji hifhi delala, je tako vshgala njegovo presveto ferze, de si je naredil bizh is fhtrikov, in je vse te ljudi in njih shivino is tempeljna isgnal, je njih dnarje rastrefel in njih mise preobernil²⁾. — Leti ljudje so le to v' tempeljnu prodajali, kar je bilo Judam potrebno, kadar so Bogu darovali; in vender je Kristuf tako rasshaljen bil. — Kolikanj

¹⁾ I. Kor. 3, 17. ²⁾ Jan. 2, 13 — 15.

bolj ga kristjan rasshali, kateri se v' zerkvi, posebno med boshjo flushbo, nespodobno in pohujshljivo obnafha, in s' svojim pohujshanjem svojo lastno dushe in dushe drugih kristjanov hudobnemu duhu prodaja.

V' zerkvenih sgodbah se bere od f. Ambrosia, fhkofa v' Milanu ali Majlandu, de ga je nezhaft, ki se je boshji hishi delala, mozno v' ferzu shalila, desiravno je bil krotak in ponishin in poln ljubesni, je s' ljudmi, ki so se v' zerkvi nespodobno obnafhali, ojstro ravnal. Tako, postavim, je vidil imenitno gospo, ki je bila grosno posvetno in ofhabno napravljena, ko je ravno hotla v' zerkev stopiti. To je njegovo sveto ferze tako sbodlo, de jo je ojstro nagovoril: „Kam grefh“? — V' zerkev, mu je odgovorila. Na to ji je f. fhkof rekel: „Velikovezh bi kdo rekel, de grefh v' plef ali v' komedijo. Pojdi od tod! Pojdi objokovat svoje grehe in spokori se jih, in ne pridi vezh ozhitno nezhafti delati Bogu v' njegovo hisho s' svojo pregreshno ofhabnostjo.

Kristjan bi imel smiram s' svetim straham v' zerkvi biti, ki je boshja hisha. Bog je to she Israelzam sapovedal, rekozh: „S' straham bodite v' moji sveti hishi; jest sim

Gospod“¹⁾). To je nam kristjanam tolikanj bolj rezhenó, kolikor so nashe zerkve bolj svete, kakor je bil tabernakelj Israelzov, in potem Jerusalemfki tempelj.

Nar svetejšhi rezh v' nashih zerkvah je presveto Refhnje Telo. V' tej nesapopadljivi fkrivnosti je saref in vedno prizhujozh **Jesuf Kristuf**, nash **Bog**, sapopadek vse svetosti in vse ljubeshi. On je sazhetek in konz vse nashe vere in vse poboshnosti; on je nashe vse, in bresh njega zlo nizh sa sfoje svelizhanje storiti ne samoremo, kakor sam sprizhuje: „*Bresh mene nizh ne morete storiti. Kdor v' meni ne bo ostal, bo vun vershen, kakor mladika, in se bo ufushil, in ga bodo pobrali in v' oginj vergli, in bo gorel*“²⁾). Le v' njem in v' njegovim imenu je vse nashe upanje, vse nashe svelizhanje, „in v' nobenim drugimu ni svelizhanja; sakaj nobeno drugo ime ni pod nebam dano ljudem, v' kterim imamo svelizhani biti“³⁾). Sato nam je **Jesuf** tako perporozhil, v' njegovim imenu mo-

¹⁾ III. Mojs. 26, 2. ²⁾ Jan. 15, 5. 6. ³⁾ Djanje Ap. 4, 12.

liti. „*Resnizhno, resnizhno vam povem, zhe bote kaj profili Ozheta v' mojim imenu, vam bo dal. Do sdaj niste she nizh profili v' mojim imenu; profite in bote prejeli, de bo vashe veselje popolnoma*“¹⁾).

— Ali ne le *profiti* moramo Boga Ozheta v' imenu Jesufovim, ampak tudi *sahvaliti* se mu moramo sa vse v' ravno tem imenu, kakor nas uzhi f. Pavl: „*Vse, karkoli florite s' besedo ali v' djanji, vse florite v' imenu Gospoda Jesusa Kristusa; in sahvalite se Bogu in Ozhetu po njem*“²⁾); to je, v' njegovim imenu.

S' fvetu *masfo* in s' fvetim *obhajilam* se Jesus nar bolj zhafti. Per fveti masfi se spomnimo njegoviga svelizhanfkiga terpljenja in njegove smerti sa nashe odreshenje; in per fvetim obhajilu se sedinimo s' njim, in deleshni postanemo njegoviga neskonzniga saflushenja, kteriga nam je s' svojim terpljenjem in s' svojo smertjo sadobil.

Sravin tih dveh nar fvetejfhih opravil se Jesus tudi posebno zhafti s' *obiskovanjem presvetiga Reshnjiga Telefa*. — Kristjani gredo vzhasi na kako dolgo boshjo pot v' kaki kraj, kjer vfigamogozhni Bog, po profhnjah svojih fvetnikov, vzhasi kako po-

¹⁾ Jan. 16, 23. 24. ²⁾ Kolof. 3, 17.

febno gnado ljudem dodeli; in s' veliko sgubo zhafa in s' velikimi teshavami pridejo do kraja svojiga saupanja. Presvetiga Reshnjiga Telefa se pa ne spomnijo, ki je v' njih domazhi zerkvi, kakor v' vsaki drugi, in ki je nar imenitnisthi *kraj gnad*. — Nar svetejsi, nar boljsi, in Bogu nar dopadljivsi boshja pot je *obiskanje presvetiga Reshnjiga Telefa*. — De bosh to bolj sposnal in veroval, ljubi moj kristjan, premisli dobro, kar ti bom tukej povedal.

1. Na boshjo pot gre kristjan vzhasi delezh, in samudi veliko zhafa, kteriga bi morebiti imel v' opravila svojiga stanu oberniti. Sravin tega je tudi dušnih nevarnost na daljni boshji poti, posebno sa mlade kristjane. To posebno spovedniki dobro vedo. In tudi vsak drug kristjan, kteri ima kolikaj spremislika, to lahko sposna, sakaj shalostna skusnja nam to velikokrat sposnati da.

Kdor pa dobro sposna kraj gnad, ki je tam, kjer je presveto Reshnje Telo, nima delezh iti na to nar svetejsi boshjo pot. Vsako nedeljo, (zhe sfer ne utegne,) pride v' leta sveti kraj, bres sgube zhafa in bres nevarnosti. In kdor Jesufa ljubi, bolj kakor vse stvari in bolj kakor samiga sebe, najde v' njem svoje nar flajsi veselje,

fvoje nar vezhi saupanje; in v' tem obiskovanji vezh gnad sadobi, kakor na nar daljšhi boshji poti.

2. Najde se v' zerkvenih sgodbah in v' drugih svetih bukvah, de so nar svetejšhi flushabniki boshji, in nar vezhi zerkveni uzheniki vzhafi soper obiskovanje boshjih potov pisali, in de so kristjanam svetovali, raji doma ostati, kakor po njih hoditi. Tako, postavim, pishe veliki zerkveni uzhenik, f. Gregor is Nife, de kaka boshja pot samore morebiti komu v' svelizhanje dobra biti; vezhidel so pa boshje pota sa svelizhanje nepotrebne, in velikokrat tudi fhkodljive. In potem pravi, de naj kristjan velikovezh sam is sebe gre in k' Bogu pride, kakor pa de bi is svojiga kraja v' kak drugi daljni kraj na boshjo pot fhel. Ravno tako tudi drugi zerkveni uzheniki, in nar svetejšhi duhovni pastirji in uzheniki velikokrat kristjanam odsvetovajo boshje pota.

Od obiskovanja presvetiga Reshnjiga Telefa pa fhe ni nikdar noben svet uzhenik odsvetoval; ampak velikovezh se najde v' bukvah nar svetejšhih in od Boga rasvetljenih uzhenikov, de so leto obiskovanje, kolikor so mogli, perporozhali. In nar svetejšhi perjatli boshji so fvoje nar vezhi dušno veselje v' tem obiskovanji najdlji; in is

tega študenca vse svetosti so svojo mozh in stanovitnost v' skufhnjavah, svo svojo poterpeshljivost v' sopernostih in v' terpljenji; s' eno besedo, svo svojo svetost obilno sajemali. To kar duhovni uzheniki tako fkerbno perporozhajo, in kar svetniki boshji tako svešto opravljajo, je gotovo Bogu bolj dopadljivo, in tedaj bolj svelizhanfko, kakor to, kar vezhkrat kristjanam odsvetovajo.

3. Na boshjo pot kristjan vezhidel gre, de tamkej kako sveto podobo, ali pa zhaftitljivo truplo kakiga svetnika obishe, in se njegovi profhnji perporozhi, de bi po profhnji tega svetnika kako posebno gnado od Boga prejel. Vse to je prav in dobro, in sveta mati katoljfhka Zerkev naf uzhi, de naj se profhnjam svetnikov boshjih perporozhamo, de bi oni, ki so perjatli boshji, sa naf gresfhnike profili. To je saref vse dobro.

Ali fhe veliko boljshi je pa, *Svetnika vseh svetnikov* s' perferzhnim saupanjem obifkati v' presvetim Refhnjim Telesu. Tukej se ne zhafti le kaka sveta podoba in se ne profi kak svetnik, ampak se moli shivi Bog, ki je pod podobo kruha refnizhno prizhujozh. Tukej ni truplo kakiga zhafti-vredniga boshjiga flushabnika, ampak shivo Telo Gospoda nafhiga Jesufa Kristufa, ktero je sa naf na krish perbito bilo sa odpuštenje vseh nafhjih

grehov, in je zhaſtitljivo od ſmerti vſtalo, v' ſprizhevanje, de je tudi nam upanje dano, zhaſtitljivo od ſmerti vſtati in s' Jeſufam v' njegovim kraljeſtvu vezhno kraljevati. — Sravin tega premifli, moj kriſtjan, de v' ſ. Piſmu ſtoji ſapiſano, de Jeſuf, naſh uſmiljeni odreſhenik, *je na deſnizi boſhji, in vedno proſi ſa naſ¹⁾*). Zhe imafh pravo ſaupanje v' Jeſufa, ſvojiga ſrednika in beſednika per nebefhkim Ozhetu; zhe ga prideſh obifkat v' preſvetim Reſhnjim Te-leſu, in ſe v' ſvojih teſhavah in potrebah njegovimu uſmiljenimu ſerzu perporozhiſh, boſh gotovo vezh gnad ſadobil, kakor zhe na nar daljſhi boſhjo pot greſh.

4. Kriſtjani, kateri radi na boſhjo pot hodiſjo, miſlijo, de ſo gnade boſhje na kaki kraj navesane, de ſe bolj obilno v' kakim kraji prejemajo, kakor v' kakim drugim. — Reſ je ſzer, de je Bog ſhe v' prvih zhaſih kerſhanſke vere, in tudi potem vezhkrat, per grobu kakiga marternika ali kakiga drusiga ſvetnika, vzhaſi velike gnade kriſtjanam dodelil. — To je ſavolj njih velikiga ſaupanja ſtoril, ki ſo ga imeli.

Ko bi pa kriſtjan s' ravno takim ſaupanjem priſhel pred preſveto Reſhnje Telo,

¹⁾ Rim. 8, 34.

in bi tukej profil Jesufa v' njegovim imenu, bi mu Jesuf gotovo vse storil, sakaj to je obljubil¹⁾); in bi mu ne bilo treba delezh ifkat iti gnad, ktere bi doma lahko sadobil.

5. Boshje pota malokdaj kristjana poboljšhajo; sakaj v' refnizhno poboljšhanje je she kaj vezh treba, kakor le kako sunanje poboshno opravilo. Velikò se vidi kristjanov, ki radi po boshjih potih hodijo, in she veliko let te sunanje poboshnosti in fpokorne dela opravljajo, pa se vender she nizh niso poboljšhali, in she smiram v' svojih starih gresfhnih navadah shivé. Vse njih boshje pota jim nizh k' svelizhanju ne pomagajo, ampak jih le v' nevarni smoti dershe, de mislijo, de so poboshni kristjani, desiravno so pred Bogam vezhniga pogubljenja vredni.

Vse drugazhi je pa obiskovanje prešvetiga Refhnjiga Telefa. Kdor pridno obiskuje Jesufa v' tej nesapopadljivi fkrivnosti vezhne ljubeshni, ne more dolgo ostati v' kaki gresfhni navadi. Zhe je tako nefrezhin, de v' kaki greh saide, mu ga Jesuf, kadar ga leta kristjan obiskat pride, tako gerdiga in hudobniga pokashe, in ga tako ljubeshnivo fvari, de kristjan s' per-

¹⁾ Jan. 14, 14.

ferzhnim obshalovanjem fvojiga greha Jesufu obljudi, de ne bo vezh tega greha storil. In tako ne more v' nobeno gresfno navado priti, zhe rad Jesufa obifkuje v' presvetim Resfhnjim Telef, in zhe se tam s' njim pogovarja, kakor perjatel s' fvojim perjatlam. Zhe pa vender le v' kako presfno navado pride, in je nozhe sapustiti, kadar ga Jesuf ljubesnivo fvari, bo mogel pa Jesufa sapustiti. Boshja pot k' presvetimu Resfhnjimu Telef ni kakor druge boshje pota. Po drugih boshjih potih nekteri kristjani vse fvoje hudobne navade fabo nosijo, in jih ne sapuste; pa tudi boshjih pot ne sapuste; in tako nekteri ves zhas fvojiga shivljenja ravnajo. Na boshjo pot k' presvetimu Resfhnjimu Telef pa kristjan ne bo dolgo fvojih gresfnih navad fabo nosil; eno ali drugo mora sapustiti; zhe gresfnih navad sapustiti nozhe, bo mogel pa obiskovanje presvetiga Resfhnjiga Telefa sapustiti; sakaj nobeniga velelja ne bo vezh najdel v' tej poboshnosti ali andohti; Jesuf se bo od njega odvern timer; ne bo vezh pokufhal, kako fladak je Gosfod; njegovo ferze bo nepokojno, ves bo rastresen, in na sadnje bo vse popustil. Kakor je rekel f. Pavl pervim kristjanam, tako tudi nam pravi: „*Kako bo samogla praviza deliti s' kri-*

vizo? Ali kako se bo luzh sedinila s' temoto? Ali kako se bo Kristuf sprijasnil s' Belijalam“¹⁾? to je, s' hudobnim duham in s' vsemi tistimi, ki v' grehih shive.

6. Is befedi f. Pavla lahko fposnamo, de presveto Refhnje Telo, v' katerim Jesuf refnizhno in vedno prebiva, je nar imenit-nishti in nar svetejshti *kraj gnad*, v' katerim samore kristjan, zhe fe mu s' saupanjem perblisha, vezhi gnade sadobiti, kakor na vsih drugih boshjih potih. V' tej prezhudni in presveti fkrivnosti je Jesuf prizhujozh is sgol ljubesni do nas, nasih Vishti Mashtnik, kateri is svoje lastne fkušnje posna nashe slabosti in teshave, kakor pravi f. Pavl. *Torej se perblishajmo s' saupanjem temu „fedeshu milosti, de usmiljenje sadobimo in milost najdemo, kadar pomozhi potrebuje“²⁾*. Leta fedesh milosti je posebno presveto Refhnje Telo, v' katerim Jesuf vernim kristjanam toliko gnad deli. Šrezhin je, kdor s' dushnimi ozhmi vidi Jesufa na tem fedeshi! — Jesuf fploh vse kristjane k' febi vabi, ker jim ljubesnivo pravi: „*Pri-dite k' meni vsi, ki terpite in ste s' teshavami oblosheni, in vas bom poshivil“³⁾*. Posebno pa Jesuf tako govori v' presvetim

¹⁾ II. Kor. 6, 14. 15. ²⁾ Hebr. 4, 16. ³⁾ Mat. 11, 28.

Sakramentu; in frezhin je, kdor s' ufhesi svoje dushe flishti te besede, in v' vsih svojih teshavah in potrebah rad k' Jesufu pride. — Dalej pravi Jesuf: „*Vse kar mi da Ozhe, bo k' meni prishlo; in kdor bo k' meni prishel, ga ne bom vun vergel*“¹⁾. To fzer Jesuf sploh od vsih kristjanov pravi, kateri se refnizhno k' njemu spreobernejo; posebno pa govori od tistih, ki ga obiskujejo v' presvetim Refhnjim Telef; sakaj te besede je takrat isrekel, kadar je v' pervizh na snanje dal, de se nam bo dal v' presvetim Sakramentu. In potem pravi, de je volja njegoviga Ozheta, de naj nobeniga tistih, ki mu jih je dal ne sgubi, ampak de naj jim vezhno shivljenje da. — Od ktere boshje poti na svetu se kdaj kaj taziga najde v' besedah refnize?

Is vsiga tega vidish, ljubi moj kristjan, de ref nobena boshja pot ne more biti boljshi, bolj svelizhanfka in Bogu dopadljiva, kakor boshja pot k' presvetimu Refhnjimu Telef. Zhe tedaj refnizhno shelish, v' vezhno veselje svojiga Gospoda iti, in vezhno Jesufa v' nebesih gledati, pridi ga rad in pogosto obiskat v' njegovim nar svetejshim Sakramentu. — Shalofno je viditi;

¹⁾ Jan. 6, 37.

kako se leta sveta dolshnost do Jesufa flabo dopolnuje; kako malo je kristjanov, kateri svesto hodijo Jesufa obiskat v' presvetim Refhnjim Telesu. — Okoli fedeshev kraljev tega sveta je smiram veliko flushabnikov, kateri jim s' veliko pokorshino in ponishnostjo streshajo in jih zhashte; in sakaj? De kakoshino majhno zhasno dobroto od njih sadobe. K' fedeshu milosti pa, na katerim fedi vezhni kralj nebes in semlje, perpravljjen, nam nar vezhi in vezhne gnade deliti, se le malokteri njegovih flushabnikov perblisha, de bi ga pozhasstil, se njegovi milosti perporozhil, in gnade is njegovih rok prejemal.

Zhe ti, ljubi moj kristjan, kateri to beresh, rad Jesufa obiskujesh v' presvetim Sakramentu, si frezhin. Le glej, de leto sveto dolshnost do njega tudi smiram svesto in dobro opravljasht, kolikor ti je mogozhe; in de se sravin tega tudi fkerbno vsih grehov varujesh.

Zhe pa do sdaj lete dolshnosti do svojiga dobrotljiviga Jesufa fhe nisi dopolnoval, te pa prosim in ti perferzhno perporozhim, de sazhni ga sdaj pogosto obiskovati v' tej neskonzhno sveti fkrivnosti, v' kateri je sapopadek vsih gnad in vse ljubeshni Jesusove. — O koliko lepah gnad, koliko tolashbe in

mozhi bofh sadobil, zhe bofh pogofto hodil obifkat fvojiga nebefhkiga perjatla v' Sakramentu njegove ljubesni! — Kdor fe fedeshu fvojiga posemeljskiga kralja perblisha in ga kake dobrete profi, gre vzhasi prasin fpred njega, in ravno tako revin in potrebin, kakor je prifhel. Kdor pa pred tega kralja vezhne zhasiti pride, s' ponishnostjo, s' saupanjem in s' ljubesnijo, nikoli ne gre prasin fpred njegoviga fedesha mi-lofti. Ref je, de vzhasi ne vidi in ne sposna prezej, kaj je sadobil; ali zhe bo sveft oftal v' tem obifkanji, bo fkorej sazhtil v' febi pomnoshenje boshje gnade, in vezhi mozh v' premagovanji hudobnih fkufhnjav; sakaj Jefuf je obljubil, de bo poshivil tifte, ki bodo k' njemu prifhli. — Ali ko bi tudi kriftjan, kateri pogofto obifkuje Jefufa v' presvetim Sakramentu, po perpushtenji boshje previdnosti, nikdar nizh ne vidil in ne spofnal, kaj mu pomaga leto obifkovanje, mora vender smiram sveft oftati v' dopolnovanji lete fvete dolshnosti do Jefufa, se fkerbno greha varovati, in po tem terdno saupati, de ga bo Jefuf v' vezhnosti tolikanj bolj frezhniga ftoril, ker mu na tem fvetu prezej ne poverne, kar is ljubesni do njega ftori.

Zhe pa kriftjan, kateri svefto Jefufa

obiskuje v' presvetim Reshnjim Telefu, sra-
vin pa se tudi fkerbno greha varuje, prav
premisli, se ne bo nikoli pertoshil, de no-
benih posebnih gnad od njega ne prejme;
sakaj ravno to so she neskonzhno velike
gnade, de smiram svešto opravlja leto ob-
iskovanje, in se greha varuje, kolikor je
mogožhe.

Ljubi moj kristjan, zhe ti je perpusheno
in mogožhe, pojdi vsak dan svojiga nebesh-
kiga perjatla obiskat. Zhe pa vsak dan
ne morešh, ga vsaj ob nedeljah in sapove-
danih prasniki obiskuj. Veliko ti bo k'
posvezhevanju tih svetih dni perpomoglo,
zhe bošh shel obiskat Gospoda svojiga Boga
v' njegovim nar svetejšhim Sakramentu.
Maršikaj pregreshish zel tedin, zhe se
she tako fkerbno varujesh; torej dobro što-
rish, de gresh v' nedeljo svojiga dobrotlji-
viga Svelizharja obiskat, de se pred njim
ponishash in ga prošish, de naj ti odpusti,
kar si leta tedin pregreshil, in ti gnado da,
se prihodni tedni she bolj fkerbno greha in
greshne perloshnosti ogibati. Zhlovek gre
vezhkrat svoje perjatle obiskat, de ponovi
in ohrani svojo perjasnost s' njimi. Ravno
tako tudi ti, moj kristjan, ponovi perjasnost
s' Jesufam v' presvetim Sakramentu vsaj ob
nedeljah, ko imash vezh zhafa sa molitev.

Zhe Jesufa perferzhno ljubifh, ljubi moj kristjan, pojdi ga takrat fhe raji obifkat, kadar perjatli fvetu v' kakim posebnim rasshaljenji boshjim shive; postavim, ob zhasu plesa, ali kakiga drusiga posvetniga rasveseljenja, ali kakiga ozhitniga pohujfhanja. V' shivljenji fvetnikov se bere, de fo svesti perjatli boshji ob zhasih takiga rasshaljenja boshjiga v' velikih teshavah shiveli; in de fo takrat Jesufa fhe tolikanj bolj zhasili in ljubili, kolikor fo ga posvetni ljudje bolj shalili. Pofnemaj tedaj lete perjatle boshje, in v' takih shaloftnih zhasih ga fhe vezhkrat in s' vezhi ljubesnijo obifhi. Objokovanja vredno bi bilo saref, ko bi v' takih zhasih, kadar ima leta hudobni fvet toliko perjatlov in flushabnikov, ki mu tako svesto streshajo, tudi preljubesnivi Jesuf kakiga dobriga perjatla ne imel, kateri bi mu vsaj nekoliko povernil zhasi in ljubessin, ktero mu posvetni ljudje per vsaki perloshnosti odjemljejo. Bodi tedaj ti takrat njegov perjatelj, ljubi moj kristjan, in nikar ga tudi ti ne sapusti, zhe ga drugi sapuste. Spomni fe, kaj je Jesuf svojim svestim Apostelnam rekel, in kako fo mu odgovorili. Kadar je namrezh vidil, de jih je bilo veliko, ki fo ga sapustili, ko jim je od pre-fvetiga Refhnjiga Telefa govoril, in de niso

hotli vezh njegovih naukov poslušhati, se je obernil proti svojim Apostelnjam in jim je rekel: „*Ali hožete tudi vi prozh iti*“? Na to mu je s. Peter s' perferzhno ljubesnijo odgovoril: „*O Gospod, h' komu bomo shli! Le ti imash besede vezhniga shivljenja*“¹⁾ — O moj kristjan! odgovori tudi ti tako preljubimu Jesusu, in bodi mu vedno svest. Ne pojdi kamor te greslniki vabijo, ampak pridi in ostani per Jesusu; ljubi ga s'he bolj, zhe vidish, de ga drugi shalijo, in terdno mu obljubi, de ga nikdar ne bošh sapustil, ko bi ga tudi vsi drugi sapustili. Sravin se pa spomni, de je tudi s. Peter, leta ljubesni polni Apostelj, ravno tako obljubo Jesusu storil, in potem ga je ravno on narpred satajil, sato ko je sam v' sebe prevezh saupal, in se ni Jesusu perporozhil. Tedaj, sravin lete perferzhne obljube, ktero mu storish, se tudi ponishno perporozhi v' njegovo sveto gnado in pomozh.

Zhe si persadevash, Jesusa svesto obikovati v' presvetim Reshnjim Telef, si bo tudi hudobni duh, leta sovrashnik vsiga dobriga, od svoje strani persadeval, te odverniti od te svete in svelizhanfke poboshnosti. Nevarne skufhnjave ti bo v' misel dajal

¹⁾ Jan. 6, 68. 69.

posebno od sazhetka; postavim, de ti to obiskovanje nizh ne pomaga, ker ga le s' rastresenjem opravljaš, in sravin nizh drusiga, kakor fuhoto in mlazhnost ne obzhu-tišh; de bošh bres tega ravno tako svelizhan; de tudi drugi kristjani presvetiga Reshnjiga Telefa ne obiskujejo, i. t. d. — Kadar ti take misli pridejo, ljubi moj kristjan, se spomni, de pridejo od hudobniga skufhnjavza; in to naj ti bo sadošti. Prezej jih saversi in fovrashi.

Zhe si rastresen per tem obiskovanji, premisli, od kod pride tvoje rastresenje. — Zhe sposnašh, de si vzhafi radovoljno rastresen, se ponishaj pred Jesusam, in terdno fkleni, v' prihodnje se fkerbno varovati vsiga takiga rastresenja; prosi Jesusa pomozhi, in si stanovitno persadevaj, svoje misli sbrane ohraniti. — Zhe je pa tvoje rastresenje neradovoljno, se spet ponishaj pred Jesusam, in sposnaj, kako flaba in revna stvar si, in ga prosi, de naj ti pomaga, in ti gnado da, ga s' premislikam moliti, kakor ga njegovi svetniki molijo v' tej presveti fkrivnosti. — Zhe pa sposnašh, de tvoje rastresenje pride is tvoje posvetnosti, ker se vezhkrat v' posvetni drushini snajdesh, terdno fkleni, raji lete nevarne posvetne drushine sapustiti, kakor Jesufovo

drufhino. Eno ali drugo drufhino morash sapuftiti; zhe nozheshh pofvetne sapuftiti, bosh mogel pa Jefusovo. Ali zhe kolikaj premiflih, po veri in po pameti, bosh lahko fposnal, de je nefkonzhno boljshi, pofvetno drufhino sapuftiti, ki je grosno nevarna, kakor Jefusovo, ki je tako svelizhanfka.

Ravno tako tudi dobro premifli, od kod pride tvoja fuhota. Vzhasi perpufti nefkonzhno modri Bog, de tudi fвете dufhe v' molitvah in v' premifhljevanji fuhoto obzhutijo, defiravno fo saref polne ljubeshi do Jefusa; kakor fe bere v' shivljenji nekterih fvetnikov. To daje fvetim dufham perloshnost, fe pred Jefusam fhe bolj ponifhevati, in fe fhe bolj na tanko s' njim fkle-niti. Bolj ko fe Jefus kaki dufhi, ktera ga ljubi, fkriva, in ko ftori, kakor de bi fe hotel od nje odlozhiti; bolj fe mu leta dufha s' ljubeshijo perblifhuje, in ga s' perferzhno filnostjo ljubeshi profi, de naj jo nikar ne sapufsti. Kakor fta tifta dva uzhenza, ki fta v' Emaus fhla, Jefusa ljubeshi filila, de naj per njima oftane; tako mu tudi svefta in ljubeshi polna dufha s' fvento filnostjo pravi: Oftani per meni, moj Jefus, nikar me ne sapufsti; glej, she fe mrazhi v' moji dufhi; zhedalej bolj fim v' temoti. Oftani per meni, o moj Jefus, o vezhno

Solnze pravize, in rasfvetli mojo dusho, zhe je tvoja sveta volja. Zhe pa hozhesh, de fhe dalej v' fuhoti in temoti oftanem, naj se sgodi tvoja volja. Le gnado mi dodeli, te tukaj perferzhno ljubiti, in tamkej te vezhno gledati v' nebeshki fvetlobi. — Tako rezi Jesufu tudi ti v' svoji temoti in fuhoti, in potem se popolnoma njegovi fveti volji in modri previdnosti prepusti; sravin pa terdno fkleni, nikdar obiskovanja presvetiga Reshnjiga Telefa savolj tega ne sapustiti.

Dalej pa premisli, ljubi moj kristjan, de leta temota in fuhota je vzhasi pravizhna fhtrafinga od Boga savolj sanikernosti, nesvestobe, ali zlo pregreshnosti dushe. Zhe tedaj po sprizhevanji svoje vesti sposnash, de si v' kakim grehu, ali zlo v' greslni navadi, sposnaj, de se je Bog od tebe odvernili, in s' potertim in shaloftnim ferzam fkleni, greh in greslno perloshnost in navado sapustiti, in se po fvetim Sakramentu pokore spet s' Bogam spraviti. Zhe to svesto storish, te bo Jesuf, ki je tisti evangeljski ozhe, kateri je svojiga sgubljeniga sina tako dobrotljivo sprejel, spet v' gnado vsel, in ga bosh spet s' mirno vestjo in s' duslnim veseljem moliti in premishljevat samogel v' presvetim Sakramentu. — Zhe pa rado-

voljno oftanefh v' grehu in v' gresfni perloshnosti, ne bofh vezh dolgo Jesufa obifkovat hodil; sakaj „*kako bo samogla praviza deliti s' krivizo? Ali kako se bo luzh sedinila s' temoto? Ali kako se bo Kristuf fperjasnil s' Belijalam*“? — Ali gorje tebi, zhe raji Kristufa sapustifh, kakor Belijala. — Kteriga fi na tem fvetu isvolifh, per tiftimu bofh zelo nefkonzhno vezhnoft.

Zhe te hudobni duh s' to fkufhnjavo moti, de ti obifkovanje presvetiga Refhnjiga Telefa ni ravno tako potrebno, de bofh bres tega tudi lahko svelizhan, premifli, de to obifkovanje je gotovo dober perpomozhek k' svelizhanju; in kristjan je dolshan, toliko sa fvoje svelizhanje ftoriti, kolikor more; in zhe po sanikernosti, lenobi ali nemarnosti to opufi, kar bi imel sa Boga in sa svelizhanje fvoje dushe ftoriti, fe mu bo per fodbu ravno tako godilo, kakor tiftimu lenimu hlapzu, ki je bil dnarje fvojiga gospoda sakopal, namefti de bi jih bil k' dobrimu obernil. *Leta nepridni hlapex je bil vun vershen v' sunanje temote, kjer je jok in fhkripanje s' sobmi*¹⁾).

Tudi to je nevarna fkufhnjava, zhe hozhefh tako ravnati, kakor vezhidel ljudje

¹⁾ Mat. 25, 30.

ravnajo. Jesuf nam ni rekel, de moramo po tisti fhiroki poti hoditi, po kateri nar vezh ljudi hodi, ampak po voski poti, na kateri se jih le malo snajde. In tudi ni rekel, de vfa truma mlazhnih in lenih kristjanov je na poti svelizhanja, ampak rekel je velikovezh, de je veliko poklizanih, pa malo isvoljenih. Jesuf vsm sveftim in gorezhim kristjanam, kateri njega ljubiti in posnemati shele, in ne letiga hudobniga sveta, tako govori: „*Vi niste od sveta, sakaj jest sim vas isvolil in odlozhil od sveta, sato vas svet sovrashi*“ ¹⁾. — Tedaj, ljubi moj kristjan, zhe shelish Jesufa ljubiti, njemu flushiti in svelizhan biti, nikar ne bodi s' tem sadovoljen, de le toliko sa Boga in sa svoje svelizhanje storish, kolikor velika truma kristjanov stori, ampak persadevaj si, v' majhnim fhtevilu njegovih sveftih in gorezhih flushabnikov in perjatlov biti, in tako se bosh tudi tamkej v' majhnim fhtevilu njegovih isvoljenih snajdel.

Tako tedaj, ljubi moj kristjan, premagaj in saversi s' boshjo pomozhjo vse fkuhnjave, ki ti jih hudobni duh v' misel daje, de bi te odvernili od svelizhanskiga obiskovanja presvetiga Refhnjiga Telefa; in pri-

¹⁾ Jan. 15, 19.

din in svešt bodi v' dopolnjenji lete fвете dolshnosti do ljubesniviga Jesufa. Gotovo bofh obzhutil pomnoshenje boshje gnade, in mozh v' vřim dobrim. In kadar bofh sposnal in fkuřil, kako obiln isvirk boshjih gnad in duřhniga vefelja je v' tem fvetim opravilu, ga ne bofh nikdar vezh opuřtil.

Vender pa glej, ljubi moj kriftjan, de te tvoje shelje, Jesufa v' preřvetim Sakramentu obifkovati, v' kako krivizo ali nepokorřhino ne sapeljejo. Tega Bog nozhe imeti. Ko bi ti dolshnosti řvojiga řtanu v' nemar puřhal in bi hodil preřveto Reřhnje Telo obifkovat, bi ne ravnal po kerřhanki pravizi. Le kadar vtegneřh in kadar ti je perpuřheno, opravi leto obifkovanje; in zhe ře ne moreřh dolgo pomuditi pred Jefufam, opravi kratko, pa tolikanj bolj perřerzhno in ljubesnivo obifkanje.

Nikar ne rezi, ljubi moj kriftjan, de ne veřh, kaj bi rekel Jefusu, kadar ga prideřh obifkat. To je řpet řkuřhnjava; nikar je ne pořluřhaj. Od řazhetka ře lahko pořluřhiřh bukviz: *Obifkovanje Jefufa Kriftufa v' preřvetim Reřhnjim Telefufu*. Lete bukvize je pervizh řpifal řveti Alfons Liguori; v' letu 1831 řo bile pa v' nařh jeřik preřtavljene, s' nekterimi perřtavami. Tode morařh s' premiflikam opravi-

viti molitve, ki jih v' tih bukvizah najdesih. Kadar se bošh pa tega obiskovanja bolj pervadil, bošh tudi lahko sam s' svojimi lastnimi besedami s' Jesufam govoril; in to bo s'he veliko boljshi. Pa nikar ne mišli, de se mora s' Jesufam visoko in uzhenno govoriti. Ravno takiga govorjenja on ne ljubi. Dokler je na tem svetu bil, je smiram s' veliko ponishnostjo in bres vse visokosti govoril, kakor nar revnishi in neuzheni ljudje govore, desiravno je bil vezhna Modrost, in isvirk vse prave uzhenosti. In leto sveto priprostoš je tudi svojim Apostelnam in vsm kristjanam perporozhil; in de bi jim to bolj ozhitno pokasal, je poklizal otroka, ga je med-nje postavil in je rekel: „*Resnizhno vam povem, zhe se ne spreobernete, in ne postanete taki, kakor otrozi, ne bote shli v' nebeskho kraljestvo*“¹⁾). To nam je posebno v' molitvi perporozheno. Kakor otrok, ki komaj govoriti sna, s' svojim ozhetam govori, kadar ga kaj prosi, tako mora kristjan s' Bogam govoriti v' molitvi.

Govori tako s' svojim Jesufam v' pre-svetim Reshnjim Telesu, kakor ko bi ga s' ozhmi pred sabo vidil. — O koliko rezhi ga

¹⁾ Mat. 18, 3.

imašh profiti! sa koliko rezhi se mu imašh sahvaliti! — Premišli *kdo je Jesus*, in *kdo si ti*, in ti ne bo nikoli besedi smankalo pred njim.

She popred, (kadar je bilo govorjeno od pogostniga obhajila,) je bilo rezhenó, kdo je Jesus v' presvetim Sakramentu. Premišluj to tudi v' obiskovanji, in profi ga sravin, de naj ti vse tvoje grehe odpušti, in de naj ti svoje svete gnade in potrebne keršhanske zhednosti dodeli. — Kakor ga pa sam sa-se proših, tako ga profi tudi sa druge; posebno sa vse tiste, sa ktere si she bolj dolshan moliti. Moli tudi pogosto sa spreoburnjenje gresnikov in nevernikov.

Persadevaj si, ljubi moj kristjan, Jesusa prav is ferza ljubiti. Zhe ga bošh prav ljubil, bošh rad prišhel k' njemu, se bošh rad in lahko s' njim pogovarjal, in bošh smiram kaj najdel, kar bošh shelel, de bi ti dodelil. — Zhe se bo pa vender vzhafi sgodilo, de bo tvoje ferze fuho, de ne bošh kaj vedil s' Jesusam govoriti, se pa ponishaj pred njim, in vsaj kaki kratek isdihljej vezhkrat isrezi, poštavim: Moj Jesus, ušmili se me, ker sim velik gresnik! — Ostani per meni, moj Jesus, nikar me ne sapušti! — O Gospod, zhe hozhešh, me samorešh osdraviti, i. t. d.

Nikar savolj fuhote in dufhne revfhine, ktero vzhasi per obiskovanji Jesufa obzhutifh, prezej prozh ne hodi, ampak oftani pred njim s' ponishnim ferzam, in spomni fe, de te vidi, de ve, sakaj si tukej, in de mu je dopadljivo, kadar ga pridefh obifkat. Zhe fuhoto, ki jo vzhasi obzhutifh, s' ponishnostjo prejmesfh in s' poterpeshljivoftjo prenesesfh, si bofh velike gnade perdobil, desiravno fe ti bo sdelo, de nizh dobriga ne ftorifh.

XIV.

Šposhtovanje duhovnov.

„Kdor vas poslufha, mene poslufha; in kdor vas sanizhuje, mene sanizhuje“ ¹⁾.

Po premifhljevanji svetih rezhi in fkrivnost, ktere fe v' zerkvi gode in snajdejo,

¹⁾ Luk. 10, 13.

premisli tudi stan tistih, katerim je Bog lete svete rezhi na semlji isrozhil; in premisli svoje dolshnosti do njih.

Duhovfki stan je svet, zhaftitljiv, in kristjanam svelizhanfki stan. To lahko spofnafh, ljubi moj kristjan, zhe kolikaj premislifh opravila tega stanu. Vfigamogozhni Bog, ki je isvirk vse svetofsti in vsih gnad, nam svoje svete gnade vezhidel po opravlilih tega stanu deli.

1. Bog nam po svoji milofsti *grehe odpufha*. — To se sgodi v' svetih Sakramentih kerfsta in pokore, ktere duhovni po bofhjim povelji dodelujejo. Kadar fo Judje fvetiga Petra vprafhali po njegovi prvi pridigi, kaj jim je ftoriti sa svelizhanje njih dufh, jim je odgovoril: „*Spokorite se, in naj se vsak smed vaf da kerfstiti v' imenu Jesusa Kristusa v' odpufhenje svojih grehov* ¹⁾. In Jefuf je rekel fvojim Apoftefjnam in vfm duhovnam: „*Prejmite S. Duha. Komur bote grehe odpufstili, mu bodo odpufheni; in komur jih bote sadershali, mu bodo sadershani* ²⁾. — Kako svet in svelizhanfki je stan, katerimu je Bog oblafst dal, grehe odpufhati! S' tem ga svoje vfigamogozhnofsti deleshniga ftori. Le vfigamogozhni Bog samore grehe odpufhati, in komur on hozhe to oblafst dati.

2. Bog nam mozh in gnado daje, *se v' prihodnje greha varovati*. Leta gnada se sadobi s' molitvijo, in s' vrednim pre-
jemanjem svetih Sakramentov, posebno pre-
svetiga Reshnjiga Telefa, ktero nas reshi,
(kakor uzhi sveta Zerkev¹⁾), od vsakdanjih
pregreshkov, in nas *varuje* smertniga gre-
ha. — Ali tudi to gnado dobrotljivi Bog
kristjanam vezhidel po opraviilih duhovskega
stanu deli. Duhovni uzhe kristjane prav mo-
liti, v' duhu in v' resnizi, in ne le s' usti-
mi; in oni vedno sa-nje molijo, posebno
per f. mashi. In per ti sveti daritvi pride
tudi Jesus, na besedo masznika, v' podobo
kruha, in ostane per nas v' tej fkrivnostni
podobi, de se kristjanam savshiti daje, in
de njih dushe v' svoji gnadi sa vezhno shiv-
ljenje ohrani. — Kako zhasitljiv je stan,
kterimu so take nesapopadljive fkrivnosti
isrozhene! —

3. Bog sam je dal ljudem snanje ne-
beshkkih fkrivnost in vezhnih resniz; on je
nas pravilno uzhenik kakor pravi f. Pavl:
*„Nekdaj je Bog mnogo govoril ozhakam
v' prerokih; sadnjizh pa v' tih dneh nam
je govoril v' svojem Sinu“*²⁾). Jesus, Sin
boshji, Bog in zhlovek, nam je vse raso-

¹⁾ C. T. Sess. XIII. C. II. ²⁾ Hebr. 1, 1. 2.

del in vse osnanil, kar nam je sa vezhno svelizhanje potrebno. Ali ker ni hotel sam dolgo na semlji ostati in uzhiti, je osnanovanje vezhnih refniz svojim duhovnam isrozhil. Tedaj imajo le duhovni oblast in pravizo, tiste svete in svelizhanfke refnize osnanovati, ktere nasho pamet rasfvetlujejo, nas v' veri poduzhe in poterdujejo, nam upanje dajo, prezhisto in nesapopadljivo vefelje v' vezhnosti najti; in nashe serze s' sveto ljubesnijo do dobrotljiviga Boga napolnijo. Jesuf je duhovne prav na svoje mesto postavil, ker je rekel svetim Apostelnam in sploh vsem duhovnam: *Kakor je Ozhe mene poslal, tako jest vas poshljem*¹⁾ „*Kdor vas poslusha, mene poslusha; in kdor vas sanizhuje, mene sanizhuje*“²⁾. — Kako imenitin mora stan duhovnih uzhenikov pred Bogam biti, ker Jesuf hozhe, de naj se njih besedam ravno taka zhaft fkasuje, kakor njegovim lastnim!

De so duhovni boshji namestniki na semlji, se tudi fhe sposna is drugih besedi f. Pisma. Postavim f. Pavl pravi: „*Od Kristusa smo poslani, tako de vas Bog uzhi in opominja po nas*“³⁾ — Spomni se tudi, kaj je bilo rezhenom, kadar je bilo

¹⁾ Jan. 20, 21. ²⁾ Luk. 10, 16. ³⁾ II. Kor. 5, 20.

govorjenje od pogostne in dobre spovedi, de so namrežh *spovedniki* saref *Jesufovi namestniki*. — Dalej je sapisano v' f. Pis-mu, de višhimu naj perklonimo *glavo*, pred duhovnim pa moramo *dušho ponishati*¹⁾).

Ravno tako tudi zerkveni uzheniki pišhejo, de duhovni so pravi namestniki boshji. Poštavim, f. Krisostom pišhe: Duhovni so prav posebno boshja lastnina; oni so njegovi flushabniki in njegovi namestniki.

Jesuf Kristuf je višhi in pravi Pastir svoje zhede; on je prvi Uzhenik, Posvezhevavz in Škof našh dušh; on je Duhovin na vekomaj. In on duhovne deleshne štori svojiga vezhniga duhovštva; jim da oblast, njegove ovze pašti sa vezhno shivljenje, s' besedami vezhniga shivljenja, in s' nebeskim kruham, ki vezhno shivljenje da. Po tej oblasti preganjajo hudobniga duha, odpušhajo grehe, opravljajo Bogu nar svetejšhi daritev. Jesuf sam se jim pokorin fkashe, in na njih besedo pride na oltar in prebiva v' nesapopadljivi fkrivnosti presvetiga Refhnjiga Telefa.

Sdaj pa tudi premišli, ljubi moj kristjan, velike in svete *dolshnosti*, ki jih imash

¹⁾ Šir. 4, 7.

do duhovnov, ktere je vsigamogozhni vezhni Bog na svoje mesto na tem svetu postavil.

1. Lahko sposnash, de perva dolshnost do tako svetiga in zhastitljiviga stanu mora biti *posebna zhaft*, ki jo morash duhovnam fkasovati. — „*Zhafti Boga is zele svoje dushe, in zhafti duhovne*“¹⁾ — Š. Pavl pravi, de duhovni, posebno tisti, ki pridigvajo in uzhe, so dvojne zhafti vredni²⁾.

V' sgodbah starih zhafov se bere, de so zlo neverniki, ki praviga Boga niso posnali, svoje duhovne visoko zhaftili. Tako se, postavim, bere od Perfov, de so svoje duhovne tako zhaftili, de je njih kralj vselej mogel duhovin biti, sfer ga niso hotli kralja sposnati. Egipzhani so tako zhaft in tako saupanje imeli do svojih duhovnov, de niso hotli, de bi bil kdo drugi njih nar vezhi pravde in teshave rasfodil, kakor duhovni; in temu rasfojenju so se prezej podvergli. Rimljani so duhovski stan v' taki zhafti imeli, de niso perpuštili, de bi bil duhovni, kdor bi bil hotel, ampak le take moshe so v' ta stan prejemali, kteri so she pred na kaki visoki stopnji bili, ali kako zhastitljivo flushbo opravljali. — Ker so neverniki tako visoko zhaftili svoje duhovne, ki so bili flu-

¹⁾ Šir. 7, 33. ²⁾ I. Tim. 5, 17.

shabniki hudobniga duha, (*sakaj kar neverniki darujejo, hudobnimu duhu darujejo, in ne Bogu*¹⁾); koliko bolj bi imeli kristjani svoje duhovne zhaftiti, kateri niso le flushabniki, ampak tudi namestniki praviga shiviga Boga. — Ali veliko jih je med kristjani, ki duhovne malo spofштуjejo in zhaſte; po krivizi hudo od njih govore; jih sanizhujejo, in njih nar manjšhi nepopolnamoſti kakor velike grehe rasglafujejo in prefiljujejo; in velikokrat ravno to, kar is nar boljſhiga namena in po ſvoji dolſhnoſti ſtore, jim na flabo obrazhajo in hudobno iſlagajo.

Ker ſo duhovni tudi ljudje, kakor drugi, ſe med njimi tudi marſikteri najde, ki ne shivi po ſvetoſti ſvojiga ſtanu. Med dvanajſt Apoſteljni, ktere ſi je bil Jeſuf iſvolil, je bil eden, ki je bil „*hudobni duh*“¹⁾ — Gorje takimu duhovnimu! Ojſtro ga bo Bog ſodil in ojſtro ſhtrafal v' vezhnoſti, zhe ſe reſnizhno ne ſpokori. — Pa tudi takiga duhovniga, moj kristjan, ſi dolſhan zhaſtiti; ne ſavolj njegove perſhone, ſhe menj ſavolj njegoviga djanja, ampak ſavolj njegoviga ſtanu, in ſavolj Boga, de dopolniſh boſhjo ſapoved. Nikar ga ne

¹⁾ I. Kor. 10, 20. ²⁾ Jan. 6, 71.

sanizhuj, nikar od njegovih grehov bres prave potrebe ne govori, ampak jih veliko-vezh sakrivaj in sagovarjaj, kolikor po pravizi moresh. Jesuf ti je lep sgled od tega dal. On je dobro posnal svojiga isdajavza, je dobro vedil njegove hudobne namene, pa vender ni nikoli nizh hudiga od njega rekel, ampak ga je smiram zhaftil, kakor vse druge svoje Aposteljne. Smiram ga je v' svoji drufhini imel; in kadar jih je, dokler je she sam uzhil, pridigovati poslal, in jim mozh dal, zhudeshe delati ni nobeniga raslozhka storil med njim in vsimi drugimi Aposteljni. Per sadnji vezherji ni hotel ozhitno in na glas povedati, kdo bo njegov isdajavz, in je njemu ravno tako dal presveto Reshnje Telo, kakor vsim drugim; in na oljfski gori, kadar je leta nefrezhni Apostelj prishel Jesusa njegovim fovrashnikam isdat, ga je Jesuf, v' snamnje svoje ljubesni in zhafti do svojih Aposteljnov, imenoval svojiga *perjatla*. — Vse to, pravi f. Ambrösh, je Jesuf sato storil, de je pokasal, kako visoke zhafti vredin je stan duhovna Kriftusoviga.

Res je, de so duhovni tudi ljudje, kakor drugi, ali vender so povsdignjeni zhes vse druge, savolj njih stanu, ker so boshji namestniki. Shivljenje duhovniga bi imelo

biti fpodobno in fveto; ali vender, ko bi tudi tako nevredin bil, kakor Judesh, je smiram boshji namestnik, dokler v' fvojem ftanu in v' pravi veri oftane, in ga morafh fposhtovati po Jefusovim sgledu in savolj Boga. Sanizhevanje duhovnih paftrjev perpelje zhloveka v' rasujsdanofit in v' nar vezhi grehe. Tak zhlovek tudi kerfhanfke vere; in vfiga kar je fvetiga, veliko ne zhafti. Vezhidel le prevsetni, napuh-njeni in pregresfni ljudje duhovne in duhovfki ftan sanizhujejo. Bog vezhidel take ljudi, ki njegove namestnike sanizhujejo, s' tem pofhtrafa, de jih prepufiti njih prevsetnosti in flepoti, in po fvoji ftrafhni in fveti pravizi prepufiti, de bres f. Sakramentov in bres pomozhi tiftih umerjejo, ktere fo v' fvojem shivljenji sanizhevali.

2. Druga poglavitna dolshnost verniga kristjana do duhovnov je *pokorfhina*. (Od te dolshnosti je bilo she popred govorjenje v' tih bukvah, kadar fe je namrezh od kerfhanfke pokorfhine fploh govorilo.)

3. Ker fo dufhne dobrote; ktere ti boshji namestniki dele, tako velike, mora tudi tvoja *hvaleshnost* do njih velika biti, ljubi moj kristjan. Š. Krisoftom tako govori kristjanam, ki fo duhovnam nehvaleshni: „Nehvaleshni kristjani! tako fe tedaj sa-

hvalite svojim duhovnam sa vse njih velike dobrote? Ali vam niso po opraviilih duhovnov vafhi grehi odpufheni in ste spet s' Bogam spravljani? Ali ne darujejo duhovni sa vas presvete daritve? Ali vam ne dajejo oni Telefa in Kervi Jesufa Kristufa vshiti? Ali vas ne uzhe oni vezhnih refniz? Ali ne lomijo oni vafhim otrokam kruha boshje besede? Ali vam ne osnanujejo oni boshjiga kraljestva, in ali ne molijo sa vas, de bi prifhli v' njegovo kraljestvo“? —

Ref je fzer, de dufhne dobrote, ki nam jih duhovni dele, pridejo od Boga, in satorej morajo kristjani narpred Bogu sa-nje hvaleshni biti. Ali Bog vender hozhe, de naj tudi duhovnam sa-nje hvaleshnost fkasujejo. Sej so tudi *zhasne in telefne* dobrote, ktere nam starfhi in drugi dobrotniki dele, prav sa prav boshje dobrote, sakaj vse dobro pride od Boga ¹⁾, pa vender nam Bog sapoveduje, de jim moramo hvaleshni biti. Koliko vezh tedaj duhovnam, kateri nam *vezhne dobrote* dele. — Tedaj bodi is ferza hvaleshin, ljubi moj kristjan, svojim duhovnim pastirjem in uzhenikam, in fkaishi jim tudi per vfaki perloshnosti svojo hvaleshnost s' besedo in v' djanji. Posebno pa moli sa-nje;

¹⁾ Jak. 1, 17.

de bi jim **Bog** gnado dal, de bi fvoje fвете dolshnosti smiram svešto opravljali, **Bogu** v' zhašt, in v' vezhno svelizhanje dufh, ki fo jim isrozhene; de bi se s' njimi vred v' vezhnosti per **Dobrim** Pastirji snajdli.

Dopolnuj svešto lete kerfhanfke dolshnosti do vsih duhovnov, posebno do tistih, ktere ti je boshja previdnost dala, de te uzhe, in po poti pokore in kerfhanfskih zhednost proti nebesam vodijo. Zel zhas fvojiga shivljenja potrebuješ njih pomozhi, posebno je bosh pa na smertni postelji potreboval. Varuj se vsiga, kar ti prepovedujejo, in perporozhajo. Veruj vse, kar te v' boshji pravizi uzhe, in saversi, kar ti savrezhi rekó; in bosh frezhin she na tem fvetu in zelo vezhnost.

Tukej najdesš sdaj nektere sgledе, ljubi moj kristjan, is kterih bosh she bolj sposnal, kako visoko se morajo zhaštiti boshji namestniki na semlji, in kako je **Bog** rasshaljen, kadar se kdo soper njegove flushabnike in namestnike pregreshi.

Mojseš je bil nar sveštejšhi flushabnik boshji, in njegov namestnik med Israelzi, s' kterim je **Bog** govoril od oblizhja do oblizhja, kakor perjatel s' svojim perjatlam govori, in on je svešto Israelzam boshjo besedo in voljo osnanoval. Pergodilo se

je pa, de sta Aron in Marija, (njegov brat in njegova sestra,) soper njega goder njala, rekozh: „*Kaj je Bog le po Mojsefu govoril? kaj ni tudi nam ravno tako govoril*“? — Mojsef, ki je bil nar krotkejšhi mosh na semlji, je s' voljno poterpeshljivoſtjo njih hudobno govorjenje poſluſhal in ni nizh rekel. Bog pa, ki je hotel ſvojiga flushabnika in nameſtnika pozhaſteniga imeti, ju je pred-fe poklizal, jima je nju neſpamet in prevſetnoſt ojſtro ozhital; in potem je Marija, ſa fhtraſingo, vſa gobova poſtala, de je bila vſa bela, kakor ſneg, ſedem dni ¹⁾). In ko bi Mojsef ne bil ſa-njo proſil, bi morebiti ne bila per ſhivljenji oſtala.

Šhe drugi ſgled ſe najde v' ſvetim Piſmu, is kteriga ſe ſpoſna, kako Bog vzhaſi ſhe na tem ſvetu, (gotovo pa na unim,) prevſetne ljudi poſhtrafa, kteri duhovnov ne ſpoſhtujejo in jim pokorni niſo. — Kralj Ozija je bil od ſazhetka dober in bogabojezh; potem pa ga je njegova frezha in kraljeva viſokoſt prevſetniga ſtorila, tako de je Goſpoda ſvojiga Boga ſapuſtil, in je hotel v' ſvoji prevſetnoſti tudi duhovſko zhaſt imeti; je tedaj fhel v' tempelj in je hotel

¹⁾ IV. Mojs. 12.

kadilo na altarji Bogu darovati. To je bil Bog le duhovnam storiti sapovedal, vſim drugim pa oſtro prepovedal. Kadar je veliki duhovin Azarija to vidil, ſe je kralju vſtaval in mu je rekel: „*To ni tvoje opravilo, Ozija, de bi kadilo daroval Gospodu; to je opravilo duhovnov*“ . . . Na to ſe je kralj, ki je ſhe kadilnizo v' rokah derſhal, raſjeſil in je ſhugal duhovnam. Ali na enkrat je gobov poſtal; in kadar ſo duhovni vidili, kako ga je Bog vdaril, ſo ga prezej iſ tempeljna iſgnali; in tudi ſam je hitel iſ tempeljna, veſ preſtraſhen, ker je ſazhutil boſhjo roko, ki ga je vdarila. In oſtal je gobov do ſmerti.¹⁾

Zhe Bog ne pokashe vſelej ſhe na tem ſvetu, kako je raſſhaljen, kadar ſe njegovim nameſtnikom nepokorfhina in nezhaſt fkaſuje, bo v' vezhnoſti vſe ſanizhevavze duhovnov toliko bolj gotovo poſhtrafal, kolikor je duhovſtvo v' naſhkih kerſhanſkih zhaſih bolj ſveto, kakor je bilo nekdaſ med Iſraelzi.

V' ſgodbah iſraelfkiga ljudſtva ſe bere ſgled od neverniga kralja Alekſandra Velikiga, kako viſoko je zhaſtil viſhiga duhovniga v' Jeruſalemu. Leta kralj, potem

¹⁾ II. Paralip. 26.

ko je bil veliko drugih mest rasdjal, je fhel s' svojo vojsko proti Jerusalemu, s' name-nam, tudi leto mesto pokonzhati, in vse ju-dovske duhovne pomoriti. Kadar je to vi-fhi duhovin Jadus svedil, se je ponishal pred Bogam s' svojimi duhovni in s' vsm ljudstvam, in ga je profil, de naj jih obva-ruje v' tej veliki nevarnosti. Potem je oble-kel svoje duhovsko oblazhilo, in je fhel s' svojimi duhovni kralju Alekfandru naproti. Kadar so jih kraljevi vojskhaki od delezh vidili, niso drugazhi mislili, kakor de jih bo Alekfander prezej vse pomoriti ukasal. Ali kadar je vi-fhi duhovin bliso prifhel, se je kralj tako savsel, de se je pred njim na semljo vergel in je Boga molil, kteriga duhovin in namestnik je Jadus bil. Potem se je Israelzam dobrotljiviga fkasal, in jim je vse dovolil, kar ga je Jadus sa-nje profil.

Ker je nevernik tako vifoko zhaftil bo-shjiga namestnika, kako bodo samogli po-fvetni kristjani pred Bogam sagovarjati svoje sanizhevanje, s' kterim se vezhidel obna-fhajo do kerfhanfskih duhovnov, ki so fhe bolj boshji namestniki, in tedaj fhe vezhi zhafti vredni, kakor so bili judovski duhovni?

Zesar Konfhtantin Veliki, ki je bil prvi kerfhanfski zesar, je vifoko zhaftil duhovne.

Nikdar ni perpuštil, de bi bil kdo flabo govoril od duhovnov vprizho njega; in vezhkrat je rekel, de ko bi vidil kakiga duhovniga gresfhti, bi ga pokril s' svojim zesarfkim plajfhem, de bi fkril ljudem. S' tem je hotel na snanje dati, kako velika dolshnost in kako potrebno je kristjanam, duhovfki ftan v' zhafti imeti; sakaj is nezhafti, ki se temu fvetimu ftanu ftori, pride veliko hudiga, in vzhafti tudi krive vere. Sato je pisano v' f. Pifmu: „*Vdari pastirja, in ovze bodo raskropljene*¹⁾).

Tudi je zesar Teodosi Veliki boshjim nameftnikam smiram veliko zhaft fkasoval. Leta zesar je bil poboshin kristjan, vender se je pa enkrat mozhno pred Bogam pregresfhil, ker je veliko ljudi v' meftri Tefaloniki, ki fo se bili soper njega fpuntali, umoriti ukasal; in med njimi je bilo veliko nedolshnih. Kadar je potem v' Milan ali Majland prifhel, je hotel v' zerkev iti; ali f. Ambrosh, ki je bil fhkof te zerkve, ga je vftavil in mu ni perpuštil v' zerkev ftopiti. Zesar se je savsel, in je fhkofu rekel, de je tudi kralj David velike grehe gresfhil, in fo mu bili odpufheni. S. Ambrosh mu je na to odgovoril: „*Ker fi Davida po-*

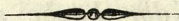
¹⁾ Zahar. 13, 7.

snemal v' smotah, ga posnemaj tudi v' pokori.“ — In Teodosi, desiravno je bil tako mogozhin zesar, se je ponishno podvergel pokori, ktero mu je boshji namestnik Ambrosh naloshil; in potem, ko jo je bil opravil, je odveso sadobil in je smel spet v' zerkev iti.

Zhe leta veliki sgled premislimo, se moramo sazhuditi, kadar vidimo uboge revne ljudi ki so prezej rasshaljeni, kadar jih duhovni savolj njih grehov svari. Kadar duhovni to stori, dopolni dolshnost ljubesni do Boga in do blishnjiga in dolshnost svojiga stanu. Gorje kristjanu, kateri ne prejme s' ponishnostjo in v' duhu pokore svarjenja duhovniga pastirja. Zhe se mu odgovarja ali vstavlja, se Bogu vstavlja, in si strahin odgovor sa dan sodbe na vest naklada.

Varuj se ti, ljubi moj kristjan, de nikdar v' ta greh ne padesih. Poslufhaj glas svojiga duhovniga pastirja in boshjiga namestnika, kakor boshji glas. Zhe te svari, stori svojo dolshnost; poslufhaj ga ponishno in v' duhu pokore, in bodi mu pokorin, in tako bosh tudi ti svojo dolshnost storil. Nikar ne glej na njegove lastne pregresihke in nepopolnamosti; tudi ne na njegovo rojstvo, zhe je imenitnih ali revnih staršev; tudi ne na njegovo perfhono ali na kake druge sunanje okolishine;

ampak spomni se njegoviga stanu, v' katerim je sdaj, in njegove visoke stopinje, ker ga je **Jesuf Kristuf** na svoje mesto postavil; spomni se njegove oblasti, ktero mu je **Bog** dal; njegovih svetih opravil in visokih skrvnosta, ktere mu je **Bog** isrozhil; in misli si, de **Jesufa Kristusa** pred sabo vidish v' perfhoni njegoviga namestnika.

XV.

Varuj se hudiga.

„Ne daj se premagati hudimu, ampak premagaj hudo s' dobrim“ ¹⁾.

Po premishljevanji lepih kerfhanfskih zhednost in dolshnost najdesih tukej, ljubi moj kristjan, fhe marsikteri dober nauk od tega, kar se ti je ogibati, in potem od tega, kar ti je storiti, de bosh *pravizhin kristjan*;

¹⁾ Riml. 12, 21.

sakaj kerfhanfka praviza pravi: *Varuj se hudiga in flori dobro.*

1. Varuj se hudobniga govorjenja.

Kdor sheli kerfhanfko in mirno shivljenje na tem fvetu imeti, in na unim vezhni mir vshivati, se mora posebno hudobniga govorjenja varovati, po nauku f. Apostelja na Petra: „*Kdor hozhe shivljenje ljubiti, in dobre dni viditi, naj sdershi svoj jesik od hudiga, in svoje usta, de ne bodo kaj goljfviga govorile*“ ¹⁾).

S' nobeno rezhjo se zhlovek tolikokrat in tako lahko ne pregreshi, kakor s' svojim govorjenjem. Sato se bere v' f. Pismu, de „*kdor dobro varuje svoje usta, tudi svojo dusho dobro varuje*“ ²⁾). Š. Jakob pravi „*Kdor se s' besedo ne pregreshi, je popolnoma mosh*“ ³⁾). In Jesuf naf uzhi: „*Is svojih besedi bosh opravizhen, in is svojih besedi bosh obsojen*“ ⁴⁾). — Te besede fvetiga Pisma, ki so vezhna resniza, bi imele v' nafhih ferzih terdin fklep obuditi, se fkerbno varovati vsiga hudobniga

¹⁾ I. Petr. 3, 10. ²⁾ Prip. 13, 3. ³⁾ Jak. 3, 2. ⁴⁾ Mat. 12, 37.

govorjenja. — De bošh ti, ljubi moj kristjan, to bolj terdno fklenil in bolj svešto ohranil, premisli nauke, ki jih tukej najdesih.

1. *Nikdar ne isrezi nobene nezhiste in nespodobne besede.* — Š. Pavl nas uzhi, de nizh nezhistiga se ne sme imenovati med kristjani¹⁾. Nespodobne besede in nezhiste pesmi obude v' serzu pregresihne misli in hudobne shelje; so grosno nevarne, posebno mladim ljudem, in ognjusijo dusih tistiga, ki jih isrezhe, kakor tudi vsih tistih, ki jih s' dopadenjem poslusihajo. Kdor ima nava-do, take besede govoriti, in sravin pravi, de nizh hudiga ne misli, pokashe, de je njegova pamet otemnjena, njegov duh popazhen, njegova vest oterpnjena in njegovo serze nagnjusno.

Ali ne le ozhitno nezhistih besedi se morasih varovati, ljubi moj kristjan, ampak ogibaj se tudi tistiga sakritiga govorjenja, ktero se lahko na flabo oberne, in drugim perloshnost daje, kaj nezhistiga misliti. Tako govorjenje je vzhasi she bolj nevarno, kakor ozhitno nezhiste besede, kakor je tudi strupena kazha bolj nevarna, kadar je pod travo fkrita; kakor kadar ozhitno na poti leshi.

¹⁾ Efes. 5, 3.

Škerbno se tudi varuj, ljubi moj kristjan, tistih greslnih besedi, ki jih posvetni ljudje, ki Boga ne ljubijo, tolikokrat v' jesi isreko, varuj se kletve. Med kristjani bi lete besede zlo snane biti ne imele, sakaj kristjan ve, de je Bog povsod, in nas smiram flisli.

Per tej perloshnosti naj ti bo tudi to perporozheno. Zhe imash navado, boshje ime, ali presveto ime Jesufovo po nepotrebnim imenovati; si persadevaj, se tega odvaditi. Boshje ime je tako sveto, de je Bog prepovedal, ga po nepotrebnim isrezhi: Torej ga le vselej s' zhaftjo in ponishnostjo isrezi, in nikdar ne v' smehu, ali v' sazhu-denji, ali sploh bres potrebe; „sakaj Gospod ne bo tistiga sa nedolshniga sposnal, kateri bo imenoval po nepotrebnim ime Gospoda svojiga Boga“¹⁾).

2. Ne bodi prenagel in nespametin v' govorjenji. — Ne le greslniga in nespodobniga govorjenja se morash varovati, ljubi moj kristjan, ampak tudi v' dobrim govorjenji se varuj vse nespameti. Ne posnemaj tistih, kateri v' kaki drushini le radi smiram sami govore. Sveto Pismo pravi, de od tistiga, ki prerad govori, je veliko

¹⁾ II. Mojs. 20, 7.

*vezh neumniga, kakor pametniga upati*¹⁾). Govori tedaj malo, in veliko poslušaj, sakaj „*kjer je veliko govorjenja, ne bo bres greha; kdor pa mero ima v' svojih besedah, je nar modrejshi*“²⁾ „*Naj bo tedaj tvojiga govorjenja malo*“³⁾). — Rad tedaj molzhi; tode mora tvoje molzhanje modro in ponishno biti, in mora priti is ljubesni do Boga, ne pa is kake fkrite prevsetnosti, ali is kake bojezhnosti, ali is prevelike shalofti.

Tudi nikar prenaglo ne odgovori, predin tifti, ki te vprasha, isgovori; sakaj „*kdor pred odgovori, predin poslusha, pokashe, de je neumin in framote vredin*“⁴⁾). — Kadar kdo govori, se varuj, mu v' besedo planiti, predin dobro isgovori; to je nespodobno. „*Dokler kdo drugi govori, ne sazхни govoriti*“⁵⁾). — Nikar si ne upaj od kake rezhi govoriti in foditi, ki je dobro ne vesh in ne rasumish; in nikdar se ne prepiraj sa rezhi, ktere te ne sadenejo in na kterih ti ni nizh leshezhe. Kadar sposnash, de je Bog rasshaljen s' kakim govorjenjem, ne bodi deleshin tega govorjenja, ampak raji prozh pojdi, zhe moresh.

¹⁾ Prip. 29, 20. ²⁾ Prip. 10, 19. ³⁾ Pridig. 5, 1.
⁴⁾ Prip. 18, 13. ⁵⁾ Šir. 11, 18.

„*Sa tisto rezh, ki te ne obteshi, se ne prepiraj; in v' sodbi gresnikov se ne pomudi*“¹⁾).

3. Nikar nikoli ne opravljaj svojiga blishnjiga. — *Opravljati* se pravi, pregreske, ali kake flabe lastnosti svojiga blishnjiga drugim praviti, po pravizi, kakor so. Zhe pa kdo ve, de to, kar od svojiga blishnjiga perpoveduje, ni res, je kriv *obrekovanja*.

Kdor od gresniga djanja svojiga blishnjiga govori, ki je she *snano*, se pregreshi soper ljubesin do blishnjiga. Ali veliko bolj se pregreshi, kdor od takih grehov svojiga blishnjiga govori, ki so fzer resnizni, pa *niso snani*. S' tem se blishnjimu vzhafi velika framota in velika fhkoda stori; in opravljivz se pred Bogam sadolshi, de mora vso to fhkodo blishnjimu poveriti, kolikor je mogozhe. — She vezhi greh je pa obrekovanje. — Premisli vse to bolj na tanko, ljubi moj kristjan, de bosh dobro sposnal, kako gerdi so ti grehi, in de se jih bosh bolj fkerbno varoval.

Premisli narpred, *kako in kdaj* zhlovek greh opravljanja stori. Leta greh stori,

¹⁾ Šir. 11, 9.

kdor od kakih pregreh svojiga blishnjiga bres potrebe govori; kdor kako flabo govorjenje podaljsha, ker she kake okolistave perpoveduje in rasodeva, ki niso she snane, bile; kdor se hudobno posmehuje obnasljanju in djanju svojiga blishnjiga, kdor na hudo obrazha in islaga namene svojiga blishnjiga, bres de bi vedil, is kteriga namena njegov blishnji ravna; kdor si persadeva, dobre dela svojiga blishnjiga pred ljudmi ponishati in pomanjshati, kakor ko bi bile is kakiga flabiga namena storjene. — Varuj se vlaga tega, ljubi moj kristjan, *in opravljive usta naj bodo delezh od tebe*¹⁾).

Greh opravljanja se vzhafi tudi stori s' *molzhanjem*. Postavim, ko bi kdo kakiga zhloveka, kteriga ti dobro posnash, vprizho tebe po pravizi pohvalil, in ti bi le molzhal, bi s' tem tako rekozh na snanje dal, de ni hvale vredin, in de kaj hudobniga od nje-ga vesh. She bolj bi se pregresnil, ko bi, postavim, rekel: Ko bi hotel govoriti, bi kaj drusiga vedil povedati od tega zhloveka, pa nozhem. — Ko bi ti tako govoril, bi saref nizh hudobniga od svojiga blishnjiga ne povedal, pa bi ga vender gerdo opravljal; in kdor bi te flishal tako govo-

¹⁾ Prip. 4, 24.

riti, bi morebiti vezb hudiga od tega zhloveka mislil, kakor je ref kriv.

Nekteri tudi opravljajo, sravin pa *ufmiljenje* do blishnjiga fkasujejo, in mislijo potem, de imajo ljubeshin do blishnjiga, pa se mozno pregreshe soper leto ljubeshin. To se vzhafi tudi bogabojezhim dufham per-godi, in je tedaj tolikanj bolj nevarno. In zhe se navadijo tega opravljanja, je njih poboshnost prasna pred Bogam, sakaj v' f. Pismu se bere, *de kdor svojiga jesika ne sdershuje, ni refnizhno poboshin*¹⁾). Varuj se ti, ljubi moj kristjan, takiga opravljanja. — De bosh pa to bolj rasumel, ti tukej sgled dam. Tega opravljanja bi ti kriv bil, ko bi vedil, de je kdo kaj pregreshil, in bi potem to komu, postavim, tako per-povedoval: Ali si flifhal, kaj se je sgodilo? kako je to shalofno! — To fo tako dobri ljudje. — To je tako pametna dekle. — To je tako sveft flushabnik. — Kdo bi bil to kdaj mislil! — Oh! kako se meni fmili! — Molimo sa-nj. — In po takih besedah kerfhanfkiga ufmiljenja bi tedaj povedal, kaj je tvoj blishnji pregreshil. To je gerdo, hudobno, hinavsko opravljanje. To je ravno tako, kakor ko bi zhlovek v' eni roki ojster

¹⁾ Jak. 1, 26.

nosh imel, v' drugi pa dobro sdravilo, in bi se komu perblishal in bi ga globoka vresal, potem bi mu pa prezej sdravilo na rano navesal. — Ali bi ne bilo veliko boljshi, de bi ga ne vresal, kakor de mu potem sdravilo daje? — Š. Franzisk Šalesi pravi, de tako opravljanje je kakor strupena pfhiza, ki je v' olje pomozhena, in tedaj fhe bolj globoko vbode.

Bodi previdin, ljubi moj kristjan, in vedno se varuj, kadar si v' drufhini, de kaj ne rezhesi ali ne storishi, kar bi bilo zhasi in dobrimu imenu tvojiga blishnjiga nasproti. Vzhasi je ena fama beseda, ali kako posmehovanje, ali odmajanje s' glavo she sadofti, de kdo kaj hudiga misli in verjame od blishnjiga; in bi tih hudobnih misel ne bil imel, ko bi se bil ti bolj varoval.

Premisli dalej *isvirk* opravljanja. — Nekteri opravljajo is hudobije, is nevozhljivosti, is sovrashtva; in opravljajo s' tem namenam, de bi blishnjimu hudo storili. Nekteri pa opravljajo po navadi in po nespameti, bres hudobniga namena; in ker radi vse povedo, kar vejo. — Kdor is hudobniga namena opravlja, stori veliko vezhi greh, kakor kdor opravlja po nespameti bres hudobniga namena; pa vender tudi leta gresli. Opravljanje je vselej greh.

Kdor pa is *resnizhno* *dobriga* *name-na*, po pravizi, po pameti in previdnosti, kake pregrehe svojiga blishnjiga tistimu pove, kateri ima *kako* *oblast* zhes tega zhloveka, ne opravlja, ampak stori dobro delo kerfhanfke ljubeshni, in svojo dolshnost dopolni. S' tem bo morebiti svojimu blishnjimu k' svelizhanju pomagal, in bo morebiti tudi kako fhkodo ali kako pohujshanje odvernili ali vstavili. Ko bi kdo v' takih okolshinah molzhal, bi ne storil prav. Boljsi je, hudo-bijo kakiga zhloveka na snanje dati tistimu, ki ima oblast zhes-nj, kakor perpuštiti, de se fhkoda ali kriviza ljudem dela, ali pohujshanje daje. Praviza, ki smo jo blishnjimu dolshni, gre pred ljubeshnijo; ali velikovezh: Praviza je nar perva dolshnost ljubeshni do blishnjiga.

Premisli tudi, ljubi moj kristjan, *kako gerd in ostudin greh* je opravljanje. — De bofh to bolj sposnal, premisli, koliko lepim zhednostim je ta greh nasproti.

Opravljanje je nasproti *pravizi*; sakaj praviza sploh prepoveduje, blishnjiga pofhkodovati; ali s' opravljanjem fhkodo storish pervizh tistim, ki te poslus'hajo, ker jim per-loshnost das'h, deleshnim postati tvojiga greha; in drugizh storish fhkodo, in vzhasi grošno veliko fhkodo tistimu; kteriga opravljas'h,

ker mu pomanjšhafh, ali pa popolnoma odvsamefh poshtenje in dobro ime, posebno kadar kako grefhno djanje svojiga blishnjiga rasodevafh, ki ni fhe nobenimu snano, kakor le tebi. Š' tem mu samorefh grosno veliko fhkodo ftoriti, vezhi, kakor ko bi mu kaj vkradel; sakaj „*dobro ime je vezh vredno, kakor veliko bogastvo*“¹⁾). — Is tega sposnafh, kako je opravljanje pravizi nafproti, in je vzhasi vezhi kriviza, kakor velika tatvina. Tatvina se tudi veliko loshej poverne, kakor odvseto dobro ime.

Opravljanje je tudi nafproti nar lepfhi in nar potrebnejfhi zhednosti, namrezh *kerfhanfski ljubeshni do blishnjiga*. Leta zhednost nam sapoveduje, blishnjiga tako ljubiti, kakor fami febe, in mu tedaj nizh ne ftoriti, kar fami radi nimamo, de bi se nam sgodilo. — Šposnaj is tega, ljubi moj kristjan, kako soper kerfhanfsko ljubeshin ravnafh, zhe svojiga blishnjiga opravljasfh. Le spomni se, kako te vřaka befeda rasshali, ki se soper tebe govori. In ti jih morebiti veliko isrezhefh soper svojiga blishnjiga, bres fpremiflika in sposnanja. — Zhe rad od svojiga blishnjiga flabo govorifh, ga gotovo ne ljubifh po kerfhanfsko; in „*zhe blishnji-*

¹⁾ Prip. 22, 1.

*ga ne ljubish, ki ga vidish, kako bosh samogel Boga ljubiti, ki ga ne vidish“?*¹⁾).

Opravljanje je dalej *kerfshanski mo-drofti* nasproti. Saref je opravlživz nespametin, ker fvojiga jesika ne sdershuje; ker zhafti in dobriga imena fvojiga blishnjiga ne spofhtuje, in sdaj tega, sdaj uniga pizhi. Besede opravlživza so kakor strupene pfhize, ki jih nespremishljeno okoli febe mezhe. — Gorje takimu nespametnimu jesiku! Ker bomo mogli per fodbi boshji od vflake *nepotrebne* besede odgovor dati,²⁾ kako bo opravlživz od tolikanj *nespametnih in pregreshnih* besedi Bogu odgovor dati samogel?

Opravljanje je tudi *ponishnofti* nasproti. Ponishin zhlovek famiga febe sanizhuje, blishnjiga pa zhafti, in ga sa boljfhiga sposna, kakor famiga febe. Opravlživz pa fvojiga blishnjiga sanizhuje in ponishuje, in naraji od njegovih pregreh in flabih lastnost govori; in bolj ko blishnjiga ponishuje, bolj se fam povikshaniga zhuti. Opravlživz je prevsetin in flep, sakaj kadar fvojiga blishnjiga opravlja, sravin misli in tudi vezhidel isrezhe, de ni tako pregreshin, kakor

¹⁾ I. Jan. 4, 20. ²⁾ Mat. 12, 36.

on; in svojih velikih grehov in slabih navad ne sposna.

Gorje tebi, o opravlživz, slepi in prevsetni zhlovek! Sakaj tako posabish, kakoshin si? Odpri svoje dušne ozhi in poglej se, kako si gerd! Sakaj ne poslušahš svoje vesti, ktera dobro ve in ti tudi pravi, kakoshin si? pa je nozhesh poslušati in ji ne verjamešh. Šposnaj, de ravno takrat, kadar si persadevash, s' svojim opravljanjem pozherniti blishnjiga, se samiga sebe še bolj pozhernish, kakor njega. Ali si mar ti, ki tako rad od grehov svojiga blishnjiga govorish, bres greha pred Bogam? Misli si, de tudi tebi Jesus pravi, kakor je Judam rekel, kadar so greshnizo pred njim toshili: „*Kdor je bres greha med vami, naj prvi v' njo kamin vershe*“¹⁾. — Morebiti si ti vezhi gresnik pred Bogam, kakor tisti, ki jih opravljašh; ali nespametna prevsetnost te slepi, de ne vidish svojih lastnih grehov, ampak le grehe svojiga blishnjiga.

Premisli tudi še, *kakoshin greh* je opravljanje. Vzhasi je majhin, vzhasi pa velik smertni greh. Bolj ko so grehi blishnjiga veliki in skriti, ktere opravlživz ra-

¹⁾ Jan. 8, 7.

sodeva in rasglasuje, vezhi je njegov greh; in bolj ko is hudobniga namena opravlja, vezhi greh ima. Kdor bres hudobniga namena flabo od svojiga blishnjiga govori, ima manjši greh, kakor kdor ga is hudobniga namena opravlja, is nevosfljivosti, is sovrashtva i. t. d. Bolj ko je dolshan, zhloveka, kteriga opravlja, zhastiti in ljubiti, bolj se pregresfi pred Bogam s' svojim opravljanjem. Tako, postavim, se zhlovek bolj pregresfi, kadar duhovne, ali poglavarje, ali pa svojo blishnjo shlahto opravlja, kakor kakiga drusiga zhloveka. In vender je to opravljanje grosno navadno med ljudmi. — Oh! koliko grehov je s' tem storjenih! in kako malo jih je, ki se resnizhno sposnajo in spreobernejo od tih grehov! — Varuj se posebno tega opravljanja, ljubi moj kristjan, in boj se Gosпода svojiga Boga; sakaj duhovni so njegovi namestniki, poglavarji so po njegovi previdnosti in postavi nad nami, in od njega pride vsa njih oblast; in posebna boshja sapoved je, de mora zhlovek svoje staršhe sposhtovati in ljubiti, in sploh sa svoje domazhe ljudi she bolj fkerbeti, kakor sa druge, v' vsih rezheh, tedaj tudi v' ohranjenji njih zhasti in dobriga imena. „Zhe pa kdo sa svoje, in posebno domazhe ljudi nobene fkerbi nima, je

vero satajil, in je hujshi, kakor nevernik“¹⁾).

She veliko vezhi greh pa, kakor opravljanje, je *obrekovanje*, kadar namrezh kdo od svojiga blishnjiga kaj hudobniga perpoveduje, ki ve, de ni ref. To je saref velik in grosovitin greh. Zhe je she opravljanje toliko lepim zhednostim nasproti, namrezh: *pravizi, ljubesni, modrosti in pognishnosti*; koliko bolj jim je obrekovanje nasproti, in jih popolnoma preshene is ferza kristjana. Grosovitno hudobno in zherno dufo, in od ljubesni vse prasno ferze mora zhlovek imeti, kateri si upa, grehe in hudobije od svojiga blishnjiga praviti, ki jih nikoli storil ni! — Njegov jesik je saref „*ojster, kakor jesik kazhe, in nar hujshi strup je v' njegovih ustih*“²⁾. — Leta greh je tako velik, de kraljevi prerok boshjo pravizo klizhe, de bi she na tem fvetu takim greschnikam dodelila, kar saflushijo: „*S svojimi jesiki goljstvo ravnajo; sodi jih, o Bog!... Saversi jih savolj njih velikih hudobij*“³⁾).

Premifli dalej, kako *navadin* greh je opravljanje. Shalofna refniza je, de je fkorej vfak zhlovek, vezh ali menj, v' tem

¹⁾ I. Tim. 5, 8. ²⁾ Pfalm 139, 4. ³⁾ Pfalm 5, 11.

grehu sapopaden. Sares je shaloftno viditi, de kristjani, ki bi imeli polni ljubeshni eden do drusiga biti, fo tako kmalo perpravljani, fvojiga blishnjiga pozherniti, mu nekoliko od njegove zhafti in dobriga imena odvseti, „*ki je vezh vredno, kakor veliko bogastvo*“; in ga s' jesikam bolj obzhutljivo in fhkodljivo vdariti, kakor s' palizo. — Kolikokrat fe kristjan s' to greshno navado nevredniga ftori kerfhanfkiga imena, ker tisto snaminje sataji, in tako rekozh od febe vershe, po kterim je Jefus rekel, de naf bodo ljudje sposnali, de smo kristjani. „*Po tem bodo vsi sposnali, de ste moji uzhenzi, zhe bote ljubeshin eden do drusiga imeli*“ ¹⁾).

Posebno navadno je opravljanje med nekterimi ljudmi; postavim, med ljudmi, ki imajo kako *pravdo* med fabo. Kako gerdo in hudobno govore vezhidel eden od drusiga! In sravin fhe mislijo, de fe s' tem ne pregreshe, posebno kadar vejo, de je praviza na njih strani. — Ali to je smota, ljubi moj kristjan. Premisli, de tudi zhlovek, kteri ti krivizo dela, je fhe smiram tvoj blishnji, in de si ga tedaj ljubiti dolshan, po Jefusovi sapovedi, in fzer tako ljubiti, kakor

¹⁾ Jan. 13, 35.

samiga sebe; tedaj bolj, kakor svoje blago, sakaj vliga svojiga blaga ne ljubish tako, kakor samiga sebe. Zhe mislish po svoji vesti, de ti kdo krivizo dela, ti je perpušeno, svoje pravize ifkati po postavah. Ali sravin ti pa ni perpušeno, svojiga blishnjiga, kateri ti krivizo dela, sovrashiti in opravljati. Zhe tako ravnash, si bosh pred Bogam vezhi krivizo in fhkodo storil, kakor ti jo tvoj blishnji stori.

Tudi je opravljanje navadno med ljudmi, ki so *nevofhljivi*. Nevofhljivz se malokdaj posna, kakofhin je, in sakriva svoj greh sam pred sabo in pred drugimi. Nevofhljivz je sovrashnik in hudodelnik svojiga blishnjiga, in vender misli in pravi, de ga ne sovrashi, in de mu nizh hudiga ne stori. Ali ni opravljanje vezhi hudobija, kakor marfiktero drugo hudobno delo? S' jesi-kam zhlovek hujshi vdari, kakor s' mezhem. Rane, ktere opravljivi jesik stori, se vezhidel teshi sazeliyo, kakor telefne rane. — Opravljivz, posebno pa obrekovavz, vezh vkrade svojimu blishnjimu, kakor nar vezhi tat, ker je, po sprizhevanji boshje besede, „*dobro ime vezh vredno, kakor veliko bogastvo*.“

Dalej je opravljanje navadno med *per-jatli*. Vezhidel si posvetni perjatli eden

drugimu vse povedo, kar vedo, posebno od blishnjiga. — To je hudobna in gresna fhega. — Varuj se take perjasnosti, ljubi moj kristjan. Ljubi svoje perjatle; Boga pa bolj ljubi; in le v' Bogu ljubi svoje perjatle. Kdor refnizhno in v' Bogu ljubi svojiga perjatla, mu nizh hudiga storiti ne sheli, ampak le kaj dobriga; in le sheli, ga is nevarnosti refhiti, ne pa v' nevarnost perpraviti. Kdor pa svojimu perjatlju kako opravljanje perpoveduje, ga v' nevarnost postavi, se pregreshti; sakaj zhe s' dopadenjem poslusha, se pregreshti; in zhe tudi sam potem opravlja, se fhe bolj pregreshti.

Opravljanje je tudi fhe navadno med ljudmi, ki radi imajo *posvetno obiskovanje*; ki sami radi po hifhah hodijo obiskovat, in radi imajo, de jih kdo obiskat pride. — Oh! koliko lepiga, predragiga zhafa se v' takim nepotrebnim obiskovanji sgubi, in koliko gresnih besedi se govori! — Vezhidel se od blishnjiga govori; kakofhin je, kako shivi, kaj je uni storil, i. t. d. V' nekterih okolifhinah se fhe raji od blishnjiga govori v' obiskovanji, postavim, kadar misli v' drugi stan stopiti, ali kako flushbo dobiti, ali kakor bodi si pomagati. Takrat vsak ve kaj od tega zhloveka povedati; in velikokrat se sgodi, de per takih

perloshnostih kdo s' svojim hudobnim jesi-
kam veliko fhkodo svojimu blishnjimu stori.
— Torej se varuj in ogibaj, ljubi moj krist-
jan, vfiga nepotrebniga posvetniga obisko-
vanja, sakaj nevarno je; in nikar ne ishi
in ne ljubi nevarnosti, de se v' nji ne po-
gubish. — Le eno samo obiskovanje naj ti
bo prav perferzhno perporozheno, to je,
obiskovanje presvetiga Reshnjiga Telefa.
Tamkej pridefh pred Jesufa, svojiga nar-
boljshiga perjatla; on ti le svete besede
govori, besede vezhniga shivljenja. Po-
flufhaj ga svesto in ponishno, in prosi ga,
*de naj te zhedalej bolj uzhi njegovo voljo
dopolnovati, ker je on tvoj Bog ¹⁾*).

Premisli takej tudi, *kaj ti je storiti*,
zhe si bil tako nesrezhin, de si svojiga blish-
njiga *opravljal*, in mu njegovo dobro ime
odvsel ali vsaj pomanjshal. Ker je oprav-
ljanje greh krivize, ni sadofti, de se ga le
spovefh, ampak morafh tudi fhkodo pover-
niti, zhe si jo blishnjimu s' svojim opravljan-
jem storil. V' takih okolshinah si dolshan,
dobro govoriti od njega; kolikor je mogozhe
posebno tistim, ki so tvoje opravljanje fli-
fhali. Sravin tega morafh tudi na snanje

¹⁾ Pfalm 142, 10.

dati, de ti je shal, de si tako od svojiga blishnjiga govoril.

Zhe si bil tako nespametin in pregrešhin de si *obrekoval* svojiga blishnjiga, to je, zhe si kake grehe in hudobije od njegga pravil, ki si vedil, de jih ni storil, si dolshan, ljudem na snanje dati, de to, kar si pravil, ni ref; in si morash persadevati, kolikor je mogozhe, de vsi tisti, ki so tvoje obrekovanje slifhali ali svedili, tudi svedo, de ni ref. In nikar ne rezi, de zhe to storish, bofh svoje lastno dobro ime pred ljudmi sgubil. Tudi s' sgubo svojiga lastniga dobri-ga imena si dolshan, blishnjimu dobro ime poverniti, ki si mu ga po krivizi odvsel. — To je tako gotova dolshnost, kakor dolshnost, vkradeno blago poverniti, zhe se s' tem tudi v' revfhino pride. Kakor tat ne sadobi odpufhenja svojiga greha, dokler ne poverne, kar je vkradel, kolikor je mogozhe; ravno tako tudi obrekovavzu njegov greh ni odpufhen, dokler poshtenja in dobri-ga imena blishnjimu ne poverne, kolikor je le mogozhe.

Sravni opravljanja in obrekovanja je tudi *hudobno sojenje blishnjiga* pregrešhno, in je velikokrat sazhetek hudobniga opravljanja. — Nikar prezej ne sodi svojiga blishnjiga. Premisli kaj je od tega v' fvetim

Pismu sapifano. Jezus pravi: „*Ne sodite, de ne bote sojeni; sakaj kakor vi sodite, tako bote tudi sojeni*“¹⁾). Dalej je rekel Jezus: „*Jest nobeniga ne sodim*“²⁾). — In ti, ubogi gresnik, si upash, svojiga blishnjiga soditi, ki si morebiti bolj krivizhin pred Bogam, kakor on. — „*Satorej nimash nobeniga isgovora, o zhlovek, kateri sodish! V' rezheh, v' katerih drugiga sodish, samiga sebe obsodish, ker tudi ti ravno to storish, kar sodish*“³⁾). — In zhe tudi res ravno tega ne storish, kar je tvoj blishnji storil, ali kar mislish, de je storil, pa morebiti veliko drusiga storish, ki je she bolj pregresno pred Bogam. — Nikar tedaj nobeniga ne sodi, ljubi moj kristjan, in nikar prezej kaj hudiga ne misli od svojiga blishnjiga; sej ne vidish njegoviga serza; sej ne vesh, sakaj in is kakoshniga name-na je to ali to storil. Kdor per kakim djanji, kakor se ljudem po sunanjim vidi, svojiga blishnjiga prezej hudo sodi in kaj gresniga od njega misli ali zlo govori, nima nobene prave ljubesni do blishnjiga, sakaj s. Pavl raslozhno pravi, de „*ljubesin nizh hudiga ne misli*“⁴⁾).

¹⁾ Mat. 7, 1. 2. ²⁾ Jan. 8, 15. ³⁾ Rim. 2, 1.

⁴⁾ I. Kor. 13, 5.

Varuj se hudobniga sojenja in vsih hudobnih misel do blishnjiga, kadar se ti kaka kriviza ali fhkoda stori. Kadar, postavim, flishish, de se flabo od tebe govori po krivizi, in ko ne vesh, kdo je to govorjenje sazhel; in kadar se ti kaka fhkoda stori v' tvojim blagu in premoshenji, in ko ne vesh, kdo je to storil; varuj se vfiga sojenja, nikar nobeniga ne obdolshi, in ne verjemi prezej, kar ti kdo per takih perloshnostih od tvojiga blishnjiga perpoveduje, ampak spomni se Boga, ki je nash edini fodnik; spomni se njegove svete previdnosti, ktera vzhasi perpuhti, de kdo v' kako sopernost ali fhkodo pride, de ima perloshnost, svojo ljubestin do Boga in do blishnjiga pokasati, in se samiga sebe bolj sposnati. Varuj se greha bolj, kakor vse druge fhkode in sgube, sakaj en sam greh je vezhi fhkoda in vezhi nefrezha, kakor sguba vfiga zhasniga blaga. Vdaj se s' ponishnim ferzam v' boshjo voljo, in spomni se, de „*tistim, ki Boga ljubijo, vse k' dobrimu flushi*“¹⁾), posebno pa sopernosti in teshave tega sveta. Š. Pavl posebno pohvali tiste kristjane, *kteri sgubo svojiga zhasniga premoshenja*

¹⁾ Rim. 8, 28.

s' veseljem sprejmejo, ker vejo, de imajo boljshi in neminljivo bogastvo ¹⁾).

Varuj se tudi, ljubi moj kristjan, per takih perloshnostih, kadar se namrezh kaka fhkoda ali nesfrezha sgodi, varuj se vsih vrash in prasnih ver. Špomni se naukov, ki jih v' zerkvi flifhish, ali v' dobrih svetih bukvah beresh, in saversi vse, kar je tem naukam nasproti. Zhe kdo take prasne vere in vrashe vprizho tebe sagovarja, sprizhuj sa kerfhanfko refnizo in pravizo; daj zhaft Bogu; ki je edini Gospod vsih stvari, in ki po svoji neskonzhni previdnosti in nesapopadljivi modrosti in ljubesni vselej le to stori in perpuhti, kar je v' njegovo zhaft in v' svelizhanje nashih dufh, zhe se mu le ponishno podvershemo, in po njegovih dobrotljivih namenih in njegovi sveti volji ravnamo.

Premisli tudi, ljubi moj kristjan, kako morash ravnati, kadar *flifhish opravljanje*. Nikar rad ne poslufhaj opravljevza. „*Hudobniga jesika nikar ne poslufhaj*“ ²⁾). Zhe morefh, vstavi ga in ga posvari. Zhe pa tega ne morefh storiti, pojdi prozh, de ga ne bofh flifhal. Zhe pa tudi tega storiti ne morefh, pokashi vfaj s' shaloftnim obrasam,

¹⁾ Hebr. 10, 34. ²⁾ Šir. 28, 28.

de ne flifhifh rad takiga govorjenja. Šveto Pismo pravi, de *kakor veter rasshene desh, ravno tako shaloftin obras preshene opravljiv jesik*¹⁾. — Špomni se Boga in profi ga, de bi ti gnado dal, de bi nikdar dopadenja ne najdel v' opravljanji. Špomni se tudi, kaj pravi f. Bernard: „Kdor opravlja, ima hudobniga duha *na jesiku*; kdor pa opravljanje rad poslušha, ga ima *v' u-sheshih*“. — Saversi in posabi, kar si soper svojiga blishnjiga flifhal, in nikomur nizh ne pravi. „*Ši flifhal besedo soper svojiga blishnjiga? Naj umerje v' tebi, in saupaj, de te ne bo rasgnala*“²⁾. — Nikar prezej ne verjemi, kadar kaj flabiga flifhifh soper svojiga blishnjiga. Tako stoji sapifano v' f. Pismu: „*Kdor prezej verjame, je lah-kiga ferza, in bo pomanjshan*“³⁾. — Tudi taziga opravljanja lahko ne verjemi, ki je she povfod snano in rasglafheno; sakaj ljudje so sploh tako nagnjeni v' leta greh, in tako radi poslušhajo, verjamejo in rasglafujejo opravljanje, de je kmalo povfod snano, kar kdo hudobniga isrezhe soper svojiga blishnjiga. — Oh! kako pregresfno in popazhen je vender zhloveshko ferze! — Kadar zhlovek kaj *dobriga* govoriti fli-

¹⁾ Prip. 25, 23. ²⁾ Šir. 19, 10. ³⁾ Šir. 19, 4.

fhi od svojiga blishnjiga, ne verjame rad, in prezej misli in pravi, de je morebiti is kakiga slabiga namena storjeno. Kadar pa flifhi kaj *hudobniga*, prezej verjame, in fhe vezh verjame, kakor se mu pove. — To je tolikanj bolj shaloftno, ker se veliko-krat vidi, de so zlo taki kristjani v' tem sapopadeni, kateri fzer radi molijo, pridno v' zerkev hodijo, in pogosto svete Sakramente prejemajo! — — Varuj se tedaj, ljubi moj kristjan, te hudobne navade; nikar ne verjemi, kar hudobniga flifhifh soper svojiga blishnjiga, posebno kadar *nobene oblasti* zhes-nj nimafh.

Sadnjizh tudi fhe premifli, ljubi moj kristjan, kako ti je ravnati, *kadar si sam opravljan*. Kadar flifhifh, de je kdo kaj hudiga od tebe rasglasil, nikar se ne jesi, in nikar prezej vfiga ne verjemi; morebiti ni bilo tako hudo od tebe govorjeno, kakor se ti perpoveduje; vfakdanja fkufhnja naf uzhi, de ljudje, kateri radi prenafhajajo opravljanje, vezhidel nekoliko drugazhi, vzhasi pa tudi vse drugazhi perpovedujejo, kakor je bilo rezhen. — Tudi nikar prezej kaj hudiga ne rezi soper tiftiga, ki te je opravljal; sakaj f. Pavl nam pravi: „*Ne povrazhujte hudiga s' hudim*“¹⁾. — Potem se

¹⁾ Rim. 12, 17.

poglej v' ogledalo svoje vesti, in dobro premisli, zhe si res tak, kakor se od tebe govori. Zhe sposnash, de si sares tak, rezi sam per sebi s' ponishnim ferzam: Prav se mi godi; saflushil sim to in she veliko vezh. — Nikar se ne isgovarjaj, in nikar s' novimi grehi (s' lashmi) ne sakrivaj svojih grehov, ampak molzhi, in v' duhu pokore prenesi, kar si saflushil.

Zhe pa najdesh po sprizhevanji svoje vesti, de nisi kriv tega, kar se od tebe govori; ali de vsaj tako kriv nisi, kakor si obdolshen, prejmi s' ponishnostjo in poterpeshljivostjo leta krish, kakor is boshjih rok. — Premisli, zhe nisi morebiti sam perloshnostti dal temu opravljanju s' kako neprevidnostjo bres hudiga namena. Zhe sposnash, de si res to perloshnost dal, se ponishaj pred Bogam in saupaj, de ti dobrotljivi Bog tega ne bo v' greh sarajtal, ker nisi is hudiga namena ravnal, zhe bosh le sdaj voljno poterpel opravljanje. Sravin pa terdno fkleni, v' prihodnje bolj previdin biti in se bolj fkerbno varovati pred hudobnimi jesiki.

Zhe pa sposnash, de nisi zlo nizeh sam kriv tega opravljanja ali obrekovanja, ki se je soper tebe vsdignilo, se pa savij v' plajsh svoje nedolshnosti in dobre vesti, in pusti

burjo hudobnih jesikov buzhati, kolikor ho-
zhe in dokler hozhe. — Špomni se svojiga
Jesufa, ki je bil bolj obrekovan, kakor ti;
in premisli, s' kako prezhudno poterpeshljivi-
voſtjo in ponishnoſtjo je vse voljno preneſel.
— Saupaj v' Boga; zhe je njegova ſveta
volja, to je, zhe je njemu v' zhaſt in tebi
v' svelizhanje, bo pred ali potlej snano ſto-
ril tvojo nedolshnoſt. Zhe je pa na tem ſvetu
na snanje ne da, jo bo pa per ſodbi pred
ſvojimi Angelji in vſimi ljudmi snano ſtoril,
zhe boſh po ſgledu njegoviga ljubljeniga
Šina voljno in ſtanovitno poterpel krivizo,
ki ſe ti dela.

4. *Ne kregaj ſe, in nikomur nobene
raſſhaljive beſede ne rezi.* — Kdor ima
navado, ſe kregati in jeſiti s' ſvojim bliſh-
njim, pokashe, de nima ſhe praviga ker-
ſhanſkiga duha, in de ni ſhe pravi otrok
boſhji; ſakaj Bog ſe imenuje „*Bog miru*“ ¹⁾);
in Jeſuf pravi, *de „tiſti, ki ſo mirni, bodo
otrozi boſhji imenovani“* ²⁾).

Kreg je hudobna rezh, in veliko hu-
diga na ſvetu ſtori; velikokrat raſterga ſveso
perjaſnoſti, odverne ſerza bratov od eden
drusiga, preſhene mir ſerza, napolni ſerze
s' ſovraſhtvam in hudimi miſlimi, in ne-

¹⁾ Hebr. 13, 20. ²⁾ Mat. 5, 9.

frezhne stori zele drushine. Kreg je nevarin oginj, ki se lahko vname, pa tefhko pogafi. Kolikrat se vidijo velike nefrezhe, sopernosti in teshave, ki pridejo is krega, in is kakih hudobnih in nespametnih besedi, ki so se v' kregu isrekle.

Kreg je mozno nasproti kerfhanfkimu duhu, kateri je ljubestin; in je tudi pameti nasproti. Zhe nekoliko premislih, ljubi moj kristjan, lahko sposnash, kako nespametno je, se kregati. Sakaj se vezhidel ljudje kregajo? Vzhash savolj ene same besede; vzhash savolj kake majhne krivize ali fhkode; ki je veliko manjshi nefrezha, kakor nar manjshi greh. Kako nespametno in nekerfhanfko je to, savolj tako majhnih rezhi *mir* pregnati, kteriga Jeshuf vsm kristjanam vofhi in perporozha, rekozh: „*Mir vam bodi*“¹⁾! S' tem se tudi *ljubestin* rani, ki je „*svesa popolnamosti*“²⁾, in „*dopolnjenje postave*“³⁾ in *blishnji se pohujsha*, „*savolj kteriga je Kristuf umerl*“⁴⁾.

De bofh she bolj sposnal, kako pregresfno ravna kristjan, kadar se krega in jesi, premisli, de kristjan je dolshan, po Jeshufvim sgledu ravnati. Jeshuf nam vsm

¹⁾ Jan. 20, 21. ²⁾ Kolof. 3, 14. ³⁾ Rim. 13, 10.

⁴⁾ Rim. 14, 15.

pravi: „*Uzhite se od mene, sakaj jest sim krotak in is ferza ponishin*“ ¹⁾). V' zelim svojim shivljenji je leta „Dobri Uzhenik“ prezhudno krotkost in poterpeshljivost fkasoval. Desiravno je od sovrashnikov in preganjavzov povsod obdan bil, se ni nikoli s' njimi kregal, in jim ni nikoli hudobnih in rasshaljivih besedi govoril. „*Kadar je bil preklinjan, ni preklinjal; kadar je terpel, ni shugal*“ ²⁾). Po sgledu Jesufovim, dober in svešt kristjan poterpi s' svojim blishnjim, in sa hude besede mu dobre daje, kakor nam sapoveduje f. Pavl: „*Dobro voshite svojim preganjavzam, dobro jim voshite, in nikar jih ne kolnite... Nobenimu ne povrazhujte hudiga s' hudim... Zhe je mogozhe, kolikor storiti samorete, s' vfimi ljudmi mir imejte*“ ³⁾).

Premisli, ljubi moj kristjan, kokofhin je zhlovek v' jesi. — Ali je zhlovek? Ali je kristjan? Ali ni velikovezh divja sverina bres vse pameti? — Kerfhanfka postava je postava ljubesni in miru; jesni zhlovek pa terga in grise svojiga blishnjiga s' ojstrimi rasshaljivimi besedami, ki se bolj globoko safade v' ferze blishnjiga, kakor bi se sobje divje sverine v' njegovo truplo safadili. —

¹⁾ Mat. 11, 29. ²⁾ I. Petr. 2, 23. ³⁾ Rim. 12.

Torej se varuj jese in krega, in persadevaj si, vedin mir ohraniti s' svojim blishnjim. „*Odverni se od hudiga in stori dobro; ishi miru in hiti sa njim*“¹⁾).

De se bošh krega loshej varoval, ti tukej posebno dva perpomozhka perporozhim. — Pervi in sploh perpomozhek je *molitev*. Zhe se posnafh, de si nagnjen k' jesi in kregu, profi Jesufa neprenehama, de ti gna-do da, ga posnemati v' njegovi perferzhni krotkoſti. — Drugi perpomozhek je ta: navadi se, s' boshjo pomozhjo, *molzhati*, kadar zhutifh, de je tvoje ferze rasshaljeno in sbodeno s' kako nespametno ali hudobno besedo tvojiga blishnjiga; in prezej se spomni Boga, in is ljubeshni do njega smiram molzhi; ali zhe ti bo treba govoriti, le dobrotljivo in perjasno govori, deshravno si hudobin fkuſhnjavz možhno persadeva, te v' hudobne greſhne besede sapeljati. „*Mehek odgovor prelomi jeso; terdo govorjenje jo pa vname*“²⁾).

Med rasshaljive besede se tudi fhteje *ozhitanje in grajanje*, kteriga se tudi varuj, ljubi moj kristjan. Ozhitanje je trojno. — *Pervizh*, kadar kdo svojimu blishnjimu ozhita kako telefno nepopolnamoſt; zhe prav

¹⁾ Pfalm 33, 15. ²⁾ Prip. 15, 1.

ne hodi, prav ne govori, ali zhe ima kako drugo telefno nadlogo. Ali kadar mu kaj taziga ozhita, kar je njegovim staršem, ali njegovimu rodu v' nezhaft. Tako ozhitanje vzhafi možno rasshali in rani ferze blishnjiga; in kdor to štori, pokashe, de nima veliko pameti, she menj pa kerfhanfke ljubeshni. — *Drugizh*, kadar kdo ozhita svojimu blishnjimu dobrote, ki mu jih je dodelil. Tudi to je soper ljubeshin do blishnjiga, in je fhkodljivo dufhi; sakaj tako ozhitanje odvsame dobrim delam vse saflushe-nje pred Bogam, in lete dobre dela so sgubljene. „*Kadar si kaj dal, ne ozhitaj* ¹⁾). — *Tretjizh*, kadar kdo svojimu blishnjimu njegove grehe ozhita. To je vzhafi dobro, vzhafi pa hudobno. Zhe kdo svojimu blishnjimu, posebno tistimu, zhes kteriga ima oblast, njegove pregrehe s' kerfhanfko ljubeshnijo in modrostjo pred ozhi postavi, s' refnizhnimi sheljami, de bi se poboljshal, štori dobro; in zhe se njegov blishnji savolj tega rasjesi, ima le on sam ves greh. — Zhe pa kdo svojimu blishnjimu njegove hudobne dela v' jesi ozhita, bres modrosti, in tedaj tudi bres namena, ga poboljshati, ravná hudobno; posebno, kadar to vprizho

¹⁾ Širah 41, 28.

drugih ljudi stori. Is takiga nekerfhanfkiga ozhitanja pride vzhafi veliko foverafhtva in veliko drugih grehov, posebno kadar se blishnjimu take pregrehe ozhitajo, ki jih do sdaj fhe nobedin vedil ni.

Varuj se, ljubi moj kriftjan, vfiga tega ozhitanja. Špomni se, de te **Bog** flifhi, „*ki je ljubesin*“, in ki vse foverashi, kar je ljubesni nasproti. — Kadar pa tebi kdo kaj ozhita, molzhi in voljno poterpi, po Jesusovim sgledu, in bosh imel saflushenje pred **Bogam**.

Dalej se fhteje med rasshaljive besede *sasmehovanje*, kadar ima namrezh kdo navado, se per vfaki perloshnosti fhpotati in fvojiga blishnjiga sasmehovati. Kdor ima to gerdo navado, nima veliko perjatlov, sakaj sasmehovanje vfaziga rasshali. Bolj ko je sasmehovanje rasshaljivo in pogostno, vezhi greh je. Posebno je to velik greh, kadar kdo fvoje starfhe, fvoje vishi, ali zlo duhovne pastirje sasmehuje in jih oponafha. — Švete rezhi, zerkvene sapovedi ali opravila, ali zlo fvete fkrivnosti vere sasmehovati, je strafhin greh, enak boshjimu ropu. „*Ne motite se; Bog se ne sasmehuje*“¹⁾.

¹⁾ Gal. 6, 7.

Ljubi moj kristjan, zhe si bil tako ne-
 frezhin, de si s' svojimi hudobnimi besedami
 svojiga blishnjiga rasshalil in njegovo per-
 jasnost sgubil, si sravin obshalovanja svojiga
 greha tudi dolshan, fe s' blishnjim spet spra-
 viti. In nikar ne rezi, de nimash ti nizh
 soper njega, de zhe ima on kaj soper tebe,
 naj on k' tebi pride, in naj ti prvo dobro
 besedo da. Spomni fe, kako nas Jesus
 uzhi: „*Zhe svoj dar k' oltarju perne-
 fesh, in fe tam spomnish, de ima tvoj
 brat kaj soper tebe, pusti tam svoj dar
 pred oltarjem, in pojdi fe pred spraviti
 s' svojim bratom, in potem pridi in da-
 ruj svoj dar*“¹⁾). — Tvoja molitev in vsa
 tvoja boshja flushba takrat ni Bogu prijetna,
 kadar ima tvoj blishnji kaj soper tebe, in
 dokler si ne persadevash, fe s' njim spra-
 viti; posebno kadar si ti sam kriv s' kako
 rasshaljivo besedo, de ti tvoj blishnji ni
 perjasin. Zhe si pa ti resnizhno persade-
 vash, fe s' njim sperjasniti, in on te nozhe
 poslushati, si ti svojo dolshnost sa sdaj pred
 Bogam storil. Vender si pa fhe dolshan,
 sa-nj moliti, in si fhe potem persadevati,
 de fe s' tabo spravi.

Tudi ti perporozhim, de fe varuj tistiga

¹⁾ Mat. 5, 23. 24.

hudobniga *prenafhanja* opravljivih pogovorov, kadar namrežh zhlovek to, kar v' eni hifhi flifhi, prezej v' drugo nefe in per-poveduje; ali kadar svojimu blishnjimu to, kar soper njega hudiga flifhi, pové. S' tem se veliko hudiga stori, veliko sovrashtva in jese se s' tem napravi, in velikokrat se mir preshene. To pregresfno navado imajo posebno shenfke, in s' tem v' vednih grehah shive. Š. Pavl pravi, de „*imajo pogubljenje . . . Namesti de bi pridno delale, po hifshah hodijo; in niso le lene, ampak imajo tudi veliko besedi, hozhejo vse vediti, in govore, kar bi ne imele govoriti*“¹⁾. — Kako Bog sovrashti zhloveka, kateri s' takim prenafhanjem velikokrat mir in edinost ljudem odvsame, sprizhuje Š. Duh v' f. Pismu, ker pravi: „*Šheft rezhi je, ki jih Bog sovrashti, in nad sedmo se gnjusi njegovi dushi*“. In leta sedma rezhi je „*zhlovek, ki trofi kreg in prepir med brati*“²⁾. Dalej se bere v' f. Pismu, de „*podpihovavz in zhlovek dvojniga jesika, (to je, kdor prenafha opravljanje is ene hifhe v' drugo,) je preklet; sakaj veliko mirnih ljudi ob mir perpravi*“³⁾. Š. Gregor papesh pravi: „*Ker je Jesuf Kri-*

¹⁾ I. Tim. 5, 12, 13. ²⁾ Prip. 6, 16, 19. ³⁾ Šir. 28, 15.

štuf rekel, de mirni, (to je tisti, ki mir
fami ljubijo, in ga tudi med blishnjim ohra-
nijo,) bodo *otrozi boshji* imenovani, nam
s' tem na snanje da, de tisti ki ljudi ob
mir perpravljajo, so *otrozi Šatana*“.

Varuj se fkerbno, ljubi moj kristjan,
tega gerdiga in fhkodljiviga greha. Va-
ruj se tudi ljudi, kateri imajo leto grefhno
navado. Nikar jih ne poslusvaj, nikar jim
ne verjemi, in daj jim na snanje, de ti je
to govorjenje soperno. Špomni se, de ravno
ta jesik, kateri sdaj pred tabo hudobno so-
per tvojiga blishnjiga govori, bo kmalo tudi
od tebe hudobno govoril, kadar ga ne bofh
flifhal. Sares je „*zhlovek dvojniga jesika
preklet*“, pred Bogam in pred ljudmi! —
Tak zhlovek naj ne bo nikoli tvoj posebni
perjatel; tudi nikoli ni svest verjatel. —
„*Odverni od sebe hudobne usta, in oprav-
ljivi jesiki naj bodo delezh od tebe*“¹⁾).

5. *Nikar se ne lash.* — Lash je vse-
lej greh, ker je refnizi nasproti, in ker je
soper vest tistiga, ki jo isrezhe. Ref je,
de lash ni vselej smertni greh, zhe je majhna;
vender je pa navada lagati, zhe se zhlovek
tudi le v' majhnih rezheh lashe, grosno hu-
dobna, pregreshna in pogubljiva navada.

¹⁾ Prip. 4, 24.

Leta navada odpre vrata mnogim greham in hudobijam.

Lashnik drugazhi govori, kakor mifli; je sakritiga ferza; ne hodi po ravnih potih; je vezhidel nesvest v' svojih obljubah in krivizhin v' svojih namenih; je bres ljubeshi in bres strahu Gospoda svojiga Boga, kateri vse ve in vse flifhi. — Kdor se navadi lagati, je k' v'flakimu grehu perpravljen; posebno k' tatvini, k' goljfiji, k' opravljanju in obrekovanju, in na sadnje tudi h' krivi perfegi.

Oh! kako gerd je pred Bogam lashnik! — V' f. Pismu se bere, de je posebno fhest rezhi, ki jih Bog fovrashi, in med temi je „*lashnivi jesik*“¹⁾. Dalej se bere: „*Gnjufoba Gospodu so lashnive usta*“²⁾. „*Kdor se lashe, bo pogubljen*“³⁾. „*Usta, ki se lashejo, umore dusho*“⁴⁾.

Lash pride od hudobniga duha; on je lash is pekla na semljo prenesel, in s' njo neisrezhenno veliko prebivavzov semlje v' pekel perpravi. S' lashmi je nashe perve starfhe v' greh perpravil, in is njegovih lashi je zelimu svetu pogubljenje prifhlo. Jesuf pravi, de hudobni duh je „*lashnik*“

¹⁾ Prip. 6, 17. ²⁾ Prip. 12, 22. ³⁾ Prip. 19, 9.

⁴⁾ Modr. 1, 11.

in ozhe lashî“¹⁾); in f. Ambrosi pravi, de vsi tifti, ki se radi lashejo, so njegovi otrozi. Š. Avguštin piše, de kakor rešnica is Boga pride, tako pride lash is hudobniga duha.

Varuj se tedaj, ljubi moj kristjan, tako gerdiga, Bogu soperniga in dušni škodljiviga greha. Varuj se vsih lash, majhnih in velikih, in bodi smiram in povsod pravizhin in rešnihin. Bog je rešnica, in kdor ostane v' rešnici, v' Bogu ostane; kdor se pa od rešnice odverne, se odverne tudi od Boga, in se nesrečniga stori.

Terdno skleni, in vezokrat ta sklep ponovi, raji umreti, kakor se slagati. Premisli lep sgled od tega. Š. Avguštin piše od svetiga škofa Firma, de je bil terdno sklenil, raji vse terpeti in tudi umreti, kakor soper keršhanško ljubeshin govoriti, ali pa se slagati. Pergodilo se je, de je zhlovek, ki so ga iskali, de bi ga umorili, k' njemu perbeshal in ga je profil, de naj ga škrije. Škofu se je leta zhlovek smilil, in ga je tedaj skril. Potem so prišli flushabniki rimskiga zesarja, ki so tega zhloveka iskali; in so škofa vprašali, kje je. Na to jim je Firm odgovoril: „Ne morem vam

¹⁾ Jan. 8, 44.

odgovora dati; sakaj slagati se ne morem, povedati vam pa tudi ne morem, kje je.“ — Ali zefarjevi flushabniki s' tem niso bili zadovoljni, in so sazheli ga filiti in gerdo s' njim ravnati, in so mu shugali, de ga bodo umorili, zhe jim ne pove kje je zhlovek, ki ga ishejo. Šhkof jim je na to odgovoril: „Raji vse preterpim in tudi umerjem, kakor de bi se slagal, ali pa de bi kaj soper ljubesin do blishnjiga govoril“. — Kadar so leti ljudje njegovo štanovitnost vidili, so ga peljali pred zefarja in so mu vse povedali. Zefar se je sazhudil nad sveto štanovitnostjo tega fhkofa, in ga je ispuštil; in je svojim flushabnikom sapovedal, de naj zhloveka v' miru puste, kterimu je leta fhkof tako ljubesin fkasal.

2. Varuj se sapeljevanja hudobniga duha.

Ljubi moj kristjan; od grehov, ki jih zhlovek s' *jesikam* štori, si najdel tukej obiln nauk, sakaj leti grehi so nar bolj navadni.

Sdaj pa premisli *sploh isvirk* grehov, namrezh *skushnjave*, ktere nam pridejo is nafhe lastne popazhene nature; is flabih sgledov in perloshnost, ki jih povsod najdemo; in od hudobniga duha, ki je nafh vedin so-

vrashnik in sapeljevavz. Ali prav sa prav fo vse te trojne fkušhnjave v' eno famo sedinjene, in fo sapopadene v' *sapeljevanji hudobniga duha*; sakaj is njegoviga sapeljevanja, ker je nafhe perve starfhe v' greh sapeljal, pride vsa flabošt in hudobija nafhe *natore*, in vedno jo sdaj podpihuje in ji pomaga, de bi naf po nji v' greh sapeljal. In ravno tako je tudi v' vsih *flabih sgledih in hudobnih perloshnostih*, ktere nam fvet daje, hudobni duh sapopaden, ker ima povsod svoje pomagavze, ki mu pomagajo; ljudi v' njegovo oblast perpraviti.

Tedaj je na tem vse leshezhe, ljubi moj kristjan, de dobro sposnash hudobno sapeljivošt nafhiga fovrashnika, in de se ga dobro varovati vesh. Od tega tedaj najdesth tukej potrební nauk.

„*Bodite tresni in zhujte, sakaj vash sopernik, hudobni duh, hodi okoli, kakor rjovezhi lev, in ishe, koga bi posherl. Soper mu stojte, terdni v' veri*“¹⁾). Tako fvari vse kristjane poglavitni Apostelj f. Peter. Hudobni duh je „*lashnik in ubijavz od sazhetka*“²⁾). Vse ljudi sheli v' vezhno nefrezho perpraviti s' svojimi fkušhnjavami in smotnjavami. Perva dva zhloveka, ki sta

¹⁾ I. Petr. 5, 8. 9. ²⁾ Jan. 8, 44.

na fvetu bila, je prifhel fkufhat in sapeljevat, in jih je tudi ref sapeljal, in neisrezhenofrezhne fforil. In ravno tako tudi vfa-ziga zhloveka na fvetu v' greh in v' vezhno pogubljenje perpraviti ifhe, in le malo jih je, ki mu ffanovitno soper ftoje, kakor bi imeli.

Noben kraj mu ni nesnan, noben ffan mu ni prezhaftitljiv, nobena ftopnja fvetofsti previfoka. *Vfo semljo obhodi in fe po nji fprehaja*¹⁾. Ne najde le pofvetniga zhloveka v' fredi njegoviga nizhemarniga in grefhniga vefelja, ampak ravno tako najde tudi famotniga pufhavnika v' tihim, od fvetata delezh odlozhenim gojsdu, v' ojstri pokori. Zlo Jefufa Kristufa, vezhno fvetofst, je najdel v' tihi pufhavi, v' nar fsvetejfhim opravilu molitve in pofta.

Torej fe nikar ne zhudi, ljubi moj kristjan, zhe tudi tebe najde, in te moti in fku-fha, ne le kadar fi v' zhafnih opravilih med ljudmi, ampak tudi, kadar fi v' molitvi in v' nar fsvetejfhih opravilih pred Bogam. Nikar ne mifli, de mu bofh kdaj ofshel. Povfod te bo najdel, povfod bo okoli tebe hodil in bo ifkal, tvojo dufo pofhreti. Tega tedaj nikar ne upaj, de bofh kdej bres fkufhnjav; ampak to fi persadevaj,

¹⁾ Job. 1, 17.

de dobro fposnafh, kako nevarne so fkufhnjave hudobniga duha, in kako jim morefh soper ftati in jih premagovati.

Hudobin fkufhnjavz, je lashnik in ozhe lashi, poln svijazh in hinavfhine; in fe ne pokashe v' svoji hudobii in nesnani gerdobi, sakaj tako bi se ga vsak bal; ampak s' perlisnjenimi lashnivimi besedami pride; ne kakor pogubljev fvrashnik, ampak kakor dober perjatel. To vidimo v' Jefusovih fkufhnjavah, ker mu je smiram le perjasno in dobrotljivo govoril: je shelel, de bi se Jefus nafil po tako ojftirim poltu; ga je shelel pozhafiti in mu perloshnost dati, de bi ga bili Angelji na rokah nefli; mu je hotel veliko bogaftvo in kraljevo zhaft in oblast dati; in zlo s' besedami f. Pisma mu govori¹⁾. — Satorej pravi f. Pavl, *de se Satan vzhasi v' Angelja luzhi spreoberne*²⁾.

Zhuj tedaj, ljubi moj kristjan, in se varuj; ne sanafhaj se na svoje dobre dela, ktere si morebiti do sdaj smiram opravljal, tudi ne na svoje kerfhanfke zhednosti, v' kterih si morebiti do sdaj svefto shivel; ampak vedno zhuj, fzer bo kmalo prifhel fvrashnik, kakor tat, in ti bo vse vsel, ali

¹⁾ Mat. 4, 6. ²⁾ II. Kor. 11, 14.

vſaj veliko ſhkodo ſtoril. Spomni ſe tiſtih delavzov, ki ſo pridno delali, dobro ſeme na njivo poſijali, in ſvojo dolſhnoſt ſveſto ſtorili; ali potem ſo pa ſaſpali in niſo varovali njive. In ravno takrat je priſhel ſovraſhnik, in jim je veliko ſhkodo na njivi ſtoril ¹⁾.

Ljubi moj kriſtjan, de ſe boſh loſhej varoval hudobnih in nevarnih ſkuſhnjav in smotnjav vedniga ſovraſhnika, premišli dobro nauke, ki jih tukej najdeſh.

Kadar je kdo ſnan laſhnik, mu nobe-
din vezh ne verjame. Ali bolj ſnaniga laſh-
nika ni, kakor je hudobni duh; ſakaj Je-
ſuf, vezhna reſniza, nam raſlozhno pove,
de je laſhnik, in de je ozhe in iſvirk vſih
laſhi. Torej mu *nizh ne verjemi*, ljubi
moj kriſtjan, ampak ſpomni ſe prezej, ka-
dar imaſh kake hudobne miſli in ſkuſh-
njave, de pridejo od hudobniga duha, od
duha laſhi in goljfiſe; in jih prezej ſaversi.
Nikar ga ne poſluſhaj in nikar ſe s' njim
ne pogovarjaj, ampak prezej vſe ſaversi
in ſovraſhi, kar ti v' miſel daje. Zhe ſe
s' njim prepiraſh in ſgovarjaſh, ſe v' veliko
nevarnoſt poſtaviſh, in na ſadnje mu boſh
morebiti verjel; ſakaj poln ſvijazh je in

¹⁾ Mat. 13.

poln lepih, gladkih in prijetnih besedi, ki so grosno nevarne, goljfive in strupene. Nafha perva mati Eva tudi ni prezej od sazhetka hudobnimu fkuſhnjavzu verjela, in ni hotla prezej ſtoriti, kar ji je rekel; in ko bi bila takrat prozh fhla, bi ne bila grefhila. Ali potem ſe je ſhe dalej s' njim pogovarjala, in na ſadnje je njegovim goljſivim beſedam verjela in je grefhila.

Naj ti bo ta ſgled v' fkuſhnjavah vſelej pred ozhmi, ljubi moj kriſtjan. Kadar tedaj flifhiſh kakiga ſapeljivza, kateri te hozhe v' kaki greh ſapeljati, ſpomni ſe, de je takrat flushabnik hudobniga duha. Leta duh laſhi ima povſod ſvoje flushabnike, kateri mu pomagajo, ljudi v' greh in v' vezhno pogubljenje perpraviti. Kar pa kdo po ſvojim flushabniku ſtori, ſam ſtori. Kadar ti tedaj ſapeljivz govori in te hozhe v' greh ſapeljati, je ravno tako, kakor ko bi ti ſam ſhivi ſatan govoril. Nikar mu tedaj ne verjemi, in nikar ſe s' njim ne ſgovarjaj, ampak ſaversi vſe in pojdi prozh.

Premiſli ſdaj, ljubi moj kriſtjan, *kako* hudobni duh, leta vedni fkuſhnjavz, zhloveka vezhidel v' greh ſapelje. Zhe boſh to dobro ſpoſnal, ſe boſh loſhej varoval nevarne ſapeljivoſti hudobniga ſovraſhnika.

Pervizh si persadeva *mu skriti velikost, gerdobo in hudobijo greha.* — Greh je sam na sebi in pred Bogam tako gerd in strašhin, in je tako velika hudobija, de kadar ga zhlovek prav sposna, se ga boji in ga is ferza foverashi. To hudobni duh dobro ve; sato si persadeva, zhloveka preslepiti, de bi ne vidil greha, kakoršhin je sam na sebi; in zhe to samore storiti, potem zhloveka kmalo v' greh perpravi. — Spomni se tega v' fkushnjavah, ljubi moj kristjan, in nikar ne verjemi hudobnimu sapeljivzu; kadar ti to hudobno misel daje: *To ni tako velik greh; to ni smertni greh.* — Varuj se, ljubi moj kristjan; morebiti je saref smertni greh, kar misliš storiti, posebno v' tvojim stanu in v' tvojih okolistavah; ali hudobni duh te slepi, de ga ne vidiš, kako velik je. Zhe si pa tako nefrezhin, de ga storiš, se ti bodo ozhi odperle, in boš s' shaloftnim ferzam sposnal, kako gerd in velik je tvoj greh. Ravno tako je sapeljivz tudi nashe perve staršhe preslepil, in so grešhili; ali potem so se jim odperle ozhi, in so vidili vso hudobijo in strašnost svojiga greha. — Ali zhe tudi res ni ravno smertni greh, kar misliš storiti, terdno skleni, nikdar tudi nobeniga majhniga greha *nalash* ne storiti, sakaj

tako se v' nevarnost postavish, de ti bo morebiti sa velik greh sarajtan.

Ker je hudobni duh vedin sapeljevavz in lashnik, se po storjenim grehu pa spet drugazhi lashe. Predin je greh storjen, si persadeva ga *pomanjšhati*, de zhlovek ne sposna vse njegove hudobije in gerdobe, in ga tedaj loshej stori. Kadar je pa greh storjen, si pa persadeva ga *povikšhati*, in ga she hudobnišhiga in strašhnejšhiga pokasati, kakor je saref, de bi gresnik obupal nad boshjo milostjo, in de bi rekel s' nefrezhnim Kajnam: „*Prevelik je moj greh, kakor de bi odpusjenje saflushil!*“¹⁾ — Leta skufšnjava je spet grosno nevarna, in grosno veliko jih je, ki jih hudobni duh s' tem v' svojo oblast dobi. — Šposnaj to, ljubi moj kristjan, in se spet varuj; in tudi tih hudobnih misel, ki ti jih sovrashnik daje, nikar ne verjemi. Varuj se greha bolj kakor strupene kazhe, sakaj kazha ti le zhasno posemlejško shivljenje vseti samore, greh pa vezhno nebeshko shivljenje. Varuj se tedaj greha, ne le smertniga, ampak tudi majhni-ga, kolikor je le mogozhe. Zhe si pa tako nepametin in nefrezhin, de storish kaki greh, ne obupaj, in ne povikšhaj svoje gresnosti

¹⁾ I. Mojs. 4, 13.

she s' grosovitnim greham soper **S. Duha**, s' obupanjem nad boshjo milostjo, ampak saupaj v' ufmiljeniga Boga, saupaj v' Jesufovo saflushenje, in spomni se besedi ljubesniviga Aposteljna f. Janesa: „*Otrozhizhi moji, to vam pishem, de bi ne greslili. Zhe pa kdo gresli, imamo besednika per Ozhetu, Jesusa Kristusa pravizhniga* ¹⁾). — Tedaj saupaj, ljubi moj kristjan. Šovrashi svoj greh, obshaluj ga, sapusti ga, pernesi vredin sad pokore, in Bog ti bo vse odpustil, ker nozhe smerti greslnika, ampak de bi se spreobernil in shivel. Saupaj v' neskonzhno saflushenje Jesufovo, sakaj ena fama kaplja njegove presvete kervi bi bila she sadošti sa odreshenje zeliga sveta. Saupaj v' presveto ime Jesufovo, *ker je le v' njem vse svelizhanje; in nobeno drugo ime ni pod nebam dano ljudem, v' kterim imamo svelizhani biti* ²⁾). — Tako saupaj in tako stori, in ti bo vse odpushteno. In bolj verjemi Jesusu, ki ti pravi: Tvoj greh ti bo odpushten, zhe pernesesh vredin sad pokore; kakor hudobnimu duhu, ki ti pravi: Tvoj greh ti ne bo nikoli odpushten.

Drugizh si hudobin skufhnjavz persa-

¹⁾ I. Jan. 2, 1. ²⁾ Djanje Ap. 4, 12.

deva, *greh prav fladak in prijetin storiti*, in tako obudi v' ferzu zhloveka veliko posheljenje, greh storiti. Posebno si to per nekterih grehah fhe bolj persadeva; in s' tem veliko ljudi v' greh sapelje. — Greh je kakor fladak strup, ki je prijetin v' uftih; potem pa pridejo bolezhine in tudi smert. Ravno tako ima tudi greh saref svojo prijetnost in svoje veselje, kmalo na to pa pride terpljenje, in vzhafi vezhno terpljenje. — Premisli to dobro, ljubi moj kristjan, in ne daj se preslepiti. Premisli, kako kratko, revno in nestanovitno je veselje, kteriga greslnik v' svojim grehu najde. Ko bi tudi *zel zhas svojiga shivljenja na fvetu smiram* frezhin in vesel bil v' svojih grehah, bi njegovo veselje vender ref le grosno kratko bilo, sakaj le na tem fvetu ima veselje, na unim bo pa le terpljenje imel; in kaj je nar daljshi zhloveshko shivljenje proti vezhnosti! — Ali tudi to je smota; sakaj nikoli ne more greslnik na tem fvetu v' vednim veselji shiveti. Njegova vest ga smiram fkrivej opomina in bode; greh je tern v' vesti; in v' fredi svojiga posvetniga veselja nima veselja in mirniga ferza, sakaj „*greslniki nimajo miru, pravi Gospod*“¹⁾. —

¹⁾ Isa. 48, 22.

Predin je greh storjen, se zhloveku, po goljffi hudobniga duha, ves drugazhi sdi, kakor je ref. Ali naj te tvoja lastna in drugih ljudi fkušnija uzhi, de greh je strup; in strup je strup, naj bo fhe tako fladak.

Tretjizh si persadeva sapeljivz, v' ferzu zhloveka to misel obuditi, de mu je *preteshko in nemogozhe, se tega ali uniga greha sdershati*. — To je grosno nevarna fkušnjava; in kdor jo verjame, kmalo tako oflabi, de se grehu vezh ubraniti ne more, ker misli, de je vse saftonj, se braniti, ker ni mogozhe, se ga ubraniti in sdershati. — Nikar ti nikoli tega ne misli, ljubi moj kristjan. Spomni se, kaj je **Jesuf** odgovoril, kadar so njegovi uzhenzi, kakor ko bi bili hotli obupati nad mogozhnostjo se svelizhati, s' shaloftnim ferzam rekli: „*Kdo bo tedaj samogel svelizhan biti!*“ — Na to jim je **Jesuf** lete tolashivne besede rekel: „*Ljudem je to nemogozhe; per Bogu pa ni nizh nemogozhe*“ ¹⁾. — Zhe zhlovek le fam na-se saupa, bo saref sposnal in zhutil, de mu ni mogozhe, se grehu ubraniti v' fkušnjava. In ravno to si hudobni sapeljivz persadeva, zhloveku saupanje v' Boga odvseti, de bi le fam v' febe saupal

¹⁾ Mat. 19, 25. 26.

in omagal. — Ti pa nikar ne poslušhaj hudobniga fkušnjavza, ljubi moj kristjan; nikar ne saupaj v' svojo slabo mozh, v' svojo nestanovitno voljo. Verjemi Jesufu, ker pravi, de to je ljudem nemogozhe, de bi se sami is sebe svelizhali; s' boshjo pomozhjo je pa to vsakimu mogozhe. Premisli, kaj pravi dalej dobrotljivi Jesuf: „*Bres mene ne morete nizh storiti*“¹⁾). In kakor je f. Pavlu rekel, tako tudi vsakimu kristjanu pravi: „*Moja gnada ti je sadoosti*“²⁾). — In kakor je f. Pavl potem rekel, bi tudi vsak kristjan imel rezhi in v' ferzu misliti: „*Vse samorem storiti v' njem, ki mi mozh daje*“³⁾).

Tedaj, moj kristjan, ne verjemi hudobnimu fkušnjavzu, ampak vezhnimu Bogu. Neskonzhno dobri in modri Bog nam nizh nemogozhniga ne sapoveduje; in kadar nam kaj sapove, nam tudi potrebno pomozh in gnado da, storiti po njegovi sapovedi. In zhe si zhlovek le resnizhno persadeva, Boga ljubiti in le njemu flushiti, potem gnada boshja tako rekozh vse stori, „*sakaj Bog je, kateri nam da voljo in dopolnjenje, po svoji volji*“⁴⁾).

¹⁾ Jan. 15, 5. ²⁾ II. Kor. 12, 9. ³⁾ Filip. 4, 13.

⁴⁾ Filip. 2, 13.

Saupaj tedaj terdno v' boshjo pomozh in gnado v' vsih skufhnjavah. Ne rezi in ne misli nikdar, de je skufhnjava prevelika, de ti je nemogozhe, jo premagati. Ko bi to rekel, bi svetimu Pismu nasproti govoril, sakaj sapisano je: „*Svest je Bog, in ne bo perpustil, de bi skufhani bili zhes svojo mozh, ampak bo dal skufhnjavi ishod, de ji bote samogli soper stati*“¹⁾. — Tedaj se ne boj hudobniga skufhnjavza, ampak on se mora tebe bati, sakaj mozhnejši, kakor on, ker ti *vfigamogozhni Bog* pomaga. Ne boj se ga, ampak *vstavi se mu in bo sbeshal od tebe*²⁾.

Zhetertizh si persadeva hudobni duh, zhloveka s' to mislijo v' greh perpraviti: *Naj storim to, se bom pa spovedal in bom odpushtenje sadobil*. — Leta skufhnjava je spet grosno nevarna, in tudi s' njo hudobni duh veliko dufh pogubi. — Premisli, ljubi moj kristjan, kako hudobno in nehvaleshno ravnash, zhe tako mislish in storish. Ko bi vedil, de bosh prezej po storjenim grehu umerl, bi ga ne storil, ampak ker upash od dobrotljiviga Boga odpushtenje sadobiti, ga storish. Premisli, kako ravnash! Ne s' besedo ampak s' djanjem tako govorish:

¹⁾ I. Kor. 10, 13. ²⁾ Jak. 4, 7.

*Ker je Bog meni dober, hozhem jest nje-
mu hudobin biti; ker mi rad odpusti, ga
bom pa s he nalash rasshalil. — O hudo-
bija! o nehvaleshnost! — Ljubi moj kristjan,
premisli, de, zhe tako ravna sh, shivish v'
tistih nar strashnejshih grehah, ki se imenu-
jejo grehi soper Š. Duha; sakaj kdor pre-
dersno na boshjo milost greshi in v' nepo-
kori oftane, shivi v' tih grehah. — Boj se
Gospoda svojiga Boga, in varuj se sa smi-
ram tako velike hudobije in nehvaleshnosti
do njega!*

Škufhnjava fama na febi ni greh, in
tudi ni le perloshnost k' hudimu, h' grehu,
ampak je tudi perloshnost k' dobrimu, k'
velikimu saflushenju per Bogu, zhe jo nam-
rezh zhlovek stanovitno premaga, in se le
s he bolj terdno Boga dershi, bolj ko si hu-
dobni duh persadeva, ga od njega odlozhiti.
Satorej je rezhen v' svetim Pismu: „Šre-
zhin je zhlovek, kateri terpi skufhnjavo,
sakaj potem ko bo pravizhin snajden, bo
prejel krono shivljenja, katero je Bog ti-
stim obljubil, ki ga ljubijo“¹⁾. — Le to
si persadevaj, ljubi moj kristjan, de ne bo sh
v' skufhnjavi nikoli radovoljniga dopadenja
imel nad hudobno mislijo, in de ne bo sh

¹⁾ Jak. 1, 12.

nikdar pervolil v' to, kar ti fkuſhnjavz v' miſel daje; in tako ſi boſh ravno v' fkuſhnjavah ſhe nar vezh ſafluſhenja ſa vezhno ſvelizhanje perdobil.

Premiſli tudi ſhe, *kaj ti je ſloriti v' ſkuſhnjavah*. ſhtiri perpomozhke ſa premagovanje fkuſhnjav ti poſebno perporozhim.

1. Kadar ſazhutifh fkuſhnjavo, *ſpomni ſe prezej prizhujozhnoſti boſhje*. — Bog me vidi; Bog me ſliſhi; — to je poſebno dobra in ſvelizhanſka miſel v' fkuſhnjavah, in veliko mozh duſhi daje, ſe greha obvarovati. Lepi ſgledi od tega ſe najdejo v' f. Piſmu. ſveti mladenzh egiptovſki Joſhef je s' to miſlijo groſno nevarno fkuſhnjavo premagal, in ſe je velikiga greha obvaroval. Ravno tako je ſveta ſhena ſuſana s' to miſlijo tako mozh ſadobila, de je fklenila, raji umreti, kakor greſhiti.

2. *ſpomni ſe kake boſhje beſede*, ki ſi jo v' pridigah ſliſhal, ali v' kakih ſvetih bukvah bral. To naſ Jeſuf uzhi s' ſvojim ſgledam. Na vſako fkuſhnjavo, s' ktero ga je hudobni duh hotel v' greh ſapeljati, mu je Jeſuf s' kako beſedo ſvetiga Piſma odgovoril. Nobene rezhi ſe hudobni fkuſhnjavz tako ne boji, kakor boſhje beſede, ker je vezhna reſniza in ſprizhuje ſoper nje-

ga, kako velik lashnik je. — Tudi je dobro, v' fkuſhnjavah preſveto ime Jeſusovo imenovati in ſveti krish ſtoriti, ſakaj tudi tih rezhi ſe hudobni duh groſno boji.

3. *Špomni ſe tudi ſhtirih poſlednjih rezhi.* Piſano je, de kdor bo ſvoje poſlednje rezhi premišljeval, ne bo vekomej greſhil¹⁾. Poſebno pa v' fkuſhnjavah ſpomnin tih rezhi veliko pomaga k' premagovanju fkuſhnjav. — Špomin *ſmerti* naj te opomni, kako hitro vſe na tem ſvetu mine; kako kratko in goljſivo je veſelje; kteriga greſhnik v' ſvojim grehu najde. Na ſmertni poſtelji boſh to nar bolji ſpoſnal. — Špomin *ſodbe* naj te opomni, de te tvoj prihodnji ſodnik povſod vidi, in de te bo ojſtro ſodil, ker ſi upaſh vprizho njega to ſtoriti, kar bi ſi vprizho ljudi ſtoriti ne upal. — Špomin *pekla* naj te opomni, de kdor ima kolikaj pameti, lahko previdi in ſpoſna, de je to neſkonzhna neumnost in hudobija, zhe ſe ſavolj kratkiga veſelja, kteriga ti greh ſtori, v' nevarnoſt poſtaviſh, tamkej vezhno goreti. In v' to nevarnoſt ſe poſtaviſh, kakor hitro pervoliſh v' ſmertni greh in ga ſtoriſh. — Špomin *nebef* naj te opomni, de vſe terpljenje tega zhaſa, vſe ſatajevanje ſa-

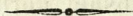
¹⁾ Šir. 7, 40.

miga febe, in vse teshave, ki jih imafh v' premagovanji fvojih fkufhnjav, nifo zlo nizh proti prihodnj zhafti, ktero ti je Bog v' nebesih perpravil, zhe ga bofh ftanovitno ljubil, is ljubesni do njega se greha varoval, in le njemu svefto flushil.

4. Dober in fplohni perpomozhek sa premagovanje vsih fkufhnjav je tudi *molitev*. Vfaki dan prosi Boga, de bi te varoval s' svojo gnado v' fkufhnjavah; od katerih si smiram in povfod obdan, in katerih sam is svoje lastne mozhi ftanovitno premagovati ne samorefh. Sato naf Jesus, leta „Dobri U-zhenik“, v' svoji nefkonzhno lepi in fveti molitvi uzhi, de naj vedno nebeshkiga Ozheta profimo: „*Ne vpelji nas v' fkufhnjavo*“; to je: Varuj nas, de zlo v' fkufhnjavo ne pridemo; zhe pa perpuftifh, de pridemo v' kako fkufhnjavo, nam daj gnado in mozh, jo permagati. — De bo pa tvoja molitev, kadar Boga profifh, de naj te ne vpelje v' fkufhnjavo, v' duhu in v' refnizi opravljena, se ne smefh sam v' fkufhnjavo, to je, v' kako nevarno perloshnost podajati, bres potrebe. S' tem bi ti Boga fkufhal, in tvoje djanje bi bilo tvoji molitvi nafproti.

To fo tedaj poglavitni perpomozhki sa premagovanje fkufhnjav. Zhe se jih svefto poflushifh, bofh samogel permagati vse *na-*

vadne fkufhnjave. Zhe si pa v' kakih *poseb-
nih* fkufhnjavah, se posvetovaj s' svojim spo-
vednikom in svesto mu bodi pokorin; in bosh
s' boshjo pomozhjo vse premagal, in Gospod
Bog ti bo dal krono vezhniga shivljenja.

XVI.

Štori dobro.

„Kdor se Boga boji, bo dobro storil“ ¹⁾.

Zhe shelifh pravizhin biti pred Bogam, ljubi moj kristjan, ni sadofti, de se le hudi-
ga varujesh, ampak si morash tudi persa-
devati, toliko dobriga storiti, kolikor je
mogoze; to je, boshjo voljo, s' njegovo
gnado in pomozhjo, v' vsih rezheh na tan-
ko dopolniti, is ljubeshni do njega. — Kdor
se Boga *boji*, bo dobro storil; fhe bolj
bo pa dobro storil in fhe bolj popolnoma bo
shivel, kdor Boga *ljubi*; sakaj kdor saref

¹⁾ Šir. 15, 1.

Boga ljubi, dopolnuje vse njegove sapovedi²⁾).

Is ljubesni do Boga si tedaj persadevaj, ljubi moj kristjan, lepo shiveti, vse svoje kerfhanfke dolshnosti svesto dopolnovati, in svojo voljo v' vsih rezheh, smiram in povsod, s' njegovo sveto voljo fkleniti. — De bosh to loshej storil, najdesih tukej, sravin naukov, ki si jih do sdaj v' tih buk-vah bral, tudi fhe nektore *posebne nauke* sa posebne okolishine shivljenja.

1. Sazhni vsak dan s' Bogam.

„*Bog je prvi in sadni, sazhetek in konz*“²⁾); tedaj naj bo tudi Bog sazhetek in konz vsih tvojih dnevov. Bogu daj perve misli svojiga ferza vsak dan; zhe jih temu svetu, ali zlo hudobnemu duhu dasih, si grosno nehvaleshin in nefrezhin. Bog hozhe tvoje ferze imeti, in hudobni duh ga tudi imeti sheli; in sveti Janes Klimak pravi, de je vezhidel tako, de kdor ima *perve* misli ferza, tisti bo tudi gospodar ferza zel dan. — Sazhni tedaj vsak dan s' molitvijo, in ga tudi s' molitvijo dokonzhaj — (Dalnji nauk od tega bosh najdel v' Vodilu

¹⁾ Jan. 14, 21. ²⁾ Škr. Rasod. 22, 13.

ali *Reglizi kershanskiga shivljenja*“, v' perstavku tih bukev).

Ljubi moj kristjan, zhe shelish Boga prav ljubiti in mu svesto flushiti, ni sadofti, de le sjutrej in svezher molish, sakaj Jesus nam pravi, *de moramo smiram moliti in nikdar nehati*¹⁾). Tedaj tudi zhes dan vezhkrat povsdigni svoje misli in svoje ferze k' Bogu, in pogosto se spomni njegove prizhujozhnosti, ali velikovezh, nikdar je ne posabi. Posebno se navadi, kako kratko molitev isrezhi, kadar flishish uro biti. In zhe shelish, prav popolnoma po kershansko shiveti, se navadi shiveti po kaki reglizi. Uzheniki poboshniga dushniga shivljenja to mozno perporozhajo, in pravijo, *de kdor po vodilu shivi, Bogu shivi, in ima veliko saflushenja tudi v' vsakdanjih opravilih; kdor pa bres vodila shivi, ima menj saflushenja*.

De hosh to, kar ti je tukej perporozheno, loshej v' djanji dopolnil, ljubi moj kristjan, najdesi v' perstavku tih bukev „*Vodilo ali Reglizo kershanskiga shivljenja*“, ktero je, po naukih rasfvetljenih duhovnih uzhenikov, tako slosheno, de ga bosh lahko vfiga v' djanji dopolnil, s' po-

¹⁾ Luk. 18, 1.

mozhjo boshje gnade, zhe si bosh le ref-nizhno persadeval.

2. Bodi smiram spodobin v' svo-jim oblazhilu.

Ker ti je tukej perporozheno, (fhe bolj na tanko pa v' „*Vodilu*“,) de vlak dan svojiga shivljenja s' Bogam sazхни in s' Bogam dokonzhaj, je tudi to v' tem sapo-padeno, de se sjutrej *spodobno oblezi*, in svezher *spodobno flezi*; in to mi da per-loshnoft, ti kaki dobri nauk in svet dati, kar sadene *oblazhilo*.

Premisli, ljubi moj kristjan, de obla-zhilo imamo vezhidel sato, ko smo gres-hniki. Sveto Pismo naf uzhi, de nafhi prvi starfhi od sazhetka niso imeli oblazhila, ker so bili popolnoma nedolshni, kakor majhni otrozi. Potem pa, ko so bili gres-hili, je njih natora vsa k' hudimu nagnjena postala, in tedaj jim je bilo oblazhila treba. In ker smo mi vsi v' svojih prvih starfhih gres-hili¹⁾, je treba oblazhila tudi nam. Zhe tedaj ko-likaj po pameti in po veri premislih, ljubi moj kristjan, se bosh savolj svojiga obla-zhila velikovezh ponisheval, kakor povikfhe-

¹⁾ Rim. 5, 12.

val, ker naš nobena rezh tako ne pre-
prizha, kakor oblazhilo, *de smo grešniki*
od sazhetka.

Kadar se oblazhish in flazhish, varuj
se vsih pregresnih pogledov, in sploh vse
nespodobnosti, sakaj Bog te vidi. Varuj se
tudi vse nespodobnosti pred svojimi domazhi-
mi ljudmi. Nikdar naj te nobedin ne vidi,
dokler nisi spodobno oblezhen.

Ne ishi v' svojim oblazhilu nobene po-
sebnosti, in nikar se prevezh ne ravnaj po
fhegah sveta. Š. Pavl nam pravi: „*Pro-*
sim vas, bratje, po boshjim usmiljenji,
de svoje trupla skashite, de so shiva,
sveta in Bogu dopadljiva daritev... In
nikar se ne ravnajte po tem svetu“¹⁾).

Kadar se napravljašh, se ne glej pre-
vezh v' ogledalo, ampak le toliko, kolikor
je potrebno, de se spodobno napravišh.
Ogledalo je nevarna perlošnost mnogih ni-
zhemarnih, posvetnih, in tudi napuhnjenih
in nezhistih misel.

Nikoli se ne more sadošti perporozhiti,
slasti mladim ljudem in posebno dekletam,
de naj se varujejo vse ošhabnosti ali oferti v'
oblazhilu. Ljubi moj kristjan, kateri to be-
refh, varuj se, varuj se tega greha! Ošhab-

¹⁾ Rim. 12, 1. 2.

noft in napuh fploh, naj se she pokashe, kakor hozhe, je prvi naglavni greh, je prvi Šatanov greh! In kakor je med vſimi zhednoſtimi ponishnoſt prav poſebno Jeſufova zhednoſt, in njemu nar ljubſhi; tako mu je oſhabnoſt in napuh med vſimi grehi nar ſoperniſhi.

Naj bo tvoje oblazhilo ſmiram ſnashno, modro in ſpodobno, nikdar pa ne poſvetno in oſhabno. — Oh! premiſli vender, ljubi moj kriſtjan, zhe ſi oſhabin v' ſvojim obla-zhilu, zhemu ſe tako oſhabno in poſvetno napravljaſh? Komu ſhelifh dopaſti? — Bogu gotovo ne, to dobro veſh, ſakaj „*Bog ſe le na ponishne osira*; ¹⁾ in tudi ne modrim, pametnim in poboshnim kriſtjanam, ſakaj oni ſkerbno odvrazhajo ſvoje ozhi od vſe poſvetne nizhemarnoſti, in vedno proſijo Boga: „*O Goſpod, odverni moje ozhi, de ne bodo nizhemarnoſti vidile*“ ²⁾. Komu tedaj ſhelifh in iſheſh dopaſti? — Le Šatanu, temu ozhetu vſiga napuha; in „*tiſtim, ki ga poſnemajo, ker ſo na njegovi ſtrani*“ ³⁾. — O hudobija! o nehvaſeſhnoſt in flepota! — S. Pavl pravi: „*Ali iſhem ljudem dopaſti? Ko bi ſhe ljudem dopadel, bi ne bil Kriſtuſov ſluſhabnik*“ ⁴⁾.

¹⁾ Pf. 137, 6. ²⁾ Pf. 118, 37. ³⁾ Modr. 2, 25. ⁴⁾ Gal. 1, 10.

— Glej, leta isvoljeni Apostelj pravi, de tisti, kateri sploh ljudem dopasti ishe, she ni vezh Kristusov flushabnik. Zhigav flushabnik je tedaj tisti, kateri hudobnimu duhu in ljudem, „*ki ga posnemajo*,“ dopasti ishe? —

Nikar ne rezi, de ti vest nizh savolj tvojiga oblazhila ne ozhita, ker sravin nobeniga hudiga namena nimash — Ko bi to tudi ref bilo, de nimash hudiga namena, je vender tvoje djanje hudobno in pohujshljivo. — Ali to je smota, zhe mislish, de hudobniga namena nimash, kadar se ofhabno napravljash. Zhe kolikaj poslushash nauke pridigarjev in spovednikov, morash vediti, de posvetno in ofhabno oblazhilo je kristjanam mozno prepovedano. Zhe se potem vender she ofhabno ali ofertno oblazhish, kako samorefsh rezhi, de nimash sravin nobeniga hudobniga namena in tedaj nobeniga greha? — Morebiti pa pravish, de dobro vesh, de ofhabno oblazhilo je pregresfno; ali potem pa pravish, de *tvoje* oblazhilo ni ofhabno. — Varuj se, ljubi moj kristjan; morebiti te hudobni duh flepi, de ne vidish vse hudobije in velikoſti svojiga greha. Zhe ti duhovni, ali drugi pametni in poboshni kristjani pravijo, de se preofhabno napravljash, jih poslushaj, in bolj njim verjemi, kakor hudobnimu skufhnjavzu, kateri te pre-

flepiti in pogubiti hozhe. Zhe jih pa ne poslušajh, in ne storih, kakor te uzhe, kako bošh samogel rezhi ali misliti, de si bres greha?

Kdor se ošhabno napravlja, ne grefhi le sam, ampak tudi druge v' greh sapeljuje. Koliko nespodobnih in hudobnih pogledov, in koliko pregreshnih nezhistih misel obudi ošhabno napravljena shenfka v' ferzu mladenzhev! — Š. Bernard pravi, „*de dekle ali shena, ki je nespodobno in ošhabno napravljena, je orodje, kteriga se Šatan poslušhi, de dushe pogubljuje.*“ — O nefkonzhno nefrezhna shenfka, ktera se, kakor orodje, Šatanu v' roke da, sa pogubljenje neumerjzozhizh dušh!! — —

Varuj se tedaj, kristjana, de te hudobni Šatan ne preslepi. — Boj se Gospoda svojiga Boga, in njegove strafhne sodbe! — Špomni se, de ti je dobrotljivi Bog varha s' nebes dal, svestiga Angelja, kteri te smiram opominja in fvari, de bi te obvaroval pred hudobnim fkušnjavzam, kteri te pogubiti sheli. — V' svetim Pismu se bere, de Bog ni hotel, de bi Mojsefovo pokopalifhe Israelzam snano bilo ¹⁾); sakaj fzer bi bili njegovo truplo vseli in bi ga bili

¹⁾ V. Mojs. 5.

kakor malika molili. Hudobni duh je hotel, de bi to truplo Israelzam snano poštaló, de bi ga molili; ali Angelj boshji se mu je vstavil in tega ni perpuštil ¹⁾). — Glej, kristjana, ravno tako sheli hudobni duh tvoje ofhabno ali ofertno truplo ljudem pokasati, de bi v' njem malika nezhiſtoſti molili. Angelj boshji pa, ki je tvoj sveſti varh, in ki je poln gorezhnoſti in ljubesni do Boga in do tebe, te sheli od vse ofhabnoſti odverniti, in sheli, *de bi tvoje shivljenje s' Kristusam v' Bogu ſkrito bilo*; ²⁾) in de bi v' ponishnoſti ſvojiga ferza le Bogu flushila. — Oh! poſluſhaj vender raji Boga in njegoviga ſvetiga Angelja, kakor hudobniga duha in njegove flushabnike.

Zhe ſe ofhabno napravljajſh, ſhelijh v' ſvojim ferzu, (deſiravno morebiti s' beſedo tajijh), de bi te mladenzhi vidili in de bi jim dopadla. — Oh! fram bi te imelo biti pred Bogam in ſamo pred ſabo! — Kristjano mora fram biti, kadar jo kak mladenzh pogleda. Ktera ſe pa ofhabno oblazhi, sheli in iſhe, de bi jo prav gledali. — Preſveta deviza Marija ſe je mozhno bala, kadar je vidila Angelja pred ſabo v' podobi mladenzha, in ni vedila kam pogledati. Ti

¹⁾ Liſt Jud. 9. ²⁾ Kolof. 3, 3.

pa, o posvetna ofhabna shenska! se nalash tako napravljash, de te prav gledajo. — **O** hudobija! — **O** strashna sodba!

Kristjana, ktera se ofhabno nosi, *se stori nevredno kershanskiga imena*, ker prelomi in savershe svete obljube, ki jih je per kerstu storila. Per kerstu je obljubila, se odpovedati hudobnemu duhu, in vsimu njegovimu djanju, in vsimu njegovimu napuhu; in s' ofhabnostjo vse to spet na-fe vsame. — Dalej premisli, o kristjan, de je **Jesuf** rekel, de kdor hozhe njegov uzhenz biti, to je, *kristjan biti*, mora biti ponishin, kakor otrok; mora v' pokori shiveti; mora svoj krish na-fe vseti in tako sa njim hoditi; in zhe tega ne bo storil, ne bo fhel v' nebesko kraljestvo. — Vse to ti je dobro snano, o kristjana! Zhe imash pa navado, se ofhabno napravljati, se odpovefh Jesufu in njegovimu nauku. — Ali se mar to pravi, ponishna biti, ko ifhesfh, se zhes druge povsdigniti s' svojim lepim oblazhila, in bolj videna biti, kakor druge? Ali so to tvoje spokorne dela, tvoj duh pokore? Ali takrat svoj krish na-fe vsamefh in sa Jesu-fam hodisfh, kadar obesisfh na svoje gresfhno truplo ofhabne oblazhila, in se gresfh kasat mladenzhem, de **Satanu** pomagash, njih dushe moriti? — Zhe per vsm tem she mi-

flifh v' nebefa iti, fi morafh druge nebefa poifkati, ne tiftih, od kterih Jefuf govori, in v' ktere nam je on vosko, ftermo in ternjevo pot pokasal; pot ponishnosti, pot pokore, pot krisha, pot satajevanja famiga febe. —

Oshabnost v' oblazhilu je bolj navadna med shenfkim, kakor mofhkim fpolam; ali vender fe tudi med mladenzhi najde. Zhe tedaj ti, o mladenizh, kteri to berefh, navado imafh, fe oshabno napravljati, fi vse mi tudi ti te nauke k' ferzu, ki jih tukej najdesfh. — Sravin tega premifli, kaj pravi Š. Duh v' f. Pifmu: „*Devize ne poglej, de te njena lepota v' greh ne sapelje*“¹⁾. — Kadar vidifh shenfko v' oshabnim oblazhilu, fe fpomni Boga, in rezi s' kraljevim prerokam: „*O Gospod, odverni moje ozhi, de ne bodo nizhemarnosti vidile*“²⁾. In ne glej je, de ne pride nezhisti duh fkosi vrata tvojih ozhi v' tvoje ferze.

Kerfhanfke matere imajo dolshnost na vesti, fvoje otroke she v' prvi mladosti, in smiram varovati, de v' pregrefhno navado ne pridejo, fe oshabno napravljati. Gorjé materi, ktera fvoji hzheri posvetne nizhemarnosti perpusha, s' kterimi fe oshabnosti

1) Šir. 9, 5. 2) Pfalm 118, 37.

zhedalej bolj navadi. Namesti de bi varovala dušho svojiga otroka, in jo Bogu perhranila, jo hudobnimu duhu isda, temu duhu napuha, kateri je s' ofhabnostjo in napuham famiga sebe in neskonzhno veliko ljudi vezhno nesfrezhne storil. — Ali sedemkrat gorje pa tisti materi, ktera s'he sama posvetno nizhemarnost in ofhabnost ljubi, in svoje otroke s' svojim sgledam v' leta Šatanov greh sapeljuje! —

3. Rad in pridno delaj.

Ne boj in ne ogibaj se dela, ljubi moj kristjan, ampak lenobe se boj, sakaj lenoba je sazhetek grehov; in f. Pismo pravi: „*Veliko hudobiye uzhi lenoba*“¹⁾. Š. Bernard piše: „*Lenoba je sberalishe nevarnih misel; lenoba redi nezhistost, umori vse zhednosti, umori dušho; lenoba je grob shiviga zhloveka, in posoda vsih grehov*“.

Shaloftno je viditi, de se leta ostudni greh, ali velikovezh leta isvirk grehov, povsod najde, v' vsih stanovih in v' vsaki starosti. — De se bosh ti, ljubi moj kristjan, pregrešhne lenobe bolj varoval, premisli:

¹⁾ Šir. 33, 29.

1. *De je to boshja volja, de naj vsak zhlovek pridno dela v' svojim stanu.* — She od perviga zhloveka se bere v' f. Pifmu, de ga je bil Gospod Bog v' paradish postavil, „*de bi ga obdeloval in varoval*“ ¹⁾). She takrat, ko je zhlovek fhe nedolshin in bres greha bil, mu je bil Bog sapovedal delati; fhe bolj ojstro mu je bil pa delo sapovedal, kadar je bil gresnik postal. Takrat mu je Bog naprej povedal, de si bo le s' velikim delam, in s' potam svojiga obrasa samogel toliko perdobiti, kolikor mu bo sa shivljenje potreba. Kdor tedaj nozhe delati, ravna soper boshjo voljo, soper voljo svojiga Gospoda, desiravno mu je dobro snana, in bo tedaj hudo tepen, kakor pravi Jesuf: „*Slushabnik, ki je vedil voljo svojiga gospoda, in ni ravnal in storil po njegovi volji, bo mozžno tepen*“ ²⁾). Dalej pravi, *de leniga in nepridniga slushabnika je gospod vksal v' sunanje temote vrezhi, kjer je jokanje in shkripanje s' sobmi* ³⁾). — Kdor je len in nozhe delati po svojim stanu, ni vredin pred Bogam, de na semlji shivi. To sposnamo is boshje besede; sakaj pifano je: „*Zhe kdo nozhe delati, naj tudi ne*

¹⁾ I. Mojs. 2, 15. ²⁾ Luk. 12, 47. ³⁾ Mat. 25, 30.

je“¹⁾). Zhe tedaj jedi ni vredin, tudi shivljenja ni vredin, kteriga si le s' jedjo perhranimo. — Bodi tedaj pridin in delavin, ljubi moj kristjan, de boshjo voljo dopolnifh in po splohni postavi shivifh, ktero nam je Bog vsm dal. Premifli boshje besede, ki jih tukej najdesf, in sravin premifli, de naf bo Bog le po svoji sveti besedi in postavi fodil, in ne po fhegah in navadah fveta, to je, posvetnih ljudi.

2. Premifli, *de nam je delo sa pokoro nalosheno*. — Pokoro, ktero nam spovednik per spovedi naloshi, smo dolshni, svefsto in voljno opraviti; fhe bolj pa pokoro, ktero nam Gospod Bog sam naloshi. In ta pokora je delo, in vse teshave per delu. Ref je, de je bil Bog zhloveku sapovedal delati, kadar fhe ni bil gresfhnik; tode takrat ni bilo od nobenih teshav govorjenje; delo je bilo takrat prijetno in bres vfh teshav. Potem pa, ko je bil zhlovek gresfhl, mu je Bog terdo sapovedal delati, in je teshave s' delam fklenil; in te teshave, ki se per vfhakim delu, vezh ali menj, snajdejo, fo zhloveku, ki je gresfhnik, sa pokoro dane. Kdor se tedaj dela ogiba savolj teshav, ki fo s' delam fklenjene, no-

¹⁾ II. Tefal. 3, 10.

zhe opravljati pokore, ktero mu je Bog naložil. — Premisli to dobro, ljubi moj kristjan, in ne ogibaj se nikdar dela savolj teshav, ampak voljno in ponishno jih preterpi v' duhu pokore; in misli, de ko bi zhlovek greslnik ne bil, bi nizh na fvetu terpeti ne imel.

Vsi ljudje so pred Bogam dolshni delati, vsak po svojim stanu; in posebno tudi mladi ljudje, vsak po svoji mozhi. Leta dolshnost mladih ljudi se lahko sposna:

1. Zhe se mlad zhlovek lenobe navadi in v' nji odrase, ne bo potem lahko pridin in delavin postal. Sravin tega, zhe svojo mladost v' lenobi preslivi, se navsame mnogih hudobnih navad, kterih potem ne sapusti lahko, sakaj pregovor je: „*Mladi zhlovek bo per svoji navadi ostal tudi kadar bo star*“¹⁾).

2. Zhe mladi zhlovek zhas svoje mladosti sgubi, terpi veliko fhkodo. Zhas mladosti je nar boljshi sa uk; takrat si nar loshej perdobi uzhenost; in tudi kakiga dela ali rokodelstva se takrat nar loshej nauzhi. Kdor zhas svoje mladosti po lenobi sgubi, bo leto sgubo vezhidel zel zhas svojiga shivljenja zhutil.

¹⁾ Prip. 22, 6.

Premišli, o mladi zhlovek, zhe v' svoji mladosti v' lenobi shivish, kako ti bo shal, kadar bošh odrasel in se bošh najdel bres nauka, bres dobrih delavnih navad, ktere bi si bil imel v' mladosti perdobiti. Premišli strašno sodbo boshjo, pred ktero bošh tudi ti enkrat poklizan. Tamkej bošh mogel Bogu odgovor dati od zeliga svojiga shivljenja, tedaj narpred od svoje mladosti. Zhe jo v' lenobi preshivish, oh! kako se bošh samogel isgovoriti pred Bogam! — Bog ti bo pokasal vso dušno fhkodo, ktera je prifhla is sgube zhasa tvoje mladosti; tvoje hudobne navade, tvojo nevednost, vso sgubo gnad. — Premišli tudi, koliko jih je v' pekli, ki so le sato v' vezhnim terpljenji ko so zhas svoje mladosti sgubili s' lenobo, ali pa s' nepotrebnimi, nizhemarnimi opravičili, s' kterimi si niso nizh vezh perdobili, kakor s' ozhitno lenobo.

To naj mladi ljudje dobro premišlijo, in naj bodo pridni in delavni she v' mladosti, in naj si persadevajo, zhas svoje mladosti, s' boshjo pomozhjo, dobro in po boshji volji preshiveti.

Ker so pa mladi ljudje vezhidel nespačetni, nepremišljeni in neprevidni, so starshi in vsi tisti, kteri imajo mlade ljudi v' fkerbi, pred Bogam dolshni, si persadevati,

kolikor jim je mogozhe, de njih otrozi zhaf mladosti pridno in dobro preshive.

Pridno delati je sploh vsim kristjanam perporozheno, kristjanam vsakiga stanu, vsake starosti; vsakimu po njegovih okolishinah, in po boshji volji in previdnosti. Bodi tedaj smiram pridin in delavin, ljubi moj kristjan, in ne sgubi nikdar zhafa, kateri je tako draga, in nefkonzhno veliko vredna rezh. Bodi smiram v' kakim dobrim, in tvojimu stanu permerjenim delu. Hudobni duh se prezej perdrushi lenimu zhloveku, ki je bres dela; pridniga zhloveka pa, ki je smiram v' kakim spodobnim delu, se grosno boji, posebno kadar zhlovek s' Bogam ravna, in svoje delo s' spominam boshje prizhujozhnosti posvezhuje. Satorej f. Hieronim tako pishe: „*Shivi smiram tako, de te Šatan ne bo nikoli bres dela najdel. Nikar ne sovrashi svojiga dela savolj njegovih teshav, ampak ljubi ga, ker ti je od Boga sapovedano, in ker ti k' svelizhanju pomaga. Bogu ga daruj sjutrej; in kadar ga sazhnesh, prosi Gospoda, de bi ga poshegnal, in de bi ti gnado dal, ga v' njegovo zhast opraviti*“.

Tako pishe leta zerkveni uzhenik, in is njegovih besedi si vsemi te nauke:

1. Bodi pridin per svojim delu, in rad

delaj; ne delaj le, kadar si perfiljen, ampak smiram rad delaj, ne bodi, kakor hudobin fushnik, kateri le takrat dela, kadar kdo s' palizo sa njim stoji, ampak kakor dober otrok, kateri s' veseljem in s' ljubesnijo sa svojiga ozheta dela.

2. Predin sazhnesf sjutrej delati, opravi svojo molitev, in perporozhi se Bogu sa zel dan. Takrat mu tudi daruj svoje delo, ki ga mislilf ta dan storiti; fkleni teshave svojiga dela s' teshavami dobrotljiviga Jesufa, kateri je imel na tem fvetu teshavno, revno, delavno shivljenje, bres veliko pozhitka, ker je zeze dni okoli hodil in uzhil, in zeze nozhi v' molitvi prezgul¹⁾); is pokorfshine in ljubesni do svojiga nebeshkiga Ozheta, in is nefkonzhniga ufmljenja do naf.

3. Zhes dan posvezhuj svoje delo s' vednim spominam boshje prizhujozhnofti. Sazhni vfako delo v' boshjim imenu. Dobra kerfhanfka navada je, snaminje fvetiga krisha storiti, predin se kako delo sazhne. To navado fo she prvi kristijani imeli, kakor ravno leta fveti uzhenik Hieronim spri-zhuje. Daruj fpet vfako delo posebej Bogu, in med delam nikdar ne posabi, de te Bog gleda, kako delafh; in de ne vidi le su-

¹⁾ Luk. 6, 12.

nanjiga dela tvojih rok, kakor zhlovek, ampak tudi vse misli in namene tvojiga serza.

4. Spomni se tudi sodbe boshje per vsakimu delu, in persadevaj si, ga tako opraviti, kakor ko bi vedil, de bosh mogel po dokonzhanim delu pred boshji sodni stol stopiti, in odgovor od svojiga dela dati.

Zhe bosh smiram tako ravnal, ljubi moj kristjan, bodo tudi tvoje navadne vsakdanje dela sgoli dobre dela pred Bogam, in ne bosh s' prasnimi rokami pred njega prishel, kadar te bo k' sodbi poklizal, sakaj *tvoje dela bodo fhle s' tabo*¹⁾.

4. Rad beri dobre, svete bukve.

Šrezhin je, in veliko dušhno bogastvo in dober perpomozhek svelizhanja ima, kdor sna brati, zhe se lete lepe perloshnosti tudi svešto poslushi. Kdor rad svete bukve bere, se zhedalej bolj poduzhi v' dolshnostih svojiga stanu; smiram bolj in bolj rasumi nauke svojih duhovnih pastirjev; zhedalej bolj sposna neskonzhno ljubesniviga Boga, in ga tedaj tudi zhedalej bolj ljubi, sakaj zerkeni uzheniki pravijo, de le tisti Boga prav ne ljubi, kateri ga prav ne posna. In kakor

¹⁾ Škr. Rasod. 14, 13.

fe ljubestin do Boga posebno s' branjem dobrih, svetih bukev v' ferzu *obudi*, tako se tudi ravno s' tem *pomnoshi* in *ohrani*. Ljubestin je ognju enaka. Oginj se pomanjsha in na sadnje popolnoma ugasne, zhe se smiram derva na-nj ne pokladajo. Tako tudi ljubestin do Boga, zhe ni s' svetimi nauki in s' premishljevanjem vezhnih rezniz vedno prevedena. Ref je fzer, de kdor svetlo poslusha nauke duhovnih uzhenikov, in jih v' svojem ferzu ohrani in premishljuje in po njih shivi, bo s' tem samogel oginj boshje ljubestni v' svojem ferzu ohraniti, in bo svelizhan, kakor Jesus sprizhuje¹⁾). In veliko je svetnikov v' nebesih, ki niso brati snali. To je vse ref; ali vender je pa grošno dobro, brati snati; sakaj fhe veliko lepshi in obilnejshi perloshnost, boshjo besedo flishati in svelizhanfke reznize premishljevati ima tifti, ki sna brati, in ki tudi rad svete bukve bere.

Veliko dusih se s' branjem dobrih svetih bukev k' Bogu spreoberne. To se je v' starih zhasih velikokrat sgodilo, in se tudi fhe sdaj dostikrat sgodi. Tako se je, poftavim, f. Avgushtin, ki se je od sazhetka dolgo boshji gnadi vstavljaj, po branju sve-

¹⁾ Luk. 11, 28.

tih bukev popolnoma in stanovitno k' Bogu spreobernil; in sam sprizhuje, de mu je prezhudin glaf, (ki je bil glaf boshje milosti), sapovedal, de naj svete bukve, ki so na tleh leshale, vsame in bere. — Od svetiga Šerapijona se bere, de ga je branje f. Evangeljev k' Bogu spreobernalo; in po evangeljskih naukih je vse svoje premoshenje ubogim dal, tako de je komaj nekoliko revniga oblazhila febi prehranil. Kadar mu je kdo potem od njegove revfhine govoril, je pokasal f. Pismo in je rekel: Glejte, to me je tako revniga storilo.

Rad tedaj beri dobre, svete bukve, in bosh sposnal, kako dober perpomozhnik k' svelizhanju je branje. — De bo pa tvoje branje Bogu dopadljivo in tvoji dushi v' svelizhanje, si persadevaj, te nauke v' djanji dopolnovati:

1. Kakor vsako delo in opravilo, tako tudi branje *sazhni s' Bogam*, in prosi Boga, de bi ti gnado dal, leto branje njemu v' zhaft in svoji dushi v' svelizhanje opraviti. Dobra, kerfhanfska navada je, sveti krish storiti, predin se brati sazhne. Med branjem nikdar ne posabi prizhujozhiga Boga, kateri te s' dopadenjem gleda, kadar berefh.

2. *Beri vselej is dobriga namena*; to je, ne sa kratek-zhaf ali is radovednosti,

ampak le Bogu v' zhaft in v' svelizhanje fvoje dufhe; de bi zhedalej boljshi perhajal, de bi Boga in blishnjiga zhedalej bolj ljubil; de bi fvoje kerfhanfke dolshnosti smiram bolj fposnal in svefto dopolnoval, de bi si lepe kerfhanfke zhednosti perdobil, i. t. d. To naj bodo tvoje vedne shelje per branji, in tako ti bo branje saref veliko k' svelizhanju pomagalo.

3. *Beri fposhtljivo*; tudi tvoje telefno sadershanje per branji naj bo fpodobno. Špomni fe, de kadar perferzhno molish, *ti s' Bogam govorish*; kadar pa dobre, fвете bukve berefh, *Bog s' tabo govori*. Jesuf pravi vsm osnanovavzam in uzhenikam njegove fвете vere: „*Kdor vas poslufha, mene poslufha*“. Švete bukve, posebno v' nafhim jesiku, fkorej vfelej le duhovni uzheniki pishejo. Kadar pridigvajo in uzhe, osnanujejo boshjo besedo s' fvojim glafam; v' bukval jo pa s' pifanjem osnanujejo. Kadar tedaj verni kristjan kake fвете, od duhovniga pastirja fpifane bukve bere, saref Bog s' njim govori.

4. *Beri pozhasi in s' premislkam*. Boljshi je, le malo brati, in to dobro rafsumeti in premisliti, kakor pa veliko brati, in na sadnje nizh ne ohraniti. Zhe zhlovek sheli, fvoje sdravje in fvojo mozh obvaro-

vati, ne sme prenaglo in prevezh na enkrat jeſti. Tako je tudi per duſhni jedi, per branji. Tedaj le toliko na enkrat beri, kolikor dobro premifliti ſamoreſh. Persadevaj ſi, v' ſpominu in v' ſerzu ohraniti, kar ti je Bog govoril, kadar ſi ſvete buke bral. Kadar bereſh, ſeje Goſpod dobro ſeme ſvoje beſede v' tvoje ſerze. Naj ti tudi ſravin ſvojo gnado da, de bi leto dobro ſeme tudi dobro ſemljo najdlo v' tvojim ſerzu, de bi obiln ſad ſvetoſti v' njem obrodilo!

5. *Beri pogosto*; beri vſak dan, zhe vtegneſh. Ne bodi ſanikern v' tej rezhi, ljubi moj kriſtjan. Kdor ne bere rad, kmalo iſgovor najde, de ne vtegne brati; vender pa veliko zhaſa vſak dan ſgubi s' praſnim pogovarjanjem ali pa s' lenobo. — Šrezhin je, kdor rad ſvete buke bere, to je, kdor rad Boga poſluſha, ki v' ſvetih bukvah govori. Sato je ſ. Pavl, v' perſhoni ſvojiga ljubljeniga Timoteja vſakimu kriſtjanu, ki brati ſna, perporozhil: „*Pridno beri*“¹⁾. — Zhe pa reſ ne vtegneſh vſak dan brati, pa vſaj tolikokrat beri, kolikorkat vtegneſh, poſebno v' nedeljah in ſapovedanih praſnikih.

6. *Ne beri kakih dobrih bukev le*

¹⁾ I. Tim. 4, 13.

enkrat, ampak vezhkrat jih beri. Zhe s' dobrim namenam berefh, (in to vselej ftori,) bosh sposnal, de kadar dobre in poduzhljive bukve vdrugizh ali vtretjizh berefh, zhedalej bolj rasumish in ohranish lepe svelizhanfke nauke, ki se v' njih snajdejo.

5. Imej le dobre, kerfhanfke perjatle.

Perjatli zhloveka k' dobrimu, ali pa k' hudimu napeljujejo, po tem kakorfhni so. — Nekteri perjatli in tovarfhi so saref angelji varhi, kateri zhloveka, posebno mladiga kristjana, svesto varujejo na nevarnih potih tega fвета, in ga vodijo, kakor Angelj Rafael mladiga Tobija, po svelizhanski poti kerfhanfskih zhednost, s' perjasnim fvarjenjem, s' dobrim kerfhanfskim fvetam, in posebno s' lepim sgledam. — Nekteri pa so pomagavzi in flushabniki hudobniga duha, kterih se leta fovrashnik nashiga svelizhanja poslushi, de veliko dufh v' svojo oblast sadobi in vezhno pogubi. — Premisli pred Bogam, ljubi moj kristjan, kakofhni so tvoji perjatli in tovarfhi, in potem poslushaj glaf svoje vesti, sakaj boshji glaf je.

Perjasnost in ljubessin do blishnjiga ste dve rezhi. Ljubessin do blishnjiga nam je sploh do vsih ljudi bres raslozhka sapo-

vedana; v' perjasnosti pa ne moremo in ne smemo s' vsimi ljudmi shiveti.

Perjasnost je vzhasi dobra in sveta, vzhasi nizhimerna in nevarna, vzhasi pa pregresna. To se po tem sposna, zhe se premisli, kakoshino je shivljenje perjatla, in sakaj se perjatel ljubi. Kadar kdo kakiga zhloveka sato ljubi, ko je dober kristjan, ko svesto Bogu flushi, ko lepe kerfhanfke zhednosti v' svojim shivljenji fkasuje, in ko si persadeva, svoje perjatle na pot kerfhanfskih zhednost perpeljati in s' njimi po nji hoditi; to je dobra, kerfhanfska in sveta perjasnost. — Kadar pa kdo kakiga zhloveka le sato ljubi, ko je lep, ko je prijetin v' drushini in v' svojim obnashanji, ali ko je imenitniga stanu; to je nizhemarna, in vezhidel tudi nevarna perjasnost, ker perloshnost daje k' posvetnosti in k' mnogim greham. — Kadar pa kdo kakiga zhloveka sato ljubi in se s' njim sdrushi, ko je prost v' svojim shivljenji, ko shivi po fhegah in navadah sveta, in ne poslusha duhovnih pastirjev in uzhenikov; ko shivi v' posvetnim veselji in po nagnjenji popazhene natore; to je pregresna perjasnost. — Po tem tedaj zeni svojo perjasnost, ljubi moj kristjan, in bosh kmalo sposnal, kakoshina je pred Bogam.

Vfo pregrešhno, in tudi nizhemarno in nevarno perjasnost saversi, sakaj to je perjasnost tega sveta; in f. Jakob pravi: „*Perjasnost tega sveta je sovrashniza boshja; in kdorkoli hozhe perjatel tega sveta biti, boshji sovrashnik postane*“¹⁾. Poifhi si pa dobre kerfhanfke perjatle, in s' njimi shivi v' fveti perjasnosti; in taka perjasnost ti bo veliko k' svelizhanju pomagala.

De bo pa tvoja perjasnost kerfhanfka in sveta, mora dobre namene imeti.

1. Tvoja perjasnost mora *is ljubeshni do Boga in do kerfhanfskih zhednost priti*, to je, de morash fvojiga perjatla savolj Boga, kterimu svesto flushi, isvoliti in ljubiti, in savolj lepih zhednost, ki jih v' njegovim djanji in sadershanji vidish. Tedaj ne imej nikoli perjasnosti s' posvetnimi ljudmi, kteri ishejo prepovedaniga posvetniga veselja, plesu, pijazhe, igre, nezhistosti; ali ki imajo navado preklinjati, in nespodobno govoriti, legati i. t. d. Zhe bodo taki tvoji perjatli in tovarfhi, bosh tudi ti kmalo tak postal. „*Kdor s' modrim hodi, bo moder; perjatel pa nespametnih jim bo enak postal*“²⁾.

2. Tvoja perjasnost mora *h' kerfhan-*

¹⁾ Jak. 4, 4. ²⁾ Prip. 13, 20.

skimu shivljenju napeljevati, to je, de morash sato svojiga perjatla ljubiti, ker upash, de te bodo njegovi lepi sgledi na pot kerfhanfskih zhednosti perpeljali, ali te na nji ohranili; de bo tvoj perjatel varh tvoje dushe, s' perjasnim svarjenjem in s' dobrimi nauki, ki ti jih bo dajal. Tedaj naj tisti ne bodo tvoji perjatli, kateri svojiga shivljenja ne ravnajo po kerfhanfskih resnizah in naukih svete vere; in kateri le savolj kakiga zhasniga dobizhka tvoje perjasnosti ishejo. Njih perjasnost je nevredna kerfhanfskiga imena, in ti sna nevarna postati. — Tudi naj tisti ne bo vezh tvoj posebni perjatel, kateri te ne svari, kadar kaj pregreshish. Dobri kerfhanfski perjatel svojiga perjatla savolj Boga in v' Bogu ljubi, in ljubi bolj njegovo dusho, kakor vse njegovo blago; in tedaj perjasno posvari svojiga perjatla, kadar ga v' kaki smoti ali pregrehi vidi. Š. Gregor papesk pravi: „*Tisti je moj nar boljshi perjatel, kateri me posvari, kadar greshim.*“

3. Tvoja perjasnost se mora vedno *po naukih svete vere ravnati*, to je, vsivhanje zhednosti, poterjenje v' kerfhanfskim shivljenji, in vezhno svelizhanje, tiga morash v' svoji perjasnosti ifkati; in vse, kar je temu nasproti, morash savrezhi. Zhe

tedaj kateri tvojih perjatlov hozhe, de bi ti kaj storil ali pervolil, kar je soper boshjo voljo, nikar ne stori in nikar ne pervoli, sakaj Boga morash bolj ljubiti, kakor vse svoje perjatle. In sposnaj, de leta zhlovek ni dobri kerfhanfski perjatel, in de ne smesh dalej njegove posebne perjasnosti iskati, zhe se ne poboljšha. — Varuj se tiste pregresne flaboſti, ktera stori, de vzhafi zhlovek is ljubesni do svojiga perjatla kaj stori, kar je soper boshjo postavo. Tak zhlovek bolj ljubi svojiga perjatla, kakor Boga, in je nefrezhin. Jesuf pravi: „*Kdor ozheta ali mater bolj ljubi, kakor mene, ni mene vredin*“ ¹⁾. Tedaj je ſhe menj Jesufa vredin, kdor svojiga *perjatla* bolj ljubi, kakor njega; sakaj ſtarſhe ſmo bolj ljubiti dolshni, kakor perjatle.

Naj bo tedaj tvoja perjasnost, ljubi moj kristjan, po boshjim dopadenji, kerfhanfska in ſveta. Ne persadevaj ſi, *veliko* perjatlov imeti, ampak *dobre*. Boljšhi je en ſam dober kerfhanfski perjatel, kakor zela truma poſvetnih. Tako govori ſ. Piſmo od dobriga in ſveſtiga perjatla: „*Sveſt perjatel je velika pomozh; kdor ga je najdel, je najdel veliko bogastvo. Sveſtimu*

¹⁾ Mat. 10, 37.

perjatlu ni nizh enakiga; dobrota njegove svestobe je vezh vredna, kakor veliko slata in frebra. Svest perjatel je sdravilo shivljenja in neumerjoxhnosti, (on ohrani duho fvojiga perjatla sa vezhno shivljenje.) Tisti, ki je Gospoda boje, bodo takiga perjatla najdli“¹⁾.

Kadar sposnash, de imash dobriga kerhanfkiga perjatla, ga nikar lahko ne sapusti. Zhe te tudi vzhasi rasshali, poterpi in mu odpusti, kakor tudi on tebi odpusti. Kdor nozhe s' fvojim perjatlam poterpeti, ne bo nikoli dobriga perjatla imel.

6. Sheli le Bogu dopasti.

Ljubi moj kristjan; svet je nevarin, in je fovrashnik vezhniga svelizhanja. Torej fe ga varuj, fe nikar po njegovih fhegah in postavah ne ravnaj, ampak le po boshji postavi, in le Bogu sheli dopasti. Svet je poln nevarnost, posebno sa mlade ljudi, ki ga she ne posnajo; poln fkushnjav in sapeljevanja. To ne more drugazhi biti, sakaj Jesus naf uzhi, de „*poglavar tega sveta*“²⁾ je hudobni duh, ki je fovrashnik vfiga dobriga, lashnik in sapeljivz od sa-

¹⁾ Sir. 6, 14 — 16. ²⁾ Jan. 14, 30.

zhetka; in „*kakorshin je poglavar, takoshni so tudi podloshni*“¹⁾).

Imej vedno pred ozhmi svoje dushe vezhne refnize in nauke, ktere nam je nash dobrotljivi **Jesuf** rasodel. **Svet** jih nozhe sposnati, in ima svoje nauke in fhege; ali pravizhni **Bog** nas ne bo po fhegah sveta sodil, ampak po svoji sveti postavi. — **Tu**kej najdesih nektare tih vezhnih refniz boshje postave, kterih svet nozhe sposnati. **Ti** pa, moj kristjan, jih s' veseljem prejmi, in ravnaj svoje shivljenje po njih, in bosh vezhno frezhin.

1. Srezhin je, kdor Boga prav ljubi, in blishnjiga savolj Boga. — Posvetni zhlovek tega ne rasumi in ne verjame, in tudi nikoli v' svojim ferzu ne obzhuti. **Ko** bi to poglavitno kerfhanfko refnizo perferzhno verjel, bi ne obeshal svojiga ferza na posvetno veselje. Posvetni zhlovek bolj svet ljubi in njegovo veselje, kakor **Boga**; in ravno sato je posvetin in ne poboshin. **Desiravno** s' besedo pravi, de **Boga** bolj ljubi, kakor vse drugo, se lashe, in refnize ni v' njem. Njegovo posvetno shivljenje sprizhuje soper njega. — **Zhe** posvetni zhlovek svojimu blishnjimu kaj dobriga stori, ne ravna

¹⁾ Sir. 10, 2.

is ljubeshni do Boga, ampak prav sa prav is ljubeshni do famiga febe. — Ti pa, ljubi moj kristjan, zhe shelish boshji biti, in ne posvetin, si persadevaj, prav sposnati in v' ferzu obzhutiti, kako velika frezha in gnada je ljubeshin do Boga; in persadevaj si, to v' shivljenji fkasovati, sakaj kdor po boshji postavi shivi, tisti saref Boga ljubi ¹⁾). In v' perfhoni svojiga blishnjiga smiram Jesusa sposnaj; ²⁾) in bosh saref frezhin.

2. Gnada boshja je vezh vredna, kakor vse bogastvo, in greh je nar vezhi nefrezha na svetu. — Tih refniz svet she ni nikoli verjel. To se sposna is djanja posvetnih ljudi; sakaj prezej so perpravljani, kak greh, tudi velik smertni greh storiti in gnado sgubiti, zhe si s' tem kako zhasno rezh perdobiti, ali pa kako sgubo odverniti samorejo. Ko bi terdno verovali, de gnada boshja je vezh vredna, kakor vse zhasne rezhi, in greh vezhi nefrezha, kakor vse zhasne sgube, bi raji vse sgubili, kakor greshili; sakaj med dvema nefrezhama zhlovek vselej tisto isvoli, ktera se mu manjsi sdi. — Ti pa bodi terdno preprizhan, ljubi moj kristjan; in is zeliga ferza verovaj, de greh je vezhi nefrezha, kakor vse zhasne

¹⁾ Jan. 14, 21. ²⁾ Mat. 25, 40. 45.

sgube, vse sopernoſti in vse, kar ſe na tem ſvetu *neſrezha* imenuje. Sakaj vse zhaſne neſrezhe, zhe jih v' kerſhanſkim duhu bres greha prejmemo, ſo velikovezh gnade, kakor neſrezhe; greh pa je vſelej neſrezha, ker duſhi boſhjo gnado odvſame in jo vezhno neſrezhno ſtori, zhe ſe v' njem is tega ſveta lozhi. In kdo bi ſi ſamogel vezhi neſrezho miſliti, kakor je ta! — Tudi radovoljniga majhniga greha ſe bolj varuj, kakor vse zhaſne neſrezhe. Deſiravno majhin greh duſhi ne vſame vse gnade boſhje, jo vender pomanjſha, in to je ſhe velika ſguba in neſrezha; in kdor ſe majhnih grehov ne boji, bo ſkorej v' velike padel. — Vſe to terdno verovaj in po tej veri tudi ſhivi, in boſh pravizhin, „*sakaj pravizhin is vere shivi*“¹⁾).

3. Boshja volja naj bo poglavitna poſtava vſiga dvojiga djanja. — Leta reſniza, ki je tako potrebna ſa ſvelizhanje, je ſhegam in navadam ſveta na ravnost naſproti. Poſvetni zblovek hozhe le po ſvoji laſtni volji ſhiveti, in le kadar drugazhi ſtoriti ne more, ſe podverſhe volji drugih in volji boſhji, pa le is ljubesni do ſamiga ſebe. Radovoljno ſatajevanje in ſatiranje ſvoje

¹⁾ Rim. 1, 7.

lastne volje mu je nesnano. In to je sa svelizhanje grosno nevarno. — Zhe shelish svelizhan biti, ljubi moj kristjan, ne bodi tak, ampak persadevaj si, v' vsh rezheh po presveti boshji volji ravnati, zhe fe ti tudi fhe tako teshavno sdi, in zhe fe ti tudi svet posmehuje in te sanizhuje. Premisli prelepe besede „Dobriga Uzhenika“, in po njih vedno ravnaj: „*Ne vsak, kateri mi rezhe: Gospod, Gospod, bo shel v' nebeshko kraljestvo, ampak kateri ravna po boshji volji, tisti pojde v' nebeshko kraljestvo*“¹⁾).

4. Šrezhin je, kdor kaj terpeti ima. — Leta sveta kerfhanfka refniza se posvetnimu zhloveku smeshna in neumna sdi, sakaj duh pokore mu je nesnan, in torej ne sposna, kako lepa perloshnost sa svelizhanfko spokorno shivljenje je terpljenje, zhe fe voljno preterpi. — Ti pa, ljubi moj kristjan, po sgledu boshjih perjatlov, ljubi terpljenje; in sposnaj, de si frezhin, kadar imash kaj terpeti, postavim, sanizhevanje, preganjanje, revfhino, bolesin, i. t. d. Zhe fhe nisi sadofti poterjen v' sveti ljubeshi boshji, de bi terpljenje shelel in ifkal, kakor so svetniki storili, fe ga vsaj ne boj in

¹⁾ Mat. 7, 21.

ne brani, kadar ti ga boshja previdnost
pohljje, ampak sposnaj dobri namen, ki ga
Bog ima, kadar perpušti, de v' teshave in
v' terpljenje pridemo, de nam namrežh per-
loshnost da, pokoro storiti sa nashe grehe,
in si vezhno shivljenje v' nebesih sadobiti.
Kakor je Kristuf mogel terpeti in je tako
fhel v' svoje kraljestvo; tako tudi kristjan
nar gotovfhi v' nebesfko kraljestvo pride,
zhe ima kaj terpeti in pa voljno poterpi.
Nikoli Bog svojim perjatlam tako velikih
gnad ne deli, kakor kadar jim kaj terpeti
pohljje; takrat se njegova ljubeshin do njih
nar lepfhi pokashe. „*Prelepa je milost
boshja ob zhasu terpljenja, kakor desh ob
zhasu fushe*“¹⁾).

5. *Srednji stan je boljshi, kakor bo-
gastvo.* — To je gotova kerfhanfka refni-
za, ktero is Jesufovih besedi in is njego-
viga djanja sposnamo. Per vsm tem po-
fvetin zhlovek po nobeni rezhi tako ne hre-
peni, kakor po bogastvu. Koliko teshav ne
preterpi, koliko nevarnost ne prestoi, koli-
ko fveta ne obhodi, de bi si bogastvo per-
dobil! Malo se mu sdi, svojo dusfho safta-
viti, in se v' nevarnost vezhniga pogubljenja
podati, zhe si s' tem posemeljfkko bogastvo

¹⁾ Sir. 35, 26.

perdobiti samore. Koliko posvetnih duh sa-
dobi hudobni duh v' svojo oblast s' tistimi
goljživimi besedami, s' kterimi je hotel tudi
Jesusa sapeljati: „*Vse to ti bom dal, zhe me
molish*“. Koliko jih je, ki je Mamon (bo-
gastvo) njih malik, kteriga veliko bolj svesto
molijo, kakor Gospoda svojiga Boga! —
Nikar ti, moj kristjan, nikoli tako flep ne
bodi. Terno verovaj, kar je Jesus govoril
in kar je v' djanji vedno fkasoval, in bosh
fposnal, de frednji stan, to je, „*ne preve-
lika revshina in tudi ne bogastvo, ampak
le potrebni shivesh*¹⁾), je nar boljši stan
sa svelizhanje. „*Velik dobizhek je pobosh-
nost s' sadovoljnostjo*“²⁾). Premisli, ljubi
moj kristjan, de nisi nize na ta svet perne-
fel, kakor le greh, od kteriga te je usmi-
ljeni Bog odreshil; in gotovo tudi nize is
tega sveta sabo ne ponefesh, kakor le svoje
dela, dobre ali hudobne, po kterih te bo
Bog fodil. Zhe imash tedaj shivesh in obla-
zhilo, bodi sadovoljin; „*sakaj tisti, ki ho-
zhejo bogati postati, padejo v' skushnja-
vo in v' nastavo hudobniga duha, in v'
mnoge nepotrebne in shkodljive shelje,
ktere pogresnijo zhloveka v' pokonzhanje
in pogubljenje*“³⁾).

1) Prip. 30, 8. 2) I. Tim. 6, 6. 3) I. Tim. 6, 9.

6. *Kristjan mora sheleti, le Bogu dopasti.* — Tudi leta kerfhanfka refniza ne dopade posvetnimu zhloveku. Zhaft pred ljudmi, (pred *posvetnimi* ljudmi,) mu je vezh vredna, in je bolj sheli in ifhe, kakor vse kerfhanfke zhednosti. — **O** sapeljiva posvetna zhaft! — **K**oliko kerfhanfskih dufh vjame tudi v' to nastavo hudobni duh! Leta vedni lashnik in sapeljivz svojim posvetnim flushabnikom misel daje, de kerfhanfske zhednosti so smefhne, in so sanizhevane; de se jim ljudje le posmehujejo, in de kdor poboshno shivi, je sanizhevan, safmehovan in bres zhafti. Satorej je posvetniga zhloveka fram, po boshjih in zerkvenih sapovedih shiveti; ga je fram, Jesufa Kristufa fposnati in njegov jarm na-se vseti. Vfa njegova zhaft je po navadah in postavah fvetu shiveti, in tak biti, kakor so drugi posvetni ljudje, ali pa tudi fhe bolj posvetin in hudobin, kakor drugi; sakaj tudi v' to postavi posvetni zhlovek svojo zhaft, de svoje tovarfhe premaga v' hudobii, v' posvetnosti, in v' sanizhevanji fvetih kerfhanfskih refniz! — **O** preshaloftna flepota, kadar kristjan v' tem svoje zhafti ifhe, kar je njegova nar vezhi framota; in ko ga je tega fram, kar je njegova edina zhaft! — **Oh!** moj kristjan! **Bog** te varuj te flepote!

— Ne sheli nikoli ljudem dopasti, ampak le Bogu. *Kdor she ljudem dopasti sheli, ni Kristusov flushabnik*. Premisli, kako bo posvetnih ljudi, ki se Kristusa in njegovih svelizhanfskih refniz framujejo, in ga v' svojim djanji satajujejo, per fodbi boshji fram, kadar jih bo Kristuf s' framoto od sebe savergel; sakaj rekel je: „*Kdor me bo sposnal pred ljudmi, ga bom tudi jest sposnal pred svojim Ozhetam, ki je v' nebesih; kdor me bo pa satajil pred ljudmi, ga bom tudi jest satajil pred svojim Ozhetam, ki je v' nebesih*“¹⁾. — Ne misli nikoli: Kaj bodo ljudje rekli, zhe to storim ali zhe to opustim? ampak misli: Kaj bo Bog rekel, moj prihodnji fodnik? — To naj bo tvoja nar vezhi zhaft: *boshji flushabnik biti*. Tako so fvetniki mislili in govorili, in po tem so vedno ravnali; in sdaj so v' nesapopadljivi in vezhni zhafti v' nebesih; s' Kristufam kraljujejo in imajo „*krono shivljenja*“²⁾ na glavi. Posvetni ljudje pa, ki so se Kristusa framevali, in ki so vso svojo zhaft le v' posvetnim shivljenji ifkali, so na unim fvetu v' nar vezhi in vezhni framoti, sakaj fushniki so nar hudobnifhiga, nar sanizhljivfhiga, nar gerfhiga duha! —

¹⁾ Mat. 10, 32. 33. ²⁾ Škr. Rasod. 2, 10.

7. *Dobro je, shtiri poslednje rezhi vedno premishljevati.* — To je gotova refniza, sakaj Š. Duh, ki v' svetim Pismu govori, nas tega uzhi. „V' vsih svojih delih premishljuj svoje poslednje rezhi, in vekomaj ne bosh gresil“¹⁾). Ali ktera misel se posvetnimu zhloveku bolj soperna sdi, kakor ravno to premishljevanje? Škerbno se ogiblje vfiga, kar ga *smerti* spomni, in pravi, de ta misel zhloveka prevezh shalostniga stori, de je dobra le sa menihe in pufhavnike, i. t. d. Šhe menj se pa *sodbe* spomni; sakaj ko bi se je spomnil in jo premishljeval, bi ne shivil v' krivizah, v' sovrashtvu, v' pregresnim posvetnim veselji, bres vsih dobrih in spokornih del; in bo tamkej s' prasnimi rokami stopil pred sodni stol. Tudi spomin vezhnosti si is glave sbija, kolikor more. Spomin *nesfrezhne* vezhnosti ga shalostniga stori; sakaj vest tudi nar posvetnisthiga zhloveka she vzhafi spezhe, in mu ozhita, de je pekla vredin. Ko bi hotel takrat svojo vest poslufhati in nekoliko premisliti nesfrezhno vezhnost, bi se morebiti poboljšhal, ali ravno to je pogubljenje posvetniga zhloveka, de si nobene misli tako hitro is glave ne sbije, kakor spomin pekla.

¹⁾ Šir. 7, 40.

Pa tudi spomin *frezhne* vezhnosti ga shalofniga stori, sakaj ve, kako je nevreden nebes, in to ga stori shalofniga; ali leta shalofst mu ni v' svelizhanje, ker le ifhe, si spomin nebes prezej is glave sbiti, namesti de bi jih premishljeval, in veliko sgubo in fhkodo sposnal; ktero si stori s' svojim gresnim shivljenjem. — Ljubi moj kristjan, ti se pa nikar ne ogibaj tega premishljevanja, ampak po nauku svetiga Pisma premishluj svoje poslednje rezhi v' vsih svojih delih, in bosh frezhin; se bosh smiram bolj in bolj greha bal in varoval; bosh leta svet in njegovo goljivo veselje zhedalej bolj sanizheval; bosh sam sebi in svetu odmerl; bosh tako rekozh „*vsak dan umert*“¹⁾; bosh sam sebe ojtro fodil in ne bosh od Boga obsojen²⁾, in bosh po tem zhasnim, revnim shivljenji tamkej frezhno nebesfko shivljenje in vezhni mir sadobil.

Vse to so vezhne in svelizhanfke refnize, ktere boshji flushabniki s' veseljem prejmejo is uft vezhniga Boga, ki je sgoli refniza. Hudobni svet pa jih sanizhuje in jih je od nekdej sanizheval. Ne poslufhaj sveta, ljubi moj kristjan, in ne sheli mu dopasti, ampak le Bogu dopasti sheli, in le

¹⁾ I. Kor. 15, 31. ²⁾ I. Kor. 11, 31,

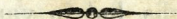
po njegovi sveti volji in postavi ravnaj vse
svoje misli in besede, svoje djanje in ne-
hanje; in bosh saref in vezhno frezhin.

Zhaft in vezhna hvala bodi

Trojn' edinimu Bogu ,

Ki po zhednostih nas vodi

K' frezhi vezhniga miru !

Perftavk.

I.

Molitve sa spreoburnjenje nevernikov.

Ljubi moj kristjan; zhe shelish ljubesin do blishnjiga v' djanji fkasovati, morash tudi *moliti* sa-nj. Vlak dan tedaj moli sa vse tiste, sa ktere si pred Bogam in po svoji vesti dolshan moliti. To je sploh dolshnost vsih kristjanov. „*Molite edin sa drusiga, de bote svelizhani*“ ¹⁾).

Posebno pa te prosim, de moli pogosto sa *spreoburnjenje nevernikov*. — Oh, moj kristjan! verjemi mi, de so vsiga usmiljenja vredni! Tukej imam vedno perloshnost viditi, kako so nefrezhni, ker Boga ne posnajo, ker v' svojih strasfnih pregrehah naprej shive, in po poti svelizhanja ne hodijo, po kateri se k' Bogu pride, v' vezhno shivljenje.

¹⁾ Jak. 5, 16.

Posebno fo pa *terdovratni* neverniki ufmiljenja vredni, katerim se luzh vere in gnada boshja ponuja, in je sprejeti nozhejo. Takih je veliko v' tej divji desheli, v' katero me je boshja previdnost poslala, fveti Evangelj osnanovat. Ref je, kar pishe Apostelj nevernikov, fveti Pavl: „*Niso vsi Evangelju pokorni; kakor pravi Isaija: Gospod, kdo veruje besedo, ki jo osnanujemo*“ ¹⁾).

Sa lete tedaj te posebno prosim, de moli, de bi jim Bog po svoji veliki milosti, po neskonznim saflushenji Jesusa Kristusa in po proshnjah fvetih uzhenikov in misijonarjev, gnado spreobrnjenja dal; sakaj bres te gnade je vse persadevanje misijonarjev sahtonj; *sakaj to ni na nashi volji, tudi ne na nashim persadevanji leshezhe, ampak le na boshji milosti* ²⁾).

Is tega namena, ljubi moj kristjan, de bi ti pridno molil sa spreobrnjenje nevernikov, in de bi tudi s' drugimi v' drushini molil, sim ti sloshil lete Litanije. Prosim te, moli jih pogosto, is ljubesni do Boga in do blishnjiga.

¹⁾ Rim. 10, 16. ²⁾ Rim. 9, 16.

Litanije

sa spreobrnjenje nevernikov.

Gospod, usmili se nevernikov,
 Krifte, usmili se nevernikov,
 Gospod, usmili se nevernikov.

Krifte, slišhi nas!

Krifte, uslišhi nas!

Ozhe is nebes, vfigamogozhni Bog,

Sin, vfiga sveta reshni Bog,

Š. Duh, resnizhni Bog,

Š. Trojiza, en sam Bog,

Jesuf, ki si sa svelizhanje vsih ljudi na
 svet prifhel,

Jesuf, ki si svetim trem kraljem gnado
 dal, te sposnati in moliti,

Jesuf, dobri pastir, ki si shivljenje dal
 sa svoje ovze,

Jesuf, ki si rekel, de imash she druge
 ovze, ktere bosh perpeljal v' svoj hlev,

Jesuf, ki si profil svojiga Ozheta sa tiste,
 kteri bodo po besedah osnanovavzov
 svete vere v' tebe verovali,

Jesuf, ki poshiljash osnanovavze svoje
 vere, kakor je nebeski Ozhe tebe
 poslal,

usmili se nevernikov!

Jesuf, ki si rekel Apostelnam in vsm
osnanovavzam vere: Pojte in uzhite
vse ljudstva,

Jesuf, ki si sa odrefhenje vsih ljudi svojo
kri prelil,

Jesuf, ki si rekel: Kadar bom od semlje
povsdignjen, bom vse k' sebi potegnil,

Jesuf, ki si od smerti vstal, de bi vsm
ljudem vezhno shivljenje dal,

S. Marija,

S. mati boshja,

S. deviz deviza,

S. Peter, ki si perve nevernike v' sveto
kerfhanfko Zerkev sprejel,

S. Pavl, isvoljeni Apostelj nevernikov,

S. Andrej,

S. Jakob,

S. Janes,

S. Tomash,

S. Jakob,

S. Filip,

S. Jernej,

S. Matevsh,

S. Shimen,

S. Tadeus,

S. Matija,

S. Barnaba,

S. Lukesh,

S. Marka,

ufnili se nevernikov!

sa nevernike Boga prosi!

Vsi fveti Aposteljni in Evangelisti, sa ne-
vernike Boga profite!

Vsi fveti uzhenzi Gospodovi, sa nevernike
Boga profite!

Š. Ziril in Metodi, ki sta veliko nevernih
Slovenzov k' Bogu spreobrnila, sa ne-
vernike Boga profita!

Š. Patrizi, ki si neverne Irze v' kerfhanfki
veri poduzhil, sa nevernike Boga profi!

Š. Benedikt, ki si na gori Kasino veliko
nevernikov k' Bogu spreobrnil, sa ne-
vernike Boga profi!

Vsi fveti misijonarji is reda f. Benedikta,
sa nevernike Boga profite!

Šf. Rupert in Bonifazi, ki sta nevernim
Nemzam fveti Evangelj osnanovala, sa
nevernike Boga profita!

Š. kralj Štefan, ki si tolikanj storil sa
spreobenjenje nevernih Ogrov, sa never-
nike Boga profi!

Šf. Dominik in Vinzenz Fereri, ki sta pov-
sod s' gorezho vnemo f. Evangelj osna-
novala, sa nevernike Boga profita!

Vsi fveti misijonarji is reda f. Dominika, sa
nevernike Boga profite!

Š. Franzisk Šerafinski, ki si s' gorezhimi
sheljami sa spreobrnjenje nevernikov mo-
lil, sa nevernike Boga profi!

Vsi sveti misijonarji Šerafinskiga reda, sa nevernike Boga profite!

Š. Ignazi Lojola, ki si gorezhe shelje imel, nevernim Turkam Kristusa osnanovati, sa nevernike Boga profi!

Š. Franzisk Kfaveri, Apostelj Indjanov, sa nevernike Boga profi!

Š. Franzisk Kfaveri, nar imenitnihi vsi svetih misijonarjev, sa nevernike Boga profi!

Š. Franzisk Kfaveri, ki si veliko sto tavisht Indjanov Kristusu perdobil, sa nevernike Boga profi!

Vsi sveti misijonarji is reda s. Ignazija, sa nevernike Boga profite!

Š. Vinzenz, ki si red misijonskih duhovnov postavil, sa nevernike Boga profi!

Vsi sveti misijonarji is reda s. Vinzenza, sa nevernike Boga profite!

Vsi sveti marterniki, ki ste v' osnanovanji svete kerfhanfke vere svojo kri prelili, sa nevernike Boga profite!

Bodi nam milostljiv, sanesi nam, o Gospod!

Bodi nam milostljiv, uflisli nas, o Gospod!

Od svoje jese!

Od malikovanja!

Od sovrashtva kerfhanfskih re-
fniz!

Od njih shalostne slepote,

} reshi never-
nike, o Go-
spod!

Od vse terdovratnosti, } refhi never-
 Od fushnosti hudobniga duha, } nike, o Go-
 Od vezhniga pogubljenja, } fpod!

De jim gnado dafh, osnanovavze fve-
 tiga Evangelija dobro sprejeti,

De jim gnado dafh, nauke fвете vere
 poslušhati,

De jim gnado refnizhniga spreobrnjenja
 dafh,

De jim gnado f. kersta dodelifh,

De jih v' fhteвило fvojih otrok vsa-
 mefh,

De jih v' svojo fvento Zerkev sprej-
 mefh,

De jim gnado dodelifh, fe hudobnimu
 duhu in vřimu malikvanju popolnoma
 odpovedati,

De vřim spreobrnjenim gnado dafh, fve-
 to kerřhanřko vero do konza řveřto
 ohraniti,

De naf dobrotljivo uřliřhiřh,

řin boshji,

Jagnje boshje, ki grehe řveta odjemljefh,
 řaneři nam, o Gofpod!

Jagnje boshje, ki grehe řveta odjemljefh,
 uřliřhi naf, o Gofpod!

Jagnje boshje, ki grehe řveta odjemljefh,
 uřmili fe naf, o Gofpod!

te prošimo uřliřhi naf!

Kriste flifhi naf!

Kriste uflifhi naf!

Gospod, usmili se nevernikov,

Kriste, usmili se nevernikov,

Gospod, usmili se nevernikov.

Ozhe nafh ... Zhefhena si Marija ...

Molitev s. Franzifhka Kfaverja.

O Bog, vezhni stvarnik vsih rezhi! spomni se, de si *ti* dufhe nevernikov vstvaril, in de si jih po *svoji podobi* ustvaril. — Glej, o Gospod! v' tvojo nezhaft se ravno s' temi dufhami pekel napolnuje! — Spomni se, de je tvoj Sin Jesuf sa svelizhanje le-tih dufh v' grosovitnim terpljenji umerl. — Ne perpušti, prosim te, o Gospod! ne perpušti, de bi tvoj Sin fhe dalej od nevernikov sanizhevan bil. Naj te proshnje svetnikov in proshnje svete Zerkve, ki je pre-sveta nevesta tvojiga Šina, potolashijo. Spomni se svojiga ufmiljenja, posabi njih malikovanje in njih nevero, in stori, de bodo tudi oni sposnali Gospoda nafhiga Jesusa Kristusa, kteriga si ti poslal, kteri je nafhe svelizhanje, nafhe shivljenje in vsta-jenje, kteri naf je odrefhil, kterimu bodi zhaft od vekomej do vekomej. Amen.

II.

Vodilo ali regliza kerfhanfski- ga shivljenja.

Zhe shelish lepo in po kerfhanfsko shiveti, ljubi moj kristjan, ni sadoſti, de ſvoje dolshnoſti veſh in dopolnuješh, ampak veliko je tudi na tem leſhezhe, de vſe po redu in ob pravim zhaſu ſtorish, in ſvoje shivljenje po kakim kerfhanfskim vodilu ravnash. Zhe to ſtorish, boſh vſe ſvoje kerfhanfske dolshnoſti bolj popolnoma, bolj ſtanovitno in s' vezhim ſafluſhenjem opravljaj, in boſh ſtoril po ſapovedi ſ. Pavla: „*Vſe naj ſe ſpodobno in po redu opravi*“¹⁾).

De boſh to loſhej v' djanji dopolnoval, najdeſh tukej leto vodilo, ktero je permerjeno ljudem niſkiga in delavniga ſtanu, tako de ga boſh lahko vſiga dopolnil, zhe imaſh reſnizhno voljo, Bogu dopaſti, njemu ſveſto fluſhiti, in s' njegovo gnado in pomozhjo ſvojo duſho ſvelizhati.

Nar pervizh premifli dobro te beſede

¹⁾ I. Kor. 14, 40.

dobrotljiviga Jesufa: „*Kaj pomaga zhlo-veku, zhe ves svet sadobi, samiga sebe pa pogubi*“²⁾). Te besede je f. Ignazi vezhkrat svojimu perjatlu Franzisfku Kfaveriju, dokler je ta fhe posvetno shivel, povedal; in posebno s' tem ga je od ljubesni do sveta odlozhil, je s' pomozhjo boshje gnade v' njegovim ferzu gorezhe shelje vezhniga svelizhanja obudil, in ga je na pravo pot perpeljal, po kateri je od stopnje do stopnje do visoke svetosti prishel.

Tedaj tudi ti, ljubi moj kristjan, dobro premisli leto vezhno refnizo, in tudi ti terdno fkleni, svet in njegove sapeljive in hudobne fhege in navade sapustiti in sanizhevati, po voski poti Jesusovi hoditi, Boga zhes vse ljubiti, in svojo dusho svelizhati. — Zhe to refnizno shelish, — in kdo ne bo shelel, vezhno frezhin biti! — preberi in premisli leto vodilo, in vezhkrat ga beri in svesto ga dopolni, in bosh s' boshjo pomozhjo gotovo svelizhan!

1.

Terdno in nepremakljivo vse verovaj, kar sveta mati katolishka Zerkev verovati sapoveduje. Njen nauk je gotova boshja be-

¹⁾ Luk. 9, 25.

feda; in na kerfhanfko vero je vsidano in postavljeno vse kar je svetiga, poboshniga, svelizhanfkiga in Bogu dopadljiviga, tako, de kar is vere ne pride, ne more Bogu dopadljivo biti, kakor uzhi sveti Pavl: „*Bres vere je nemogozhe Bogu dopasti*“¹⁾. Dalej pravi: „*Pravizhni is vere shivi*“²⁾. Zlo tako pravi leta sveti Apostelj: „*Vse, kar ni is vere, je greh*“³⁾. — Tukej so nektare poglavitne kerfhanfke refnize, ktere morash posebno terdno verovati.

1. De je en sam Bog v' treh pershonah, Ozhe, Šin in Š. Duh. Ozhe je Bog, Šin je Bog, Š. Duh je Bog; ali vender so vse tri pershone le en Bog, in se imenuje Š. Trojiza.

2. De Bog Šin, druga pershona v' Š. Trojizi, Šin Boga Ozheta, ki je v' vseh rezheh svojimu Ozhetu popolnoma enak, je nasho flabo zhloveshko natoro v' svojo vezhno boshjo natoro vsel, ker je bil spozhet od Š. Duha, rojen is Marije devize; de je bil krisan in je umerl sa nashe svelizhanje, je tretji dan od smerti vstal, je v' nebefa shel, in sdaj na desnizi Boga Ozheta fedi, bo spet na svet prishel, sodit vse ljudi; de le po njegovim nefkonzhnim saflushenje grehov, gna-

¹⁾ Hebr. 11, 6. ²⁾ Rim. 1, 17. ³⁾ Rim. 14, 23.

do in svelizhanje od Boga sadobiti samoremo.

3. De nam je gnada boshja, ktero po Jesufvim saflushenji sadobimo tako potrebna, de bres nje zlo nizh dobriga, Bogu dopadljiviga in sa vezhno svelizhanje saflushniga storiti ne moremo. „*Bres mene nizh storiti ne morete*“¹⁾; nam pravi Jesuf: to je, de bres njegove boshje pomozhi in gnade nizh dobriga ne moremo storiti.

4. De je nafha dufha, ki je po boshji podobi uftvarjena, neumerjozha, in de bo vezhno frezhna v' nebefih, ali pa vezhno nefrezhna v' peklu, po tem kakor si bo v' tem shivljenji saflushila; de bo nafhe truplo od smerti vftalo fodni dan, de bo fpet fklenjeno s' svojo dufho, in bo s' njo vred vezhno frezhno ali nefrezhno.

5. De bo Jesuf Kristuf, Šin boshji, ki je nafh svelizhar, tudi nafh prihodnji fodnik; de bo vse ljudi bres raslozhka fodil, in bo pravizhne svojiga nebefhkiga svelizhanja deleshne storil, hudobne pa k' vezhnimu terpljenju obfodil.

6. De je nafh Gospod Jesuf Kristuf v' svoji Zerkvi, ktera je sveta Apostoljska Rimfka katoljfhka Zerkev, fedem svetih Sakra-

¹⁾ Jan. 15, 5.

mentov postavil sa nafhe svelizhanje, to je: **Kerſt, Birmo, preſveto Reſhnje Telo, Pokoro, Poſlednje olje, Maſhnikov ſhegnovanje, in Sakon.**

7. De per ſ. kerſtu je odpuſhen poverbani greh, kakor tudi vſi drugi grehi, ktere je zhlovek pred kerſtam ſtoril, zhe je odraſhen kerſhen; in de takrat poſtanemo otrozi boſhji in udje ſvete Zerkve.

8. De v' preſvetim Reſhnjim Teleſu je Jeſuſovo telo in njegova kri, pod podobami kruha in vina; de je Jeſuſ **Kriſtuſ Bog** in zhlovek, pod temi podobami prizhujozh; de je Jeſuſ veſ prizhujozh pod podobo kruha, in tudi veſ prizhujozh pod podobo vina; in de v' tem preſvetim Sakramentu ni vezh kruh in vino, ampak le ſunanje podobe kruha in vina.

9. De daritev ſvete maſhe je ravno tiſta daritev, ktero je Jeſuſ **Kriſtuſ, ſin** boſhji na ſ. krishi, ſvojimu nebefhkimu **Ozhetu** daroval, s' tem raslozhkam, de **Kriſtuſ** na oltarji ne preliwa ſvoje kervi in ne umerje, ampak daruje ſvojimu nebefhkimu **Ozhetu** ſa nafhe odreſhenje in svelizhanje, ſvoje terpljenje in ſvojo ſmert, ki jo je na krishi preſtal, in naſ tako ſvojiga neſkonzhniga ſafluſhenja deleſhne ſtori.

10. De nam je Jeſuſ ſveti Sakrament pokore dal ſa odpuſhenje grehov, ki jih po

f. kerstu storimo; in de kdor se svojih grehov duhovnimu spove, so mu odpushteni, zhe *dobro* spoved stori in odveso sadobi.

2.

Lete in vse druge kerfhanfke refnize, ktere f. katolijska Zerkev uzhi, terdno verovaj. — Ker je pa „*vera bres dobrih del mertva*“¹⁾, ni sadošti, de le verujesh, sakaj „*tudi hudobni duh veruje*“²⁾; ampak morash tudi po veri shiveti, de bosh pravizhin pred Bogam. Dalej premisli, „*de je le ena fama rezh potrebna*“³⁾, in de poglavitni Apostelj tako sapoveduje: „*Bratje, bolj in bolj si persadevajte, de po dobrih delih svoj pokliz in svoje isvoljenje gotovo storite; zhe bote tako ravnali, ne bote nikoli greshili*“⁴⁾.

Tedaj, ljubi moj kristjan, si vedno persadevaj, vse svoje shivljenje, vse svoje djanje in nehanje po refnizah kerfhanfke vere ravnati, in Bogu shiveti. — Ravnaj svesto po tim pravilu, in bosh Bogu shivel.

¹⁾ Jak. 2, 26. ²⁾ Jak. 2, 19. ³⁾ Luk. 10, 42. ⁴⁾ II. Petr. 1, 10.

1. Od tega, kar ima verni kristjan vsak dan svojiga shivljenja storiti.

Ljubi moj kristjan, zhe Bogu shiveti shelish, vsak dan svojiga shivljenja s' Bogam sazhi. Kadar sjutrej vftanesh, povsdigni svoje ferze k' Bogu, in pervo delo tvojih rok naj bo snaminje f. krisha. Potem isrezi s' ljubesnijo in s' saupanjem presveto ime Jesufovo, perporozhi se mu in terdno fkleni, ta dan Bogu dopadljivo preshiveti. — Kadar se oblazhish, se spomni Boga, ki te vedno gleda. Spomni se tudi svojiga Angelja varha, kteriga si sposhtovati dolshan.

Potem opravi jutrejno molitev, in jo nikar nikoli ne opusti. Gotovo je, de kristjan, kteri jutrejne molitve svesto ne opravlja, nima pravih refnizhnih shelja, vse svoje dni Bogu dopadljivo preshiveti. Zhe morash prezej sjutrej delati sazheti, raji nekoliko bolj sгодaj vftani, de bosh zhas imel, svojo molitev spodobno opraviti, predin se k' delu podash. Na dobri jutrejni molitvi je veliko leshezhe; v' nji najde kerfhanfka dufha mozh in hrano sa zel dan. V' f. Pifmu se bere, de je Bog Israelzam v' pufhavi vsako jutro *mano* s' nebes poslal, od ktere so zel dan shiveli; in le sjutrej jim

jo je dajal; kdor je takrat samudil, si je nabrati, je ni imel tisti dan. **Ravno** tako je tudi dobra jutreja molitev saref nebeshka mana dufhi sa zel dan. — **Dobro** in lepo je, kadar zela drushina skupaj jutrejno molitev opravi.

Glej de vselej dobro opraviš svojo jutrejno molitev; zhe jo s' lenobo in bres premislika opraviš, de malo ali pa nizh ne velja. — Zhe ti je le mogozhe, navadi se, vsako jutro vsaj nekoliko premishljevat bosh je dobrote, ki jih vedno vshivash; svoje dolshnosti do njega; in sploh kake svete kerfhanfke refnize. To premishljevanje je neisrezhen dobro sa svelizhanje, in varuje dufho greha in grefhnih navad. Nemogozhe je, vsako jutro perferzhno premishljevat vezhne refnize, in vender sravin v' grefhnih navadah shiveti. Eno ali drugo se mora sapustiti.

Per jutrejni molitvi tudi premisli, kaj bo tvoje delo in opravilo ta dan; in kolikor ti je mogozhe previdi nevarne perloshnosti, v' ktere bosh prishel. Potem terdno fkleini, se ogniti vsih tih perloshnost, kolikor bosh mogel; in se fkerbno varovati greha v' tistih, katerih se ogniti ne bosh samogel. Premisli, postavim, v' kakofhni drushini se bosh danf snajdel, s' kom bosh imel

opraviti, v' ktere kraje bošh prišel, i. t. d. Premisli tudi, kateri je tvoj *navadni* greh, v' kteriga nar loshej in nar vezhkrat padesh, postavim, nejevolja, jesa, kletva, kreg, opravljanje, lenoba, nevoshljivost, lash, krivizhnost, nespodobne besede, i. t. d. in posebno terdno skleni, se danš tega greha skerbno varovati. Sravin prosi Boga, de naj ti da svojo gnado in pomozh, ker bres njega zlo nizh dobriga storiti ne moresh.

Ker je gotovo, de vse to, kar ni savolj Boga storjeno, je sgubljeno sa nebesa, si persadevaj, vse svoje navadne vsakdanje opravila s' dobrim namenam posvezhevat. Skleni sjutrej, vse savolj Boga in po njegovi sveti volji storiti, karkoli bošh danš opraviti imel. Tako so svetniki ravnali, in so s' dobrim opravljanjem svojih vsakdanjih del sveti postali. Svetost se ne pokashe le v' velikih prezhudnih delih, ampak tudi v' navadnih opravilih, zhe se is ljubesh do Boga, s' zhifim ferzam in namenam le sato opravljajo de bi Bogu dopadljive bile. Kdor tako ravna, je saref „v' *majhnim svest*,“ in dopade svojimu Gospodu. Karkoli tedaj delash, naj bo veliko ali majhno, vselej imej ta namen sravin, vse po boshji volji opraviti. „*Zhe jesh ali pijesh, ali*

karkoli delash, stori vse Bogu k' zhashti“¹⁾).

K' temu ti bo veliko pomagala ta kratka molitev, ki jo tukej najdesh. Zhe ref shelish Bogu shiveti, in vse svoje dela Bogu dopadljivo opravljati, moli jo vsako jutro. — „O Gospod! naj bo danš *tvoja gnada* sazhetek vsih mojih opravil, de jih v' tvoji sveti gnadi opravim; naj bo *ljubesin do tebe* moj namen per vsih mojih delih; naj bo *tvoja volja* edina postava vsiga mojiga djanja in nehanja; naj bo *spomin tvoje prizhujozhnosti* varh vsih mojih misel, besedi in opravil, in naj bo *tvoja boshja zhaft in svelizhanje dush* zilj in konz vsiga mojiga djanja. Vsih tih gnad te prosim v' imenu Jesusa. Amen.“ — Ne opravljaj te molitve le s' besedo, ampak persadevaj si po nji shiveti, in bosh vidil s' nesnanim veseljem svojiga ferza, de Bogu shivish.

Zhe ti je mogozhe, ljubi moj kristjan, in zhe ti je perpusheno, pojdi vsako jutro k' sveti mashi. Zhe pa vsako jutro ne moresh iti, pojdi vsaj, kolikorkrat moresh. To je sveto opravilo kristjana; in frezhin je, kdor ga pogosto in dobro opravlja.

¹⁾ I. Kor. 10, 31.

Moli tudi vsak dan Angeljsko zhefhe-
nje, kadar sato svoni. To opravi pervizh
is hvaleshnosti do Šina boshjiga, kateri je
savolj tebe in vsih ljudi zhlovek postal, de
naš je od vezhniga pogubljenja odrefhil;
in drugizh tudi sato, de se perporozhish
proshnjam prezhiste devize Marije.

Vsak dan obudi tri boshje zhednosti,
vero, upanje in ljubeshin; pervizh sato, de
sadobish velike odpustke, ki so tistim do-
deljeni, kateri lete prelepe zhednosti vsak
dan s' sbranim duham molijo; drugizh sato,
ko je Bog s' to molitvijo posebno pozhaften.
To nobeniga raslozhka ne stori, s' kako-
shnimi besedami te tri zhednosti obudish.
Zhe ne vtegnesh, dolgih molitev opravljati,
moli te zhednosti bolj ob kratkim, in bo
ravno tako dobro, zhe jih le s' sbranim
duham in s' gorezhnostjo opravish. Tukej
imash sgled, kako se lahko ob kratkim
opravijo.

Verujem v' tebe, o vezhni Bog, Ozhe,
Šin in Š. Duh, ki si trojin v' pershonah,
edin v' natori. Verujem v' tvojiga ediniga
Šina Jesufa Kristusa, našhiga Gospoda in
Švelizharja. Verujem vse, kar si ti, o Bog,
rasodel, ker si vezhna refniza; in kar s.
katolishka Zerkev uzhi, ker je od tvojiga
Š. Duha rassvetljena. Prosim te, poterdi

in ohrani me v' sveti veri, in daj mi gnado, po nji shiveti.

Upam v' tvojo nefkonzhno milost, o Gospod! v' nefkonzhno saflushenje Jesufa Kristusa in v' njegovo presveto ime, ker je le v' njem svelizhanje. Upam od tebe, o moj Bog, odpuščenje vseh svojih grehov; upam gnado, se v' prihodnje vseh grehov varovati, in v' tvoji sveti gnadi shiveti in umreti, in vezhno svelizhanje sadobiti. O moj Bog, stori stanovitno moje upanje.

Ljubim te, o moj Bog, is zeliga svojiga ferza in zhes vse, ker si sam na sebi vse ljubesni nefkonzhno vredin, in ker si meni in vsem stvarjem neisrezheno dobrotljiv. Ljubim tudi svojiga blishnjiga, savolj tebe, kakor samiga sebe. Is ljubesni do tebe mi je perferzhno shal, da sim tolikokrat grefhil, in terdno fklenem, s' pomozhjo tvoje gnade ne vezh grefhiti. Prosim te, o moj Bog, stori gorezhnifhi mojo ljubesin, in daj mi gnado, jo v' djanji fkasovati. — Vseh tih zhednost te prosim v' imenu Jesufa. Amen.

Pred jedjo in po jedi opravi kako kratko molitev, in se spomni, da vse dobre, telesne in dushne, pridejo od Boga, ki je vezhna dobrota. Spomni se tudi, da zhlomek ne shivi sato, da bi jedel in pil, am-

pak de le sato jè in pije, de bi shivel, in de bi *Bogu* shivel. Torej se varuj vse nesmernosti v' jedi in v' pijazhi. Pijanost je velik smertni greh; varuj in ogibaj se drušhine tistih, ki so navajeni, se vpijaniti; in kolikor ti je le mogozhe, si persadevaj, svojiga blishnjiga, ki ga v' tem grehu sapopadeniga vidish, na pravo pot perpeljati.

Vse sapovedane poste, kakor tudi sapovedano sdershanje od mesnih jedi, svesto opravi v' duhu pokore. In ne glej, zhe drugi dopolnujejo to dolshnost, ali ne; ti jo dopolni.

Pridno delaj zel dan, posebno zhe si v' flushbi, in svesto dopolni vse dolshnosti svojiga stanu, v' duhu pokore in is ljubesni do Boga.

Zhe vtegnesh, beri vsak dan faj nekoliko v' kakih dobrih svetih bukvah. Zhe imash perloshnost, rad na glaf beri, de bodo tudi drugi flifhali nauke, ki se v' bukvah snajdejo. To je dobro delo pred Bogam, in naj ti bo mozhno perporezheno.

Kakor je dolshnost kristjana, s' Bogam dan *sazheti*, tako ga mora tudi *dokonzhati* s' Bogam. Nikdar tedaj ne opuisti vezherne molitve. Bog je bil Israelzam sapovedal, mu vsak dan dve daritvi opraviti, eno sju-

trej, eno pa svezher; in nam s' tem na snanje da, de je njegova sveta volja, de naj dan s' molitvijo sazhnemo in s' molitvijo dokonzhamo. — Dobro je, kadar leto molitev zela drushina vkup opravi, zhe fe to storiti samore. Desiravno je molitev, ki jo vsak sa-fe opravi, tudi dobra, zhe jo dobro opravi, je vender sdrushena molitev fhe boljshi, kadar se spodobno opraviti samore; to se sposna is Jesufovih besedi: „*Kjer sta dva ali trije v' mojim imenu sbrani, tam sim v' fredi med njimi*“¹⁾.

Per vezherni molitvi vselej tudi svojo vest sprafhaj. To nam sveti uzheniki perporozhajo in tudi s. Pismo. „*Predin pride sodba, se sprafhuje samiga sebe, in bosh usmiljenje najdel pred Bogam*“²⁾. —

Sprafhaj se tedaj in premisli, kako si ta dan preshivel. Leto kratko sprafhevanje, ki ga tukej najdesih, naj ti bo sgled, kako morash sprafhevati svojo vest vsak vezher.

Kako sim se sadershal od svojiga sadnjiga sprafhevanja vzheraj svezher do sdaj? Kako sim opravil vezherno molitev? V' kakoshnih mislih sim se k' pokoju podal? Zhe sim se po nozhi prebudil, kakoshine so bile moje misli? Ali nisim kaj hudobniga mislil

¹⁾ Mat. 18, 20. ²⁾ Ekli. 18, 20.

ali govoril ali storil to nozh? — Ali sim storil f. krish in sim mislil prezej v' Boga davi ko sim vstal? Ali nisim bil len, kadar je bil zhaš vstati? Ali sim opravil jutrejno molitev s' sbranim duham? Ali sim fhel k' mafhi, zhe mi je bilo mogozhe? Kako sim se sadershal per f. mafhi? — Ali sim pridno delal zel dan, in vse dolshnosti svojiga stanu dopolnil? Kakofhin je bil moj namen per deli? Ali sim sazhel delo v' boshjim imenu? Ali sim delal is tega namena, de bi boshjo voljo dopolnil? Ali sim voljno poterpel teshave per svojim delu is ljubeshni do Boga in v' duhu pokore? Ali sim bil smiram svešt per delu zel dan? Ali sim se varoval vse posvetnosti in nevarniga rasveseljenja? Ali sim se varoval flabe družine in pregreshnih tovarshhev? — Kako sim se danš do svojiga blishnjiga obnashal? Ali nisim bil nespohthljiv in nepokorin do višhih? ali neperjasin in nepostreshljiv do enakih? ali neufmiljen in krivizhin do nishih? Ali sim voljno prenashal sitnost ali hudobijo svojiga blishnjiga? Zhe me je kdo kaj rasshalil, ali sim mu odpuštil prezej is ferza? Ali se nisim rasjesil in preklinjal? Ali nisim kakih drugih greshnih in rasshaljivih besedi govoril? Ali nisim svojiga blishnjiga opravljal, in bres potrebe od njegovih pregreshkov

govoril? Ali nisim komu slab sgled dal s' svojim pregrešnim govorjenjem? Ali sim dopolnil svoje dolshnosti do vsih, sa ktere sim pred Bogam dolshan fkerbeti? Ali sim jim dajal dobre nauke in sgleda? Ali nisim rad poslušhal opravljanja, in drugim pravil, kar sim soper svojiga blishnjiga flishal? — Ali sim se varoval posebno smertnih grehov: napuha, fkoposti ali vohernije, nezhistosti, nevoshljivosti, nesmernosti v' jedi in v' pijazhi, jese, lenobe? Ali nisim danf s' *opushtanjem dobrih del* gresnil?

*Ob nedeljah in sapovedanih prasniki*h se *she posebno sprashaj*: Ali sim dopolnil danf svoje dolshnosti do Boga? Ali sim shel v' zerkv dopoldne in popoldne? Kakoshino je bilo moje sadershanje v' zerkvi per masli in per pridigi? Ali ni nobedin danf savolj moje sanikernosti svoje dolshnosti do Boga opustil ali pa slabo opravil? Ali sim kako delo opravil, ki se danf ne sme opravljati? Ali nisim tega svetiga dneva Gospodoviga ofkrunil s' pregrešno igro, s' pijazho, s' slabo drushino, s' nespodobnim govorjenjem, s' posvetnim rasveseljenjem?

Ob postnih dnevih se sprashaj: Ali sim se postil po sapovedi f. Zerkve? Ali nisim bres potrebe in bres perpushenja duhovniga pastirja posta prelomil? In zhe imam perpu-

fhenje, ali nisim fhe vezh svoji popazheni natori pervolil, kakor kar mi je perpuſheniga? Ali ſim tudi fhe kako drugo dobro delo danſ ſtoril?

Po ſpraſhevanji veſti proſi Boga poniſhno in v' imenu Jeſuſovim, de naj ti po ſvoji veliki miloſti in po Jeſuſovim ſafluſhenji vſe grehe odpuſti, ki ſi jih ta dan ſtoril. Zhe ſi tako frezhin bil zel dan, de ti per ſpraſhevanji tvoja veſt nizh ne ozhita, ſe poniſhaj pred Bogam in ſpoſnaj, de te Bog bolj na tanko poſna, kakor ſe ſam poſnaſh; de vidi veliko madeſhev in nepopolnamoſt na tebi, ki jih ti ne vidifh. Špomni ſe, kaj je rekel ſ. Pavl, in ravno tako tudi ti rezi: „Nizh mi veſt ne ozhita, ali ſato ſhe nisim opravizhen; moj ſodnik je Goſpod“¹⁾. — Zhe ſi bil pa tako nefrezhin in groſno neſpametin, de ſi kaki ſmertni greh ſtoril, oh! moj kriſtjan! ſpoſnaj nevarnoſt, v' kteri ſi! Koli-
kokrat ſe ſgodi, de ſe zhlovek ſdrav v' poſteljo vleſhe in ſaſpi, in ſe ne sbudi vezh na tem ſvetu, ampak v' vezhnoſti; in zhe je bil v' ſmertnim grehu ſaſpal, ſe sbudi pred ſerditim ſodnikam, ki ga bo v' pekel obfodil! — Ravno to bi ſe lahko tudi tebi ſgodilo, zhe ſi tako nefrezhin, de v' ſmert-

¹⁾ I. Kor. 4, 4.

nim grehu saspish. — Tedaj obshaluj svoj greh is ferza in ga foverashi; profi Boga perferzhno, de naj ti ga odpusti, in terdno fkleni, se ga spovedati bres odlafhanja, in se poboljshati. Potem opravi kako pokoro sa ta greh; in saupaj; de ti bo ufmiljeni Bog zhaf dal, se spovedati in spokoriti.

Po opravljeni vezherni molitvi se spodobno flezi. Spomni se Boga, ki te gleda; in Angelja boshjiga, ki je varh tvoje dufhe in tvojiga telefa.

Kadar se v' posteljo vleshefh, se spomni, de postelja je podoba groba, kakor je spanje podoba smerti. Spomni se Jesufa umirajozhiga na krishi, in rezi s' njim: „*Ozhe, v' tvoje roke perporozhim svojo dusho*“! — Misli v' Boga in v' boshje rezhi, in glej de v' tih mislih saspish.

Per tej perloshnosti ti tudi fvet dam, de zhe imash otroke, ne perpušti, de bi fantizhi in deklizhi vkup spali, desiravno so fhe majhni. Nikar v' nevarnost ne postavljaj dufh, sa ktere bosh mogel odgovor per fodbi dati. — Tudi ni prav, kadar starfhi svoje otroke per febi spati puste; sakaj zhe so fhe majhni, je nevarnost, de bi jih ne sadufhili, kakor se velikokrat sgodi; in zhe so she nekoliko vezhi, je fhe vezh nevarnosti per tem.

2. Od tega, kar ima verni kristjan vsak tedin storiti.

Ob nedeljah in sapovedanih prasniki opravi svešto navadno boshjo flushbo v' svoji domazhi zerkvi; le bolesin, ali kaki drug velik sadershek te sme od tega odverniti. Dopoldne in popoldne opravi boshjo flushbo, zhe ti je le mogozhe. Poslufhaj boshjo besedo svešto, s' hvaleshnostjo, in s' perferzhnimi sheljami, smiram po nji shiveti. „*Srezhni jo, kateri boshjo besedo poslufhajo in jo ohranijo*“¹⁾; ki niso *posabljivi poslufharzi*, ampak *dopolnovarzi v' djanji*²⁾.

Ker je nedelja dan Gospodov in dan molitve, in ker Bog sapoveduje, ga posvezhevati, si persadevaj, ta dan tako sveto preshiveti, kolikor je le mogozhe. Torej moli, kolikor moresh, in beri, kolikor vtegnefh.

Zhe fzer ne vtegnefh, vsaj ob nedeljah obifhi presveto Reshnje Telo, in stori sravin po naukih, ki jih v' tih bukvah najdesfh, kjer je govorjenje od tega obiskovanja.

Sravin tega posvezhuj ta dan s' svetim pokojem in pozhitkam, sakaj to je dan

¹⁾ Luk. 11, 28. ²⁾ Jak. 1, 25.

Gospodoviga pozhitka. Tedaj se nepotrebni-ga dela sdershi; ne pojdi v' drufhino, am-pak kolikor je mogozhe, se je sdershi po-sebno ob nedeljah; slasti se sdershi fhuma in posvetniga rasveseljenja, pleša in drugih posvetnih norzhij.

Dalej posvezhuj ta dan s' dobrimi deli, kolikor ti je mogozhe; postavim, de kakimu reveshu podelish po fvojim premoshenji; de kakiga nevedniga kristjana v' veri podu-zhish; de mu kaj berefh is kakih svetih bukev; de kakiga bolnika obishefh, in mu kaj kerfhanfkiga povefh ali berefh, i. t. d.

Navadi se tudi, ljubi moj kristjan, ob nedeljah fvojo vest fprashevati, in dobro premisliti, kako si pretezheni tedin preshi-vel. Potem se ponishaj pred Bogam, ga prosi, de naj ti odpusti, kar si ta tedin gre-fhil; in terdno fkleni, s' boshjo gnado in pomozhjo se prihodnji tedin bolj fkerbno greha varovati, in Bogu bolj svefto flushiti.

Dobra kerfhanfka navada je tudi, vsak petek Kristusovo terpljenje premishljevati. Zhe vtegnefh, pojdi v' zerkev, in pred podobo krishaniga Jesufa premishljuj, kaj je sa-te terpel, de ti je vezhno svelizhanje sadobil. Ali pa, zhe vtegnefh, opravi sveti krishev pot s' sbranim duham in ponishnim ferzam. Sravin obshaluj fvoje grehe, prosi

Jesufa, de naj ti jih odpušti po svojim ne-fkonzhnim saflushenji, in ti gnado da, le njega zhes vse ljubiti in le njemu flushiti. — Zhe pa ne vtegneš v' zerkev iti, premišljuj Kristufovo terpljenje per svojim delu; in ta dan s' posebno poterpeshljivostjo prenašaj teshave svojiga štanu in svojiga dela. Tako boš ravnal po sgledu svetnikov.

3. Od tega, kar ima verni kristjan vsak mesez storiti.

Vsak mesez vsaj enkrat k' spovedi pojdi, ljubi moj kristjan; veliko boljše je pa sa svelizhanje, bolj pogosto hoditi, (kakor je bilo she popred rezhen v' tih bukvah). Perpravi se k' vsaki spovedi tako fkerbno in svešto, kakor ko bi vedil, de je to tvoja sadnja spoved, de potem boš mogel umreti in pred svojiga sodnika stopiti.

Ravno tako ti tudi perporozhim, de vsaj enkrat vsak mesez prejmi presveto Rešnje Telo, desiravno je sheleti, de bi se veliko bolj pogosto prejemalo, ker je to vsakdanji kruh naše duše. — De boš pa samogel leta presveti Sakrament, kolikor je mogozhe vredno prejemati, si persadevaj, Boga in blishnjiga prav ljubiti, in prav po keršhansko shiveti. — Vselej se dobro per-

pravi k' f. obhajilu, s' ponishno in dobro spo-vedjo in s' preferzhno molitvijo.

Dan pred fvetim obhajilam posebno mirno preshivi, kolikor ti je mogozhe. Misli v' Jesufa, in vezhkrat ga ljubesnivo povabi, de naj pride s' svojimi gnadami v' tvoje ferze. Dan f. obhajila fvetu preshivi, in ftori takrat tudi fhe kako dobro delo, zhe ti je mogozhe. Po f. obhajilu naj tvoje kerfhanfko sadershanje in tvoja gorezhnost v' ljubesni do Boga in blishnjiga pokashe, de sposnash veliko gnado, ki si jo prejel, in de saref Jesus v' tebi shivi.

Vfako *pervo* nedeljo mesza preberi leto vodilo, in premisli, kako ga dopolnujesh, in terdno fkleni, ga popolnoma v' djanji dopolnovati. Perporozhim ti, ljubi moj kristjan, de to svesto opravljaš. Šej shelish svelizhan biti! In verjemi mi; na svojo vest in po svoji lastni fkufhnji ti povem pred Bogam, de neshano dober perpomozhak, po poti svelizhanja hoditi, je svesto dopolnovanje kakiga kerfhanfkiga vodila ali reglize. — In kadar bofh enkrat sazhel, to vodilo brati in po njim shiveti, ga nikdar vezh ne opuſti, bres prave potrebe. Boj se Gospoda svojiga Boga, kateri te ne bo le savolj tvojiga *djanja*, ampak tudi savolj tvojiga *opushanja* fodil. Premisli, kaj pravi

moj Jesuf: „*Kdor vsame v' roke drevo in potem nasaj gleda, ni perpravin sa boshje kraljestvo*“ ¹⁾). To je: Kdor sazhne kako dobro delo, in ga potem bres prave potrebe opuſti, ne hodi po poti svelizhanja, ktera v' nebefa pelje.

Ravno to nedeljo tudi na tanko ſprafhaj ſvojo veſt, in premišli, kako ſi pretezheni meſez shivel. Kratko ſprafhevanje veſti, ki ga v' tim vodilu najdeſh, ti bo pomagalo, ſe ſpoſnati in ſe ſvojih grehov ſpomniti. Potem jih perſerzhno obſhaluj iſ ljubezni do Boga, terdno ſkleni, ſe v' prihodnje bolj ſkerbno varovati greha, in proſi Boga v' imenu Jeſuſovim, de ti mozh in gnado da.

Vſako *sadnjo* nedeljo meſza ſe perpravi k' ſmerti. Deſiravno mora kriſtjan vſak dan in vſako uro k' ſmerti perpravljen biti, ker nam Jeſuf pravi: „*Zhujte, ker neveste dneva, ne ure*“ ²⁾); je vender dobro, ſe vzhafi ſhe poſebno k' ſmerti perpraviti. To tedaj ſtori vſako *sadnjo* nedeljo meſza. De boſh to loſhej opravil, najdeſh na konzuh tega vodila „*Perpravo k' ſmerti*“.

¹⁾ Luk. 9, 62. ²⁾ Mat. 25, 13.

4. Od tega, kar ima verni kristjan vsako leto storiti.

Ljudje imajo navado, se v' posvetnim veselji rasveseljevati, dan svojiga godú, in malo jih je, ki tisti dan v' Boga mislijo in v' njegove velike dobrote, in se mu sanje refnizhno sahvalijo. To je nehvalesshnost do Boga, ki je Gospod nashiga shivljenja, in nash nar vezhi dobrotnik.

Ne bodi ti, moj kristjan, tako nehvalesshin, ampak preshivi mirno in sveto dan svojiga godu. Špomni se, de leta dan si od Boga veliko gnado prejel, ker te je po Sakramentu f. kersta v' shtevilo svojih otrok in udov svete Zerkve prejel, in ti je nebefa odperl, v' ktere bofh gotovo prishel, zhe bofh le po njegovi sveti postavi shivel.

S' posebno gorezhnostjo in ljubesnijo môli tisti dan. Perpravne molitve sa dan svojiga godu najdesfh v' *Dushni pash*i, namrezh: *Molitev ob dnevu svojiga godu, molitev k' svojimu patronu, in ponovljenje svete kerstne oblube.*

Zhe savolj svojiga delavniga stanu ne vtegnesh veliko premishljevati in moliti leta dan, obudi sjutrej dobri namen pred Bogam, de bi rad zel dan v' molitvi in svetim premishljevanji preshivel, ko bi vtegnil. Potem

pa fkleni, de bosh v' nedeljo te molitve opravil, ktere bi imel danf opraviti.

V' pervo nedeljo tedaj po svojim godu opravi to, kar ti je tukej perporozheno. Dobro bosh tudi storil, zhe gresh tisto nedeljo k' fpovedi in k' fvetimu obhajilu.

Kakor ti je perporozheno v' tim vodilu, de vfak dan, vfak tedin in vfak mesez svojo vest sprafhaj, in de premifli, kako si pretezheni dan, tedin ali mesez preshivel; tako naj ti bo fhe bolj perporozheno, de ob dnevu svojiga godu, ker fpet eno leto svojiga shivljenja dokonzhafh, posebno dobro premifli, kako si to leto preshivel. Po tem sprafhevanji in premifhljevanji profi Boga s' shaloftnim, potertim ferzam, de bi ti savolj Jefusoviga terpljenja in saflushenja tvoje grehe odpuftil; in ti gnado dal, ga smiram bolj in bolj ljubiti in po njegovi fveti volji ravnati, de bi po tem shivljenji, ki tako hitro mine, tamkej vezhno shivljenje sado-bil.

Ker vidifh, ljubi moj kristjan, kako hitro teko leta tvojiga shivljenja, fe fpomni ob dnevu svojiga godu, de bo fkorej tvoje sadnje leto prifhlo, in de je morebiti she to leto, kteriga danf sazhnefh, tvoje sadnje. Torej opravi ta dan s' posebno poboshnostjo *perpravo k' fmerti*.

5. Od tega, kar ima verni kristjan ob vsih zhasih storiti.

Ljubi moj kristjan; vedno ljubi Boga zhes vse, in blishnjiga savolj Boga, kakor samiga sebe. Nikar ne posabi boshje pri-zhujozhnosti; in smiram rad moli.

Is ljubesni do Boga sheli smiram v' njegovi gnadi shiveti, in se tedaj greha bolj boj, kakor vsih drugih nesrezh.

Ogibaj se vedno drushine posvetnih, she bolj pa hudobnih in rasujsdanih ljudi; in fkerbno se varuj in ogibaj tistih krajev, v' ktere posvetni ljudje tako radi sahajajo. Leti kraji so: hishe, kjer se komedije igrajo, kjer se kvarta, kjer se pleshe, kjer se ne-spodobno govori in shivi, gostarije ali piv-nize, i. t. d.

Kadar govorish, se spomni, de te Bog flish, in se fkerbno varuj vsih tistih grehov, ki jih zhlovek s' *jesikam* stori. Leti grehi so: opravljanje, obrekovanje, prenasuhanje opravljevih pogovorov, lash, kletva, kreg, jesne rasshaljive besede, ozhitanje, sahme-hovanje, nezhishte besede, i. t. d.

Svesto ohrani zhlistost svojiga stanu, v' mislih, v' besedah, v' pogledih in v' djanji; in prezej saversi s' sveto nejevoljo vsako fkushnjavo soper to prelepo zhednost. Ob

zhasu fkušnjave povsdigni svoje serze k' Bogu in prosi ga pomozhi. Perporozhi se tudi profnjam prezhiste devize Marije.

Po sgledu pravizhniga Tobija¹⁾ se fkerbno varuj, de svojimu blishnjimu v' nobeni rezbi fhkode in krivize ne storish.

Nikdar ne stori svojimu blishnjimu, kar po pameti in veri shelish, de bi se tebi ne storilo; ampak kar shelish, de bi ljudje tebi storili, stori svojimu blishnjimu, kolikor ti je mogozhe; in ne savolj svojiga lastniga dobizhka ali savolj svoje zhasti, ampak savolj Jesufa, ki je rekel, de kar bomo blishnjimu storili, bomo njemu storili.

Kadar svezher per sprashevanji vesti najdesih, de nifi zel dan svojimu blishnjimu nobene dufhne in tudi ne telefne dobrote storil, premisli, zhe nifi *mogel*, ali zhe nifi *hotel* nizeh dobriga storiti. Zhe nifi mogel, nimash greha; zhe pa nifi hotel, si gresih. Obshaluj svoj greh, in oblubi svojimu dobrotljivimu Jesusu, de ne bosh vezh tako gresih soper ljubeshin do blishnjiga.

Kadar ti kdo kaj hudiga stori, poterpi, in persadevaj si, mu kaj dobriga storiti, is ljubeshni do Boga in blishnjiga, in de ga potolashish in njegovo perjasnost ohranish.

¹⁾ Tob. 2, 21.

Kolikor je po vesti mogozhe li persadevaj, de nobenimu perloshnosti ne dasih, soper tebe godernjati in se jesiti. In kadar je per kaki rezhi ali per kakim delu kaj soperniga ali teshavniga preštati, li persadevaj, de bi raji ti to preštati imel, kakor tvoj blishnji.

Nikar se ne prepiraj, ampak rad nehaj in molzhi; in vedno se varuj vsih rashaljivih, hudih in opravljivih besedi. Tudi ne verjemi prezej, kadar kaj hudobniga soper svojiga blishnjiga flifhish.

Rad obifhi bolnike, kolikor vtegnesh, in jim rad postresi. Šposnaj Jesufa v' perfhoni bolnika. „*Ne bodi len v' obiskovanji bolnika; sakaj to te bo v' ljubesni poterdilo*“¹⁾.

Svesto dopolnuj, ne le boshjih sapovedi, ampak tudi zerkvene; in ne ravnaj po sgledu nemarnih, sanikernih kristjanov, kateri jih flabo dopolnujejo. „*Kdor Zerkve ne poslusha, naj ti bo kakor nevernik*“²⁾.

Ogibaj in varuj se, kolikor je mogozhe vsih perloshnost h' grehu, in se bosh tudi greha obvaroval.

Vedno shivi v' duhu pokore. Satiraj per vsaki perloshnosti svoje ozhi, svoje

¹⁾ Šir. 7, 39. ²⁾ Mat. 18, 17.

ufhesa, svoj jesik, svoje poshelenje, svojo voljo. Prepovej si vzhasi kako perpusheno veselje in vshivanje, de se navadish, se neperpusheniga sdershati. Jesuf nas hozhe po svoji lastni poti, to je, po poti satiranja in satajevanja, v' svoje kraljestvo perpeljati.

Rad satajui svojo lastno voljo; in kolikor smesh in moresh, raji po volji drugih ravnaj, kakor po svoji lastni.

Vedno saupaj, sa Bogam, v' proshnje presvete devize Marije in vsih svetnikov, in se jim perporozhaj. Premishljuj njih sgleda in jih svesto posnemaj.

(Tukej najdesih sdaj nektare posebne perpomozhke v' navadnih skushnjavah, kterih se svesto poslushi, de se bosh loshej greha varoval, s' pomozhjo boshje gnade).

Zhe imash skushnjave soper vero, se spomni, de vse, kar sveta katolijhka Zerkov uzhi, je od Boga rasodeto; ki je vezhna refniza, in de jo S. Duh rasvetluje, kteriga ji je Jesuf obljudil dati, in do konza sveta ohraniti.

Kadar ti pridejo skushnjave soper upanje; kadar se prevezh bojish boshje pravize in skorej obupash, premisli boshjo milost, ki je vezhi, kakor vse njegove dela, sakaj „*Bog je ljubesh*“¹⁾ Premisli saflu-

¹⁾ I. Jan. 4, 16.

shenje Jesufa Kristufa, ki je nefkonzhno, in terdno saupaj, de bofh gotovo svelizhan, zhe si refnizhno persadevasfh, Boga ljubiti in njemu flushiti, in se greha varovati, kolikor je mogozhe.

V' fku fh njavah soper *ljubesin do Boga* se spomni, de Bog je nefkonzhno dober in moder in fvet; de vse kar ftori, je popolnoma dobro, defiravno mi, po svoji flabi pameti, ne samoremo vselej fposnati, sakaj Bog to ali to ftori. Premisli in perferzhno verovaj, de je Bog vfm ftvarem, posebno pa ljudem, nefkonzhno dobrotljiv, defiravno mi njegovih dobrotljivih namenov vzhasi ne fposnamo. In tako je tedaj, sravin tega, ko je fam na sebi vse ljubesni vredin, tudi sato vredin nefkonzhno ljubljen biti, ker je nam in vfm ftvarem nesapopadljivo dobrotljiv.

Kadar flifhifh hudobno govorjenje, ki je ljubesni do blishnjiga nasproti, in ko si v' nevarnosti, tudi fam take besede govoriti, navadi se rezhi v' svojim ferzu: *O moj Bog, tebe zhes vse ljubim, svojiga blishnjiga pa, savolj tebe, kakor famiga sebe.*

Zhe si v' fku fh njavi in nevarnosti, soper sveto zhiftoft gresfhiti; v' mislih, v' besedah ali v' djanji, rezi: *O moj Jesus, shenin zhiflih dush, ufvari v' meni zhifto*

ferze! — O Marija, prezhišta deviza, prosi Jesusa sa-me.

Kadar te posvetni ljudje hozhejo sapeljati v' nevarne kraje in posvetne norzhije, jih nikar ne poslušhaj, ampak premisli, de je neisrezheno veliko dušh v' peklu, ktere so savolj kratkiga pregreshniga veselja sdaj k' vezhnimu terpljenju obsojene. Premisli tudi, kaj pravijo zerkveni uzheniki: „*Kdor se hozhe s' hudobnim duham na tem svetu veseliti, se ne bo s' Kristusam veselil v' nebeseh*“.

Kadar imash skufhnjave, svojimu blishnjimu kako krivizo storiti: ga goljfati, mu kaj vkrafti, kaj febi perhraniti, kar je njegoviga, i. t. d., se spomni, de krivizhni greh tako dolgo ni odpušhen, dokler kriviza povernjena ni; in rezi sam per febi: *Kaj pomaga zhloveku, zhe ves svet sadobi; samiga sebe pa pogubi?*

Zhe se napuhnjene misli v' tvojim ferzu vsdigujejo, se spomni, de si prah in pepel pred Bogam. Spomni se tudi ponishniga Jesusa, Šinu boshjiga, ki je v' podobu fushnika med ljudmi shivel is sgoli ponishnosti. Daj vso zhašt Bogu in rezi v' svojim ferzu: „*Ne nam, o Gospod, ne nam, ampak svojimu imenu daj zhašt*“¹⁾.

¹⁾ Psalm 113, 1.

Kadar si v' nevarnosti, s' nesmernostjo v' jedi ali v' pijazhi greshti, se spomni besedi Jesufovih: „*Zhe kdo hozhe sa mano priti, se mora satajevati*“¹⁾) To je, mora svojimu hudobnemu poshelenju nasproti ravnati, in tako storiti, kakor ko bi ga ne imel v' febi. Spomni se tudi, de je Jusufo velikokrat stradal, kakor se bere v' f. Pismu; in de je bil v' svojim terpljenji s' sholzam napajan.

Zhe si nagnjen k' jesi in nepoterpesljivosti, premisli vezhkrat lete prelepe besede Jesufove: „*Uzhite se od mene, sakaj krotak sim in is ferza ponishin*“²⁾).

Kadar obzhutish kako lenobo v' dopolnovanji svojih vsakdanjih dolshnost, ali v' boshji flushbi in molitvi, se spomni Jesufovih besedi, de se mora delati, dokler je dan; sakaj kadar nozh pride, ne more nobedin vezh delati; in de kdor ne dela, je nepridin hlapez, in bo vun vershen v' sunanje temote, kjer je jok in fhkripanje s' sobmi. Premisli tudi besede f. Aposteljna Jakoba, de vera bres dobrih del je mertva, *in je vera hudobniga duha*³⁾).

Tako si tedaj persadevaj, v' vsih fkuhnhjavah in nevarnostih se Boga in njegove

¹⁾ Mat. 16, 24. ²⁾ Mat. 11, 29. ³⁾ Jak. 2, 19.

svete besede spomniti, de jih bošh loshej premagal in Bogu svest ostal.

Bog ti daj gnado, ljubi moj kristjan, to vodilo keršhanskiga shivljenja svesto v' djanji dopolnovati. Morebiti se ti bo od sazhetka teshavno sdelo; ali nikar prezej ne obupaj. Zhe tudi ne bošh mogel prezej v'liga tega vodila na tanko dopolniti, saupaj v' Boga in ga prosi, de bi ti svojo sveto gnado in pomozh dodelil, in ga bošh zhedalej loshej dopolnoval. Persadevaj si, Boga prav perferzhno ljubiti, in vse se ti bo lahko sdelo, ker ti bo njegova ljubestin mozh dajala.

Sdaj pa fhe to s' svetim Pavlam rezhem: „*Tistim, ki bodo po tim vodilu shiveli, naj bo mir in milost boshja*“¹⁾).

¹⁾ Gal. 6, 16.

III.

Perprava k' fmerti.

„*Oskerbi svojo hišo, sakaj ti umerl bosh, in ne bosh shivel*“¹⁾). — Misli si danš, ljubi moj kristjan, de so tudi tebi te besede rezhene, in de se morash tedaj k' fmerti perpraviti, de bosh frezhno is tega fveta fhel, in tamkej v' frezhno vezhnoft prifhel.

Nar boljſhi perprava k' fmerti je lepo kerſhanſko shivljenje. Škufhnja naſ uzhi, de zhlovek vezhidel tako umerje, kakor je shivel. Persadevaj ſi, lepo in prav po kerſhanſko shiveti, v' boshji gnadi in ljubeshni, in Bog te ne bo ſapuſtil v' ſadnji uri, ſakaj Bog je ſveſt in njegova miloſt neſkonzhna. Zhe pa v' pregreſhnih navadah shiviſh, ſi v' veliki nevarnoſti, ſe vezhno neſrezhniga ſtoriti. Na ſpreobernjenje na ſmertni poſtelji ſe nikar ne ſanaſhaj; in ſploh ne odlaſhaj ſpreobernjenja; ſakaj bres boshje gnade ſe

¹⁾ Isa. 38, 1.

vender ne bošh mogel spreobrniti, in lete gnade se zhedalej bolj nevredniga delafh, in je na sadnje ne bošh najdel. Premisli ſtrafhne beſede, ktere Kriftuſ vſim tiſtim pravi, kteri v' nepokori ſhivē, in ſvoje ſpreobrnjenje ſmiram odlaſhajo: „*Me bote iſkali; in v' ſvojim grehu bote umerli. Kamor jeſt grem, vi ne morete priti*“¹⁾. — Sravin tega ſi v' vedni nevarnoſti, nagle ſmerti umreti, in v' vſih ſvojih grehih pred ſodnji ſtol ſtopiti.

Lepo kerſhanſko ſhivljenje v' boſhji gnadi je *ſploh in vedna* perprava k' ſmerti. *Poſebno* perpravo ſnaſh pa tako opraviti:

1. Špomni ſe Boga, in pred njim re- ſniſhno premisli, v' kakofhnim ſtanu ſe tvoja duſha ſnajde. Proſi Boga, de naj ti gnado da, ſe prav ſpoſnati, in de naj ti ſkosi tvojo veſt govori, de boſh ſpoſnal ſtan ſvoje duſhe. Rezi mu ſ' bogabojezhim ſamuelam: „*Govori, o Goſpod, ſakaj tvoj ſluſhabnik poſluſha*“. In potem ſveſto poſluſhaj glaſ ſvoje veſti, ſakaj boſhji glaſ je; in ne iſhi ſe iſgovarjati in ſvoje hudobiſe manjſhati, ampak ſodi ſe ojſtro, de ne boſh od Boga obſojen. — Poſebno premisli, kaj bi ti nar vezh ſtrahu in duſhniga nepokoja delalo, ko

¹⁾ Jan. 8, 21.

bi ti Bog na snanje dal, de bošh mogel fhe *danf* umreti; morebiti kakofhina kriviza, ki si jo blishnjimu storil v' njegovim premošenji ali v' njegovim dobrim imenu, in ktere fhe nisi povernil; ali kakofhina grefhna navada, ktero fhe smiram na sebi imafh, desiravno si Bogu she vezhkrat obljudil, jo sapustiti; ali kakofhina drufhina in perjasnost, ki Bogu ni dopadljiva; ali kako pohujfhanje, kteriga po sanikernosti fhe nisi popravil; ali kakofhina obljuba, ki si jo Bogu ali blishnjimu storil, in ktere po nemarnosti fhe nisi dopolnil; ali kaki dolg, kteriga bi lahko poplazhal, pa ga smiram odlafhafh, i. t. d. Tako premifli fhan svoje dufhe in vesti, in potem terdno fkleni, s' boshjo pomozhjo, bres odlafhanja vse popraviti, kar krivizhniga na sebi najdesf, in vse to odverniti, kar sposnafh, de bi te nefrezhniga storilo, ko bi v' tem umerl.

2. Premifli tudi, ljubi moj kristjan, zhe so tvoje bishne rezhi in zhafne opravila v' takim fhanu, de bi se fmerti ne vstrafhil, ko bi te fhe *danf* dofhla. Persadevaj si refnizhno, vse svoje zhafne rezhi in opravila v' taki fhan perpraviti, in vedno v' takim fhanu ohraniti, de bi bil vfak zhaf perpravljen, pred svojiga fodnika stopiti in odgovor od svojih zhafnih opravkov dati.

Tako bosh tistim dobrim hlapzam enak, od katerih Jesus pravi: „*Šrezhni so hlapzi, ktere gospodar, kadar pride, zhujozhe najde . . . Bodite tedaj tudi vi perpravljeni, sakaj Šin zhloveka bo prishel ob uri, ko ne mislite*“¹⁾. — Zhe mislish, de bo testamenta treba po tvoji smerti, je dobro, de si ga naredish in ga hranish.

3. Kakor je dolshnost verniga kristjana, se s' Bogam spraviti s' vrednim prejemanjem svetih Sakramentov, kadar saref zhaf pride umreti; tako je tudi dobro, de v' tej perpravi, ki jo vsak mesez storish, k' spovedi in k' f. obhajilu gresih, zhe to storiti samorefsh. Vender pa tudi bres tega lahko opravish to perpravo k' smerti. — Zhe prejmesih svete Sakramente v' tej perpravi, se v' duhu poloshi na smertno posteljo, in tako opravi spoved in f. obhajilo, kakor shelish, lete svete Sakramente na konzu svojiga shivljenje v' sadnjizh prejeti.

Preshivi dan perprave k' smerti v' samoti in tihoti, kolikor ti je mogozhe, in zhe vtegnesh, zel dan premishljuj, beri in moli. S' posebno poboshnostjo opravi molitve, ki jih tukej najdesih. Sravin tih najdesih pa fhe v' *Dushni pashi* perpravne mo-

¹⁾ Luk. 12, 37. 40.

litve sa ta dan; postavim: *Molitev h' krishanimu, in na krishi umirajozhimu Jesusu, sa frezhno smert*; na 522. strani ... Perpravno premishljevanje sa ta dan najdesih v' *Premishljevanji shtirih poslednjih rezhi*.

in celotni (prose) ni pre-

Litanije

sa perpravo k' smerti.

Gospod, usmili se me v' sadnji uri,
 Kriste, usmili se me v' sadnji uri,
 Gospod, usmili se me v' sadnji uri.

Kriste, flifhi naf!

Kriste, uflifhi naf!

Ozhe is nebes, vfigamogozhni Bog, usmili
 se me v' sadnji uri.

Šin, vfiga sveta refhni Bog, usmili se me
 v' sadnji uri.

Š. Duh, refnizhni Bog, usmili se me v'
 sadnji uri.

Š. Trojiza, en sam Bog, usmili se me v'
 sadnji uri.

Š. Marija,

Š. mati boshja,

Š. deviz deviza,

Vsi sveti Angelji in Arhangelji,

Š. Abel,

Zela drushba pravizhnih,

Š. Abraham,

Š. Janes kerstnik,

Š. Joshef,

Vsi sveti patrijarhi in preroki,

sprofi (spirofite) mi frezh-
 no sadnjo uro.

S. Peter,
S. Pavl,
S. Andrej,
S. Janes,
Vsi sveti Aposteljni in Evangelisti,
Vsi sveti uzhenzi Gospodovi,
Vsi sveti nedolshni otrozi,
S. Štefan,
S. Lorenz,
Vsi sveti marterniki,
S. Silvester,
S. Gregor,
S. Avgufhtin,
Vsi sveti fhkofi in sposnovavzi,
S. Benedikt,
S. Franzifhk,
Vsi sveti menihi in pufhavniki,
S. Marija Magdalena,
S. Luzija,
S. Barbara,
S. Katarina,
Vse svete devize in vdove,
Vsi svetniki in svetnize boshje,
Bodi mi miloftljiv! Sanesi mi, o Gospod!
Bodi mi miloftljiv! Odrefhi me, o Gospod!
Od svoje jese, odrefhi me v' sadnji uri,
 o Gospod!
Od nefrezhne smerti, odrefhi me v' sadnji
 uri, o Gospod!

Iprofi (Iprofite) mi frezhno sadnjo uro.

Od vſiga greha,	} odreſhi me v' ſad-	
Od prevelikiga ſtrahu,		
Od obupanja,		
Od predersniga upanja,		
Od vſih ſkufhnjav hudobniga duha,		
Od vſe oblaſti hudobniga ſovraſhnika,		
Od vezhniga pogubljenja,		} ni uri, o Goſpod!
O moj Jeſuf! po ſvojim ſvetim rojſtvu,		
Po ſvojim teſhavnim in revnim ſhiv-	} mi daj frezno ſadnjo vro.	
ljenji,		
Po ſvoji ſhaloſti in ſvojih ſolsah,		
Po ſvojim kervavim potu na oljſki gori,		
Po ſvojih neisrezhenih ſmertnih teſhavah,		
Po ſvojim neſkonzhnim terpljenji,		
Po ſvojih peterih ranah,		
Po ſvoji ſmerti na kriſhi,		
Po ſvojim pokopu,		
Po ſvojim zhaſtitljivim od ſmerti vſtaje- njenji,		
Po ſvojim zhudnim vnebohodu,		
Po gnadi troſhtarja Š. Duha,		
Ubogi greſhnik,		} te proſim, uſliſhi me.
De ſe v' moji ſadnji uri miloſtljivo na		
me oſreſh,		
De mi ſvojo ſveto gnado ohraniſh,		
De mi vſe grehe odpuſtiſh,		
De me v' ſveti kerſhanſki kaſtoljſhki veri	} poterdifh,	
poterdifh,		
De mi ſtanovitno ſaupanje v' tvoje ſvete	} obljube dodeliſh,	
obljube dodeliſh,		

De mi gorezho ljubestin do tebe v' ferze
 vlijesh,
 De mi refnizhno obshalovanje vsih mojih
 grehov zeliga shivljenja dodelish,
 De mi pravo kerfhanfko poterpeshljivost
 in duha pokore dasht,
 De me vsih hudobnih misel obvarujesh,
 De mi popolnoma vdajo v' tvojo sveto
 voljo dodelish,
 De mi perferzhne shenje dasht, te v' ne-
 besih vezhno gledati,
 De me v' vezhno nebesfko veselje per-
 peljesh,
 De me uflifhati hozhesht,
 O Jesuf, Šin boshji,
 Jagnje boshje, ki grehe sveta odjemljesh,
 sanesi mi, o Gospod!
 Jagnje boshje, ki grehe sveta odjemljesh,
 uflifhi me, o Gospod!
 Jagnje boshje, ki grehe sveta odjemljesh,
 ufmili se me, o Gospod!
 Krifte flifhi me,
 Krifte uflifhi me,
 Gospod, ufmili se me v' sadnji uri,
 Krifte, ufmili se me v' sadnji uri,
 Gospod, ufmili se me v' sadnji uri.
 Ozhe nash ... Zhesfena si Marija ...

te prosim, uflifhi me.

Molitev.

O Gospod, moj Bog! uflifhi mojo molitev, in bodi milofljiv moji duſhi, kadar ſe bo lozhila ſ' tega ſveta. Odpuſti mi takrat vſe grehe, odreſhi me od vſih ſhtraſing, in vsemi me v' vezhno nebefhko ſtanovanje, kteriga mi je perpravil Jeſuf Kriſtus, tvoj ſin, naſh Gospod, kteri ſ' teboj ſhivi in kraljuje, v' edinofſti ſ. Duha, Bog od vekomej do vekomej. Amen.

(Sdaj ſe pa tudi ſhe proſhnjam matere boſhje, Angelja varha, ſ. Joſhefa in ſ. Barbare perporozhi ſa frezhno ſadnjo uro.

O Marija, prezhifſta deviza, in preſveta mati Jeſufova, ki ſi v' neisrezheni ſhalofſti ſtala pod krifhem ſvojiga preljubefniviga ſina, na kterim je on v' groſovitnih teſhavan umiral; perferzhno ſe perporozhim tvojim ſvetim proſhnjam ſa ſvojo ſadnjo uro. Smiram ſzer ſhelim pomozh tvoje proſhnje per Bogu, zel zhaſ ſvojiga ſhivljenja; poſebno pa te proſim, de me v' ſadnji uri nikar ne ſapuſti. Takrat ſhe bolj ſa-me proſi, ker ſi bo takrat tudi hudobni duh ſhe bolj perſadeval, me premotiti in ob vezhno ſvelizhanje perpraviti. Proſi takrat Jeſuſa ſa-me, de mi gnado da, v' njegovi ſveti

ljubesni in v' perferzhnim obshalovanji grehov leta svet sapustiti in pred njegov sodni stol stopiti. — Š. Marija, mati boshja, prosi sa-me, ubogiga grešnika, sdaj in v' moji smertni uri. Amen.

O moj svesti Angelj varh! tebi me je dobrotljivi Bog isrozhil, de varovaj mojo dušo in moje telo ves zhas mojiga shivljenja. Kako svesto si me do sdaj varoval v' vsih nevarnostih; kolikokrat sim še sposnal tvojo svesto in ljubesnivo fkerb sa-me; in is kolikanj dušnih in telesnih nevarnost si me rešil, ki jih nikoli sposnal nisim. Sa vse to se ti sahvalim, o moj svesti nebeski varh! in hvalim ušmiljeniga Boga, ki mi je tako fkerbniga varha dal. — Prosim te pa, o Angelj boshji! de me tudi še v' prihodnje ravno tako svesto varovaj, posebno pa v' sadnji uri, kadar se bo leta duša, ktero ti je Bog varovati isrozhil, še fko-rej is tega sveta podala. Presheni takrat s' boshjo pomozhjo hudobniga duha, de me ne premaga, in de mi boshje gnade ne vsame. In potem spremi mojo dušo pred boshje oblizhje. Amen.

O zhaſtitljivi f. Joshef! med vsimi svetniki je Bog tebe isvolil, de si bil varh njegoviga preljubiga Šina Jesufa, in njegove presvete matere devize Marije. Satorej sau-

pam v' tvoje profhnje v' shivljenji in v' smerti. Šveto, nedolshno, in Bogu popolnoma dopadljivo je bilo tvoje shivljenje; prelepa in zhaftitljiva je bila tvoja smert. Šin boshji je po svoji prezhudni ponishnosti tebi popolnoma pokorin bil, dokler je shivel; in per tvoji smerti ti je svešto na strani stal. Ravno tako je tudi tvoja prezhišta nevesta, deviza Marija, tebi na strani štala v' tvoji sadnji uri. O prelepa, presveta smert! — Prosim te, zhaftitljivi f. Joshef, prosi sa-me Jesufa, de bi tudi meni frezhno sadnjo uro dodelil, de bi on s' svojo presveto materjo tudi meni takrat na strani stal, de bi me v' svoji sveti gnadi ohranil, in me po smerti k' febi v' nebefa vsel. Amen.

O zhišta nevesta Jesufova, deviza in marterniza, sveta Barbara! Kako štanovitno in perferzhno si ti Jesufa ljubila. Nifi se bala grosovitniga terpljenja in tudi ne smerti, is ljubeshni do svojiga nebeshkiga shenina. Prosim te, sveta deviza! sprosi mi veliko ljubeshin do Jesufa v' shivljenji in v' smerti, sprosi mi frezhno sadnjo uro v' gnadi boshji. Posebno te pa prosim, de Jesufa sa-me prosi, de mi gnado da, de ne umerjem bres svetih Sakramentov, ampak de njegovo presveto Refhnje Telo, kolikor je mogozhe

vredno prejemem, kadar se bo moja sadnja
ura perblishevala; in prosi ga, de bi se tudi
v' meni dopolnile njegove ljubesnive besede:
„Jest sim shivi kruh, ki sim s' nebef prishel.
Kdor bo od tega kruha jedel, bo vezhno
shivel“. Amen.

K a s a l o.

	Štran.
I. Štrah boshji	1
II. Ljubetin do Boga	7
III. Pofnemanje Jefufa	17
IV. Ljubetin do bliſhnjiga	32
V. Ljubetin in ſpoſhtovanje ſtarſhev	49
VI. Perferzhna ponishnoſt	77
VII. Štanovitna poterpeſhljivoſt	164
VIII. Kerſhanſka pokorſhina	133
IX. Šveta zhiſtoſt ferza	151
X. Iſvoljenje dobriga ſpovednika	180
XI. Pogoftna in dobra ſpoved	191
XII. Pogoftno in kolikor je mogozhe vredno f. obhajilo	229
XIII. Šveta maſha in obifkovanje preſvetiga Reſhnjiga Telefa	261
XIV. Špoſhtovanje duhovnov	299
XV. Varuj ſe hudiga	315
XVI. Štori dobro	369
I. Molitve ſa ſpreobernjenje nevernikov	409
II. Vodilo ali regliza kerſhanſkiga ſhivljenja	417
III. Perprava k' ſmertu	450

1	I. Slovo uvoda
2	II. Pomen in delo
17	III. Pomen in delo
22	IV. Pomen in delo
49	V. Pomen in delo
77	VI. Pomen in delo
104	VII. Pomen in delo
132	VIII. Pomen in delo
161	IX. Pomen in delo
180	X. Pomen in delo
191	XI. Pomen in delo
200	XII. Pomen in delo
201	XIII. Pomen in delo
202	XIV. Pomen in delo
212	XV. Pomen in delo
222	XVI. Pomen in delo
209	XVII. Pomen in delo
212	XVIII. Pomen in delo
220	XIX. Pomen in delo

